SZOLGATÁRS

Baptista lelkésztájékoztató

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
Felelős kiadó: a Szövetségi Tanács
Szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Tel: 132-23-32, 132-79-85, Fax: 131-01-94
Nyomás: O Pont Felelős vezető: Győri Énok
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 250- Ft. Előfizetési díj egy évre: 1.500- Ft,
külföldre: a mindenkori postaköltség felszámításával.
Megjelenik kéthavonta
ISSN 1218-425X

„Így tanultátok ezt
...
szeretett
szolgatársunktól,
aki
a Krisztus hű szolgája
értetek."
/Kol 1:7/

HIRDESD AZ IGÉT!

Joseph Tracy

A New England-i nagy ébredés 1740-ben

2. rész

Jonathan Edwards eltökélte, hogy mindenképpen az ellentmondásos kérdésekről prédikál. Befolyásos barátai igyekeztek lebeszélni őt erről a próbálkozásáról; sok hibát találtak a vitatott kérdések szószékre vitelében, és azokat rendszeresen nevetségessé tették Northampton-ben és máshol. De Edwards igehirdetés közben semmi erőltetést nem alkalmazott, amikor a krízist és a témát értelmezte, és el tudta mondani azokat az üzeneteket, amelyeket a népnek meg kellett hallania. Elkezdte hát a "Megigazulás egyedül hit által" című sorozatos magyarázatát, amit. Luther kijelentése nyomán úgy tekintett, mint amin az egyház áll vagy bukik. Az előadások hatására az emberek először úgy érezték, hogy végre megértették a témát és megragadták az igazságot. Aztán rájöttek, hogy a hallottak teljesen elsöpörték a mennyországra vonatkozó minden reményüket, amelyet saját cselekedeteikre, elkölcsiségükre, a szövetség birtoklására, az úrvacsorában való részvételre vagy más kegyelmi eszközök alkalmazására építettek. Meg kellett látniuk, hogy Isten semmit sem jelölt meg az emberek számára tennivalóként, mielőtt hit által Krisztushoz jönnének; minden előbbi cselekedetük elfogadhatatlan az ő szemében, és nem rótt ki rájuk semmilyen kötelezettséget, sem a saját méltóságuk, sem az ő ígérete alapján, hogy ezzel bármilyen lelki előnyben részesüljenek. Ezeket az előadásokat követték más beszédek, amelyekben Edwards hirdette, hogy "Isten abszolút szuverén a bűnösök megváltása tekintetében, teljesen szabadon válaszol az imára, vagy figyelmen kívül hagyja a testies emberek fáradozásait, akik továbbfolytatják azt". "Isten teljes szabadságá"-nak a gondolata rendkívül hatalmas. Magában foglalja a kiválasztás tanának teljességét, és azt a legfilozófikusabban fejezi ki anélkül, hogy az emberi elképzelésekből fakadó bármilyen kifejezési forma akadályozná. Isten szabadon adja az üdvösséget. Szabadsága tökéletes. A "testies ember" semmilyen cselekedete sem képes akadályozni ezt a szabadságot vagy kényszeríteni Istent arra, hogy kedvezően döntsön. Isten szabadsága "igazságos". Pontosan az, aminek lennie kell. A bűnösök azonnali kárhozatot érdemelnek. Isten teljesen szabad abban a tekintetben, hogy kárhozatba döntse őket azonnal, vagy pillanatnyilag felfüggessze kárhozatukat, vagy pedig teljesen megváltsa őket a kárhozattól a saját jó tetszése szerint. Amikor a bűnösök ezt a tanítást igaznak látják és érzik, akkor tudják, hogy semmi más feladatuk nem marad, csupán az, hogy Isten irgalmáért könyörögjenek. Amikor segítségül hívják Istent, akkor az imádságukkal egyáltalán nem befolyásolják Isten "teljes szabadságát" abban, hogy meghallgassa őket, és ő egyáltalán nem függ az imádságuktól, aminek alapján reménykedhetnének meghallgatásukban, hanem csak Isten Krisztusban kifejezett irgalmára számíthatnak. Nem kérhetik Isten igazságát, mert az csak elítéli őket; és Isten semmilyen más tulajdonságára nem hivatkozhatnak, csak irgalmára, amely természeténél fogva szabad és nem kényszeríthető. Nem kereshetnek kielégítő bizonyítékot arra, hogy Isten irgalomra kényszerüljön a bűnösök iránt, hanem csak azon az alapon, hogy az ő Fiát adta, hogy meghaljon értük. Itt van a reménység egyedüli forrása. A bűnösnek itt kell elmondania esedező imádságát, tudva azt, hogy csak elutasítást érdemel, és hogy Isten "teljes szabadságát" semmi sem csökkentheti, ami a bűnöstől ered, még imádsága sem, hogy annak alapján elfogadja vagy elutasítsa saját jó tetszésének megfelelően. Ez az a pont, ahova el kell jutnia. Ez az a függőség, amit éreznie kell, és ez az a helyzet, ami őt Istenhez űzi az imádságban.

De vajon reményeinek összeomlása nem dönti őt elkeseredésbe, és nem teszi őt felelőtlenné? Csak a "Megigazulás hit által" ad bátorságot annak, akinek nincsenek jó cselekedetei, hogy bízzék abban, "aki megigazítja az istentelent". Ez arra tanítja a bűnöst, hogy semmi joga sincs arra, hogy Isten elfogadja, és pusztán az ő irgalmától függ, mert ő csak olyan, mint mindenki más, aki Krisztus által üdvözül, és ezért nem szükséges elkeserednie. Ez azt tanítja neki, hogy Istenben túláradó a jóság, amely még azokat is eléri a megváltás érdekében, akiknek nincs joguk az üdvösséghez; és ez felbátorítja őt arra, hogy bízzék ebben a jóságban. Ez azt tanítja neki, hogy bocsássa magát Isten rendelkezésére, mint aki érzékeny Isten "teljes szabadságára", és először nem tudja, hogy Isten akarata mit cselekszik vele; de bátorságot nyer Isten jósága által, amely az ő Fiának halálában mutatkozik be, hogy reménykedjék az elfogadásban és a megváltásban. Ez az a hit, amely "szeretet által" munkálkodik, és átalakítja az egész jellemet.

1734-ben Northampton-ben és általánosságban New England államban különlegesen szükség volt az ilyen prédikációkra, amilyeneket Jonathan Edwards mondott. Ezek a prédikációk különösen alkalmasak voltak arra, hogy létrehozzák a nyomukban járó eredményeket.

1734 december második felében történt, ahogyan Edwards tájékoztat róla (a meglepő megtérések elbeszélésében), hogy "Isten Lelke rendkívüli módon leszállt, és csodálatosan kezdett működni köztünk. Nagyon hirtelen, egymás után öt-hat személy látványosan megtért az üdvösségre, és némelyikük nagyon megfigyelésre méltó módon a megtérés hatása alá került."

Az egyik megtért személy egy fiatalasszony volt, akit azelőtt úgy ismertek, mint a szórakoztató jelenetek és falusi italozás hirhedt vezetőjét. Edwards meglepődött azon a beszámolón, amit ez az asszony közölt vallásos élményeiről, amelyekről addig nem hallott semmit, amíg vele alázatosan és nyíltan nem beszélgetett. Edwards először attól félt, hogy egy-egy ilyen megtért személynek a feltűnése rossz hírűvé teszi a mozgalmat, és előítéleteket támaszt, ami akadályozni fogja a továbbhaladást. "De

Biharszentjános, Száldobágy, Biharpüspöki, Körösrév új lelkipásztorává is avatták a Budapesti Teológiai Akadémián végzett **Dániel Zalán** testvért május 20-án a nagyváradi Golgota román gyülekezetben. A kétnyelvű avatási istentiszteleten Megyesi József, Kovács Gyula, Veress Ernő, dr. Simon József és Veres Teodor lelkipásztorok kértek áldást Dániel Zalán szolgálatára. Az avatáson részt vett az ócsai gyülekezetet képviselő csoport is, ahol Dániel testvér hosszabb ideig gyakornokoskodott.

•

Nagyváradon tartotta 31. Kongresszusát a Romániai Keresztyén Baptista Unió . Az új Immánuel baptista templomban megtartott kongresszus témája ez volt: "Egység a misszióban". A több mint 700 küldött között ott voltak a romániai magyar baptisták képviselői is Veress Ernő, Kovács Gyula és Borzási István lelkipásztorok. A beszámolók, jelentések és hozzászólások után a Kongresszus több fontos határozatot is hozott, olyanokat is, amelyek a romániai magyar baptistákat is érinti:" A Kongresszus jóváhagyta, véglegesítette a Romániai Magyar Baptisták jogi helyzetével kapcsolatos kiegyezést. Ezek szerint a Romániában levő baptista gyülekezetek, nemzetiségre való tekintet nélkül együtt alkotják a romániai baptista keresztyén vallásfelekezetet, a Romániai Baptista Gyülekezetek Unióját. A magyar gyülekezetek szervezetének hivatalos megnevezése: "Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége" – "Conventia Bisericilor Crestine Baptiste Maghiare din România" Ezen a kongresszuson került sor az Unió új vezetőségének megválasztására is. Talos Vasilet az unió elnökévé, Gacea Aurel-t főtitkárrá választották.

•

"Bocsásd meg a mi vétkeinket!' A TIME 1995. július 3-i számában ezzel a címmel jelent meg egy cikk az amerikai Déli Baptista Szövetség (Konvenció) nagy érdeklődést keltő határozatáról. 219 évvel a Függetlenségi Nyilatkozat kihirdetése után, amely kimondja , hogy minden ember egyenlőnek teremtetett, 132 évvel azután, hogy Abraham Lincoln elnök aláírta a Felszabadítási Kiáltványt, ami a rabszolgaság megszüntetéséről döntött, 41 évvel azután, hogy az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága eltörölte az elkülönítést, ami iskolákra, járművekre stb. vonatkozott, a Déli Baptista Konvenció kinyilatkoztatta, hogy a rabszolgaság bűnös intézmény és bocsánatot kért a feketéktől a történelem során végbement védekező jellegű elkülönülésért. "Alapos okunk van feltételezni, hogy minden kegyetlenkedéstől és keserűségtől megkímélhettük volna magunkat, ha a Déli Baptisták korábban visszautasítják a rasszizmust" – mondta C. Eric Lincoln, a Duke Egyetem nyugalmazott vallástanára.

Hogy történhet meg, hogy a Déli Baptisták most hirtelen maguk mögé akarják vetni a múltat? Néhány tudós úgy véli, hogy az egyház eljutott addig a pontig, hogy több fehér csatlakozik hozzájuk ilyen álláspont után. Az 1845-ben alapított Déli Szövetség keményen védte a rabszolgaságot, ragaszkodott rasszista teológiájához és ezért nehezen tudott evangélizálni az afrikai származású amerikaiak között. Számuk mára kb. 500.000 gyülekezetben 15,5 millió tagra növekedett. Most különösen fontossá vált, hogy jó kapcsolat legyen a feketékkel, mert velük a fundamentalizmusba vetett erős hit köti össze a Déli Szövetséget.

A bűnbánat és a megbocsátás után nem könnyű feladatnak kell elkövetkeznie: olyan intézkedéseket hozni és végrehajtani, amelyekkel kialakulhat a helyes kapcsolat.

•

Megalakult a KÖD, a Keresztény Ökumenikus Diákmozgalom. A Ráday Kollégiumban június 14-én megalakult ifjúsági szervezetnek tagjai lehetnek a keresztyén egyházak egyetemi és főiskolai diákszervezetei, amelyek belépési szándékukkal társulni akarnak a magyar keresztyén értelmiség hatékony hit-, közösségi-, és kulturális életének alakításában. Első elnöktitkára: Pángyánszky Ágnes evangélikus egyetemi lelkész. A diákmozgalom teljes jogú tagja a World Student Christian Federationnak.

•

Történelmi döntést hozott a négy metodista egyház több mint 50 püspöke a texasi Austinban. Megállapodtak abban, hogy egy bizottság kiküldésére kérik fel egyházaik vezető testületét azzal, hogy vizsgálja meg az egyesülés lehetőségét, és készítse elő az egyesülés tervét. Három egyház úgy nyilatkozott, hogy még a jövő esztendőben határozni fog ebben a kérdésben.

•

Új kínai bibliafordítás készül, éspedig a római katolikus és protestáns egyházak együttműködésével. A jelenleg használatban levő bibliafordítások még az Isten szóra is más-más kifejezést használnak. Az Újtestamentom új fordítását 1996-ra készülnek kiadni.

•

Kínában egy bibliai szótár (konkordancia) 10 000 példányát nyomtatták ki nemrég a nankingi "Barátság" nyomdában, amelyet egy nemzetközi missziótársaság állított fel. Megkapták az engedélyt, hogy könyvkereskedésekben is szabadon lehessen árusítani a bibliai szótárt.

•

A bibliatársulatok "Biblia-autóbuszt" vettek használatba Chilében. A fővárosban végzett rövid szertartás után háromhetes körutat tett az "acél-misszionáriusnak" nevezett autóbusz az ország különböző városaiban és Bibliákat árult vagy osztott szét. Többek között Curico városában egy börtönt is meglátogattak és a rabokat is megajándékozták egy-egy Bibliával.

•

Az evangéliumi keresztyénség erősen növekedőben van Japánban . 1950. óta kétszázezerről
750 000-re .nőtt a számuk. Ma 7500 gyülekezet van az országban , de ezek között csak 10-15 van olyan, amelynek 500-on felüli a létszáma. A gyülekezetek legnagyobb része kis létszámú, tagjaik száma 10 és 20 között van.

•

Biblia készült a cigányok nyelvén. Első ízben Magyarországon cigány nyelvre is lefordították a Bibliát. A cigány Biblia nyolc év alatt született meg Daróczi Choli József fordító, költő, tanár munkájaként.

Baptista Hírlevél
II. évfolyam 5. szám
1995. július 20.

KÖZÉLETI MELLÉKLET

Falumisszió Alapítvány Alapító Okirat

amely abból a célból készült, hogy a 2. §-ban megjelölt alapító a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. 74/A-74/F. §-ai alapján jogi személyiséggel rendelkező alapítványt hozzon létre az alábbiak szerint:

1. §

Az alapítvány neve: Falumisszió Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány)

Az Alapítvány székhelye: Budapest, Hock János u. 12. 1082

2. §

Az Alapítvány alapítója: a Magyarországi Baptista Egyház (Budapest, Aradi u. 48. 1062) (a továbbiakban: MBE)

3. §

Az Alapítvány önálló jogi személy.

4. §

Az Alapítvány nyitott, ahhoz támogatásával bárki csatlakozhat, aki céljaival egyetért.

5. §

Az Alapítvány célja:

(1) a/ A magyar baptisták missziói és szeretetszolgálati (karitatív) tevékenységének elősegítése elsősorban a gyülekezetek által gyöngén ellátott vagy ellátatlan területeken, és az ezzel összefüggő keresztyén missziói programok támogatása;

b/ az evangélium megismertetése mindazokkal, akik nem jutottak még Jézus Krisztussal élő közösségre;

c/ a hitre jutottak meglévő gyülekezetekbe irányítása, vagy újonnan alapított gyülekezetekbe való beépítése.

(2) Az Alapítvány célja elérése érdekében:

a/ gyülekezeti, közösségi, kulturális ismeretterjesztő, tanító és más közcélú szabadidő programokat szervez és támogat,

b/ programjaival támogatja a szociálisan is nehéz helyzetben lévő személyeket,, vagy az ilyeneket segítő szervezeteket, gyülekezeteket,

c/ olyan életszemlélet kialakítására és különböző formában való tanítására törekszik, amely a keresztyén értékek megismertetésével a felnövő nemzedéket szorgalmas, becsületes életre, tiszta erkölcsiségre, egészséges családi életre, valamint értékes gyülekezeti tagságra teszi alkalmassá,

d/ támogatja olyan új gyülekezetek létrehozását és elindítását (plántálását), amelyek a már meglévő baptista gyülekezetekkel hitvallási közösségben működnek.

(3) Az Alapítvány együttműködik céljainak elérése érdekében bel- és külföldi szervezetekkel, amelyek hasonló célokért szerveződtek.

6. §

Az Alapítvány céljait szolgáló másodlagos tevékenységek:

a/ biztosítja munkatársak foglalkoztatását, képzését és továbbképzését,

b/ elősegíti a missziói szemlélet kialakulását, hitébresztő irodalom fejlődését, szorgalmazza szöveges nyomtatványok, zenés műsorok szerkesztését és kiadását, mindezzel és a média eszközeivel nemes és értékes információkat juttat el a magyar társadalomhoz,

c/ szükség szerint missziói és szeretetszolgálati épületeket létesít, fenntart és üzemeltet.

7. §

Az Alapítvány vagyona

(1) Az Alapító az Alapítvány rendelkezésére bocsátott 300.000 Ft-ot az OTP Bp. Köröndi Fióknál nyitott Bankszámlára befizette.

(2) Az Alapítvány vagyona a különféle szervezetek és magánszemélyek adományából növelhető.

(3) A teljesített adomány vissza nem vonható.

(4) A vagyon csak alapítványi célokra használható fel.

8. §

Az Alapítvány szervezete:

(1) A Kuratórium:

a/ Az alapító az Alapítvány működtetésére, vagyonának kezelésére 15 tagú kuratóriumot hoz létre.

b/ A Kuratórium az Alapítvány legfőbb döntéshozó, ügyintéző és képviseleti szerve.

(2) A Kuratórium tagjai a következők:

a/ A Kuratórium 15 tagját az Alapítvány létrejöttekor az Alapító kéri fel:

Az Alapítóval munka- és jogviszonyban álló személyek:
Révész Árpád (elnök, Bp. 1082 Budapest, Hock J. u.12.
Bayer György, 6440 Jánoshalma, Tompa u. 18.
Huszta Csaba, 1108 Budapest, Dombtető u. 16. III/14.
Kovács Géza, 1221 Budapest, Kistétény köz 5.
Macher Tivadar, 1135 Budapest, Jász u. 58/A.

Az Alapítótól munka- és jogviszony szempontjából független személyek:
Balogh Barnabás, 4032 Debrecen, Vezér u. 21.
Csontos Péter, 2000 Szentendre, Szentlászlói út 156.
Filemon Zsolt, 1221 Budapest, Péter Pál u. 21.
Fóris Tamás, 1188 Budapest, Rákóczi u. 82b.
Harsányi Tibor (elnökhelyettes) 4110 Biharkeresztes, Arany J. u. 11.
Huszár Géza, 1221 Budapest, Késmárki u. 8.
Kenéz Lajos, 5310 Kisújszállás, Malom u. 15.
Rácz Lajos (titkár) 2481 Velence, Pusztaszabolcsi út 3.
Tóth Sándor, 4030 Debrecen, Gázvezeték u. 47.

Uzonyi Barnabás, 4244 Újfehértó, Széchenyi u. 72.
b/ A Kuratórium legalább félévente ülésezik.
c/ A Kuratórium határozatképes, ha legalább 11 tag jelen van. Határozatait nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Személyi ügyekben titkos szavazás és kétharmados többség szükséges.
d/ A Kuratórium ügyrendjét maga határozza meg.
f// A Kuratórium ülésén az elnök vagy helyettese elnököl.

(3) A Kuratórium biztosítja az Alapítványnak az alapító okiratban meghatározottak szerinti folyamatos működését, gondoskodik az Alapítvány vagyonának az alapító okiratban rögzített céloknak megfelelő felhasználásáról. Meghatározza a kitűzött cél megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, gondoskodik azok biztosításáról.

(4) a/ Az Alapítvány titkára tevékenységét a Kuratórium megbízása alapján végzi.
b/ A titkár feladatai:
– Az Alapítvány helyzetéről a Kuratóriumot rendszeresen tájékoztatja,
– évente az Alapítónak beszámol az Alapítvány helyzetéről és tevékenységéről
– az Alapítvány munkatársai felett a munkáltatói jogokat gyakorolja.

(5) a/ Az Alapítvány alkalmazottait, munkatársait, szolgálattevőit meghívás vagy meghirdetett pályázat útján – a titkár javaslata alapján – a Kuratórium állítja szolgálatba.
b/ A Kuratórium által felvett fizetett munkatársak irányítása a titkár feladata.

9. §

Az Alapítvány képviselete
(1) Az Alapítvány képviselői:
a/ Harsányi Tibor elnökhelyettes
b/ Rácz Lajos titkár
(2) A bankszámláról való utalványozáshoz, készpénz felvételéhez az elnökhelyettes és a titkár együttes aláírása szükséges.

10. §

Az Alapítvány hitelvi állása:
Az Alapítvány működése során hitelvi kérdésekben a Szentírást, illetve a Magyarországi Baptista Egyháznak arra épülő Baptista Hitvallását követi.

11. §

Az Alapítvány megszűnése:
(1) Ezen alapítványt az Alapító meghatározatlan időre hozta létre.
(2) Az Alapítvány megszűnése esetén vagyona az Alapítónak az alapítvány célkitűzéseinek megfelelő tevékenységet folytató missziói szervezetére száll.

12. §

Záró rendelkezések:
Az alapítók tudják, hogy az Alapítvány érvényes létrejöttéhez és a jogi személyiség elnyeréséhez annak bírósági nyilvántartásba vétele szükséges.
A jelen okiratban nem szabályozott kérdésekben a PTK, valamint az alapítványra vonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Révész Árpád	Győri Kornél
egyházelnök	főtitkár
(cím)	(cím)

TÁJÉKOZTATÓ KÖZLEMÉNY

a Szövetségi Tanács 1995. szeptember 12-i üléséről

A szövetségi elnök beszámolt a BWA Buenos Aires-i, 17. Kongresszusáról, és ismertette annak határozatait. E határozatokat a Békehírnök útján megismerhetik közösségünk tagjai.

A Magyar Baptisták Nemzetközi Missziója első ülését augusztus 18-án tartotta meg Tahiban. Az Alapszabály elfogadása után Révész Árpád testvért választotta elnökének az új szervezet. Ez a megbízatás a MABAVIT következő üléséig, 1996. augusztusáig tart. Ezt követően két évre választja meg további tisztségviselőit a Misszió.
A szervezet keresi a nemzetközi bejegyzés lehetőségét. Ehhez az Amerikában élő testvérek jogi segítségére is számítunk.

Mivel a tavaszi közgyűlésre tervezett missziói megbeszélés időhiány miatt túlságosan rövidre sikeredett, javasolt egy missziói konferencia az előretekintés jegyében ősszel, vagy a következő év elején. A Szövetségi Tanács 1996. február 23-24-re tűzte ki a missziói konferenciát és megbízta Bayer György missziói titkárt az előkészítés munkálataival. Ehhez várjuk a beérkező javaslatokat.

A Szövetségi Tanács a gyülekezeti kölcsönkérelmeket tárgyalva megállapította, hogy az IMÉKA kölcsönalap feltöltése a Déli Baptista Szövetség részéről még nem történt meg, így forrás hiányában csak elvi döntéseket hozhat, melyek a pénz beérkezése után teljesíthetők. Több gyülekezet túl alacsony törlesztőrészletet vállal. Ezeket arra kérjük, hogy az IMÉKA alap újratöltése érdekében is törekedjenek gyorsabb visszafizetésre.

A Pestszenterzsébeti Gyülekezet egy áthidaló kölcsön kérelem kapcsán fölvetette a régi imaház és a hozzátartozó épületek szeretetházként való hasznosítását. Sajnos egy szociális létesítmény létrehívása ma nagyon nehéz feladat,
annál is inkább, mert az állam kivonul ezek támogatásából.
Az MBE jelenleg – az igényeket is érzékelve – anyagi forrásokat nem mozgósíthat új célokra, folyó építkezései befejezése előtt.

A volt árvaházi ingatlanért visszaigényelt, de csak évek múlva esedékes kárpótlási összegére építve beérkezett gyülekezeti kérelmeket az összeg elérhetetlensége miatt, valamint a mb. gazdasági igazgató és az építésügyi szaktitkár javaslatait figyelembe véve, a Szövetségi Tanács a döntést elnapolta. Az utóbbi javaslatok lényege, hogy a volt egyházi intézményért járó pénz egyházi intézmény

építésére fordíttassék. A Szövetségi Tanácsra hárul majd a kétféle igény közötti döntés felelőssége.

A Szövetségi Tanács elhatározta, hogy a Békehírnök szerkesztőségi épületének tető- és oldalszigetelését kijavíttatja, s a szerkesztőségi szobákat kifesteti, ha a munkálatok műszaki felmérése és szervezése rendben megtörtént.

A Szövetségi Tanács szabályozta a célgyűjtések, segélyek, kölcsönök igénylésének rendjét, és az igények bejelentésének megkönnyítésére űrlapot bocsát a kérelmezők rendelkezésére. A Szövetségi Tanács a jövőben csak hiánytalanul benyújtott kérelmekről tárgyalhat.

Az MBE költségvetéséből való részesedésre irányuló pályázat bevezetését is elhatározta a Szövetségi Tanács. A pályázatot beküldő gyülekezet, stb. nem biztos, hogy részesülhet a következő évi támogatásból, de esélye növekszik. Ha egyik évben nem fér be a költségvetésbe, a következő évben elsőséget élvezhet.

A kieső nyugdíj pótlására tett intézkedés ismertetése és bevezetése: az egyházi személyeknek az állami nyugdíjból való részesedése megváltozott. A kieső nyugdíj pótlására nyugdíjbiztosítást kötött az egyház az egyházi személyek javára. A nyugdíjbiztosítás főbb szabályai: az új kiegészítő nyugdíjbiztosítás részesei nyugállományba vonulásukkor a kifizethető összegnek legfeljebb az egyharmadát vehetik fel egyösszegben, a maradék rész alapján pedig havi nyugdíjjáradékot kapnak életük végéig. Az egyben felvehető összeg csak külön elbírálás alapján lehet nagyobb. Erről egy, a lelkipásztorok köréből kialakított nyugdíjtanács dönt.
A fenti intézkedéssel egyidejűleg változik a gyülekezetek járulékfizetési rendje is. A következőkben már csak az illetmény 39 %-át kell fizetni a biztosítással összefüggően, és még ehhez kapcsolódik a 4,5 % szolidaritási járulék.

A megváltozott magyarországi helyzet miatt módosult egyházunk nyugati megítélése. Az európai rendezvényekre meghívott hivatalos képviselőink már több esetben egyáltalán nem kapnak utazási- és részvételi költségtérítést, miközben az árak mindenütt nőttek. Meg kell vizsgálni, hogy miként kell ehhez viszonyulnunk. Az eseményektől való távolmaradás drága megtakarítás lenne, mert lassan elszigetelődnénk. Ésszerű szervezéssel és takarékos ellátmánnyal a nehézségek nagyrészt áthidalhatók.

A lelkipásztori szolgálatba állított volt misszióiskolások fölavatásuk előtt ugyanazon alkalmassági vizsga alapján avathatók fel, mint a teológiai szakon végzett társaik. A lelkipásztori elismerésben nem lehet különbség, de a továbbképzés vagy az oktatás kérdéseiben igen. A jövőben a BTA két szakán, a missziói- és a teológiai szakon is lehet lelkipásztori képesítést szerezni. Ennek tanulmányi feltétele, hogy a missziói szak lelkipásztori képesítésre törekvő hallgatói a szolgálatuk végzéséhez szükséges tárgyakat felvegyék tanulmányaik közé.

Személyi kérdésekről is döntött a Szövetségi Tanács.

Kérelme alapján Füredi Kamillának december 31-ig biztosítja a fizetett tanulmányi szabadságot, hogy folytathassa francia nyelvtanulmányait, remélve, hogy francia nyelvterületen folytathatja majd külmissziói szolgálatát. Füredi Kamilla egyébként hazai gyülekezetbe is meghívható lelkipásztornak vagy lelkészi munkatársnak.

A Szövetségi Tanács megvizsgálta Jóföldi Gábor levélben közölt kérését, majd fölvette a rendelkezési állományba.

A Szövetségi Tanács hozzájárult a Kőrösvidéki Missziókerületi Tanács közleményének sajtónkban való megjelentetéséhez. "Bálint József, volt magyarhomorogi körzeti presbiter szolgálatból való visszavonulása után, erkölcsi vétség miatt tagsága közösségünkben megszűnt. Ezután bárminemű szolgálatától elhatárolódunk."

A Szövetségi Tanács nehéz szívvel döntött a Békehírnök előfizetési árának változásáról. A papírárak és a postaköltségek emelkedése szükségessé teszi a két éve változatlan árú lap árának 20-Ft-ról 30- Ft-ra történő emelését. Az új ár 1996. január 1-től kerül bevezetésre.

Örömmel vette a Szövetségi Tanács a Zirci Baptista gyülekezet megalapításáról szóló lelkipásztori bejelentést. A Szövetségi Tanács jogosítványa szerint ideiglenes tagságot adott a gyülekezetnek, melyet a Szövetségi Közgyűlés fog véglegesíteni.

Szemelvények a *Baptista Hírlevél* lapjairól

1996-ban lesz 150 éve annak, hogy a Kárpát-medencében elindult a baptista misszió. Erre a jeles évfordulóra a magyar baptisták méltóképpen kívánnak emlékezni. A Történelmi Bizottság egy kiadvány megjelentetésén dolgozik, amely a magyar baptista misszió történetét dolgozza fel . A Szövetségi Tanács egy Jubileumi Emlékbizottságot nevezett ki, amelyben a Történelmi Bizottság tagjai mellett képviseltetik magukat a különböző bizottságok, a tagszövetségek és a külföldön élő magyar baptista szövetségek is. A jubileumi ünnepségsorozat két fő részből áll majd. A tervek szerint 1996 augusztusában Nagyváradon rendezik meg a Magyar Baptisták Második Világtalálkozóját, a MABAVIT II.-t, október első hetében pedig Budapesten tartják meg a JUBILEUMI ÜNNEPSÉGEKET, amelynek keretében kiállítás, fórum, teológiai ülésszak, és ünnepi istentiszteletek megrendezése szerepel. A jubileumi ünnepségre a tervek szerint meghívást kap a Baptista Világszövetség újonnan megválasztott elnöke is.

•

Ifj. Budai Lajos testvért május 7-én avatták fel baptista lelkipásztorrá Székelyudvarhelyen.
A református templomban megtartott ünnepi alkalmon Vékás Zoltán szatmárnémeti lelkipásztor hirdetett igét. Az avatóbizottság tagjai Borzási Gyula, Both József, Kónya József, Vékás Zoltán és Veress Ernő lelkipásztorok voltak. A Székelyudvarhelyi gyülekezet mellett Szentegyház és Korond tartozik Budai testvér munkaterületéhez, aki a Budapesti Teológiai Akadémián végzett. Teológustársai nevében Győri Máté karcagi lelkipásztor mondott köszöntést.

•

SZOLGATÁRS

Baptista lelkésztájékoztató

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
Felelős kiadó: a Szövetségi Tanács
Szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Tel: 132-23-32, 132-79-85, Fax: 131-01-94
Nyomás: O Pont Felelős vezető: Győri Énok
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 250- Ft. Előfizetési díj egy évre: 1.500- Ft,
külföldre: a mindenkori postaköltség felszámításával.
Megjelenik kéthavonta
ISSN 1218-425X

„Így tanultátok ezt
...
szeretett
szolgatársunktól,
aki
a Krisztus hű szolgája
értetek."
/Kol 1:7/

HIRDESD AZ IGÉT!

Joseph Tracy

A New England-i nagy ébredés 1740-ben

2. rész

Jonathan Edwards eltökélte, hogy mindenképpen az ellentmondásos kérdésekről prédikál. Befolyásos barátai igyekeztek lebeszélni őt erről a próbálkozásáról; sok hibát találtak a vitatott kérdések szószékre vitelében, és azokat rendszeresen nevetségessé tették Northampton-ben és máshol. De Edwards igehirdetés közben semmi erőltetést nem alkalmazott, amikor a krízist és a témát értelmezte, és el tudta mondani azokat az üzeneteket, amelyeket a népnek meg kellett hallania. Elkezdte hát a "Megigazulás egyedül hit által" című sorozatos magyarázatát, amit. Luther kijelentése nyomán úgy tekintett, mint amin az egyház áll vagy bukik. Az előadások hatására az emberek először úgy érezték, hogy végre megértették a témát és megragadták az igazságot. Aztán rájöttek, hogy a hallottak teljesen elsöpörték a mennyországra vonatkozó minden reményüket, amelyet saját cselekedeteikre, elkölcsiségükre, a szövetség birtoklására, az úrvacsorában való részvételre vagy más kegyelmi eszközök alkalmazására építettek. Meg kellett látniuk, hogy Isten semmit sem jelölt meg az emberek számára tennivalóként, mielőtt hit által Krisztushoz jönnének; minden előbbi cselekedetük elfogadhatatlan az ő szemében, és nem rótt ki rájuk semmilyen kötelezettséget, sem a saját méltóságuk, sem az ő ígérete alapján, hogy ezzel bármilyen lelki előnyben részesüljenek. Ezeket az előadásokat követték más beszédek, amelyekben Edwards hirdette, hogy "Isten abszolút szuverén a bűnösök megváltása tekintetében, teljesen szabadon válaszol az imára, vagy figyelmen kívül hagyja a testies emberek fáradozásait, akik továbbfolytatják azt". "Isten teljes szabadságá"-nak a gondolata rendkívül hatalmas. Magában foglalja a kiválasztás tanának teljességét, és azt a legfilozófikusabban fejezi ki anélkül, hogy az emberi elképzelésekből fakadó bármilyen kifejezési forma akadályozná. Isten szabadon adja az üdvösséget. Szabadsága tökéletes. A "testies ember" semmilyen cselekedete sem képes akadályozni ezt a szabadságot vagy kényszeríteni Istent arra, hogy kedvezően döntsön. Isten szabadsága "igazságos". Pontosan az, aminek lennie kell. A bűnösök azonnali kárhozatot érdemelnek. Isten teljesen szabad abban a tekintetben, hogy kárhozatba döntse őket azonnal, vagy pillanatnyilag felfüggessze kárhozatukat, vagy pedig teljesen megváltsa őket a kárhozattól a saját jó tetszése szerint. Amikor a bűnösök ezt a tanítást igaznak látják és érzik, akkor tudják, hogy semmi más feladatuk nem marad, csupán az, hogy Isten irgalmáért könyörögjenek. Amikor segítségül hívják Istent, akkor az imádságukkal egyáltalán nem befolyásolják Isten "teljes szabadságát" abban, hogy meghallgassa őket, és ő egyáltalán nem függ az imádságuktól, aminek alapján reménykedhetnének meghallgatásukban, hanem csak Isten Krisztusban kifejezett irgalmára számíthatnak. Nem kérhetik Isten igazságát, mert az csak elítéli őket; és Isten semmilyen más tulajdonságára nem hivatkozhatnak, csak irgalmára, amely természeténél fogva szabad és nem kényszeríthető. Nem kereshetnek kielégítő bizonyítékot arra, hogy Isten irgalomra kényszerüljön a bűnösök iránt, hanem csak azon az alapon, hogy az ő Fiát adta, hogy meghaljon értük. Itt van a reménység egyedüli forrása. A bűnösnek itt kell elmondania esedező imádságát, tudva azt, hogy csak elutasítást érdemel, és hogy Isten "teljes szabadságát" semmi sem csökkentheti, ami a bűnöstől ered, még imádsága sem, hogy annak alapján elfogadja vagy elutasítsa saját jó tetszésének megfelelően. Ez az a pont, ahova el kell jutnia. Ez az a függőség, amit éreznie kell, és ez az a helyzet, ami őt Istenhez űzi az imádságban.

De vajon reményeinek összeomlása nem dönti őt elkeseredésbe, és nem teszi őt felelőtlenné? Csak a "Megigazulás hit által" ad bátorságot annak, akinek nincsenek jó cselekedetei, hogy bízzék abban, "aki megigazítja az istentelent". Ez arra tanítja a bűnöst, hogy semmi joga sincs arra, hogy Isten elfogadja, és pusztán az ő irgalmától függ, mert ő csak olyan, mint mindenki más, aki Krisztus által üdvözül, és ezért nem szükséges elkeserednie. Ez azt tanítja neki, hogy Istenben túláradó a jóság, amely még azokat is eléri a megváltás érdekében, akiknek nincs joguk az üdvösséghez; és ez felbátorítja őt arra, hogy bízzék ebben a jóságban. Ez azt tanítja neki, hogy bocsássa magát Isten rendelkezésére, mint aki érzékeny Isten "teljes szabadságára", és először nem tudja, hogy Isten akarata mit cselekszik vele; de bátorságot nyer Isten jósága által, amely az ő Fiának halálában mutatkozik be, hogy reménykedjék az elfogadásban és a megváltásban. Ez az a hit, amely "szeretet által" munkálkodik, és átalakítja az egész jellemet.

1734-ben Northampton-ben és általánosságban New England államban különlegesen szükség volt az ilyen prédikációkra, amilyeneket Jonathan Edwards mondott. Ezek a prédikációk különösen alkalmasak voltak arra, hogy létrehozzák a nyomukban járó eredményeket.

1734 december második felében történt, ahogyan Edwards tájékoztat róla (a meglepő megtérések elbeszélésében), hogy "Isten Lelke rendkívüli módon leszállt, és csodálatosan kezdett működni köztünk. Nagyon hirtelen, egymás után öt-hat személy látványosan megtért az üdvösségre, és némelyikük nagyon megfigyelésre méltó módon a megtérés hatása alá került."

Az egyik megtért személy egy fiatalasszony volt, akit azelőtt úgy ismertek, mint a szórakoztató jelenetek és falusi italozás hirhedt vezetőjét. Edwards meglepődött azon a beszámolón, amit ez az asszony közölt vallásos élményeiről, amelyekről addig nem hallott semmit, amíg vele alázatosan és nyíltan nem beszélgetett. Edwards először attól félt, hogy egy-egy ilyen megtért személynek a feltűnése rossz hírűvé teszi a mozgalmat, és előítéleteket támaszt, ami akadályozni fogja a továbbhaladást. "De

ennek az ellenkezője történt, igen csodálatos módon. Úgy tűnt, hogy ennek híre villámlásként hatott a fiatalok szívére az egész városban és még másokra is. Sokan elmentek hozzá beszélgetni arról, ami vele történt. A benne végbement változás mindenkit ámulatba ejtett, aki odament hozzá." A férfiak lelkiismeretükben arra kényszerültek, hogy elismerjék a hatalom jóságát, amely ilyen változást hozott létre egy emberben. "Jelenleg ennek hatására nagy és őszinte érdeklődést tanúsítanak a vallás és az örökkévalóság nagyszerű dolgai iránt, ami általános a város minden részében, minden rendű és rangú emberek körében. A száraz csontok zaja egyre hangosabbá válik. Minden egyéb kérdést hamarosan abbahagynak, és semmi másról nem beszélnek, hanem csak lelki és örökkévaló témákról. Az emberek gondolatvilága csodálatosan megszabadul ettől a világtól. Eddig ezt a kérdést nagyon jelentéktelen ügyként kezelték közöttünk. Úgy látszott, hogy az emberek inkább világi ügyeiket követik, mintsem hogy törődnének a lelki világ kérdéseivel. Aztán félelmetessé kezdett válni köztünk az, hogy valaki elszakadjon Krisztustól, és naponta a kárhozatba hullás veszélyének legyen kitéve. Az emberek azzal kezdtek foglalkozni, hogy mentsék az életüket és meneküljenek a bekövetkezendő haragtól. Mindnyájan buzgón megragadták a lehetőségeket a saját lelkük érdekében, és gyakran találkozni akartak a magánházakban vallásos célokból. Az ilyen meghirdetett összejöveteleken igen nagy zsúfoltság keletkezett. Az emberek megtérése a legcsodálatosabb módon ment végbe és egyre jobban elterjedt. A lelkek tömegesen jöttek Jézus Krisztushoz. Napról napra, sok hónapon át, láthatók voltak a bűnösök megtérésének a jelei, akik a sötétségből csodálatos világosságra jutottak. Nyilvános összejöveteleink rendkívüliek voltak. A gyülekezet elevenné vált Isten szolgálatában. Mindenki igyekezett a nyilvános istentiszteletre. Valamennyi hallgató mohón itta a lelkipásztor szavait, amelyek szájából származtak. A gyülekezet általánosságban időről időre könnyezett a prédikálás alatt. Egyesek elkeseredésükben és szomorúságukban, mások az öröm és a szeretet hatására, megint mások a felebarátaik lelkéért való aggódásuk és keserűségük hatására könnyeztek. Akik már korábban megtértek közülünk, nagyon megelevenedtek és megújultak Isten Lelkének frissítő és rendkívüli hatására, jóllehet ez nem egyformán, hanem Krisztus ajándékának mértéke szerint történt. Akik már azelőtt aggódtak saját állapotuk miatt, most eloszlatta kételyeiket ez a fölemelő élmény és Isten szeretetének világosabb megismerése."

A northamptoni állapotokról szóló közlés eljutott más városokba is, ahol sokan "nem tudták, mit csináljanak vele", mások nevetségessé tették, "és egyesek, amit mi megtérésnek neveztünk, azt bizonyos kedélybetegséghez hasonlították". Azonban sokan Northampton-be mentek, hogy maguk győződjenek meg róla, ahol ott különböző mértékben a hatása alá kerültek, és nem kevesek felébredtek és nyilvánvalóan megtértek. 1735 márciusában az ébredés kezdett általánossá válni South Hadley-ben, és körülbelül ugyanakkor Suffield-ben is. Ezután terjedni kezdett a következő helyeken: Dunderland, Deerfield, Hatfield, West Springfield, Long Meadow, Enfield, Hadley Old Town és Northfield vidékén. Különösen kiemelkedő volt East Windsor-ban, és "csodálatossá" vált Coventry-ben. Hasonló jelenetek tanúja volt Lebanon, Durham, Stratford, Ripton, New Haven, Guilford, Mansfield, Tolland, Hebron, Bolton, Preston, Bolton és Woodbury. Körülbelül ugyanakkor ébredés történt New Jersey-ben, különösen William és Gilbert Tennent munkásságával kapcsolatban, amelyről részletesebb beszámolót közlünk egy másik helyen.

Edwards úgy véli, hogy fél éven belül több mint háromszázan megtértek Northampton területén. Minden életkorból valókat találtak köztük a négyéves gyermekektől a hetvenes éveikben levő idősekig. Közülük körülbelül százan jelentkeztek a legközelebbi úrvacsorázásra. Nyolcvanöt személyt azonnal befogadtak. "Amikor közösen jelentkeztek, hogy nyíltan és határozottan vallást tegyenek kereszty énségükről, megjelenésük nagy hatással volt a gyülekezetre." Ez nem is csoda, mert mindenki megértette, hogy esetükben ennek az átállásnak nagyon ünnepélyes tartalma volt. Ez megtérésük következménye és megvallása lett. Ezenkívül még csaknem hatvanan csatlakoztak a gyülekezethez a következő úrvacsorázás előtt. Mindenesetre, ahogy befogadták az embereket a gyülekezetbe, az a lelkipásztor szerint "eléggé nyilvánvaló bizonyítéka volt a megtérésnek" azok életében, akik csatlakoztak a tagsághoz.

E megtérések jellegéről nagyon érdekes és tanulságos jelentést közöl Edwards, de most nem lehet ebben a történetben leírni. Az egyik jellegzetesség azonban túl fontos ahhoz, hogy megjegyzés nélkül elmenjünk mellette. Úgy tűnik, hogy minden esetben boldog változás történt a bűnös ember értelmében ahelyett, hogy ez kimerültséget okozott volna. Egyetlen esetben sem történt olyan, hogy a bűnös először elképzelte volna magában, hogy mit fog cselekedni, amit aztán határozott erőfeszítéssel megvalósított volna annak érdekében, hogy megtérjen.

"Akikben az ébredés fölvetette az üdvösség kérdését, azok az első jogos elkeseredés után általánosságban arról győződtek meg, hogy végtelenül bűnösök, minden cselekedetük gonosz, és Isten jogosan ítéli el őket. Amikor erről beszámoltak, nagyon eltérően juttatták kfiejezésre tapasztalatukat. Egyesek azt látták meg, hogy Isten szuverén, mert miközben elfogadhat másokat, ugyanakkor őket elutasíthatja. Voltak olyanok, akik arról győződtek meg, hogy Isten ugyan jogosan kegyelmet gyakorolhatna mindenkivel a városban és az egész világon, de ők mégis ítéletet érdemelnek az egész örökkévalóságra. Némelyek meglátták, hogy Isten jogosan elfordulhatna minden küszködésüktől és minden imádságuktól. Rájöttek, hogy ha egész életüket Isten keresésére fordítanák is, Isten végül jogosan vetné őket a kárhozatba, mert fáradozásaikkal, imádságaikkal és könnyeikkel nem engesztelhetik ki a legkisebb bűnt sem, és nem érdemelnek semmi áldást Isten kezéből. Mások kifejezték, hogy Isten hatalmában vannak, és Isten azt teszi velük, amit akar. Isten megdicsőítheti magát az ő elítélésükben is, és ők csak csodálkoztak azon, hogy ilyen sokáig eltűrte és már jóval ezelőtt nem vetette őket a kárhozatra."

"Általánosságban közvetlenül Isten igazságának fölfedezése előtt az emberek értelme végtelenül nyugtalanná válik, amit küzdelmük, zavaruk és olykor puszta gyötrelemük juttat kifejezésre. De általában, mihelyt ehhez a meggyőződéshez jutnak, azonnal megnyugszik az elméjük, és az addig nem tapasztalt nyugalomhoz és csendességhez jutnak. A leggyakrabban, jóllehet nem mindig, miután lelkük súlyos terhe megszűnik, általános reménység támad bennük afelől, hogy Isten irgalmat ad nekik, mielőtt bármilyen határozott és különleges módon fölfedeznék az irgalmat. Gyakran ahhoz a következtetéshez jutnak, hogy egyedül Isten akarata dönt, és ők csak várják Isten döntésének az idejét. Megnyugszanak akkor is, ha nem érzékelik, hogy Isten Lelke azonnal eljuttatja őket ahhoz az állapothoz, amelyben fölkészülnek az irgalomra. Különös, hogy amikor az emberek először átérzik Isten igazságát, aminek létére azelőtt ritkán gondoltak, megalázkodásra kényszerülnek, amire azelőtt már gyakran sürgették őket, és amit mások is gyakoroltak."

Egyes esetekben "Isten igazságának tökéletességét érzik át" saját ítéletükben és annak jóváhagyásában, hogy "csaknem készek elfogadni kárhozatukat". Edwards úgy gondolta, hogy ezt a nyelvezetet kell használnia anélkül, hogy bármilyen világos elképzelése lett volna annak hatásáról. Ezen csak azt értette, hogy "a megváltás túl jónak tűnik", és hogy Isten igazságának dicsőségét nem szabad föláldoznia a saját érdekükben. Aztán így folytatja:

"A lélek nyugalma, amelyre némelyek rátaláltak jogos elkeseredésük után, folytatódik bizonyos ideig, mielőtt Isten kegyelme bármilyen különös és örvendetes hatást gyakorolna a lélekre, ahogy kinyilatkoztatja azt az evangélium. De nagyon gyakran az irgalmas Istenről, a mindenre elégséges Megváltóról, vagy az evangélium nagyszerű és örvendetes ajándékáról alkotott kényelmes és tetszetős szemlélet alakul ki azonnal, vagy nagyon rövid időn belül. Egyeseknél a kárhozatra való méltóság tudata és Isten szuverenitása az ő üdvösségüket illetően, valamint a mindenre elégséges kegyelem fölfedezése annyira közel van egymáshoz, hogy szinte nem is tudják elválasztani."

"Gyakran előfordul köztünk, hogy amikor az emberek fölfedezik az elveszett bűnösöknek szóló evangéliumot, és már előre gyönyörködnek a szép jövőben, nem is gondolnak arra, hogy meg kell térniük. Nagyon fölüdíti őket annak felismerése, hogy Istenben mindenre elégséges a kegyelem, és gazdagon gondoskodik róluk a Krisztusban, miután a bűntudat és a haragtól való félelem lesújtotta őket. Ez a látvány örvendetes és természeténél fogva dicsőséges. Ez teljesen új és boldogító meggyőződést ad nekik Isten és Krisztus felől, és nagyon felbátorítja őket arra, hogy igyekezzenek megtérni. Határozottan eldöntik, hogy föladják magukat, és egész életüket Istennek és Fiának szentelik, Aztán türelmesen várnak Istenre, hogy ezt mind megvalósítsa, és nagyon gyakran melengetik azt az erős meggyőződést, hogy Isten a maga idejében mindezt megcselekszi értük."

"Szent nyugalom alakul ki bennük, hiszen Krisztus által Istenben élnek. Titokban áthatja őket az istenfélelemnek és az Isten iránti szeretetnek az érzete, és reménykednek a tőle érkező áldásokban. De nem gondolják, hogy már megtértek volna, ezért nagyon gyakran nem látják az üdvösségnek azt az elégségességét, amelyet Krisztusban nyerhetnek. Mivel rossz elképzelésük van az elfogadásról, nem gondolják, hogy az engedelmesség és az irgalom fölfedezése nyomán szívükben érzett boldogság már ennek tényleges elfogadása. Nem tudják, hogy az irgalommal és Isten teljes megváltásával kapcsolatos érzést, ami magában foglalja a bűnbocsánatot és a megszentelődést, Krisztus által megnyerték, és ez már a kegyelem igazi elfogadásának nyilvános bizonyítéka. Nem tudom, milyen lelki aktust vártak, de talán elképzelésük sem volt róla."

Edwards tájékoztat arról, hogy sokan előítélettel voltak ez ébredéssel szemben, mert az emberek véleménye alapján hamis közléseket kaptak a benyomásokról. Nem feltételezi, hogy a megtértek bármelyike "beképzelte volna, hogy testi szemével lát valamit". Csak a pokol kínjaira, a menny dicsőségére vagy Krisztusnak a halálban kifejezett szeretetére és ehhez hasonlókra gondoltak és erről tápláltak "eleven képeket az értelmükben". Néhány esetben a kísérő jelenségeket képtelen volt megmagyarázni a természetes törvények alapján, de nem volt meggyőződve arról, hogy valami természetfölötti lett volna bennük. Teljes meggyőződéssel hitte és tanította, hogy az ilyesmiben nem szabad bízni, mint a megtérés bizonyítékaiban.

Ezekre a félremagyarázásokra számítani lehetett. Ahogy már láttuk, sokan voltak a gyülekezetekben, és kétségtelenül némelyek a lelkipásztori szolgálatban is, akik személyesen még nem találkoztak azzal a vallással, ami Northampton-ben győzedelmeskedett. Ez olyan út volt a mennybe, amit még nem ismertek, és amelyen még nem jártak. Ha ez az igazi tanítás és igazi vallás, akkor a saját reményeik hamisak, és lelkük a kárhozat veszedelmében forog. Vagy a Northampton-i eseményről, vagy a vallásról gondolkodtak helytelenül, amelyet vallottak és talán tanítottak is. Ezért az emberi természetből fakadóan elkerülhetetlen volt, hogy a bizonyítékot is meg kellett keresni a northamptoni eseménnyel kapcsolatban. Minden valóságos tévedést igyekeztek összegyűjteni és helytelenül magyarázták mindazt, amit a hallgató vagy a szemlélő nem tudott megérteni. Valamennyi rossz jelentést felnagyítottak, amíg megfelelt azok kívánságának, akik készek voltak elítélni az eseményt, nehogy az esemény ítélje el őket. Ugyanezek az alapelvek működtek még nagyobb mértékben és maradandóbb eredményekkel a következő években.

1735 májusának végén a munka érezhetően hanyatlani kezdett. Rendszerint az ilyen hanyatlásnak az a valódi oka, hogy az izgalom elviselését tápláló fizikai erő kimerül és az idegek ellenállhatatlanul nyugalmat keresnek. Az előttünk levő esetben is a prédikálás izgalmas volt, megfontolt módszerekkel végezte munkáját, és meghatározta a maga útját, legalább is erre az időre. Sokan békét találtak a hitben, de többen úgy döntöttek, hogy visszatérnek ostoba életmódjukhoz. Új témákat többé nem tudtak kitalálni, amikkel fönn lehetett volna tartani az ébredés izgalmát. Ezenkívül számos más esemény az emberek gondolkodását más témákra terelte, amelyek közt a Mr. Breck lelkész Springfieldben történt letelepedésével kapcsolatos ellentmondás volt a legszenzációsabb. Mégis, hónapokkal azután, hogy a hanyatlás elkezdődött, voltak megtérési esetek, és a kegyesek még érezték az ébredés hatását. 1736 végén a munka ismét folytatódott Connecticut állam egyes helyein.

Ez az ébredés széles körben eleven érdeklődést támasztott a kegyesség barátai között. Dr. Colman (Bostonból) Edwardstól beszámolót kért az ébredésről. Miután választ kapott, azt nyomtatásban is kiadta és Londonba továbbította dr. Watts-nak és dr. Guise-nak elmondták az örömhírt beszélgetéseikben és nyilvános vallásos összejöveteleiken. Még teljesebb beszámoló iránti kérésüket levélben fejezték ki, amire Edwards 1736. november 6-án válaszolt dr. Colman-nak. A választ Londonban "Meglepő megtérések leírása" címen nyomtattak ki Watts és Guise bevezetésével. Ezt aztán széles körben és jó eredménnyel terjesztették mind Angliában, mind Skóciában, ahol sok lelkipásztornak és gyülekezetnek új meglátást adott arról, hogy mire lehet számítani és mit kell keresni még ezekben az utolsó napokban is. 1738-ban Bostonban több prédikációval együtt kiadták, amelyek nagyon hasznosnak bizonyultak a munka támogatásában annál is inkább, mivel ezt a város négy legidősebb lelkipásztora is ajánlotta a nagyközönségnek. Azóta kiadták ezt a "Munkák" című gyűjteményben, amit figyelmesen kell tanulmányozniuk mindazoknak, akik szeretnék megérteni, hogy mi megy végbe az emberi értelemben a Szentlélek meggyőző és átalakító hatására.

(Folytatása következik.)

H. Vadász János

Miért él a gyülekezet? Milyen áldása van a gyülekezetnek?

Efézus 5:25-27

Ha megkérdeznék valakit, mi baj van az egyházzal, a gyülekezettel – különböző feleleteket kapnék. A legkönnyebb dolog a világon a gyülekezetet kritizálni. Azonban ne felejtsük: a kritika a legszegényebb helyettesítője a szolgálatnak. Könnyebb valamit jól megbírálni, mint helyesen elvégezni.

A gyülekezet, az egyház jövője nem a kritikusok kezében van. Theodore Roosevelt, az Amerikai Egyesült Államok egyik volt elnöke ezt mondta: "A jövő nem a pesszimista kritikusoké, a borúlátó bírálóké, akik nem élték át a győzelem örömét vagy a veszteség keserű tapasztalatait. A jövő azé, aki vállát vetve, inget felgyűrve nekifog a munkának, rangját, vagyonát, hírnevét, idejét nem sajnálva, sokszor porosan, piszkosan, véres verejtéket izzadva harcol a küzdelmek arénájában, aki bármilyen legyen is a harc kimenetele, a küzdelem végén őszinte lélekkel elmondhatja: ami tőlem telt, megtettem."

Igaz, hogy sok egyén nem érez felelősséget, fogadásait nem teljesíti sem az Istennek, sem a gyülekezetnek. Sokan kifogásokat tesznek, nem megyek a gyülekezetbe, ezért meg azért, nem érdemli meg a gyülekezet, hogy pénzt költsek rá – hangzanak a kifogások.

Igaz, a gyülekezet nem tökéletes, mert tagjai gyarló, földi emberek. De ha jobban megnézzük a gyülekezetet, sokkal több jó, mint rossz van benne. A baj az, hogy azt a 10 % rosszat látják, de a 90 % jót elfelejtik.

Nelson angol admirális egy fontos tengeri ütközetre készült. Készülődés közben megtudta: két kapitánya ellenséges viszonyban van egymással. Odahívta őket, és azt mondta: Smythe kapitány, tedd a kezed a kezembe! Blythe kapitány, tedd a kezed a kezembe! És amikor ez megtörtént, jól megszorította kezüket, és ezt mondta: Tudom, ellenségeskedés van közöttetek, de ne felejtsétek el: az igazi ellenség ott kint közeledik, a nyílt tengeren felénk!

Ez az, amire figyelnie kell Krisztus gyülekezetének, ez az, amire emlékeznie kell. Az ellenség: a Sátán – kívül van. Nem a gyülekezetet kell kritizálni. Nekünk egységes frontot kell képviselnünk a Sátánnal szemben. Meg kell látszódnia annak, hogy a gyülekezet él, hogy a gyülekezetben komoly értékek vannak.

Az autó-, a biztosítási és házügynök milyen buzgón árulja portékáját! Mi a legnagyobb dolgot, eseményt hirdetjük, a legnagyobb személyről – az Úr Jézus Krisztusról – beszélünk.

Ahelyett, hogy az egyházat, a gyülekezetet becsmérelnénk mások előtt, nézzük meg azt, mi az, ami jó a gyülekezetben.

I. A gyülekezet jó alapokra épült

Ki az az alap? Az Úr Jézus Krisztus, az élő Istennek Fia. Ő soha nem írt egy könyvet sem, nem festett képet, nem komponált zeneművet, nem alapított egyetemet. Nem épített felhőkarcolót, de egy nagy, élő szervezetet épített: a gyülekezetet.

Az is biztos, hogy ő ezt nem Péterre építette. Gondolod azt, hogy egy éjszakán valahol a kereszt mögött Péter Krisztus-tagadására épült a gyülekezet? A bölcs Isten Fia ilyen gyenge alapra építette volna a gyülekezetet? A görög szöveg itt sziklárol beszél. Simon Péter neve viszont egy kis ingatag kődarab. A szó Péterre illik, aki sokat habozott, tétovázott életében. Jézus egy szilárd, mozdíthatatlan sziklárol beszélt.

A gyülekezet egy személyre, az Úr Jézus Krisztusra épült. Ő az alapköve (sziklája) a gyülekezetnek, nem a szegény, gyenge, bűnökkel teli Péter. Ezért állja a gyülekezet ma és évszázadok óta is a próbát, a bírálatot, egyes tagjainak hűtlenségét, vezetőinek hibáit.

A gyülekezet Isten Fiára épült, nem emberekre. A Biblia többször használja a SZIKLA szót Istennel kapcsolatban. A zsoltárosnak a megváltás sziklája az Úr. Pál 1Kor 10:4-ben ezt mondja: Az a szikla pedig Jézus volt. 1Kor 3:11-ben: Semmi más fundamentum nem vettetett, csak egyedül Jézus Krisztus, ezért mondta ő: még a pokol kapui sem vesznek erőt rajta.

Nincs olyan erő a földön, amely legyőzhetné ezt a gyülekezetet, amelynek az Úr Jézus Krisztus az alapja.

Bostontól nem messze egy elhagyott, sivár tengerparti részen áll a Mirot nevű világítótorony. Egy nap óriási vihar volt körülötte és hamarosan elterjedt a hír Bostonban: a torony a viharban ledőlt. A vihar utáni napon az idős embert, aki a toronyban a lámpát meg szokta gyújtani, ott látták Bostonban sétálni. Valaki megszólította: "azt hallottuk, a világítótorony ledőlt". Ő így válaszolt: "Igen, óriási vihar volt, dörgés, villámcsapások, magas erős hullámok, de a világítótorony még csak meg sem rázkódott."

A gyülekezet, amely Jézus Krisztusra épült, épp ilyen. Közel kétezer éve a világ vihara üti-vágja, de megmaradt, mert sziklára építtetett, és ez a szikla az Úr Jézus Krisztus.

II. A gyülekezet tagjaiban élet van, és sok jó tulajdonság

A gyülekezet több mint egy szervezet vagy épület. A gyülekezet a Krisztusban kihívottak, elhívottak csoportja, azoké, akik bemerítkeztek hitük vallomására a Krisztus Jézusba. Bárki tagja lehet e közösségnek, aki a Szentlélek által újjászületett.

A gyülekezet tagjai, vezetői nem tökéletesek, de hisznek a Krisztusban és igyekeznek akaratát teljesíteni.

Követünk el hibákat, bűnöket, az isteni normát nem érjük még el. De ha reá nézve élünk, kegyelemből újabb lehetőséget kapunk, nem vet el Isten örökre magától. Amikor hozzá jövünk bűnvallással, bűneinket lemossa a Bárány vérében.

Nagyon gyakran a gyülekezet bírálói a gyülekezet leggyengébb, esendőbb tagjait nézve mondanak bírálatot a gyülekezetről, nem a legkiválóbbakat tartva szem előtt. "Nézzétek, milyen boldog ember, mégis van valami a

Krisztus követő életben!" – mondhatnák az emberek. Nekünk úgy kell élnünk, hogy ezt mondják: én is szeretném ezt az életet.

Mahatma Ghandi a vonaton utazott Indiában. Az ember, aki egy tőle nem messze levő ülésen ült, többször a padlóra köpött. Gandhi megkérte őt, ne tegye. Az ember gorombán válaszolt: miért ne, ha én úgy akarom. Tovább csinálta ezt a nem szép dolgot. Nemsokára az ember énekelt, az ének Ghandiról szólt.

Ghandi, mikor elmondta az eseményt, így fejtegette: "Ez a baj, az én követőimmel, ők dicshimnuszt énekelnek, de nem szeretik azt cselekedni, amit én kérek tőlük".

Ez probléma a gyülekezet tagjaival is. Eljönnek a gyülekezetbe dicsőítő énekeket zengeni az Úrnak, de amikor kimennek a mindennapi életbe, nem úgy élnek, ahogy kellene.

De mégis azt mondom: a gyülekezetből állítsatok elő tíz tagot, és azok mellé 10 személyt, akik nem tagjai a gyülekezetnek. Hasonlítsuk össze a két csoportot, és meglátjuk, hogy a gyülekezet tagjai több jót tettek erkölcsileg, jobb életet élnek, mint a kívülállók.

III. A gyülekezet a rend szülőanyja

A Krisztus gyülekezete úttörő a tanításban. Mindig ellenállt a babonának és a tudatlanságnak. Az egyetemek többségét az Egyesült Államokban gyülekezetek közössége alapította. A legjobb tanítók és államférfiak kerültek ki ezekből az iskolákból. A nagy államférfiak – legtöbben – gyülekezeti tagok voltak.

A gyülekezet mindig ellenállt a gonosznak, és zászlóvivője volt a nemesnek, a jónak a társadalmi életben. Felemelte szavát mindig a vallás- és lelkiismereti szabadságért. A nők helyzetén a gyülekezet javított a legtöbbet. A gyermekek itt sokkal jobb nevelésben részesülnek, az öregotthonok, a kórházak mind gyülekezeti, felekezeti kezdeményezésekre jöttek létre. Vessünk egy pillantást azokra az országokra, ahol az Úr Jézus Krisztust nem ismerik. Ezekkel összehasonlítva a keresztyénségnek otthont adókat, megállapíthatjuk, hogy sokkal jobb, emberibb állapotok vannak azokban az országokban, ahol a gyülekezetek Krisztust prédikálják.

Tennessee állam egyik falujában, amelynek lakossága egy erdei termékeket feldolgozó üzemben, fűrésztelepen dolgozott, nagyon sok erkölcstelenség történt. A bűnözés szinte korlátlanul folyt, a rendőrség nem tudott rendet teremteni. Ebbe a városba egy egyszerű prédikátor érkezett, aki az evangéliumot hirdette. Néhány hívőt összegyűjtött, és megkezdte a gyülekezet szervezését. Odaérkezése után 2 évvel a városban egészséges légkör alakult ki. Ez történik mindenütt, ahova a gyülekezet megy a krisztusi üzenettel. A gyülekezet legnagyobb ellenségei ott szeretnek élni, ahol hívők dominálnak a város, a község vezetésében, mert azt mondják: ott a bűnözés nem hatalmasodik el.

A civilizációnak irányt mutat Krisztus és a gyülekezet. A keresztyénség a legnagyobb erő, amely a társadalmat előnyére megváltoztathatja.

Azok az országok, ahol Krisztust ismerik, mindenben előbbre vannak azoknál, ahol ő ismeretlen. Vad törzsek szelídültek meg, fejvadászok, kanibálok békés emberekké váltak a krisztusi üzenet hatására.

Asburg püspök úttörő metodista evangélista volt. Évekkel ezelőtt tiszteletére az USA fővárosában, Washingtonban emlékművet emeltek. A kőtáblára ezt vésték: "Ő megszakítás nélkül járta Amerika városait, falvait, településeit 1770-1816-ig; beszélve a hazaszeretetről, az erkölcsös életről, a vallásos életről. Ha munkássága eredményét keresed, megtalálod jelenlegi civilizációnkban."

A kongresszus elismerte erről az emberről és az egyházról, hogy a mi országunk (mármint az USA) erkölcsösebb lett, mert gyülekezetek élnek benne, melyeknek van üzenetük és vannak üzenetközvetítői.

IV. A gyülekezet, és az üzenet, amelyet közvetít

Mi a gyülekezet üzenete? A bűnbánat, a megváltás, a reménység üzenete.

Amikor látunk egy bűnben élő egyént, tudjuk, hogy ő elveszett személy ebben a világban, és nincs reménysége az elkövetkező világra nézve sem. A gyülekezet üzenete feléje: "Mi az Úr Jézus Krisztust ajánljuk neked, aki meghalt éretted, aki helyetted ment a keresztre, Ő megment, Ő reménységet ad az elkövetkezendő életre."

Mi az, amire a legtöbb embernek szüksége van? Változásra. Nem a körülményeknek, nem a bennünket körülvevő fizikai természeti világnak kell megváltoznia, hanem az egyén életének és szívének. Jézus az egyedüli, aki az ember szívét és életét meg tudja változtatni. Ő a nagy változásokat előidéző Isten Fia.

Egy nap az Úr Jézus Krisztus találkozott egy vak emberrel. Visszaadta látását. Ez az ember új élethez jutott. Démonokkal megszállt egyénnel találkozott, parancsolt a démonoknak; a démonok elfutottak.

Bűnös tetten rajtakapott asszonyt hoztak elé, megbocsátott néki és azt mondta: eredj el és többé ne vétkezzél.

Krisztus egy nap a farizeus Pállal, a Krisztus-hívőket láncra fűző zsidóval is találkozott, és Pál Krisztus szolgája lett. Az Úr Jézus Krisztus kétezer éve eltávozott, és mégis embereket érint és változtat meg. A gyülekezet üzenete a megváltás üzenete. Régi időkben, amikor a városra rászállt a sötétség, a lámpagyújtogató végigment az utcákon, egyik lámpát a másik után gyújtotta meg; mögötte világosság, előtte sötétség. Ezt teszi Krisztus gyülekezete is. Megtalálja az egyént a sötétségben és a világ világosságához, az Úr Jézus Krisztushoz vezeti őket. Ha az egyén követi a világosságot, akkor Istenhez jut, ahol tökéletes boldogságot talál.

Egy nap Gypsy Smith Londonban sétálva találkozott egy emberrel, aki elmondta neki egy élményét: "Évekkel ezelőtt apám egy reménytelen alkoholista volt, tönkretette otthonunkat, vert bennünket, anyánk szívét teljesen összetörte; kegyetlen volt. Egy este hazajött és ezt mondta: hallgattam Gypsy Smith-t beszélni. Anyám azt gondolta, berúgott. De apám azt mondta, holnap is elmegy. Amikor másnap hazajött az evangélizálás után, ezt mondta: Gypsy Smith kérte az embereket jöjjenek, döntsenek az Úr Jézus Krisztus mellett. Ő előrement, és átadta szívét néki. Aláírt egy kártyát döntéséről, és mutatta a kártyát: 'Itt van velem, és én ezt megtartom. A te fényképed mellé tettem a kártyát az aláírásommal.' Attól az órától kezdve apám teljesen megváltozott. Mindennap megnézte a kártyát és a képet, míg meg nem halt. A testvérem és én szintén megtaláltuk az Urat. Jézus egy csodálatos személy."

Igen, a gyülekezet a legcsodálatosabb eszköze az Úr Jézus Krisztusnak a lélekmentésben. Nem a világot akarja megváltoztatni emberi okoskodással. Nem próbálja meghozni a világbékét emberi organizációkkal.

Igyekezz elmondani az Úr Jézus Krisztus történetét, és így az emberek találkozhatnak vele, és ő megváltoztathatja őket.

A gyülekezet, amely Krisztusra épült, a legna-

gyobb erejű közösség. A legnagyobb kiváltság a gyülekezet tagjának lenni. Elégséges-e ezt elismerni, elégséges-e csak a lelki táplálékokat átvenni és semmivel sem szolgálni? Minden kiváltsággal feladat és felelősség jár együtt.

V. Mi a feladatunk és a kötelességünk a gyülekezetben?

Németországban Oberammergauban az embereknek nagy gyakorlatuk van egy passiójátékban, amely az Úr Jézus Krisztus keresztre feszítéséről szól. Évekig Anton Láng játszotta Krisztus szerepét. Egy nap turisták a színpad mögé mentek és közülük egy asszony arra kérte férjét, vegye vállára a keresztet, amelyet Láng vitt a színpadon és majd ő lefényképezi, aztán majd otthon megmutatja barátainak. A kereszt nagyon nehéz volt, nem tudta felemelni. Ők megkérdezték Lángot, miért olyan nehéz a kereszt. Ő így válaszolt: "Én nem tudnám átélni azt a részt, amit játszok, ha nem érezném a kereszt súlyát."

Kedves Testvérem, mi nem tudjuk hívatásunkat betölteni a gyülekezetben, ha nem érezzük a keresztnek, a ránk ruházott felelősségnek a súlyát.

Sokan könnyen veszik a gyülekezeti tagságukat, és könnyen, teher nélkül, nagyúri módon akarnak az élet útján járni, és a felelősséget más vállára rakni.

1. Az első dolog, amit megtehetsz: állj be a tagok sorába, mint megváltott ember! Az Úr Jézus Krisztus akarja, hogy tartozz a gyülekezethez. Ez az Újszövetség tanítása. Az egyének vallják az igét, megtérnek, bemerítkeznek és csatlakoznak a gyülekezethez. Vannak, akik nagyon

"Tiszteld az Urat a te vagyonodból, a te egész jövedelmed zsengéjéből"

Péld 3:9

Összeegyeztethető az ének szavaival?

EVANGÉLIUMI BESZÉLŐ KÉPEK — Evangéliumi Iratmisszió — Dr. E.J. Pace rajzának felhasználásával

Ne kelljen ezt kérdezned: "Üres kézzel menjek-é el?" Tedd meg, amit tehetsz, mert "a jókedvű adakozót szereti az Isten!"

könnyelműen gondolkoznak a gyülekezeti tagságról. Észak-Amerikában – sok felületesen gondolkodó ember tanításában – az a hangsúlyos, hogy legyél újjászületett, de nem hangoztatják a gyülekezethez tartozás fontosságát. Sokan, akik Krisztust a helyi gyülekezetben találták meg, mintha azt mondanák: Krisztus hibát követett, amikor megalapította a gyülekezetet. Az ilyeneknek semmiféle elkötelezettségük nincs a gyülekezet iránt, ahol az üdvösség üzenetét közölték velük. Számukra a gyülekezet nem fontos. Ha krisztusi vagy, gyülekezetének tagja vagy. Miképpen a hajó erősen a parthoz van kötve, a krisztusi embernek is a gyülekezethez kell kötődnie, mert ha ez nem történik meg, a hullámok ide s tova hányják, amíg élete szétforgácsolódik.

2. A következő, amit a gyülekezetért tehetünk, hogy imádkozunk érte. – Bírálhatjuk, kritizálhatjuk, lejárathatjuk a gyülekezetet, de el is mondhatjuk, mi a jó benne és imádkozhatunk érte. Mit gondolsz, vajon Isten melyiket várja el tőled?

3. Hűségesen, kitartóan részt vehetünk minden gyülekezeti összejövetelen. Nehéz megérteni, hogy hűséges tagok miként fordítanak hátat a gyülekezetnek és az Úr Jézus Krisztusnak, úgy, mintha Istenről soha nem hallottak volna. A testnek vízre, ételre van szüksége, a virágnak napra, esőre, az emberi léleknek szüksége van a gyülekezetre, annak szolgálataira. Szegényebb ember vagyok, ha elhanyagolom a gyülekezeti összejöveteleket.

4. Tehetségemhez mérten anyagilag is támogatom a gyülekezetet. – Az áldozatvállalás ott kezdődik, ahol vagy, és hűséged által elér a föld végső határáig.

Egy ember így szólt a prédikátorhoz: "Te a legnagyobb munkát végzed a földön, az evangélium, az örömüzenet szolgája, közvetítője vagy." A lelkész azt mondta: "Te szintén az evangélium szolgája vagy." És ezt azért mondhatta, mert ez az ember először a tizedet adta, aztán többet és többet. Pénze misszionáriusokat támogatott, árvaházak, imaházak épültek, ahol az emberek elfogadták a Megváltót. Ha te rendszeres adakozó vagy, te is ezt teszed. A te tized-adományod segíti az egyéneket az egész világon dicsérni az Urat. Szomorú állapot életed végén rájönni arra: nem hoztál áldozatot. Ne kelljen ezt kérdezned: «Üres kézzel menjek-é el?» Tedd meg, amit tehetsz, mert "a jókedvű adakozót szereti az Isten".

5. Amit a gyülekezetért még megtehetünk: megoszthatjuk másokkal az ott kapott áldásokat. – Megtaláltad az orvosságot a bűn betegségei ellen? Közöld ezt a beteg bűnösökkel! Békességet találtál szívedben? Közöld ezt azokkal, akiknek nincs békességük! Mondd el, hol kaptad meg! Reménységet találtál jövőd felől? Közöld azt azokkal, akiknek életük reménytelen! Megtaláltad a menny felé vezető utat? Mutasd meg másoknak!

Az utolsó példázatot hadd mondjam el azoknak, akik nem élnek az Úr Jézus Krisztusban. Egy sötét este egy kisfiú arra kérte apját, induljon el vele egy rövid útra. Az apa azt kérdezi: Miért akarod, hogy veled menjek? – Nagyon sötét van, apám, nélküled – mondta a fiú.

Kedves Barátom! A jövő sötét és veszélyes az Atya nélkül! Ma ajánlok egyet neked: "És akik befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek". Jöjj ma az Úr Jézus Krisztushoz, és akkor neked is lesz egy mennyei Édesatyád, akivel mindennap együtt járhatod földi vándorútadat, aki majd örök hazába vezet. Ámen.

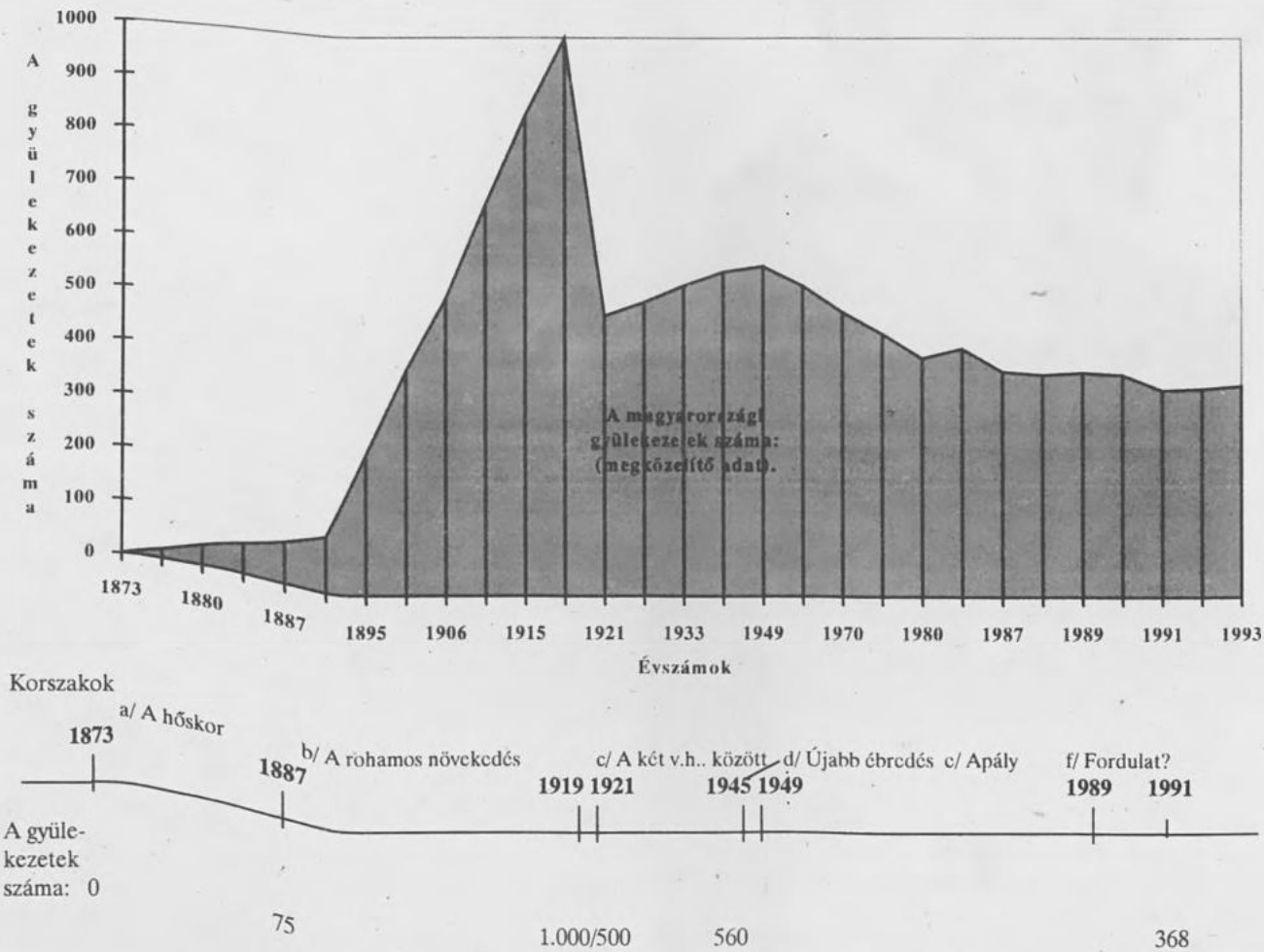
A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

„A gyülekezetek pedig hitben erősödtek, és számban gyarapodtak naponként"
ApCsel 16:5

Dr. Kovács György

Mikor és hogyan jöttek létre tömegesen új gyülekezetek a magyar baptizmus történelme során?

A gyülekezet plántálásról szóló sorozatunk e számában választ keresünk arra, hogy a magyarországi baptizmus történelme során melyek voltak azok az időszakok, amelyek a gyülekezet-plántálásnak kedveztek, illetve melyek gátolták azt, és mik voltak ennek a folyamatnak a mozgatórugói.
Az adatokat a Baptista Egyház Szövetségi Irodájának évkönyveiből és egyéb statisztikai feldolgozásokból gyűjtöttem össze. Ezt szemlélteti az alábbi diagram. Sajnos az 1960 előtti időszakról csak szórványos adatokkal rendelkezünk és csak becslésekre hagyatkozhattunk. Ezért ez a vizsgálat még további feltáró munkát kíván.

1. A hőskorszak

A hazai baptizmus gyökereiről Serafin József cikkéből (4) idézünk:

"A jelenlegi baptizmus kialakulása a XVII. sz. első évtizedére tehető. Németalföldön és Angliában alakultak az első gyülekezetek. Megerősödése Angliában zajlott le, lényegében innen terjedt keletre és nyugatra egyaránt.

Magyarország területére a baptizmus Hamburgból jutott el munkát vállaló iparosok (Rottmayer János és társai) közvetítésével 1846-ban. A Bach korszak alatt nem volt látványos fejlődés."

A hetvenes évek elején kibontakozó gyorsütemű fejlődés Meyer Henrik nevéhez kapcsolódik, aki 1873. március 6-án lépett először Magyarország földjére. Meyer és közvetlen munkatársainak munkája nyomán a hívők és a gyülekezetek száma gyorsan szaporodik. 1887-ből rendelkezünk az első adatpárral. Ekkor már 75 helységben vannak gyülekezetek, összesen mintegy 900 főnyi taglétszámmal.

Meyer Henrik (1842-1919)

Meyer Henrik missziójának egyik legfontosabb vonása, hogy lelki látással rendelkezett a magyarországi misszió megszervezését illetően. Legelső teendői között fontosnak tartotta, hogy az akkori Magyarország területén négy missziós támaszpontot hívjon életre, mégpedig

Budapesten, 1874-ben
Nagyszalontán, 1875-ben
Újvidéken, szintén 1875-ben, és végül
Késmárkon illetve Leibicben, 1878-ban.

A történelem fintora, hogy e helyek ma négy különböző ország területén találhatók.

Szebeni Olivér érdekes adatokat közöl a budapesti, a nagyszalontai és az újvidéki gyülekezet taglétszámának alakulásáról[1.2.] 1881-ig:

BUDAPEST

Év	Bemerítés	Közülük nem helyi	Kizárás	Meghalt	Megmaradt
1874	4	–	–	–	4
1875	5	–	–	–	9
1876	8	–	4	–	13
1877	7	2	2	–	16
1878	18	11	2	1	20
1879	4	3	4	–	17
1880	19	7	3	1	25
1881	24	13	3	1	32
Össz.:	89	36	18	3	

NAGYSZALONTA

1875	8	–	–	–	9
1876	30	–	–	1	36
1877	14	–	4	2	44
1878	21	2	–	–	64
1879	3	1	2	2	60
1880	5	2	2	–	62
1881	25	23	4	–	61
Össz.:	106	28	12	5	

Megjegyzés: 3 személyt újra felvettek, 3 pedig a nazarénusoktól jött át.

ÚJVIDÉK

1875	19	–	–	–	19
1876	8	–	15	1	11
1877	–	–	2	2	7
1878	2	1	1	1	6
1879	–	–	–	–	6
1880	1	1	1	–	5
1881	10	9	9	–	4
Össz.:	40	12	21	4	

A három kulcsgyülekezet fejlődési tendenciájában hasonlóságok és alapvető eltérések is felfedezhetőek.

a/ Mindhárom helyen sok a bemerítkező: a vizsgált 8 évben összesen 235 személy. Míg az első években ezek kizárólag helybeliek voltak, később fokozatosan kezdik ezek a kulcsgyülekezetek betölteni a környékre kisugárzó szerepüket, és egyre több nem helybeli személyt is bemerítenek, 1881-ben összesen 45-öt.

b/ Feltűnően sok a kizárás mindhárom helyen, különösen Újvidéken. Ez elődeink, és személy szerint Meyer Henrik szentséghez való ragaszkodását mutatja.

c/ A három "ősgyülekezet" létszámának alakulása alapvetően eltér egymástól a vizsgált 6-7 év során. Míg a budapesti egyenletesen növekszik, a nagyszalontai pedig az első négy év gyors növekedése után 1881-ig stagnál, addig Újvidéken az első évi nagy ébredést határozott visszaesés követi. Mindebben a kizárások – például Újvidéken 1876-ban 15 fő – is nagy szerepet játszanak.

A további meghatározó tényezőket Szebeni Olivér így jellemzi: [1]

"...tipikus a baptizmus expanzivitása. Lendületes, legtöbbször nagy érdeklődéssel járó, de átmeneti bemutatkozások ezek, újabb és újabb helyeken. Meyer Henrik budapesti lakásán és zsúfolt vidéki parasztházakban 60-80-100 embernek prédikál. Megjelenése heves ellenállást vált ki. Papok, rendőrök, bírák avatkoznak ügyeibe. Ezek

nyomán változó a tömegek hangulata. Egyesek megszelídülnek, mások a vakmerőségig nekibátorodnak.

Az első fellobbanás múltával csökken a kezdeti lelkesedés, kevesebb a bemerítések száma, fogynak az érdeklődők. A kapkodó, ideges támadásokat hősiesen álló testvériség a megszokottsággal, közömbösséggel szemben már nem képes küzdeni. A gyülekezetek új tagjai türelmetlenségükben régi nézeteltéréseket hoznak felszínre."

Meyer írásaiból, precízen vezetett statisztikáiból nemcsak a gyülekezetek, de a társadalom állapotáról, az emberek szükségeiről is sok fontosat megtudhatunk. 1873-ban például ezt írja Budapestről:[1]

"Körülmények: hitetlenség, tudatlanság, kőkemény szívek. Nincs vasárnap sem nyugalom. Vagyis az alkalmazottakat vasárnap is dolgoztatják. A gyárak, üzemek, hivatalok kapuján ilyen feliratok lógtak: 'Aki vasárnap nem dolgozik, hétfőn se jöjjön!'
Nagy a szegénység, különösen a megtérteknél, nagy a lakásínség."
Az újvidéki viszonyokról a hamburgi Missionsblatt 1876. évi számában Meyer így tudósít:[1]
"Helybeli testvéreink nagyon szegények, s közülük többen egész télen át jövedelem nélkül tengődnek."

A kulcsgyülekezetek nem és foglalkozás szerinti összetételéről is sok fontos és érdekes ismertetés maradt fenn. Ezt összegzi a következő táblázat, melyet Meyer Henrik 1874 és 1878 közötti anyakönyvei alapján Szebeni Olivér[2] állított össze és Serafin József [4] is közölt.

Foglalkozás	Budapest	Nagyszalonta	Újvidék
FÉRFIAK			
Gyári munkás	–	–	2
Egyéb iparos (*)	17	2	2
Kereskedő	–	1	1
Hiv. katona	–	1	–
Háziszolga	2	–	–
Földműves	–	21	–
Fm. napszámos	7	–	–
Bibliaterjesztő	1	1	1
Férfiak össz.:	20	33	9
	43%	46%	38%
NŐK			
Gyári munkás	1	–	1
Egyéb iparos (**)	5	–	4
Cselédlány	8	–	–
Háztartásbeli	11	38	10
Nők összesen:	27	38	15
	57%	54%	62%

Megjegyzések:
(*) Férfi iparosok: fűtő, kőműves, ács, asztalos, kovács, fémfényező, szabó, cipész, pék, tímár.
(**) Női iparosok: cipőfelsőrész-készítő, kesztyűs, mosónő, varrónő.

Megállapítható, hogy

a/ A Budapesti Gyülekezetben a férfiak túlnyomó többsége iparos és a nők közül is – a kor viszonyaihoz képest – meglepően sokan állnak alkalmazásban: egyenlő részben iparosként és cselédként (8-8), míg 11-en háztartásbeliek.

A nagyszalontai gyülekezet összetétele nagyon egységes: a férfiak 5 fő kivételével földművesek és földműves napszámosok, a nők pedig kivétel nélkül (!) háztartásbeliek.

Az újvidéki gyülekezet összetételében nagyon hasonlít a budapestire, mind a férfiakat, mind a nőket illetően.

b/ Szívet melengető, hogy mindhárom gyülekezetben akad 1-1 bibliaterjesztő.

c/ A férfiak és nők aránya mindhárom helyen a nők javára billen, de csak Újvidéken múlja felül a 60%-ot. Történeti tény, hogy a budapesti gyülekezethez tartozó cselédlányok kivívták munkaadóik elismerését. Amellett, hogy az átlagosnál magasabb bért kaptak, abban a kiváltságban is részesültek, hogy vasárnap elmehettek az imaházba. Mindemellett helytállásuk magára a gyülekezetre irányította a társadalom egy részének figyelmét és tiszteletet vívott ki számára.

A hívők átlagos életkorára is kaphatunk információkat Meyer anyakönyveiből. A gyülekezetek átlagos életkora:

Budapesten 28 év
Nagyszalontán 29 év
Újvidéken 36 év volt.

A bemerítkezők 20%-a volt 20 éven aluli, de a legtöbben 30 év körüliek voltak. A legidősebb nagyszalontai bemerítkező ebben az időben 64 éves volt.

E szakasz végén hadd soroljuk fel azokat a mai Magyarország területére eső gyülekezeteket, amelyek 1881-ig plántálódtak, zárójelben feltüntetve 1891. évi taglétszámukat (azokban az esetekben ahol rendelkeztünk adattal):

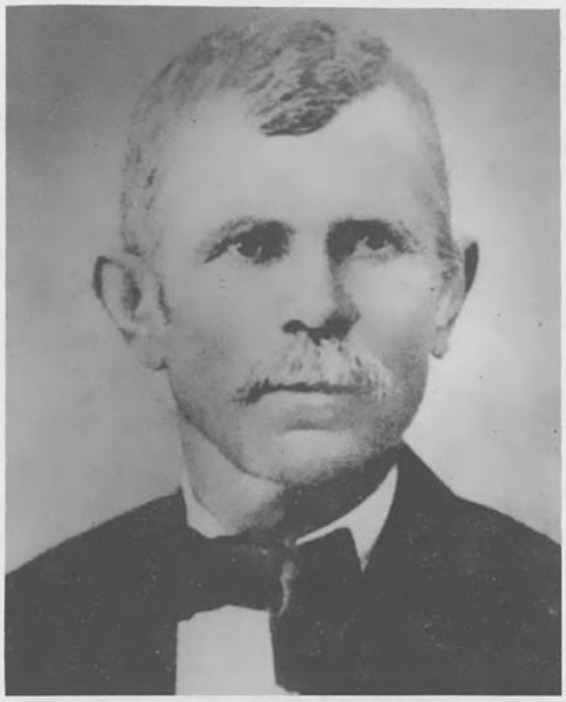
1874 Budapest (240)
1877 Berettyóújfalu (36)
1878 Bonyhád, Dömsöd (18), Kötegyán, Kunszentmiklós (8), Mezőgyán, Székesfehérvár,
1879 Fülöpszállás (11), Geszt,
1880 Bandó, Derecske (73), Földes (19), Gyoma (38), Kiskunfélegyháza, Kiskunlacháza (23), Újpest (25)
1881 Csömör, Debrecen, Gödöllő (8), Hódmezővásárhely, Konyár (2), Szada (44), Szentkirályszabadja, Törökszentandrás, Törökszentmiklós(18).

2. A rohamos növekedés időszaka

Ez még csak a kezdet. Az 1880-as években azután a gyülekezetek száma rohamos növekedésnek indul: míg 1887-ben 75 baptista gyülekezettel találkozhatunk, addig 1913-ban több mint 800 a gyülekezetek száma az akkori Magyarország területén. Ezalatt a bemerített hívők száma 900-ról 20.000-re szökik fel. Vagyis 26 év alatt a gyülekezetek száma több mint megtízszereződik, ugyanakkor a hívők lélekszáma a huszonkétszeresére gyarapszik. Egész Európában példa nélküli növekedés!!!
A történelmi Magyarország területén a csúcsot 1920-ban a gyülekezetek száma több mint 1000, a hívők száma pedig mintegy 24.000.

Ezt az időszakot az úgynevezett "parasztprófétáк" missziója fémjelzi, közülük is elsősorban Kornya Mihályé (1846-1917). Mozgalmuk elsősorban Nagyszalontáról indul el. Beérik Meyer prófétai látása, aki nagy fontosságot tulajdonított a missziós központokat jelentő kulcsgyülekezeteknek. Nagyszalonta igazi központtá vált, és többek között Kornyát adta a baptista missziónak.

Kornya 1875. augusztus 26. hajnali 3 órakor nyolcadmagával Gyulánál merítkezett be a "Fehér Körös" vizébe.

Kornya Mihály (1844-1917)

Egymaga 348 bemerítés során több mint 10.000 hívőt merített be. Élete leggyümölcsözőbb hónapjában 1904. szeptemberében 11-től 25-ig összesen tízszer tartott tömeges bemerítést. Munkája nyomán – a Kirner A. Bertalan "Kornya Krónikájának" 178-180. oldalán [5] található lista szerint, amely azonban maga a szerző szerint sem teljes – legalább 330 helységben evangélizált, amelyek jórészében ő plántált gyülekezetet. Közülük az alábbiak esnek a mai Magyarország területére:

Berettyóújfalu, Biharkeresztes, Biharugra, Békés, Derecske, Dömsöd, Gyoma, Hajdúszoboszló, Hódmezővásárhely, Karcag, Kisújszállás, Kiskőrös, Kiskunhalas, Miske, Makó, Okány, Orosháza, Püspökladány, Budapest-Rákoscsaba, Sarkadkeresztúr, Sarkad, Soltvadkert, Szeghalom, Szada, Szolnok, Törökszentmiklós, Túrkeve, Vésztő, Zsáka.

A teljesség igénye nélkül soroljunk fel néhány tényezőt, amely hozzájárult Kornya Mihály kiemelkedő eredményességéhez.

1. Mindenekelőtt: Isten embere volt. Isten hívta el őt, és nagyon konkrét módon vezette.
2. Rendkívül példaadó életet élt, nemcsak a szorosan vett lelki dolgokban, de a mindennapi élet területén is, kezdve a családi élettől a munkán át a legapróbb életvezetési dolgokig.
3. Vállalta az úttörést. Erről Kirner így ír:

"A nehézség elsősorban az, hogy kezdeni kellett azt, ami még nem volt, aminek még nem volt helye, nem volt tárgya. »Jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról« (Jn 1:8). Különös küldetés. És különös ember az, aki ilyet vállal, ilyet csinál. Kornya pedig ilyen volt. Mert vállalni, kezdeni, végezni. Hogyha ma halljuk azt, hogy 'missziómunka', ennek nincsen ma semmi különös nehézsége, semmi súlya, semmi terhe. De akkor, az 1876, 1880, 1890-es években ez egyenlő csaknem a lehetetlenséggel. Ezt a 20-25 évet elkezdeni, ez Kornya Mihály örök, elmúlhatatlan érdeme. Ez volt az ő misszionáriusi küldetése. Ennek a munkának nem volt akkor 'ABC'-je; nem volt kátéja. Ezeket Kornyának magának kellett megalkotnia." (Kornya-Krónika 64-65. oldal.)

4. Ismerte a titkát, hogy hogyan közelítse meg az embereket, akikhez Isten küldte őt. Értett a parasztemberek nyelvén, hiszen közülük való volt.
5. Rendkívül találékony volt atekintetben, hogy hogyan kezdje el egy-egy helyen a munkát, és hogy hogyan evangélizáljon.
6. Rendkívül következetes és szigorú volt a megtérés, a bemerítés és a gyülekezethez tartozást illetően.
7. Szolgálatában egyensúlyban volt az evangélizálás, az új gyülekezetek megszervezése, és az új, illetve régi hívők építése.

Mindmegannyi olyan erény, amelyekkel valamennyi gyülekezet-plántálónak rendelkeznie kell, ha azt akarja, hogy munkája gyümölcsöket hozzon.

E korszak ismertetését az 1910-es évkönyvben található adatokkal zárjuk a baptisták nemzetiségi megoszlására vonatkozóan:

magyar	8900 fő
román	6750 fő
német	900 fő
szlovák	650 fő

Összesen: 17 200 baptista hívő élt Magyarországon.

3. A két világháború között

A Trianoni Béke következtében az ország területének épp azokat a részeit veszítettük el, ahol legtöbb a megtért hívő, ezért természetesen az ország megmaradt területén számbeli visszaesés volt tapasztalható.

Ennek következtében az 1919. évi mintegy 24.000 főről 1921-ben 8394 főre, azaz alig több, mint egyharmadára (34 %) zuhan vissza az országhatáron belül regisztrált baptista hívők száma. Ez majdnem megegyezik azzal a számmal, amelyet az 1910. évi évkönyvben magyar hívőként vettek számba. Valóban, a román és szlovák hívők túlnyomó többsége az utódországokhoz került, persze velük nagyszámú magyar baptista is, elsősorban Románia nyugati részén. A mai országterületen belül a magyarokon kívül a német hívők aránya maradt jelentős.

Hála Istennek az Ő országában nincsenek országhatárok, a statisztikai csökkenés nem jelentette a hívők számának tényleges fogyását. Sőt az az esemény, amit népünk – joggal – tragédiaként élt meg, Isten országának nem váltak hátrányává: a huszas és harmincas években újabb fellendülés volt tapasztalható a hívővé lett emberek, és ezzel párhuzamosan a gyülekezetek számában. A harmincas évek elejére a hívők létszáma újra 14.000-re emelkedett.

Északkelet-Magyarországon lelki ébredés szele viharzott át. Ennek egyik fő eszköze Szabó András volt, aki orosz hadifogságban, Murmanszkban fogadta el az Urat Megváltójának.

Ennek az ébredésnek a gyümölcsei elsősorban Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben értek be. Többek között a következő helységekben születtek gyülekezetek ebben a korszakban:

Eger, Kocsord, Mátészalka, Panyola, Kazincbarcika, Kisvárda, Nagyvarsány Ózd, Sajószentpéter, Sárospatak, Tarpa.

De más megyékben is jöttek létre baptista gyülekezetek, többek között az alábbiak:
Érsekcsanád, Felsőgalla, Szeged, Lénárddaróc, stb.

4. Ébredési hullám a II. világháborút követően

A második világégés megrázta az országot, és nem csak egzisztenciálisan, de lelkileg és szellemileg is kifosztottá tette lakóit. Minden bizonnyal ez is közrejátszott abban, hogy a negyvenes évek második felében is újabb lelki ébredési hullám következett. Ennek örömteli sajátossága volt, hogy valamennyi protestáns egyházat érintette.

A nagyegyházakban erre az időszakra tehető a Bethánia Mozgalom kibontakozása. Erről Danhauser László evangélikus lelkész 1949-ben kijelentette, hogy méretei olyan jelentősek voltak, amilyeneket a "reformáció óta nem tapasztaltunk".

A baptista misszió taglétszáma a mai országterületet illetően 1949-ben érte el a csúcsot. Ebben az évben népszámlálás volt, melynek során mindenkinek nyilatkoznia kellett vallási hovatartozásáról. Ennek alapján 18.874 baptistát regisztráltak. Szebeni Olivér szóban elmondott véleménye szerint ez a szám túl magas, ami nyilvánvalóan annak a következménye, hogy jelentős volt azoknak a száma, akik baptistának vallották ugyan magukat, de nem voltak megtért és bemerített, azaz a gyülekezetek nyilvántartása szerinti tagok. Valódi számukat 15.000-re teszi. De ez a szám is jelentős növekedést jelent az 1940. évi – a Bécsi-döntés következtében megnagyobbodott területű ország határai közötti – taglétszámhoz viszonyítva.

Ebben az időszakban új gyülekezetek létrejöttéről nincs tudomásom. Ez azt jelenti, hogy a létszámnövekedés a meglévő gyülekezetek taglétszámának gyarapodásával és nem a gyülekezetek számának párhuzamos növekedésével járt. Persze ez is örömteli folyamat, de missziós szempontból nem olyan kedvező, mintha a gyülekezetek száma is dinamikusan növekedett volna. A baptista gyülekezetek számáról Répay Győző részletes nyilvántartásán és statisztikai feldolgozásán alapuló becslés alapján azt mondhatjuk, hogy az megközelítette (ha el nem érte) a 600-at.

5. A pusztulás négy évtizede

Eddigi vizsgálatainkból kitűnik, hogy mind a baptista gyülekezetek száma, mind azok taglétszáma 1873. óta folyamatosan – hol gyorsabban, hol lassabban – növekedett. Ezt a pozitív folyamatot eddig nem tudta megváltoztatni sem a két világégés, sem a kisegyházak számára kedvezőtlen politikai helyzet, sem a nagyegyházak féltékenysége, sem az időleges üldözések.

Ami viszont 1949. után következik be, az valóban tragikus: a szocializmus évtizedeinek aktív és durva vallásellenessége mind a gyülekezetek számának, mind taglétszámának jelentős csökkenésében is megnyilvánuló rombolást vitt végbe. Az 1949-1989. közötti sokat emlegetett negyven év során a hívők létszáma a becsült 15.000-ről 10.652-re esett vissza. Ez 29 %-os csökkenést jelent. Azaz mintha minden évben megszűnt volna egy több mint száztagú gyülekezet.

Sajnos, valójában meg is szűntek gyülekezetek, méghozzá a 40 év során több mint 200 (vagyis évente átlagosan több mint 5), 1970-től pedig a "puha diktatúra" rafináltabb üldözése következtében 508-ról 368-ra fogy a gyülekezetek száma. Ez az előbbinél még több: átlagosan majdnem évi 7 gyülekezet megszűnését jelentette.

Az alábbi táblázat olyan gyülekezetek létszámadatát mutatja be 1968-1989 között, (feltüntetve az 1993. évi létszámokat is), amely nagysága a vizsgált időszakban jelentősen csökkent, illetve közülük 27 meg is szűnt.

1968 és 1989 között csökkenő létszámú vagy megszűnt gyülekezetek

Gyülekezet neve	Létszáma		
	1968 fő %	1989 fő	1993 fő
Álmosd	69	28	26
Bagamér	53	24	24
Bölcske	6	0	0
Cece	5	1	0
Csákberény	5	0	0
Darvas	16	4	2
Dévaványa	27	7	9
Dömsöd	97	60	78
Dunapataj	2	0	0
Felsőtárkány	7	0	0
Földes	13	1	0
Györköny	16	3	3
Gyúró	11	3	0
Ibrány	8	0	0
Kaba	24	0	0
Kék	7	0	0
Kétegyháza I.	294	209	177
Kisdombegyháza	12	0	0
Kisfüzes	6	0	0
Kisoroszi	4	0	0
Kisújszállás	20	0	1
Kiszombor	3	0	0
Martonvásár	2	0	8 (!)
Miske	72	46	33
Nagyléta	16	0	0
Nagyrábé	18	0	0
Nagyrév	4	0	0
Noszvaj	48	14	19
Nógrádmegyer	40	20	13
Nyírbogdány	5	0	0
Okány	65	19	12
Olcsvaapáti	5	0	0
Orgovány	110 (2 gyül.)	62	58
Ráckeve	8	0	0
Sarkadkeresztúr	62	24	22
Sárospatak	6	1	0
Sátoraljaújhely	4	0	0
Szada	93	63	56
Szajla	30	13	15
Szalkszentmárton	23	2	2
Szank	29	12	13
Szendrő	8	3	1
Szigetmonostor	3	0	0
Szikszó	31	11	14
Tabdi	38	8	7
Tarpa	31	16	6
Tápiósüly	41	0	0
Tápiószentmárton	18	5	4
Tetétlen	19	12	7
Tiszavárkony	4	0	0
Tiszalúc	20	8	5
Tolcsva	4	0	0
Uszód	2	0	0
Vámospércs	86	44	36
Váralja	45	28	22
Vésztő	34	10	13
Zsadány	20	4	0

Látható, hogy az országnak nem is volt olyan része, melyben gyülekezetek ne estek volna áldozatul a vallásellenességnek.

Igazolódni látszott a marxizmusnak az a prognózisa, hogy a szocializmus előrehaladtával az egyház felszámolódása várható.

De a marxizmus nem számolt azzal, hogy az egyház nem más mint Krisztus Teste e világban, amelyet az Úr maga védelmez, "...és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta" (Mt 16:18). A valóságban nem az egyház elpusztulásának rémálma, hanem Krisztus Testének fennmaradása igazolódott. Erről ékesen tanúskodik a következő táblázat. Ebben az 1968-1989 között dinamikusan növekvő gyülekezet létszámadatai sorakoznak.

1968 és 1989 között jelentősen növekedett létszámú gyülekezetek

Gyülekezet neve (Körzet)	Létszáma		
	1968	1989	1993
	fő	fő	fő
Balatonszemes	54	87	130
Baja	42	82	111
Bp.-Budafok	68	278	337
Bp.-Pestújhely	23	65	60
Bp.-Rákos-szentmihály	44	92	81
Debrecen	275	324	445
Dunaharaszti	52	81	87
Dunaújváros	7	15	17
Győr	18	21	42
Gyula	114	175	202
Kaposvár	42	60	67
Kazincbarcika	13	33	47
Kecskemét	9	43	45
Paks	6	22	18
Pécs	240	312	297
Szeged	92	121	173
Szentendre	11	51	108
Székesfehérvár	71	109	116
Szigetszentmiklós	76	124	125
Tahitótfalu	72	106	95
Vác	35	67	89

Meglepő, hogy valamennyi növekvő létszámú gyülekezet – Tahitótfalu és Balatonszemes kivételével – hazánk egy-egy városában működik, illetve Budapesten három is. Ez két jelenségről árulkodik:

1. Először is arról, hogy Krisztus népe élni és növekedni tud a legnehezebb körülmények között is, hiszen ebben az időszakban is voltak emberek, akik elfogadták az Urat.

2. Másodszor pedig arról, hogy a gyülekezetek fogyásának és megszűnésének egyik oka az, hogy hívők a kis gyülekezetekből és szórványokból a városokba költöztek. Tehát etekintetben a gyülekezeti élet az általános társadalmi mozgásokat tükrözte vissza.

A sok száraz tényanyagot és adatot hadd oldjam fel egy személyes vallomással.

Az én hívő életem épp erre az időszakra esik: 1968-ban tértem meg a Budafoki Gyülekezetben. Ebben az évben Gyülekezetünknek 68 tagja volt. 1989-ben ennek több mint négyszerese: 278! Én magam gyülekezetünk lelkipásztorának családján keresztül találkoztam az Úrral 1968-ban. Tehát ebben a meleg, hívő családban és dinamikusan növekvő, missziós lelkületű gyülekezetben éltem át ezt a most jellemzett nehéz időszakot. Tulajdonképpen nem is érzékeltem a nehézségeket, hanem követtem Krisztust a szolgálatban. Csak most, hogy az itt közölt információkat, adatokat és folyamatokat áttanulmányoztam, látom igazán, hogy milyen pusztulást jelentő időszak van mögöttünk.

6. Fordulat?

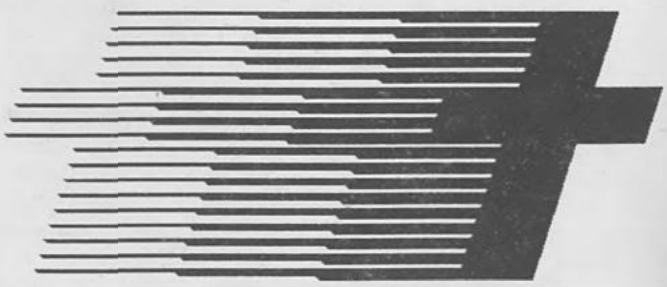
Vajon valóban mögöttünk van a sokat emlegetett fordulat? Tényleg rendszerváltozás, fordulat történt a lelki életben, a missziós szemléletben is?

Úgy tűnik igen! Legalábbis az elmúlt évek negatív tendenciája megfordulni látszik. 1989 óta folyamatosan növekszik a baptista gyülekezetek taglétszáma: mégpedig 1989 és 1993 között 10.652-ről 11.263-ra. Ez 5,7%-os növekedést jelent, vagyis évi 1,1%-ot.

A gyülekezetek száma csak 1991 óta kezdett csekély mértékben emelkedni, mégpedig az 1991. évi 368-ról 1993 végére 376-ra. Ez alig több, mint 2%-nyi növekedés, de ez is hálára ad okot. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy e tendenciában már érződik a tudatos gyülekezet-plántálási törekvések hatása.

Források:

1. Szebeni Olivér: Magyar baptista missziótörténelem – Egyháztörténelmi események 1846-1989 között. Budapest, 1990; Kézirat.
2. Szebeni Olivér: Kigyűjtés az I. anyakönyv első hitvallóiról a mai Magyarország területén (vezeti Meyer Henrik kb. 1875-1891. március 15-ig).
3. Balogh Margit, Gergely Jenő: Egyházak az újkori Magyarországon – 1790-1992; Kronológia. História sorozat; MTA Történelemtudományi Intézete; Budapest, 1993.
4. Serafin József: Vallásosság baptista fiatalok körében. Kézirat, 1988.
5. Kirner A. Bertalan: Kornya Mihály baptista úttörő parasztapostol krónikája. Néprajzi és egyháztörténeti emlékek. Felelős kiadó: Fortin László; Budapest, 1990.
6. Kiss Ferenc, dr.: Magyar parasztprófétáik; A Zarándok Gyülekezet története Magyarországon. (E. H. Broadbent: Zarándok Gyülekezet c. művének I. és II. sz. melléklete) Evangéliumi Könyvkiadó – Primo.
7. Adatok, statisztikák a Magyarországi Baptista Egyház központjában és adattárában.

Tarjáni Gyula

LELKÉSZI MEGFÁRADÁSUNK OKAI ÉS KEZELÉSE

Előljárójában tisztázzuk: nem a lelkész elfáradásával, hanem a megfáradásával kívánunk foglalkozni. A kettő nem ugyanaz. Minden becsületesen elvégzett munka következménye az elfáradás. Láttam nagyon elfáradt fizikai munkásokat, kimerült orvosokat, pedagógusokat. Láttam embereket, akik kemény, felelősséggel végzett munkájuk után nagyon elfáradtak. A lelkész is elfárad, ha komolyan, esetleg éjszakába nyúlóan készül az igehirdetésre. Elfárad a hosszú szórványutakon, a hitoktatásban, a pásztori beszélgetésben, a tatarozásokkal kapcsolatos kínlódásban, sokféle, szerteágazó teendőjének hűséges végzésében. Az elfáradás jó. Mögötte aktivitás, tevékenység, elvégzett munka, esetleg sikerélmény van. Az elfáradt ember részére van lehetőség a megpihenésre, a regenerálódásra, az új munkára való felkészülésre.

A megfáradás, az egészen más! Lapozgatom a Bibliámat s megállok Illés próféta történetének egyik megrendítő jelenete előtt. Az 1Kir 19:3-5-ben ezt olvassuk: *"Illés megijedt, elindult és elment, hogy mentse az életét. Elment a pusztába egy napi járóföldre. Odaérve egy rekettyebokorhoz, leült alá, meghalni kívánt és ezt mondta: Elég most már, Uram,! Vedd el az életemet, mert nem vagyok jobb elődeimnél."* Ez a lelki, hitbeli, szolgálatbeli megfáradás tipikus esete. Isten szolgája elfelejti Isten eddigi segítségét, hordozó, védő szeretetét, a csodákat, amiket Isten népe életében s személy szerint az ő életében is végzett. Illés itt elfelejti a Karmel hegyén átélt hatalmas csodát, azt, hogy lángra lobbant az oltár, amely előtt ő Isten képviseletében egyedül állt. Elfelejti a nagy szárazság után megjelenő tenyérnyi felhőt, amelyből hatalmas, jótékony eső lett. Csak Jezábel gyűlöletét érzi, aki életére tör. Az ejti őt kétségbe, hogy Isten ügye rosszul áll, az ellenség nagyon erős és állandóan szembefúj a szél. Megfárad a hitben, a reménységben, a szolgálatban. Nem akar már harcolni, nem bírja a magányt, az állandó életveszélyt. Lefekszik és meg akar halni. A megfáradt próféta Istent kéri, hogy vessen véget az életének, mert elfogyott az ereje és úgy érzi, nincs értelme tovább élni.

Tovább lapozom a bibliámat s megállok az Ézs 40:27-nél. Deutero Ézsaiás foglalkozik a babiloni fogságban élő zsidók lelki megfáradásával. Ezt írja: *"Miért mondod ezt Jákób, miért beszélsz így Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé."* (Károli: "*ügyemmel nem gondol Istenem*"). A lelki, hitbeli megfáradás tipikus esete ez is. Az ószövetségi kegyes ember abban a bizonyosságban élt, hogy élete Isten kezében van. Isten minden helyzetben gondol rá, törődik vele és időben elhozza számára a szabadítást. Gondoljunk a Zsolt 23:4 versére: *"Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert TE VELEM VAGY."*

A fogságban élő zsidók szívében ez az ősi gyermeki bizalom, a "fiducia" rendül meg. A babiloni fogságot Isten jogos büntetésének tartják és helyzetük kilátástalansága szinte megbénítja őket. Elfelejtik, hogy Isten kezdettől fogva mennyi csodát tett választott népe életében, hányszor mutatta meg megbocsátó, szabadító szeretetét és soha nem hagyta őket cserben. Most azon keseregnek, hogy Istent már nem érdekli keserű sorsuk s már nem tudnak bízni abban, hogy Isten még elhozhatja számukra a várvavárt szabadulást.

A bibliai példákat lehetne tovább sorolni. Tény, hogy Isten gyermekeinek, a Jézus Krisztusban hívő embereknek az életében is jöhetnek mélységek, jöhet hitbeli megfáradás, amikor nagy az ellenszél, erős a kísértés, nehezek a külső körülmények s a szívben meggyengül, vagy alig pislog a hit lángja.

A Sátán is tudja az igét: *"Megverem a pásztort és elszélednek a nyájnak juhai."* Jó, ha tudjuk, hogy a gonosz hatalom meg-megújuló, intenzív támadásokat indít a lelkészek ellen. Tudja, hogy ha sikerül elérni a lelkészek megfáradását, akkor könnyebben végezheti romboló munkáját a gyülekezetekben.

A Lelkipásztor szakfolyóirat októberi számában a 374. lapon az igehirdetési előkészítőben olvassuk ezt a mondatot: "Ideje ó, hogy elgondolkodjunk, mi okozza a lutheri örökségen felnövekedett protestantizmus erő-, szín-, ötlet- és energiavesztését Európa-szerte, vagy akár itthon, Magyarországon." Bizonyára nem tévedünk, ha gyülekezeteink, egyházunk erő-, szín-, ötlet- és energiavesztése mögött a lelkészek megfáradásának tényét fedezzük fel.

Vázlatosan, a teljesség igénye nélkül felsorolok néhány okot, amelyek a szolgálatban álló lelkészek lelki, hitbeli megfáradása mögött felfedezhetők:

1. A szüntelen készenlét. Sokszor irigyeltem azokat, akik bizonyos munkahelyen meghatározott idői keretben dolgoztak. Bementek a rendelőbe, az iskolába, a hivatalba, vagy a gyárba s amikor letelt a kötelező munkaidő, fáradtan ugyan, de felszabadulva indultak haza. Maguk mögött hagyták a munkahelyet, a gondokat, a problémákat s ha nem is teljesen, de viszonylag kikapcsolódhattak a másnapi munkakezdésig.

A lelkészi munkában nagyon fárasztó az, hogy a lelkésznek nincs munkahelye. Munkája 24 órás készenlétet kíván. Nincs kezdő és nincs befejező időpontja. A lelkész rádióhallgatás, tévé-nézés, vagy olvasás közben is készül az igehirdetésre. Éjszaka álmatlan óráiban is elvégzendő feladatain, nehéz lelkipásztori eseteken, emberi sorsokon töpreng, vagy a másnapi temetésre készül. Útjai során is imádságban kell hordoznia erre rászoruló híveit s pihenés közben is nyugtalanítja az a sok feladat, aminek az elvégzése rá vár, s amit – biztosan tudja – nem tud elvégezni. Az állandó készenlét, az önfeledt nyugalom és kikapcsolódás nélküli életstílus bizony oka lehet a lelkész belső megfáradásának.

2. Az állandóan szükséges kreativitás. (A szótár szerint kreatív alkotó, újat létrehozó, teremtő.) A tanár évenként tanítható ugyanazt. Az orvos felírhatja bizonyos betegségre ugyanazt a gyógyszert. Ezzel szemben a lelkésznek mindig valami újon kell törnie a fejét. Mi nem dolgozhatunk sematikusan, állandó sablonokkal. Nem lehet beletörődni abba, hogy "eddig is így csináltam, ezek után is így fogom csinálni." Nincs szomorúbb dolog, mintha a hívek már előre tudják, hogy bizonyos alapige felolvasása után a lelkész mit fog mondani a prédikációban. A lelkigondozásban sem lehet kész sablonokkal dolgozni. Az emberek, a családok mindennapi nehéz kérdéseire nem adhatunk patent, készenlévő válaszokat. Különösen fontos a kreativitás, az új utak, új módszerek keresése a gyermek- és ifjúsági munkában. A fiatalok

egyszerűen elmennek onnét, ahol égető, izgalmas kérdéseikre csak kegyes sablonokat kapnak. Tudom, hogy nem szeretjük elkészíteni az éves munkatervet. A legszívesebben minden ősszel azt mondanánk: "Hagyjanak nekünk békét! Majd lesz valahogy. Minek előre tervezni, amikor minden napnak megvan a maga baja?" Pedig a kreativitás, az új utak keresése, az új tervek készítése és véghezvitele hozzátartozik a Szentlélek által vezetett lelkészi munkához. A Szentlélek: teremtő Szentlélek! Aki hatása alatt él és dolgozik, az a meglepetések embere lesz. Olykor át kell lépnünk a magunk árnyékát, ki kell lépnünk önmagunkból, el kell hagyni beidegződéseinket, megrögzött, megkövült, unalmas módszereinket, új látásokért, új álmokért, új megoldásokért kell imádkoznunk. Új mondanivalót, új közlési módot, új terveket, ötleteket kell kérnünk Istentől. Elismerem, hogy szívesen vagyunk kényelmesek és ragaszkodunk a megszokotthoz. Elismerem, hogy az állandóan szükséges kreativitás fárasztó lehet a lelkészi munkában.

3. A fordított életstílus. Az emberek általában úgy élnek, hogy minden héten joggal számíthatnak a hétvégi pihenőnapokra. Az emberek többsége a heti munkanapok hajszájában alig várja a szombatot és a vasárnapot. A hétvégén lazítani lehet, pihenni, kirándulni, szórakozni lehet. Foglalkozhatnak olyasmivel, ami pihentet, segít a regenerálódásban. Családunk tagjai is általában ebben a ritmusban élnek. Dolgozó házastársunk, iskolás gyermekeink is nehezen várják a hétvégét és szeretnék, ha mi is velük együtt tudnánk pihenni. De ott van a lelkészek sajátos, fordított életstílusa! Nekünk a hétvége nem pihenés, hanem kemény munka. A parókián szombaton csendnek kell lennie, mert "apa készül." A család szeretne kirándulni, de "apa nem jön velünk, mert dolga van". Idős fejjel olykor még ma is megkapom felnőtt fiaimtól a jogos szemrehányást: "Nem jöttél velünk annak idején hétvégén kirándulni s a magnót sem engedted bömböltetni szombaton, mert készülnöd kellett." Igaz, vannak lelkészek, akik könnyen készülnek, vagy éjszaka is tudnak dolgozni. Ezek ezt a problémát jobban meg tudják oldani. A többség számára azonban mégis teherként nehezedik a lelkükre a fordított életstílus, a hétvége sűrített, nehéz munkája. Kilógunk a sorból. Nem lehet együtt pihenni a pihenőkkel, lazítani a lazítókkal. A szent szolgálatra igényesen készülni kell s az istentiszteleteket, gyülekezeti alkalmakat, szórvány-szolgálatokat vasárnap meg kell tartani. Ez a fordított életritmus is lehet hosszú távon a megfáradás oka.

4. Az elképesztően nagy felelősség. Ha ezt jól meggondoljuk, beleborzadunk. Mert nekünk nemcsak azt a bizonyos munkát kell elvégeznünk, amit a szolgálati naplóba beírhatunk. Mi nemcsak egyházi épületekért, temetőkért, a gyülekezet összetartásáért, a szükséges és lehetséges szolgálatok pontos, tartalmas és hűséges elvégzéséért vagyunk felelősek. Mi a ránk bízott emberek üdvösségéért, örök életéért vagyunk felelősek Isten előtt. nem tudom, gondolunk-e eleget erre! Szolgálatunkat nagyon nehézzé teszi a népegyházi struktúra. Ránk van bízva egy csomó ember. Talán nem is ismerjük őket. Papíron evangélikusok, de semmi kapcsolatuk nincs az egyházzal. Isten ránk bízta őket. Megbízott azzal, hogy ezeket az embereket is segítsük el bűnbánatra és hitre, hogy Jézus Krisztust Megváltójuknak, Istent pedig szerető Atyjuknak elfogadják s hogy életüket a Szentlélek vezetése alá helyezzék. Feladatunk: segíteni nekik, hogy megtérjenek és üdvözüljenek. Lehet, hogy találkozunk velük és beszélgetünk velük mindenféléről. Lehet, hogy olykor meglátogatjuk őket, s ők tisztelettel fogadnak. De ha a hit kérdéseit próbáljuk előhozni, akkor elzárkóznak, kitérnek, másról beszélnek. Hívjuk őket az alkalmakra, de nem jönnek. Kialakult, kiforrott, esetleg megcsontosodott életszemléletükben nincs helye Istennek és az egyháznak. S milyen sokan vannak, akiket Isten ránk bízott. Örök életüket rajtunk kéri majd számon, hiszen mi voltunk a pásztoruk. Bizony, fárasztó ennek a nagy felelősségnek a hordozása.

5. A szél, amely mindig szembefúj. Sokszor gondolok Jézus régi tanítványaira, akiknek a Genezáret taván úgy kellett átevezniük a túlsó partra, hogy szembe fújt a szél. Nagyon bele lehet fáradni abba, hogy munkánkat állandó ellenszélben, gonosz erők visszahúzó, vagy visszataszító hatását érezve kell végeznünk. Ne gondoljuk, hogy csak a kommunizmus, vagy az ún. szocializmus idején fújt szembe a szél. A történelem Ura az utóbbi években nagy változásokon vezette át népünket s benne hívő népét. Megtanított arra, hogy lehet akármilyen kormány és akármilyen vezetés, Isten népének mindig úgy kell előre haladnia, hogy számolnia kell az akadályokkal, a nehézségekkel, az ellenállással, a széllel, amely mindig szembefúj. Idézek a Népszabadság nov. 4-i számából, ahol Várszegi Asztrik pannonhalmi főapáttal olvashatunk interjút. A médiatörvénnyel kapcsolatban megállapítja: "Nagyon érdekesnek találom a médiatörvény szemléletét. Első olvasatra úgy látszik, mintha három dologtól kellene megóvni a magyar népet: a szextől, a horrortól – és a vallástól. A vallást illetően – folytatja – számos megszorítás található a tervezetben. Nehogy túl sok legyen, nehogy térítésjelleget öltsön..." Bizony, szembe fúj a szél... Sokan ma is elkerülik a templomot. A bibliaórákon nagyon kevesen vannak. Sok szülő nem kívánja hitoktatásban, vagy konfirmációban részesíteni gyermekét. A szekularizmus félelmetes erővel tartja uralma alatt az embereket. Híveink nagy része is úgy rendezi be az életét, hogy abban Istennek nincs helye, s az egyházra is sokaknál csak akkor van szükség, ha temetni kell. Hogy az egyház hajója a széllel szemben halad, ezen nem kell csodálkoznunk. Jézus nem ígért soha övéinek e világban kedvező hátszelet. De a lelkészek megfáradásának egyik oka kétségkívül az ellenséges, visszahúzó erők jelenléte, amelyek szolgálatunkat nehezítik, ma és holnap is.

6. A nyomasztó magány. Valaki mondhatná: dehát a lelkész nincs egyedül. A legtöbb esetben ott van a család, a hitves, a gyerekek, esetleg még a szülők is. És ott vannak a hűséges gyülekezeti tagok. Nők és férfiak, akik virágot visznek az oltárra, kicserélik az oltárterítőt, takarítanak, segítenek, felelősséget éreznek az egyházi épületekért, s olykor megható hűséggel végeznek el bizonyos munkákat a gyülekezetben. Én ennek ellenére vallom, hogy a lelkész valahol nagyon mélyen nagyon magányos ember. Jó, ha hitvesével meg tud beszélni valamit. Jó, ha gyermekei megpróbálják legalább jóindulattal nézni munkáját s nem tüntetnek hitetlenségükkel és közönyükkel. Jó, hogy akadnak segítőtársai a gyülekezetben. Mégis, mindezek ellenére a lelkész nagyon magányos ember és ez a magány nyomasztó, fárasztó lehet. Mert magunknak kell odaállnunk minden nap Isten elé, hogy elkérjük Tőle a szükséges kegyelmet és erőt. Magunknak kell odavinni Urunk elé bűneinket, bukásainkat, kudarcainkat, esetleg családi, emberi konfliktusainkat. Nekünk kell megszervezni és elvégezni azt a sok munkát, ami ma a gyülekezetben és a közegyházban a lelkészre vár. Sokszor hallani a vádat: "Elpaposodott egyház vagyunk!" Ez így igaz. Az egyetemes papság elvét kellene komolyabban megvalósítani – hallottam reformáció ünnepén egy német esperes előadásában. Valóban, hívő, értelmes, felnőtt gyülekezeti tagok kellenének, akiket be lehetne állítani az igehirdetés, a pásztorolás, a tanítás szolgálatába is. De hol vagyunk ettől? Nekünk magunknak kell készülnünk az igehirdeté-

sekre, nekünk kell prédikálni, végezni a hitoktatást és a pásztori munkát. Olykor rádöbbenünk, hogy elképesztően nagy felelősségünkkel végeredményben egyedül vagyunk s ez a nyomasztó magány bizony olykor nagyon fárasztó lehet.

7. A visszajelzés hiánya. Emberek vagyunk s ezért szükségünk volna elvégzett munkánk után valamiféle visszajelzésre. Az orvos gyakran lát hálát meggyógyult betege szemében. A pedagógus lemérheti év végén munkája eredményét tanítványai jó előrehaladásán. A lelkész legtöbbször pozitív visszajelzés nélkül kénytelen szolgálni. Negatív visszajelzés az, hogy megkeresztelt és konfirmációban részesült gyülekezeti tagok nem kívánják hallgatni az igét, nem vesznek úrvacsorát és nem óhajtanak bekapcsolódni a gyülekezet életébe. Olyanok, mint az amputált végtag a test mellett. Negatív visszajelzés az is, ha az úrvacsorai istentiszteletre csak néhányan maradnak ott, mert a többség kivonul. – Nem dicséretre vágyunk, csak valamiféle visszajelzésre. Arra, hogy a prédikáció után valaki odajöjjön hozzánk és ezt mondja: "Ezt a részletet nem értettem. Ezzel, vagy azzal nem értettem egyet. Kérem,beszéljük meg! Sokszor bánt a visszhang nélküli némaság, az érezhető közöny és a hallgatag kivonulás, az, ahogyan gyülekezeteink általában a szolgálatainkat fogadják. Bántó, ahogyan az együttlétek után híveink azonnal másról beszélnek, mintha egyáltalán nem érintette volna őket és mindennapi életüket az, amiről szó volt. Tudom, hogy szolgálatunkat emberi hála és pozitív visszajelzés nélkül is végeznünk kell, *"mint az Úrnak és nem embereknek".* Mégis úgy látom – s e mögött évtizedek tapasztalata van – hogy a lelkészek megfáradása mögött ott van az a fásultság, az a bántó közöny, amit híveink részéről –tisztelet a kivételnek! – folyamatosan tapasztalunk.

8. Gyülekezeteink bénultsága és elöregedése. Tudom, hogy ez nem általános. Bizonyára vannak eleven gyülekezeteink is, ahol élet, mozgás, aktivitás van s ahol talán több a fiatal. Mégis úgy látom, hogy – különösen itt, a mi egyházmegyénkben – fáradt, rezignált és megöregedett gyülekezetekben kell szolgálnunk. A mögöttünk lepergett évtizedek rossz magvetésének eredményeképpen gyülekezeti életünkből általában hiányoznak a 20, 30, 40 éves emberek. Az aktív korosztály. Ők már jól megvannak az egyház nélkül s ennélfogva nem törődnek gyermekeik keresztény nevelésével sem. Megható az idős hívek ragaszkodása. Ők kitartanak mindvégig, amíg csak erejük tart. De a fiatalabb generációk kiesése nagy hiány. Sok gyülekezetünk életén lelki bénultság ül. Hiányzik a mozgás, a lelkesedés, a találékonyság és az öröm. Hiányzik a római egyház tömegbázisa és a kis közösségek dinamizmusa. Varázsolni nem tudunk. Ébreszteni, misszionálni sem nagyon. De hogy lelki megfáradásunk egyik oka mai elesett egyházi helyzetünk, ez valószínű. Vagy esetleg azért bénult és elöregedett a gyülekezetünk, mert mi vagyunk megfáradt pásztorok, mi nem tudunk igazán örülni s nem megyünk lelkesen és reménységgel az elmaradottak után?!

9. Adni mindig, de kapni mikor? Elképzeljük a katonákat a hadgyakorlaton. "Tüzelj" – hangzik a parancs. A fegyver eldördül, de utána tölteni kell. Ismét lőni csak új tölténnyel lehet. Adni tartósan csak úgy lehet, ha kapunk is. Nehéz kérdésekkel vívódom. Elég, ha a lelkész elolvassa az Útmutató igéit, vagy megnézi készülés előtt azt az 1-2 kommentárt, ami rendelkezésére áll? Elég, ha elolvassa a lelkipásztor előkészítőjét? Mi van akkor, ha nem kapott élő igét Istentől s mégis prédikálni kell, mert beharangoztak? Prédikálni kell – sokszor üresen, kiégetten, megterhelten, fáradtan, csüggedten is. Tény, hogy az ige, amelynek hirdetésére készülünk, minket is megszólít s számunkra is táplálék. Tény, hogy a hirdetett evangélium általában bennünk is hitet és örömöt gerjeszt. Ennek ellenére nagy gondnak tartom, hogy a lelkészek nagy többsége alig hallgathatja mások igehirdetését. Pedig "a hit hallásból van". Lőni úgy, hogy nem töltünk? Beszélni úgy, hogy nem kaptunk Tőle élő igét, aktuális üzenetet? Ez sokszor nagyon nehéz és nagyon fárasztó.

10. A követelmények nőnek, de az erőnk egyre kevesebb. A mögöttünk lepergett évtizedekben az egyházat igyekeztek beszorítani a templomba s így szolgálatát megpróbálták beszűkíteni a szakrális területre. Az embereket pedig igyekeztek sok fondorlattal s ha kellett, nagyon keményen is távoltartani a templomtól. Mi pedig arra rendezkedtünk be, hogy azoknak szolgáljunk, akik hozzánk jönnek. Az utóbbi 5 évben Isten úgy alakította népünk s benne egyházunk életét, hogy sok kapu kinyílt és a lehetőségek kitágultak. Ezekkel pedig élni kellene! A múltkor egy református lelkésszel találkoztam az utcán. Kérdésemre, hogy hová siet, azt mondta, hogy a Műszaki Egyetemre megy – hittanórát tartani, mert erre kérték. Lehet már nyugodtan igét hirdetni és úrvacsorát adni kórházakban, öregotthonokban. Lehet börtönpásztorációt végezni és szolgálni a katonák között. Lehet az iskolákban hittanórákat tartani és félelem nélkül foglalkozni az ifjúsággal. Zaklatott korunkban egyre nagyobb igény van a szakszerű lelkigondozásra. Az emberek hihetetlenül elesettek, elgyötörtek, kiszolgáltatottak és magányosak. Igaza van az igének, amikor az utolsó időkről beszél: *"A gonoszság megsokasodik és a szeretet sokakban meghidegül."* A házasságok többsége krízisben van, a gyerekek sok családban rossz légkörben nőnek fel, vagy válási árvák lesznek. Asszonyok mérhetetlenül sokat szenvednek alkoholista férjük féktelen gorombasága, brutalitása miatt. A magányos emberek, a betegek, az öregek mind a lelkipásztort várják, aki nyitott szívvel, Jézus szeretetével, igazi emberséggel és empátiával folytat velük gyógyító beszélgetést – miután türelmesen meghallgatta őket – s mindezt úgy, hogy közben nem nézi az óráját. Gondoljuk végig az itt fel nem sorolható alkalmakat és követelményeket s rájövünk, bizony kevés az erőnk, a feladatok töredékét tudjuk csak jól elvégezni s közben nagyon megfáradtunk.

A kissé hosszúra nyúlt diagnózis után szólnunk kell valamit a terápiáról is, a lelkészi megfáradás kezeléséről.

Tény, hogy Isten nem akarja, hogy megfáradt, kiégett, erőtlen szolgák legyünk. Isten tenni akar velünk valamit, hogy új erőt kapjunk és – leküzdve a bénító fáradtságot – örömmel és lelkesen tudjunk tovább szolgálni.

Emlékezzünk csak Illés történetének idézett epizódjára! Isten úgy segít életunt, megfáradt szolgáján, hogy enni és inni ad neki. *"Kelj fel, egyél, mert erőd felett való utad van!"* Talán elcsodálkozunk azon, milyen egyszerű, igénytelen az a táplálék, amit Isten Illésnek felkínál. Forró kövön sült lángos és egy korsó víz. Csak ennyi? Igen. S ez elég volt Illésnek a hosszú, fárasztó útra. – Isten igéje és az úrvacsora. Ezt kínálja Isten ma nekünk, megfáradt lelkészeknek, hogy legyőzzük a fáradtságot és tovább tudjunk szolgálni megújult erővel. Kevés? Elég! Az igével való táplálkozásunknak ma nagyon sok formája van, ezeket most nem kívánom felsorolni. Úrvacsorát pedig mindig vehetünk mi is, ha a gyülekezetben, vagy háznál, betegágynál úrvacsoraosztás van. Táplálkozni rendszeresen azzal, amit Isten kínál – ez az egyik módja a gyógyulásnak, a felfrissülésnek.

Emlékezzünk továbbá a fogságban élő zsidók hitbeli megfáradására! Ott is a gyógyító szó, Isten igéje volt a próféta ajkán. Deutero Ézsaiás igehirdetésének lényege ez volt: Nem szégyen a megfáradás! Senki se röstellje, ha

elfogy az ereje, meggyengül a hite és úrrá lesz rajta a csüggedés. Hiszen elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. De lehet bízni az Úrban! Lehet Istenhez kiáltani imádságban új erőért, új életkedvért, új reménységért. A hit arra képesít, hogy nagy mélységek felett röpüljünk át, mint a sas, de arra is erőt ad, – s ez még több – hogy hűségesen járjuk a szürke hétköznapok és fárasztó szolgálatok útját, azzal az erővel, amit Isten Szentlelke által ad övéinek naponként.

Gyógyszerként tudom ajánlani a megfáradás ellen az okos időbeosztást, az erőnkkel való jó gazdálkodást. Próbáljunk készíteni naponta munkarendet s próbáljunk kiharcolni magunknak hetente egy pihenőnapot, amikor valóban ki tudunk kapcsolódni a megszokott és fárasztó munkamenetből. Ragaszkodjunk az évi rendes szabadsághoz, amely minden magyar állampolgárnak jár s azt lehetőleg ne otthon, hanem valahol távolabb töltsük. A napokban beszélgettem egy reflexológus nővel. Elmondta – csodálkozásomra! – hogy most két hónapig nem fog dolgozni. Elutazik, szabadságra megy és pihenni fog, mert sok munkája közben észrevette, hogy csökkent az energiája s munkáját nem tudja úgy végezni, ahogyan kellene. Feltöltekezésre, megújulásra van szüksége. Megfáradt lelkészekre, rátok gondoltam. Mikor döbbenünk rá, hogy a kimerült akkumulátor már nem tudja elvégezni feladatát, nem tudja beindítani a motort? Mikor tudunk mi elutazni, pihenni, hosszabb időre kikapcsolódni abból a célból, hogy feltöltekezzünk, megerősödjünk a további szolgálatokra. S ha elmegyünk, ki helyettesít? Hiszen a gyülekezet életében és a szolgálatok folyamatosságában nincs megállás. Amilyen mértékben lesz úrrá rajtunk a megfáradás, olyan mértékben nő meg a lelkészkonferenciák, csendeshetek, csendesnapok, evangélizációk s az azokon való részvételünk jelentősége. Nemcsak a magunk megújulása, de elsősorban s ezzel összefüggésben a gyülekezeteink érdekében is.

Hadd kérdezzem meg tőletek, lelkipásztoroktól, hogy van-e közületek mindenkinek lelkipásztora? Van-e legalább egy olyan hívő testvér, jóbarát, vagy szolgatárs, aki előtt ki tudjátok nyitni a szíveteket s akivel Isten színe előtt teljesen nyitottan és őszintén meg tudjátok beszélni egyéni, családi, papi életetek minden nyomasztó bűnét, gondját, problémáját? Soha nem felejtem el Budaker Oszkár vallomását, aki elmondta, hogy Maller Kálmánnal, a soproni református lelkésszel gyónási viszonyban vannak. Kölcsönösen nyújtanak egymásnak lelkipásztori segítséget s ha szükséges, bűneiket is megvallják Istennek egymás előtt. – 45 évi lelkészi szolgálatom egyik keserű tapasztalata, hogy általában nem volt lelkipásztorom. Magam küszködtem családi és szolgálati krízisekkel, bűnökkel, gondokkal, kudarcokkal s ez így nagyon nehéz volt. Félek, hogy lelki megfáradásunk mögött a teljes visszahúzódás, a magunkba zárkózás van. Nincs lelkipásztorunk s nem szoktuk gyakorolni a magángyónást. Hogyne lennénk kimerültek, hitben és lélekben megfáradtak és tanácstalanok, ha nem élünk azzal a nagy lehetőséggel, amit Isten a testvéri beszélgetésben, a gyónásban s az ehhez csatlakozó feloldozásban nekünk is felkínál.

Jak 5:16-ban olvassuk: *"Valljátok meg bűneiteket egymásnak és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok".* Emberek tömegesen tódulnak a pszichológusokhoz, pszichiáterekhez, lelkigondozókhoz, mert beszélgetni akarnak, mert figyelmesen hallgató embertársat keresnek, akinek jó szava, gyógyító szava van hozzájuk. Csodálkozunk, ha fáradtak vagyunk, mert nekünk nincs lelkipásztorunk, akinek mindent elmondhatunk s aki hirdetni tudja nekünk személy szerint a gyógyító evangéliumot, a feloldozás drága idejét. Talán nagyon büszkék vagyunk? Talán minden áron meg akarjuk tartani a látszatot? Talán félünk az őszinte kitárulkozástól? Vagy talán nincs időnk a nagy hajszában arra, hogy valakivel leüljünk beszélgetni?

A megfáradás oka lehet a lelkészek életében a lustaság is, de a túl sok feladat vállalása is. Ezért kerüljük a semmittevést! Nincs még egy olyan foglalkozás, ahol annyit lehet "lógni", mint a mienk esetében. Nem lesz áldás annak a lelkésznek az életén és munkáján, aki "mulatja" az időt és a földbe ássa a rábízott talentumot a helyett, hogy kereskedne vele. A haszontalan, "meddő", lusta papi életbe nagyon bele lehet fáradni, mert "akinek van, annak adatik, de akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van."

Vannak, akik túl sokat, erejükön felül vállalnak. Nem tudnak nemet mondani. Ez azért nem jó, mert a kevésbé lényegessel való küszködés mellett nem marad erejük és idejük az igazán lényegesre. Tudjunk néha nemet is mondani, hogy elvégezhessük azt, amit Urunk tőlünk vár. Csak megemlítem a fizikai munkát, a testi erőnlétet, a több mozgást, a kirándulást, a több sétát. Tudom, hogy erre nem minden lelkész figyelmét kell felhívni. Mégis, úgy gondolom, hogy ha az evangélium drága kincse cserépedényekben van, akkor a cserépedény állapota, edzettsége, jó erőnléte is fontos a szolgálat érdekében.

Talán furcsa, amivel befejezem. Véleményem szerint nekünk nem sokat kell foglalkoznunk a közérzetünkkel, megfáradásunkkal, állapotunkkal. Nekünk egyszerűen magunkévá kell tennünk Jézus Urunk életprogramját: *"Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem, aki elküldött engem s az Ő dolgát elvégezzem."*

Reményik Sándor:

AKAROM

Akarom: fontos ne legyek magamnak.
A végtelen falban legyek egy tégla,
Lépcső, min felhalad valaki más,
Ekevas, mely mélyen a földbe ás,
Ám a kalász nem az ő érdeme.
Legyek a szél, mely hordja a magot,
De szirmát ki nem bontja a virágnak,
S az emberek, mikor a mezőn járnak,
A virágban hadd gyönyörködjenek.
Legyek a kendő, mely könnyet töröl,
Legyek a csend, mely mindig enyhet ad.
A kéz legyek, mely váltig simogat,
Legyek, s ne tudjam soha, hogy vagyok.
Legyek a fáradt pillákon az álom.
Legyek a délibáb, mely megjelen
és nem kérdi, hogy nézik-e, vagy sem.
Legyek a délibáb a rónaságon.
Legyek a vén föld fekete szívéből
Egy mély sóhajtás fel a magas égig,
Legyek a drót, min üzenet megy végig
és cseréljenek ki, ha elszakadtam.
Sok lélek alatt legyek a tutaj,
Egyszerű, durván összerótt ladik,
Mit a tengerbe visznek mély folyók.

Legyek a hegedű, mely végtelenbe sír,
Míg le nem teszi a művész a vonót.

Lelkipásztor, 1995/1.

TANULMÁNYI SZEMLE

Az erőszak elutasítása

Hazánk vallásügyi spektrumába jelenleg ötvennél több felekezet tartozik, és külföldről újabbak törekednek térhódításra. Mindezek ellenére senki sem állítja, hogy a lakosság vallási kérdésekben tájékozott, vagy akár bibliai ismerete terén megütné az előbbi generáció színvonalát. Népünk olykor rendkívül nyitott, máskor ellenkezőleg, indokolatlanul gyanakvó. Különösen vonatkozik ez az úgynevezett "kisegyházakra", hogy ne mondjam "szektákra"; akikkel kapcsolatban az emberek tartózkodóak, féligazságok alapján tele vannak előítéletekkel. Pedig az evangéliumi felekezetek ("kisegyházak") morális értékek letéteményesei.

A keresztyén hiten alapuló erőszakmentesség például olyan életforma, amely a sikerekre orientált törekvésekkel szemben újszövetségi alternatívát képez átlagos emberek mindennapi viselkedésében; közéleti személyiségek esetében pedig a társadalmi méretű konfliktusokat háríthatja el. Kiderül, hogy a másik ember kárára érzett öröm nem feltétlenül a legjobb. Mások megalázásán triumfálni (diadalmasan ujjongani) pirruszi győzelem, hamis eszménykép, senki se értékeljen túl sokra ilyen sikert. Lehetséges, hogy a győztes egyszer áldozatul esik, lenézett eszmék is tartalmazhatnak igazságot, és néha a jajgató legyőzötteket igazolják az idők.

Ehhez a felismeréshez kívánja e rövid tanulmány olvasóját segíteni. Bemutatja a feledésbe merült mártírok szellemi örökségét, a kortársainktól talán idegen, szeretetteljes, gyengéd és türelmes keresztyén hitet nagy kár lenne elfelednünk!

I. Erőszakmentesség a reformáció korában

A/ A hutteri testvérek

A békés erőszakmentesség életformája az anabaptista csoportok közötti vita jegyében született; hiszen ismeretes, hogy egyes radikális csoportjainak (Müntzer Tamás forradalmárainak és más chiliasztikusoknak) harciasságát mások elutasították, pacifisták lettek, inkább áldozatok, mint gyilkosok.

Utóbbiak közé sorolhatók a hollandiai mennoniták, a dél-német Marbeck-kör tagjai, a svájci testvérek, és a gyülekezeteikből szervezett hutteri testvérek. Ők érkeztek a történelmi Magyarország tájaira Morvaországból, nem úgy, mint üldözöttek és menekülők, hanem a fejedelmek és uraságok kiváltságait élvező szorgalmas munkások.

Morvaországban, Liechtenstein cseh főnemesek birtokain éltek, Nikolsburgban (Mikulov cseh nyelven), több ezren. 1533-ban elvándoroltak úgy 45 kilométernyire, Austerlitzbe, a magyar Kaunitz család birtokára, mert inkább vándorbotot fogtak, mint fegyvert. Igy különböztették meg őket a "kardosok"-tól az elvándorló "botosokat".

A "kard" (das Schwert), vagyis a "fegyver", a korabeli német etimológiában elvont fogalom, benne rejlik a hatalom, militáns eszménykép, és minden erőszak; azok tehát, amikből egy XVI. századi bibliás hívő úgy érezhette, hogy elege van, jobb lenne tőle tartózkodni, mivel cseppet sem egyezik a Megváltó Jézus Krisztus tanításaival.

A svájci testvérek adták ki a legelső anabaptista hitvallást 1527. február 24-ikén, Schleitheimben. Valamennyi protestáns hitvallás közül ez az első. A konferencia elfogadta Sattler Mihály szövegezését, a hitvallás 7 pontját: 1. Keresztség. 2. Kiközösítés. 3. Kenyértörés. 4. Elkülönülés (a világtól). 5. A gyülekezet pásztorai. 6. A fegyverviselés tilalma. 7. Az eskütétel tilalma.

Amikor a fegyverviselés tilalmát kifejtik, az akkori idők számára megdöbbentő állásfoglalásuk volt: "Nem kell kivégezni az eretnekeket". A másikra közvetett bizonyíték van. Amikor Sattler Mihályt az elő-ausztriai Rottenburgban kínvallatásra ítélték, azt vetették szemére, hogy azt tanította: ne harcoljanak a törökökkel a keresztyének. 1527. májusában máglyára ítélték, feleségét nyolc nappal később vízbefojtották.

A schleitheimi hitvallásra Zwingli Ulrich "Elenchus" című iratában cáfolatot írt, és Kálvin János is kitért rá, a követőit védve 1544-ben, a pacifista svájci testvéreket "tévelygő szektásoknak" bélyegezve.

Svájcban és az Alpok vidékén a hívők tízezreit vonszolták kínpadra, tömegesen vetették őket máglyára. A kínzóeszközök pokolian sokféle arzenálját fejlesztették ki, hogy a gyötrődő ártatlanok halálában gyönyörködjenek. Az európai "civilizáció" sötét korszakában az áldozatokat senki sem vette számba, még a híres "Mártírok tükre" sem győzte mind. Ha valamelyik város, mint Salzburg 20.000 hívő polgárát "csupán" száműzetésre ítélte, szinte emberséges cselekedetnek számítható.[1]

Ehrenpreis András, a hutteri testvérek egyik püspöke, Nagylévárdon (ném.: Gross-Schützen, vagy Levar, szlov.: Velké Levary) "nagy összejövetelt" hívott össze 1633-ban, és javaslatára kimondták a nagyon modern kifejezésnek ható alapelvüket az erőszakmentességről (Gewaltlosigkeit). A nyugati teológiai irodalom felhívta erre a figyelmet.[2]

A hutteri testvérek több évszázados vándorlása és időnkénti letelepülése Európa különféle országaiban, nem zaklatásuk következménye volt. Ők állták azokat a próbákat. Az oka elvándorlásuknak Magyarországról a cári Oroszországba, és végül Amerikába mindig az általános védkötelezettség törvénybe iktatása volt. Ez sem gyávaságot leplezett. Hiszen amikor kegyetlenül rájuk törtek a hadak, és kifosztották gazdag udvaraikat, kincstáraikat, az egymással civódó fegyveres bandák vagy a katonák közül megsebesülteket, még az ellenük erőszakoskodók sebesültjeit is ápolták. Empirikus gyógyító tudományukat kódexeikben megörökítették. Fejedelmek, főpapok és főne-

mesek udvaraiban gyakorolták. Az uraik elismerték tudományukat, még mai hazájukban is gyógyítanak bárkiket[3], gyűjtögetett gyógynövényeikkel, források gyógyvizével hasznosítják megfigyeléseiket praktikájukban, mások javára. Mindenkit díjtalanul gyógyítanak, legfeljebb lábadozásuk idején szólítják fel őket munkára, mivel köztük mindenkinek dolgoznia kell az erejéhez képest. Így van ez közöttük lassan ötszáz éve.

B/ Sebastian Franck tanítása

A spiritualista történetíró hatalmas könyvben foglalta össze az emberiség történelmét Ádámtól, a Biblia lapjait követve, a római császárságon át, a pápaság intézményéről részletesen szólva, egészen kora rettenetes veszedelméig, a török hódításig. Mivel a hódítók ellen védekező magyarságot a német szerző külön említi, érdemes lenne jobban figyelnünk rá, bár itt elsősorban az ellentnem-állásról alkotott nézetét említjük csupán.

S. Franck első munkáját 1528-ban írta az alkoholizmus ellen. Soha nem képes az italos ember tűrni, nagyon sokszor vezetett erőszakhoz a mértéktelen ivás. Erre nézve bizonyára vannak megfigyeléseink.

Nürnbergben 1530-ban ismerkedett meg a filozófus, igehirdető és történetíró az anabaptistákkal. Bár kétségtelen nyomot hagyott benne a tanításuk, mivel ő is elveti a csecsemő-keresztséget, de mégis helytelenít bizonyos magatartást az anabaptistáknál. 1530-ban írta a Törökök krónikáját. Ahogy az utóbbi évszázadban fogalmazzuk, úgy tesz ő is. A "harmadik reformáció"-hoz hasonlóan, beszél egy negyedikről, amit spirituális reformációnak nevez. 1531-ben zárul le nagy történelmi műveinek sora, amelyeknek annyira nagy volt az olvasottsága és hatása, hogy több kiadást látott, sőt halála után előkerültek újabb kéziratai, amikkel kiegészítették könyveit, így az életmű két hatalmas kötetté bővült.

Az "önmagát dicsőítő pápaság"-ról írja, hogy "bálványimádók és erőszakosak". Felsorol több olyan pápai döntést, amivel ezt bizonyítottnak látja. A reformáció ismert bírálata tőle származik: Luther eltörölte a pápa tekintélyét, de a helyébe állította a "papiros pápát", mivel csak az Írás betűit respektálja, nem a szellemét. Az anabaptisták "kicsinyes türelmetlenségét (Unduldsamkeit)" ostorozza. Mindez halála után 23 évvel későbbi kiadásában található: "1526-ban léptek föl... és mindenki mást azzal vádoltak, hogy nem az Írás szerint él".[4] Ennek ellenére nem szakította meg kapcsolatait az anabaptista vezetőkkel. A hutteri testvérek nem esnek bírálata alá, talán azért nem, mert a svájci üldözés térben és időben távolabbra sodorta őket.

1531-ben Németországra törtek a törökök, és súlyos hadisarcot szedtek Alsó-Németországban. Járvány, drágaság keserítette a népet, világvége hangulat vált úrrá a németeken. Könyvében mindezekről ír Sebastian Franck, és előáll azzal a különös gondolattal, hogy ne harcoljanak a keresztyének a törökök ellen, mert az erőszakot nem lehet erőszakkal leküzdeni, és ezzel nem is válnak különbekké. [5]

A kor világhírű festőművészei – A. Dürer, L. Chranach és P. Bruegel – a török öltözeteket ábrázolják eszkatológikus témájú képeiken. Az Apokalipszis képi ábrázolását kísérlik meg. A németalföldi Pieter Bruegel "Keresztelő János prédikációja" eljut Németújvárra a Batthyányak lovagtermébe, elég ismeretlen körülmények között. Nekünk különösen fontos ez az alkotás, mivel kötődünk a Jordán partján prédikáló "útkészítőhöz". A képeken megjelennek a végidők alakjai. János egy európai folyó partján, ismerős tájon beszél, közben a hallgatóit összeírják az elpecsételésre. A kép felső jobb harmadában a megtértek dombján a művész családja látható. Nincs a kezükben semmilyen fegyver. A fegyverhez csak Isten angyalainak van joguk. Ők képviselik a világtörténelem jövendő és egyben a végső, egyetlen igazságos hatalmát. [6]

S. Franck kijelenti Johannes Campanusnak írt levelében, magát "szabad szelleműnek" nevezve, hogy minden eddigi reform értékét csökkenti reformátorainak "rivalizálása" és "egymás kölcsönös kizárása". "Lelki keresztség" oldhatná fel ezt, nem ceremoniális gyakorlat. "Tűzzel és Szentlélekkel" való keresztség. Mert "a Lélek részesít mindenkit az Ige szerinti keresztség igazságában". Chiliasztikus és spekulatív felfogását illusztrálja levelének következő mondata: "Az Írást nem könnyű bárkinek megérteni, de szeretném gyorsan megjegyezni, csak azok számára marad hét pecséttel lepecsételve, akik még nem ismerték meg a Bárányt".[7]

Johann Odenbach, evangélikus lelkész Pfalz tartományban, Alzey-ben az anabaptista rabok védelmére kel, és bírálja a nemeseket, akik elnézik a bebörtönzött hívők kínzását. [8]

Sebastian Franckot azonban kiutasították az akkor példásan toleráns Strassburgból, 1531-ben megjelent könyve miatt. Élete hátralévő részét Franck ezután főként Svájcban töltötte. Háborúellenes, a békéről és az ellentnem-álló türelemről vallott nézeteit századunk német filozófusai ismét felfedezték.[9]

"A nagyarányú kereskedés közben megteltél erőszakkal, és vétkes lettél" (Ez 28:26)

II. Mai tapasztalataink

A/ Általában

Korunk minden megoldatlan szellemi örökségét az Ó- és Újszövetség tanításainak megtartásával megoldhatta volna az Atlanti-óceán két partján kialakult zsidókeresztyén civilizáció. A mulasztásért nem a Biblia kevéssé hatékony etikája, hanem híveinek egyéni mulasztása a felelős.

Mielőtt Isten özönvizet bocsátott volna a Földre, bánkódva észlelte "az emberi gonoszság elhatalmasodását", azt, *"hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata nap mint nap csak gonosz"* (1Móz 6:5). Nagyon hasonló állapotot írt le Ezékiel gyászdala az eldurvult tirusi gazdálkodás láttán: *"A nagyarányú kereskedés köz-*

ben megteltél erőszakkal, és vétkes lettél" (28:26). Vagyis nemcsak a katonai agresszió létezik. A békésnek látszó kereskedelem nyomán is válhatnak az emberek kiszolgáltatottakká, a gazdasági életben támadó erőszakosság nyomán. A világgazdaságot befolyásoló tényezők személyesen felelősek, Isten ítélete alá esnek azért, mert tömegek nyomorognak és éheznek. Jézus Krisztus mondta ugyan, hogy szegények mindig lesznek köztünk (Mt 26:22), de a legfontosabb feladataink között üdvösséges feltételnek jelölte meg a szegények támogatását, sorsuk enyhítésére (Mt 19:21).

A Föld különböző nagyvárosaiban nyomorgó és éhező tömegek tengetik napjaikat, miközben a "fehér ember" köti a század legjobb üzleteit, mint fegyverkereskedő. A csőd szinte nem is fenyegeti emezeket.

Napjaink eseményeinek ösztönzői *az érdek, a hatalom és a pénz.* A tőke kiváltságosainak biztonságát fegyveres testőrség garantálja, az államét a katonaság. Úgy gondolják, hogy a fegyveres testületek technikai fejlesztésével növekszik biztonságuk. Pénzbehajtók és más erőszak testületek szervezetei alakultak ki, nyomukban bosszúállás, véres rivalizációk támadnak. A biztonság nem fokozódik, inkább romlik. A televízió, a filmek, a mind kevesebbet olvasott könyvek hangneme durva, közönséges. Bűncselekmények, erkölcstelenség és gyilkosság válik bennük szórakozássá. El sem képzelhető más, csakis agresszió. A gyermekek, akik ezen a pedagógiai módszeren nevelkednek a széthulló családokban, állandó szem- és fültanúi a férfiak és nők erkölcstelen kapcsolatainak. Sajnos naponta saját bőrükön tapasztalják az ellenük irányuló erőszakot. Így az élet elkerülhetetlen konfiktusaira megoldást csak erőszak által, a gyilkosság vagy öngyilkosság útján találnak. Indokoltnak tűnik a kérdés: ide vezetett a civilizáció?

Az emberek – hacsak szívükből véglegesen ki nem ölte a gonoszság a jó lelkiismeretet – vágyakoznak Isten szerinti, becsületes életmód után. Menedéket keresnek a mind drámaibbá váló világ pusztító, bomlasztó hatása elől. Ennek a vágynak bizonyára része van a felekezetek iránti fokozott érdeklődésben, Kelet-Európában. Különösen a fiatalság menekül valamilyen közösségbe, legyen keresztyén gyülekezet vagy ázsiai, új keletű irányzat. Ezt bizonyította egy serdülő leány, aki nyilvánosan kijelentette a Krishna-tudatúak közösségéről: "Itt szeretetet kaptam, amit soha eddig senki mástól!"

Reményeikben igen sokan csalódnak. Mivel nincs kollektív bűnösség, kollektív jobbra fordulás sem lehet! Fordulatra csakis a megtérés és Isten kegyelme által juthatunk.

B/ Háborúban

A háború az erőszak legdurvább megnyilvánulása, a legsúlyosabb bűntett. Egy ország vezetője, vagy vezetősége a másikra kényszeríti saját akaratát, kreált jogcím vagy megtévesztő igazság indokával. Felrúgja a törvényesség valamennyi korlátozását, kész akár saját népe, bár inkább a másik ellen sorozatos bűncselekmények elkövetésére, akár közvetlen parancsok által, akár a háborús bűntettek számonkérésének tudatos elmulasztásával. Megnyit minden korábbi zsilipet az ember gátlástalansága előtt.

A háborús bűncselekmény számonkérése bíróságon nemrég bekerült a nemzetközi jogtörténelembe. Különös azonban, hogy háborús bűnösöket vagy a népek elleni kollektív bűnösséget mindig a vesztesek között találnak.

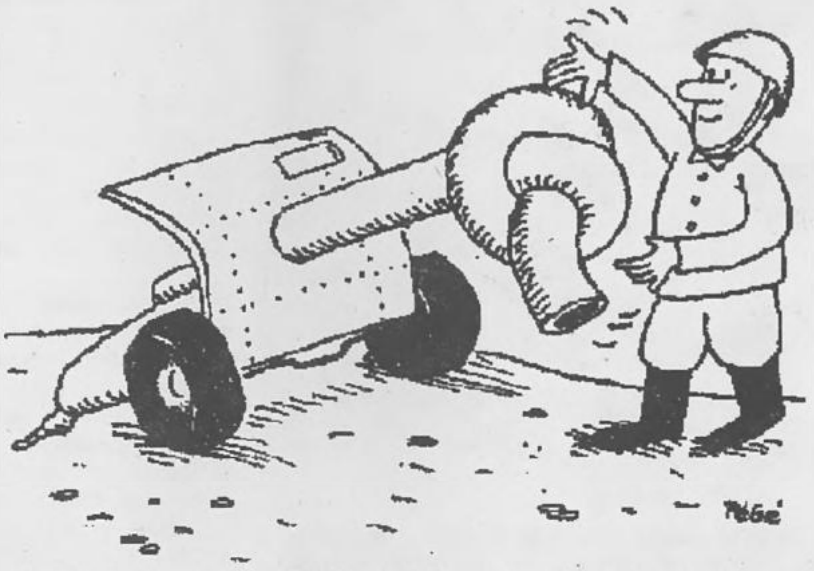
A második világháború utáni évtizedeket szokás a békesség korszakának nevezni, pedig világszerte száznál több háború dúlt, és az áldozatok száma sem volt jelentéktelen. Úgyhogy ez nem hidegháború, mivel a fegyveres konfliktusok forrón izzottak, talán egyetlen évben sem szüneteltek. Ez nem békekorszak, mivel legfeljebb Európa menekült meg a nagyhatalmak hadviselésétől. Tíz évnél hosszabb volt az írországi és a spanyolországi terror, az úgynevezett békés évtizedek alatt. Cipruson görög és török csapatok osztozkodtak. Nem is szólva a magyarországi forradalomról 1956-ban, amit idegen hadsereg nyomott el. Áldozatainak pontos számát pedig a mai napig senki sem tudja.

A háború jelenségével a Biblia foglalkozik. Sokan fölvetik, hogy Isten oka-e a háborúknak, ha már szükségesek a háborúk (Mt 24:7). Miért engedi meg? Miért vannak az Ószövetségben háborús események, olykor heroizálva (hősiesnek mondva)? Miért adott Isten utasítást a zsidó népnek a kánaániak teljes kipusztítására? Szükséges és elkerülhetetlen csapás a háború, mint egy járvány, vagy a világgazdaságot sújtó krízis?

Kutatva a Szentírást és elmélkedve a világ drámája felett, egyetlen exegéta sem talál egyértelmű, pozitív vagy megnyugtató választ ezekre a kérdésekre. Igazolva látjuk tehát Jézus Krisztus szavait: *"Fogtok hallani háborúkról és hallotok háborús híreket"* (Mt 14:6).

Az ellenreformáció vezére, Pázmány Péter hittudós és az első magyarországi egyetem alapítója szerint a hadviselés, a vitézkedés nem ellentétes a Szentírással: "Krisztus urunk a századosnak dicsirte hitit, de nem kívánta, hogy a vitézkedést elhagyja."[10]

A háborúk elkerülhetősége nem illúzió, csak éppen másként lehetséges, mint ahogy az emberek elképzel-

A háborúk elkerülhetősége nem illúzió, csak éppen másként lehetséges, mint ahogy az emberek elképzelték.

ték. A sztálini "béke-politika" csupán a nagyhatalmi lázas fegyverkezést leplezte. A "népek békés összefogása" pedig merő képtelenség, mivel jóval a háborúk kitörése előtt megromlanak a nemzetközi kapcsolatok, és ez eleve kizár minden "össznépi összefogást". A fegyverzet és a haderő – később hirdetett – egyensúlya nagyon ingadozott, és csupán bizonytalansággal, rettegéssel és félelemmel járt. Ugyanakkor ezek voltak az egyházi békeszolgálat diktált érvei.

Különös, hogy azokban az években, azok az apró államok élhettek legbiztonságosabban, amelyeknek vagy csak kis létszámú, jelképes hadseregük volt, vagy egyáltalán nem voltak katonáik. Állapotuk akkor is kedvező volt, ha sokszoros túlerő vette körül határaikat. Egyetlen szót sem hallhattunk arról, hogy ezeket bármilyen háborús veszély fenyegette volna, miközben az erősebbek nukleáris csapástól rettegtek.

Nem csupán fegyveresen képzelhető el a hazafiasság, a biztonság, és a pacifizmus sem minősíthető hazaárulásnak és gyávaságnak, ahogy Pázmány Péter gyalázza a bibliás hívőket, illetve, amiért az első világháború után a katonai szolgálatot megtagadókra börtön várt. Berthold Brecht leírt egy kifejezést: "Legyen átkozott a háború!" Aki állt lövészárokban az orosz hómezőkön, akivel a budapesti ostrom idején beszakadt a pince födéme, vagy aki várta a hőhért másnap hajnalban egy orosz rögtönzött ítélet után, Brecht állításának igazat ad, mégha nem kívánna átkozódni, akkor is.

Sebastian Franck egyetértett Paracelsussal, és bűnnek tartotta a háborút. Az volt Paracelsus véleménye, hogyha Ferdinánd király nem heccelte volna a törökök ellen Zápolya Jánost, hanem Jézus Krisztus tanácsát követi, akkor elejét vehette volna a jogtiprásoknak a szerencsétlen Magyarországon. [11]

A fegyverzet és a haderő – később hirdetett – egyensúlya nagyon ingadozott, és csupán bizonytalansággal, rettegéssel és félelemmel járt.

III. Isten nélkül, vagy mégis vele?

A/ Csalódást okozott a keresztyénség

A leküzdhetetlen erőszakkal szembeni kiállás a hősködés értelmetlenségét sok millió elnyomott keservesen véres leckék által tanulhatta meg. A gyarmati elnyomás ideje alatt szomorú példát szolgáltat erre India történelme. Népszerűvé vált az ottani nyomorgó nép előtt Mohandas Karamcsand (vagy Mahatma) Gandhi erőszak nélküli tiltakozása. Koplalásaival szemben nem vonulhatott föl a brit hadsereg. A roskatag, alig öltözött ember tiltakozásai viszont gondolkodásra kényszerítették az angol világbirodalmat. Sokszor hallható, hogy Gandhi alapította meg az erőszakmentesség eszméjét, de már láthattuk, hogy ebben a tekintetben megelőzték őt évszázadokkal a bibliás hutteri testvérek és a spiritualisták.

Gandhi és leszármazottai éppen úgy áldozatul estek az erőszaknak, mint Amerika fekete prédikátora, Martin-Luther King. Kettőjük erőszakellenessége között mégis nagy különbség van. Gandhi naponta olvasta ugyan Jézus Krisztus Hegyi beszédét, de azt tartotta, hogy a keresztyénség magatartása annak élő cáfolata. Gandhi ezért nem lett soha keresztyén, sőt a keresztyénségről tartott beszédeivel India lakosságának hatalmas tömegeit tartotta vissza.

Bár az indiai misszió William Carey óta több 200 évesnél, egy madrasi újság szerint elérhetetlen maradt India városainak nyomorgó népe az Evangélium számára. [12] A baptista misszió sok szép eredményről számolhat be évente, figyelembe véve a különféle indiai baptista szövetségek munkáját, háromnegyed milliós tömege elenyésző az ország lakosságához képest, és még nem jutott az északi hegyvidékre. [13] Az ezredfordulóra a lakosság várhatóan eléri az 1 milliárdot. Vajon az indiai keresztyén misszió képes lesz ezzel lépést tartani?

A keresztyénség intézményrendszerét, főleg mai szervezetét egyáltalán nem találjuk meg Isten igéjében. Mivel ez az organizáció nem isteni, csupán emberi eredetű, okozhat csalódást. Rendelkezésünkre áll egy szilárdabb alap, és ez Isten igéje. Aki erre épít, azt nem érik csalódások. A kegyetlen orvlövész fegyvere kioltotta King lelkész életét, amikor a gyilkos bírái előtt állt, özvegy Coretta S. King és két fia nem kérte megbüntetését. Képesek voltak lemondani a törvényes megtorlásról. Megbocsátottak a gyilkosnak (Mt 6:14-15). Csalódás, kiábrándulás helyett döntött az asszony úgy, hogy folytatja férje munkáját. Fiai kijelentették, hogy lelkipásztorok kívánnak lenni. [14] Ehhez méltó későbbi viselkedésük. Amikor Irak rakétákkal lőtte Izráelt, egyetlen baptista hívő írt nekik szolidaritási nyilatkozatot. A halálos rémületben élő ország állampolgárait Coretta Scott King együttérzéséről biztosította. [15]

B / A Szentírás győzelmes etikája

A hatalomért, pénzért és egyéni érdekek eléréséért vívott könyörtelen harcban semmiféle humánum nem érvényesül. Egyedül Jézus Krisztus tanítása – *"Szeress!"* (Jn 13:34-35) – a főparancsolat képes kiemelni az embereket ebből az iszap-birkózásból. Az erőszakossággal szembeni egyetlen hatékony eszmét a Szentírás etikája képviseli eredményesen.

Az utolsó ideológiai szekcióülésen még esélyes politikus, fontos társadalmi személyiség, a "világnézeti fellazulás" súlyosnak ítélt kockázatát vállalva, kérte a magyar keresztyén egyházak támogató "hozzáállását": "A magyar társadalom erőteljesen etikai orientációjú", – is-

merte be. Sajátságos beismerő vallomását értékelhetjük a nagy ellenfél részéről. Gyökössy Endre gyönyörű hasonlattal, egyben némi kritikával is élve így fejezte ki magát a Szentírás győzelmes etikájáról: "Bár összetörték Mózes két törvénytábláját, újat nem írtak". [16]

A szószéken emberek szellemi arculatát formáljuk. Az igehirdetéssel Isten népe a társadalom javát szolgálja. Az evangélium "halk és szelíd hangja" olyan szintre jut az ember lelkében, ahová nem törhet be senki erőszakkal.

Az Üdvözítő Jézus Krisztus az erőszakosakat mennybe engedi, – úgy tűnik Mt 11:12 régebbi változatának olvasatából. Az újabb fordítás kevesebb bátorítást ad a violenciának (az erőszak alkalmazásának). Elég tekintélyes tábort képeznek azok a magyarázók, akik saját, személyes erőfeszítéseinkre korlátozzák az erőszakot. A szövegben utalást sejtenek az önmagunkkal vívott harcra.[17] Az összefüggés Lk 16:16-tal hasonló értelmezéssel lép elénk, az újabb fordítás pedig ezt követi. Különös, legalizálná az Üdvözítő a fizikai erőszakot, sőt éppen az lenne érdemszerző? csupán annyi bizonyos, hogy Jóánnész Baptisztész személyével lezárult egy korszak Isten üdvtörténelmében, és az erőszak ebben elhatároló tényező. Ennek a két bibliai helynek az alapján azonban ne keressünk jogcímet semmiféle erőszakoskodásra, mivel ezen az úton Isten országába senki sem jut be.

A kontroverzia (az ellenérvek képviselete) gyakran hangoztatja, hogy az erőszakot elutasítók "horizontálisan", e földi létre korlátozottan gondolkodnak. Pedig az Úr Jézus Krisztus, a legfőbb bíró, a "vertikális" jövendőnket ezeknek a horizontális magatartásunknak a függőségében ítéli meg (Mt 25:31-46).

Amióta emlékezni tudok, hazánkban mindig a körülmények jóra fordulásában bíztak az emberek. Várták, hogy múljon az elnyomás, a szegénység, javuljanak a közállapotok, legyen ismét szabad az ország, a hit, és megbecsült a tisztességes ember. Aztán jöttek a változások, de mindig elégedetlenebbek lettek az emberek. Úgy nyilatkoznak most, hogy minden a feje tetejére fordult, de jóra semmi sem, sőt inkább rosszabb lett minden. Az általános keserűség mögött súlyos tények és roppant nagy csalódások vannak.

Aki vállalja Jézus Krisztus keskeny útját és "új emberré válik (Ef 4:22-24), beleértve a Megváltó életmódja, szelídsége és jósága követését, annak a számára minden jóra fordul. A változás nem kívül, hanem belül megy végbe. A hívő ember belső békességet nyer, még agresszív környezete ellenére is. A békesség himnuszát belülről hallgatja, kívül dúlhat százféle más zaj. Amire kényszerítenék, kétszeresen képes odaadni; ha elveszik tőle a javait, felkínálja a maradékot; ha pofonütik egyik oldalról, várja nyugodtan a másodikat (Mt 5:39-42). Az ellenféllel megbékélni (Mt 5:25 új fordítása) vagy jóakarójává válni (régi) számára nem okoz problémát. Mindkettő egyformán lehetséges lesz, ha már nem a régi ember érdeke diktál, hanem él az új.

Aki vállalja, hogy tartózkodik az erőszaktól, nem a mindennapi életében szerzett "megtapasztalásaival", sérelmeivel, fájdalmaival és veszteségeivel törődik örökösen; hanem Isten igéjét buzgón tanulmányozza, és döntéseit rendszeresen ezzel egyezteti. Naponta más-más helyzetben kell döntenie, ezért kell szintén naponta tanulmányoznia Isten szavát, ezzel követi Istennek naponta megnyilvánuló kegyelmét, és a kopár, kietlen környezetében felszenteli Isten templomát, talán úgy, hogy észre sem vette, mikor (Zsolt 23:6).

Aki tartózkodik az erőszaktól, Istentől a nyugodt lelkiismeret békességét kapja ajándékba. Menandrosz, akit Pál apostol idéz az 1Kor 15:32-ben, Monosztihoi (Elhagyottak) című írásában pogány gondolkodásával azt írja, hogy "minden halandó lelkiismeret jó". Sajnos a bűn által megromlott a jó lelkiismeret (Róm 5:12-17). Pál apostol, aki nagyon megbánta azt, hogy a jeruzsálemi üldözés idején börtönbe juttatott hívőket, és halálukra szavazott (ApCsel 26:10), megtérése után őrizkedett hasonló dolgoktól, ezért "Isten és emberek előtt" tiszta maradt a lelkiismerete (ApCsel 24:16). Nem nyugodt életet ígér az Újszövetség, de ígéri a rágalmazók között is a jó lelkiismeret békességét (2Pt 3:26).

Aki megvallja erőszak-ellenes, szelíd, krisztusi magatartása titkát, az Igét inspiráló Szentlélek segítségével másokat vesz rá a szép, nyugalmas élet ösvényének megtalálására. Elkerüli a rombolók, önpusztítók útját, és a föld a szelíd emberek otthonává válhat (Mt 5:5).

Jegyzetek

1. Walter Mauerhofer, Reinhard Sessler: Um des Glaubens Willen. Die Vertreibung dersalzburger. CLV, Bielefeld, 1989., 296 oldal terjedelmű.

2. Robert Riedmann, Adolf Mais: Die Schriften der Huterischen Täufergemeinschaften. Gesamtkatalog ihrer Manuskriptbücher, ihrer Schreiber undihrer Literatur, 1529-1667. Wien, 1965. Österreichische Akademie der Wissenschaften sorozat, 86. kötet, 179 oldal.

3. Szebeni Olivér: Anabaptisták. Budapest, 1980. 179. old.

4. Sebastian Franck, Krónikák... Ulm, 1536, 267 (kettős) oldal. A második kötet címe, koncepciója ugyanaz, részben színes nyomással és kiegészítésekkel. Kiadás helye ismeretlen, 1565, 236 (kettős) oldal.

5. Karl Kautsky: A szocializmus előfutárai. Budapest, 1950. az idézet az 553. oldalról.

6. Katona Imre: Bruegel és a Batthyányak, Budapest, 1979.

7. George H. Williams: Spiritual and Anabaptist Writers, Philadelphia, The Westminster Press, és S.C.M. Press, Ltd.? London, 1957. 421 oldal. Az utalás és a levél teljes ismertetése 147-160. oldal.

8. Pfalz-i evangélikus középiskolai hittankönyv (Kirchengeschichte), írták Börger, Kubí, 2967. Az említett részlet a 92. oldalról.

9. Siegfried Wollgast: Texte von Erasmus, Paracelsus und Franck. Filozófiai tanulmányok, Berlin, Akadémiai Kiadó.

10. Katona Imre: Adalékok a nyugat-magyarországi anabaptisták történetéhez. Arrabona, 1964. 99-106. oldal.

11. S. Wollgast i. m. 4. oldal.

12. Mission Frontiers, 1994. jan.-febr. szám, 32-33. oldal.

13. A Short History of Operation Mobilisation. ? 1992. ? 11 oldal terejedelem.

14. Szo.: Az özvegy és gyermekei. Lapszemle Coretta Kingről. Békehírnök, 1969. április 8-iki szám, 65. oldal.

15. Christian Life in Israel. 1991. tavaszi szám, 8. oldal.

16. Dr. Gyökössy Endre szavai életrajzából, N. J. 90., az Újpesti Könyves Kálmán Gimnázium öregdiák lapja, 1995. május 30-iki (április, májusi szám), 4-5. oldal.

17. Kosztolányi István római katolikus magyarázó Mt 22:12-höz ezt a magyarázatot fűzi: "A mennyek országa erőszakot szenved, mert erős önemgtagadás árán lehet oda bejutni." (Újszövétségi Szentírás, Szent István Társulat, Budapest, 1967. kiadása).

Sz–x

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Alföldy-Boruss Dezső

A pünkösdista és karizmatikus mozgalom rövid áttekintése és bibliai vizsgálata

Történeti áttekintés

Már a bibliai időkben is számolni kellett egy idegen lelkületű háttérrel, hiszen Korintusban működött hamis lélek is (2Kor 11:4).

150 körül lépett fel Kis-Ázsiában egy tévtanító, akiben a rajongás lelke, a hamis lélek munkálkodott: *Montanus.* Ő a Kybele-kultuszt (misztériumvallást) képviselte Frígiában. "Megtérésekor" magával hoz előző életéből és praxisából (a Kybele-kultusz papja volt!) a nyelveken szólást és mindazt, ami ezzel együtt járt. Nyelvek által üzeneteket közvetített. Két prófétanő munkálkodott mellette: *Maximilla és Priscilla.*

"Én az Úr" – kezdettel próféciákat közölt, látomásai voltak, különféle okkult jelenségek léptek fel életében és mozgalmában (pl. levitáció – föld feletti lebegés), azt hirdette, hogy ő a Paraklétosz megtestesítője (a Szentléleknek járó tiszteletet követelt magának), hiszen az ő felléptével a Szentlélek korszaka jött el. Meghirdette Krisztus visszajövetelét, mely nem Jeruzsálemben, hanem a frígiai Pepuzában lesz. Itt várták az Urat fehér ruhákba öltözve, ám hiába.

A középkor folyamán leginkább a katolikus misztikában, a római egyházban munkálkodott a hamis lélek.

A katolikus "szentek" élete tele volt misztikus, rajongó jelenségekkel. Például *Sierrai szent Katalin* (1347-1380) látomásokban részesült és *stigmái* voltak (mint az újkori Pio Paternek is).

A stigma megjelenése jellegzetesen okkult megnyilvánulás: vérző sebek jelennek meg a karizmatikus személy testén. Arra hivatkoznak, hogy Pálnak is voltak stigmái. Valójában, amikor az apostol azt mondta, hogy "az Úr Jézusnak bélyegeit hordozom az én testemben" (Gal 6:17), ezen nem vérző sebeket, hanem a Krisztusért kapott ütések helyeit értette, melyekkel az Úr mintegy elpecsételte apostolságát (2Kor 11:24-25; 12:12).

A Reformáció évszázadában az ellenreformáció elindítójánál, Loyola Ignácnál látható a hamis lélek munkálkodása. Ennek a rajongó léleknek tünetei voltak látomásainak sokasága, amelyeket éber állapotban nyert, például a "Szent Szüzet" látta, karján a gyermek Jézussal. Ismerte a nyelveken szólást is. Loyola egyik legbensőbb munkatársa, *Franz Xavier* pedig nyelveken szóló volt.

A Reformációban adott ébredést is megzavarta a rajongás lelke, elég ha *Karlstandra*, vagy *Schwebjebfeldre* utalunk. Tőlük a reformátorok elhatárolták magukat.

Sajnos a francia reformátusság köreiben is felbukkant a rajongás lelke, így a *kamisardoknál*, akik elkeseredett harcot vívtak az evangéliumért és életükért. Látomások, próféciák, kijelentések voltak közöttük (1702-1704).

Isten azonban megkönyörült rajtuk, különösen egy ember által. Az alig 19 esztendős *Antoine Court* öt életben maradt prédikátorral együtt összehívta 1715. aug. 21-én azt a zsinatot, melynek mottója a következő volt: "Egyedül Isten Igéje – rajongás és kard nélkül". Szembefordultak a "fanatizmussal és a rajongással", melybe beleestek.

Misztikus, a hamis lélek munkájára jellemző események történtek a herrnhuti testvéreknél. Nikolaus von *Zinzendorf* fia és helyettese, *Christian Renatus* vezette a gyülekezeti együttlétet 1748. május 21-én, melyen olyan érzelmi áttörések jelentkeztek, melyek által többen extázisba kerültek. "Akkor a testvérgyülekezet elhagyta a protestantizmus talaját" (Beyreuther). Az ott fellépő rajongástól Nikolaus von Zinzendorf csak egy év múlva határolta el magát.

Zinzendorf azért habozott, mert korábban az ő életében is volt egy különös, misztikus megtapasztalás, a Szentlélekkel való különös egyesülésnek az élménye. 1727. aug. 14-én történt ez, melynek következtében a résztvevők könnyek között törtek ki és átölelték egymást.

John Wesley (1703-1791) a methodizmus atyja a herrnhutiak hatására tért meg. Tudjuk, mennyi áldást adott Isten rajta keresztül Angliának. Ám nála is voltak olyan misztikus megtapasztalások, melyet nem fogadhatunk el, s melyek a pünkösdizmus útját egyengették. 1739-ben Londonban ugyanúgy átélték a Szentlélekkel való különös egyesülést, mint 1727-ben a herrnhutiak. A Wesley fivérek, Whitefield és Benjamin Ingham voltak jelen – többek között – egy imaéjszakán, s "éjjel 3 órakor Isten ereje hatalommal ránk szállt, sokan kiáltoztak az örömtől, mások padlóra estek..." (Die Geschichte des Christentums, Brockhaus 1979. 44. o.).

A fenti élmény átélése lett kívánatossá sokak számára, ma is sokan ezt keresik az ún. "szentlélekkeresztségben". Ehhez járult azonban egy tanításbeli megalapozás is, mely meggyőzte a keresztyének egy részét arról, hogy több lépcsős keresztyénségre van szükség, és rászorulunk egy második áldásra is (second blessing), mely által az ember a megszentelődés magasabb fokára jut.

Az amerikai megszentelődési mozgalom (Manham, Finney és Uphal) célja egy magasabb állapot elérése, a Szentlélek munkájának különleges megtapasztalása által.

Tehát már a pünkösdi mozgalom létrejötte előtt ismertté vált *egy élmény és egy hamis tan:* a Szentlélekkel való kapcsolat különleges megélése, a vele való élményszerű találkozás és a megtérést-újjászületést követő "szentlélekkeresztségről" szóló tanítás kezdett sokakat vonzani.

Otto Stockmayer (1838-1917) a megszentelődésről nem tanított biblikusan, s talán ezzel függött össze a herrnhutiakhoz és Wesley-ékhez hasonló élménye.

A pünkösdista mozgalom egyik előfutára volt *Charles Grandison Finney* (1792-1876), aki az ún. "szentlélekkeresztség" szükségességét hirdette. Többek között az ő tanításához csatlakozott *Reuben Archer Torrey* (1856-1928), a Moody Intézet vezetője, aki szerint a megigazulást tökéletes megszentelődés kell, hogy kövesse, melynek egy pontján – harmadik fokozatként – kell elnyerni a "szentlélekkeresztséget". Ezt az üzenetet hirdették *a walesi ébredésben* (1903-04). *Torrey, Charles Alexander, Evan Roberts* és még mások is a tanításnak megfelelően a fenti élményben részesültek. A walesi ébredés híre Európába is eljutott, és sokakban nagy várakozást keltett.

Ezenkívül említésre méltó tény az is, hogy *Torrey* 1905-ben Blankenburgban járt, s ott nemcsak hirdette a lélekkeresztséget, hanem többen el is nyerték általa, így a sziléziai evangélizátor, *Eugen Edel* (1872-1951) is.

A talaj tehát mind az Egyesült Államokban, mind Angliában és Európában elő volt készítve a pünkösdi mozgalom számára.

A továbbiakban a pünkösdi mozgalom három fázisáról szólunk. Az első önálló pünkösdista közösségeket hozott létre. A második, mint karizmatikus mozgalom a hatvanas évektől kezdve a nagy történelmi egyházakban munkálkodott. Az utolsó "áttörést" pedig a harmadik hullám hozta, melynek célja a világ hívő népének, az evangélikáloknak elérése.

1. A pünkösdista mozgalom kezdete, kibontakozása és rövid áttekintése

A fent vázolt hosszas előkészületek után századunk elején tört be a kereszténységbe hatalmas erővel a pünkösdista mozgalomban munkálkodó idegen lélek.

E mozgalom egyik atyjaként *Charles Parhamot* tartják számon, aki 1900-ban bibliaiskolát alapított a kansas-beli Topekában, és felvetette tanítványai előtt a szentlélekkeresztség szükségességét. 1901. január 1-én *Agnes Ozman* "elnyerte a keresztséget". Ezt gyakran a pünkösdista mozgalom születésnapjaként említik.

Parham 1905-ben a texasbeli Houstonban is alapított bibliaiskolát. Itt tanult a néger *W.J. Seymour.* Ő egy Los Angeles-i néger gyülekezetbe került, ahol aztán elindult a nyelvekenszóló mozgalom.

T. B. Barratt norvég evangélizátor, methodista prédikátor 1905-ben az USA-ban tartózkodott, és ott "hatalmas lélekkeresztségben" részesült. Saját beszámolója szerint 39 napig imádkozott a nyelvekenszólás ajándékáért. Miután végül 12 órán keresztül szüntelenül kitartott az imádságban, úgy érezte, mintha nyakizma megmozdult volna. Ekkor kapott kézrátételt, és végül a hangosan kiáltozó, extázisba esett négerek között ő is elkezdett nyelveken szólni. Visszatért Norvégiába, és 1906 karácsonya előtt elkezdte pünkösdista összejöveteleit. Ajtót nyitottak a legvadabb extázis előtt. A "lélekkereszteltek" a padlóra zuhantak, és a termet hamarosan görcsbe merevedett testek borították. (Ugyanez figyelhető meg ma Németh Sándor közösségében, a "Hit gyülekezetben".)

Németországból többek között *Emil Meyer és Jonathan Paul* lelkész utazott el Barrathoz Cristiániába (Oslo). Ők hozták át ez a lelket Németországba. Meghívták Barratt két munkatársát, *Agnes Tellet és Dagmar Gregensent,* és többfelé alkalmat tartottak, így Hamburgban, Kasselben és Grossalmerodeben (1907). Ezek az összejövetelek ugyanolyan kísérőjelenségeket mutattak, mint a Los Angeles-iek. Különösen a *kasseli alkalom* volt botrányos. Ezt a rendőrségnek kellett berekesztenie. 1907 júliusának első vasárnapján kezdődött és négy hétig tartott. A hamis lélek rajongó megnyilvánulásai közül csak néhányat említünk. Egy vezető testvér hirtelen felugrott térdeiről a levegőbe, a magasban több ugrást tett és hátravetett kézzel úgy üvöltötte, ahogy csak bírta: "Hallelujah, hallelujah!" Mivel a terem ablakai a nagy meleg miatt nyitva voltak, az egész város hallhatta ezt a percekig tartó kiabálást. Sokan remegtek, a padlóra zuhantak, mások a széket verték teljes erővel. Amikor egy testvér be akarta volna rekeszteni az alkalmat, nyelvekenszóló norvég leányokon – a médiumokon – keresztül jutott az üzenet: tovább folytatni! Ezek a próféciák az egész kasseli mozgalmat végigkísérték és irányították. Bűnöket fedtek fel és olvastak emberek fejére; a nyelvekenszóló norvég vendégek a szívbelátás (Herzensschau) okkult képességeivel rendelkeztek. Míg Kassel egyik lelkésze – Blackert – felállt, nagy zajjal kiment és hangosan betette az ajtót maga mögött, mintegy mutatva, hogy nem vállal közösséget az eseményekkel, mások még inkább a nyelvekenszólás lelkének hatása alá kerültek, ugráltak, zokogtak, egy gyülekezeti vezető a földön csúszott a székek között, mint egy kígyó, egy másik pedig olyan hangokat préselt ki fogai között, mintha fűrész zaja hallatszott volna: megint mások pedig érthetetlen nyelveken kiabáltak.

Lassan nyílt fel a német testvérek szeme. Azután annál megrázóbb volt a felismerés, melyet így fogalmaztak meg: "Sátán a szentek között!" Heinrich Dallmeyer leírja könyvében, miként vergődött a hamis lélek kötelékében, s miként szabadult meg.

A hívő vezetők elhatárolták magukat a nyelveken beszélő mozgalomtól, és 1909. szeptember 9-én megfogalmazták és aláírták a *Berlini Nyilatkozatot.*

Leszögezték, hogy a Los Angeles-Cristiania-Hamburg-Kassel-Grossalmeroda útján haladó nyelveken szóló mozgalom, az ún. pünkösdi mozgalom nem fentről való, melyet spiritizmussal rokon jellemvonások kísérnek. Démonok munkálkodnak benne, melyek a Sátán ravaszsága által vezettetve a hazugságot összekeverik az igazsággal, hogy Isten gyermekeit megtévesszék. Bűnbánatot tartottak amiatt, hogy nem voltak eléggé éberek, hanem engedték magukat félrevezetni, és mindenkit óvtak attól, hogy ezzel a mozgalommal lelki közösséget vállaljon. (Ld. a teljes szöveget Brandenburg: A hitélet gyermekbetegségei c. könyvének (Evangéliumi Kiadó) függelékében 71. old.)

Ez a nyilatkozat vízválasztó volt az igazi ébredés és a rajongó mozgalmak között. S ma is mintegy lakmusz papírként szolgál: akik elfogadják, azok még a Szentírás alapján állnak ebben a kérdésben, akik pedig elutasítják ezt a nyilatkozatot, azok lelki rokonságban vannak a pünkösdi mozgalommal, s a rajongás lelkének hatása alatt állnak.

A német nyelvekenszóló mozgalom egyik vezetője volt *Jonathan Paul* lelkész. Mindvégig megmaradt ennek a léleknek a hatása alatt. Érdemes figyelnünk élete végére. Utolsó látomásáról így beszélt halálos ágyán: "Az örökkévalóság pályaudvarán voltam, s egy ajtó zárult be előttem, s a következőt hallottam: Sokat ittál a régi kígyó mérgéből." (Richard Ising: Kraftige Irrtümmer. Lutherischer Gemeinschaftdienst, Berlin, 1965. 40. old.)

A "régi" pünkösdista mozgalomból származtak a következő tévtanítók: Cristian Röckle (Filadelfia-szövetség), Hermann Zaiss (Ekklesia-testvéri szövetség), William Branham, Tommy Hicks, Oral Roberts, Albert Goetz, Stanley Howard Frodsham, Sundar Singh, Katrin Kuhlmann, Donald Gee, A. A. Allen, Corrie Ten Boom, Basilea Schlink és a darmstadti testvérek, Vokhard Spitzer, a holland Hoekendijk testvérek, Anne van der Beyl, Franc

Schade, Apeldoorn, a holland "Stromen van Kracht" Kiadó, Jaap Noorhuis és sokan-sokan mások.

Hangsúlyozzuk, hogy a régi és az új pünkösdista mozgalom lényegileg egy és ugyanazon rajongó lelkű álébredés, melyben ugyanaz a hamis lélek, vagy ugyanazok a hamis lelkek munkálkodnak. Így a fenti irodalom a mai karizmatikusok között terjed.

Ezért nehéz a személyek osztályozása is, mert az említett személyek gyakran mindkét pünkösdi irányt sajátjuknak érzik.

2. A karizmatikus mozgalom rövid története és áttekintése

A karizma (görög) szó jelentése: kegyelmi ajándék. Az Úr gyülekezetének ajándékokat ad – ezekről szól az Újszövetség. Ám a tárgyalt mozgalmakban levő ajándékok hamis, ál kegyelmi ajándékok. Ezért helyesebb lenne pszeudo-karizmatikus mozgalomról szólni.

Az ún. Karizmatikus mozgalom is az USA-ból származik. A "régi" pünkösdi vonal csendben terjedt az amerikai presbiteriánus, episzkopalista és a baptista egyházban. 1960-ban került ismét nyilvánosságra ez a vonal, amikor a kaliforniai Van Nuyis egyik episzkopalista gyülekezete – a lelkész, *Denis Bennett* nyelvekenszóló irányzata miatt – csaknem ketté szakadt.

Dennis Bennett 1959 novemberében egy pünkösdista közösségben részesült az ún. lélekkeresztségben egy bizonyos "John" kézrátétele által, ekkor kezdett el nyelveken szólani. (D. Bennett: In der dritten Stunde, 1. Aufl. Erzhausen 1972. a jelzett könyvben saját maga beszéli el ezt az élményt.)

Barátja, *John L. Sherill* leírta, mekkora robbanáshoz vezetett ez a gyülekezetében. Ezután D. Bennett nagy amerikai körutat tett és terjesztette különös élményeit.

Ezzel egyidőben a hagyományos pünkösdizmus is robbanásszerűen terjedt. Így jöttek létre az "Assemblies of God", a "Church of God in Christ" és a "United Pentecostal Church" elnevezésű egyházak. Kialakult egy laikus pünkösdista mozgalom is, melynek vezetője *Demos Shakarian.* Ekkortájt vált híressé *David Wilkerson és Nicky Cruz.*

A római katolikus egyházban levő karizmatikus mozgalom is innen ered.

Különösen két könyv gyakorolt az amerikai katolikus fiatalokra (Duquesne University) nagy hatást: D. Wilkerson 'Kereszt az aszfaltdzsungelben' és John L. Sherill 'Új nyelveken szólnak' c. könyvei. Maga Bennett is beszélt katolikus templomokban és kézrátételekkel lélekkeresztséget is közölt.

Többen képviselik ezt a vonalat a római katolikus egyházban. *P. Eugen Mederlet, Wielhelm Schamoni,* valamint *L.J. Suenens.* Az utóbbi könyvet is írt 'Új pünkösd?' címmel. Ebből lássunk néhány idézetet: "A Máriával átélt egység: Márián át lélegezni – annyit jelent, mint a Szentlelket beszívni..." (Prugg Verlag, 173. o.) "Mária lelki anyaságának elfogadása biztos jele, hogy nyitottak vagyunk a Szentlélek iránt." (172.o.)

Az európai karizmatikus mozgalom gyökere is az USA-ban van. Ide ment ki *Arnold Bittlinger*a Lutheránus Világszövetség megbízottjaként 1962-ben. Itt ismerte meg barátjánál *Larry Christensonnál* a karizmatikus gyülekezeteket és a lelki ajándékokat. Többször meghívta Németországba Larry Christensont. A szintén karizmatikus Wilhard Becker 1965-ben minderről így írt: "Anélkül, hogy tudtuk volna, kik állnak mindezek mögött, megragadtak bennünket ezek a gondolatok, és elkezdtük kipróbálni, mi áll a hirdetett tapasztalatok mögött." (Kirche un Charisma, 161. o. Edel Verlag)

Hamarosan megalakult az európai karizmatikus központ, a *Schloss Craheim.* Ez ökumenikus közösség, a kegyelmi ajándékok alapján. Szerintük a tan szétválaszt, de a karizma egyesít. Vannak közöttük a protestánsok mellett római katolikusok és görögkeletiek. E közösség vezetője *Reiner Friedmann Edel,* aki külön kiadóval rendelkezik (Edel Verlag). Nagyapja Eugen Edel Torreytől kapta a lélekkeresztséget.

A karizmatikus mozgalom kiemelkedőbb képviselői: Denis Bennett, Rita Bennett, David Wilkerson, Nicky Cruz, Merlin Carothers, Larry Christenson, Arnold Bittlinger, Wilhar Becker, Artur Richter, Reiner Friedman Edel.

Kelet-Németországban a Schniewind-Haus volt a karizmatikus központ. A kelet-német karizmatikus mozgalom egyik leghatásosabb képviselője *Paul Toaspern,* akiről szintén elmondhatjuk, hogy a régi vonal magyar emberénél, *Schmidt Ernőnél* kapta Magyarországon (egy amerikai gyógyító evangélista kézrátétele után) író-mediális állapotban azokat a rendkívüli üzeneteket, melyeket ő Jézusnak tulajdonított: "Jézus hét szavát vagy üzenetét a ma gyülekezetének..."

Még meg kell említenünk *Willem C. van Dam* és *Agnes Sandford* nevét. Lelkigondozásukban egyfelől az ősi sámánizmus, másfelől a modern "Új kor" gyógymódját alkalmazzák, a belső képlátás útjára vezetik lelkigondozottjaikat, a fantáziavilágban ismét levetítik a régmúlt eseményeket úgy, hogy Jézust is odaképzelik, aki a múlt fájó eseményében megoldást ad. Ez azonban nem bibliai szabadulás, hanem képmágia.

3. A harmadik hullám

A nyolcvanas évek végén indult el a harmadik hullám. Ennek jeles személyisége *John Wimber.* Rock and roll zenész volt, majd csatlakozott egy quaker gyülekezethez. Megtérése után lélekkeresztségben részesült, és elkezdett nyelveken szólni. 1983-ban alapította a "Vineyard Ministries International"-társaságot, mely a gyülekezetnövekedés programját tűzte ki maga elé. Ebből származik a Gemeindewachstum (gyülekezetnövekedés) mozgalma.

A harmadik hullám jelentősebb emberei: John Wimber, C. Peter Wagner, Cristian Schwarz, Reinard Bonnke, Erik Veenhuizen, Paul Yonggi Cho, Wolfram Kopfermann és mások.

Még megemlíthetjük a következő neveket: Steve Ryler (Ausztráliai), Ray McCauley (Dél-Afrika), Andrew Sherman, akik erőteljesen hirdetik a pünkösdista üzenetet.

Hogy milyen szoros a kapcsolat közöttük, az is mutatja, hogy C. Peter Wagner P. Yonggi Cho-tól részesült a lélekkeresztségben. S ekkor Wagner nemcsak a beteggyógyítás ajándékát kapta meg, hanem azt a különleges adományt is, hogy rövid lábakat meghosszabbítson. (John Wimber-Kevin Springer: Die dritte Welle des Heiligen Geistes, Projektion. J. Verlag, Hochheim 1988. 56.o.)

Milyen tragikus tény az, hogy a világ keresztyénsége nem látja mindennek a veszedelmét és okkult mivoltát, és a Lausanne 2. és a manilai konferencián Wagner külön szemináriumot vezethetett!

Kiadványaik közül többek között említésre méltó C. Peter Wagner "Die Gaben des Geistes" c. könyve és ennek a "munkafüzete" Christian A. Schwarztól (Gabentest). Ezekben a napnál világosabban látszik a karizmatikus profil. Többek között a prófécia alatt a szívlátogatást

(Herzensschau) értik, mely okkult képesség. John Wimber gyakorlatát említi a könyv, aki beszédpartnerének homlokára írva látja a titkos bűnöket. (Der Gabentest, 105. o. Agentus für Gemeindeaufbau und Publicistik)

A harmadik hullám egyik atyja, Peter C. Wagner, magát a nem karizmatikus hívők és a karizmatikusok, a pünkösdisták, sőt a liberálisok közötti hídverőnek tartja. Ennek érdekében hívták össze *1991. november 7-én, Nürnbergben* azt a konferenciát, mely a különféle irányzatokat végre megbékélteti egymással. Egyik fő céljuk az volt, hogy a németek visszavonják a pünkösdista mozgalomról 1909-ben kimondott véleményüket, mely szerint az abban munkálkodó lélek lentről való. 1991. november 9-én volt a megbékélés istentisztelete, melyen Klaus Eickhof (az AGGA egyik vezetője!) a nem karizmatikusok nevében kért bocsánatot a karizmatikusoktól, az őket bántó magatartásuk és bántásuk miatt. (Az AGGA a gyülekezetnövekedés mozgalma, melynek egyik feje Peter Wagner, a harmadik hullám képviselője. Ennek a mozgalomnak tagjaként nem hiteles az említett bocsánatkérés, különösen akkor, ha Klaus Eichkof ugyanezen a konferencián saját maga beszélt a Berlini Nyilatkozat ellen.)

Ezután Friedrich Aschoff bocsánatáról biztosította a nem karizmatikusokat, s ő is bocsánatot kért a karizmatikusok képviseletében. A feloldozását pedig az a *Paul Toaspern* adta, aki írómédiumként kapott kijelentéseit elterjesztette egy évtizeddel ezelőtt, melyek az ún. Jézus hét üzenetét tartalmazzák...

A harmadik hullám programja a nyolcvanas években a prófécia volt. A lelkükben felbukkanó képeket, a Szentlélektől való üzenetként hirdették és alkalmazták lelkigondozásukban (ennek bibliai kritikáját a Jer 23:16-22-ben olvashatjuk). A kilencvenes években azonban Wagner szerint a lelki hadviselés következik. Ez a sötétség elleni harc lesz, melyben a házak, terek, városok, területek helyi démonjait nevükön nevezik és Jézus nevében megkötözik. Ez hozza majd szerintük az evangélium világméretű áttörését. A konferencián ezek a démonok, angyalok és egyéb szellemlények többek számára láthatók voltak. ("Fest un treu". Meinerzhagen, Nr. 61. Bühne)

Ennek a "lelki" harcedzettségnek egyik eszköze volt az ún. Jézus-felvonulás (Jesus-Marsch), melyben 8500 ember vonult végig Nürnberg utcáin, s erősítőkkel kiáltotta a kérdéseket, melyekre hangos ujjongással válaszolt:

Kérdés: Ki az, aki megszabadít?
Mind: (négyszeri tapsolás után) Jézus!
Kérdés: Ki az, aki gyógyíthat?
Mind: (négyszeri tapsolás után) Jézus!
Kérdés: Ki az egyedüli Úr?
Mind: (négyszeri tapsolás után) Jézus!
Ujjongás.

A menet után tartott előadásában P. Wagner elmondta, hogy a délelőtti Jézus-menet megtörte a sötétség hatalmát... A következő Jézus-menet 1992. május 23-án lesz Berlinben és Európa fontosabb fővárosaiban, s igy készültek fel a karizmatikusok az 1994. júniusi lausannei konferenciára, melynek zárónapjára szintén terveztek ilyen felvonulást, melyen az ugyanebben az időben a világ fővárosaiban felvonulók számával együtt összesen 25 millió keresztyén volt, akik így hirdették Jézus hatalmát. Wagner szerint ez a nap fogja megváltoztatni a világot. Mi ezt mágikus cselekedetnek tartjuk, melynek semmi lelki alapja nincs. Az Ef 6-ra való hivatkozás megtévesztő, mert abban nincs szó a démonok megkötözéséről, és a Jézus-felvonulások általi "lelki" hadműveletről sem olvasunk sehol a Bibliában, mely által a helyi démonokat lehetne megkötözni.

Mivel napjainkban Erik Veenhuizen a harmadik hullám egyik legaktívabb terjesztője, néhány adatot közlök róla.

Erik Veenhuizen lelkészről (szül. 1931.)

Erik Veenhuizen (továbbiakban E.V.) kapcsolata különböző pünkösdista és karizmatikus mozgalmakkal:

Már főiskolás korában kapcsolatban volt a Karel Hoekenijk vezette Stromen van Kracht (az erő folyamai) és szélsőséges "Beukenstein Mozgalom" nevű pünkösdista csoportokkal. Ebből az időből származik az ún. "lélekkeresztsége" is. Még intenzívebbé váltak ezek a kapcsolatai 1986. szept. 1-től, mikor is E.V. a Holland Evangéliumi Alliansz elnöke lett. A kézrátétellel kapcsolatban egyszer ezt mondta: "Hiszem, hogy a kézrátételnek, mint a lelki ajándékok átadása szimbólumának a konfirmációhoz kell kapcsolódnia... Nekem mindegy, hogy itt a szolgálat ajándékáról, vagy a nyelvekenszólás ajándékáról, vagy a gyógyítás ajándékáról van-e szó." (Kerknieuws 6. 11. 1980.) E.V. különösképpen a Gyülekezetépítés-Mozgalmában (Gemeindeaufbau) tevékenykedett, melynek fő képviselője Peter Wagner pasadenai professzor. Így került kapcsolatba olyan ismert személyiségekkel, mint például dr. Paul Yonggi Cho, John Wimber, Fritz és Christian Schwarz.

E.V. felesége fordította le Peter Wagner: "Lelki ajándékok a gyülekezet építéséért" című könyvét. Ennek alapján E.V. bel- és külföldön sok előadást tartott. Ugyanígy a "Gabentest" (A lelki ajándékok tesztje) című könyv alapján is, melynek szerzői nagyrészt a pünkösdista, illetve karizmatikus mozgalomból kerültek ki, sőt közülük Agnes Sanford okkult képességekkel is bír.

E.V. lelkész előadásokat tartott és tart a Holland Karizmatikus Munkaközösség keretében és cikkei jelennek meg annak folyóiratában (Vuur). Vallja, hogy a karizmák listája nem zárult le a Bibliában. Isten tovább végzi munkáját pünkösd után is embereken keresztül, de csak a karizmák által. Konferenciáik a "kézrátétel és ima szolgálatával" végződnek, melyben a kézrátétellel az "Úr kezeit" szimbolizálja. Összejöveteleiken Taizéi-énekeket is énekelnek, és a karizmatikusoknál szokásos "Dicsőség!" kiáltások hangzanak el.

Pünkösdista, illetve karizmatikus mozgalom Magyarországon

Az 1957-es szabolcsi ébredés idején az ébredés vezetői között lépett fel a hamis rajongó lélek. Különösen egy asszony volt az, akit a Sátán médiumként használt: özv. Cséke Lajosné, Matild néni Jánkmajtisról. Az akkori ébredés vezetői szinte valamennyien próféciái hatása alá kerültek. Kéthetente "illett" hozzá elmenni tanácsért, hogy megmondja, mi az Úr akarata. – Többeknek világosságot adott az Úr, és szabadulást nyertek a hamis lélek rabságából. Sajnos sokan mindvégig ennek az igézetében maradtak a prófétanő egész élete alatt, sőt halála után is!

A prófétanő egy pünkösdista gyülekezetben kapta lélekkeresztségét, prófétikus képességét és ez a "hatás" terjedt el egész országunkban.

Szinte valamennyi fontosabb személy, aki a régi és új nyelvekenszóló mozgalomban tevékenykedik, volt nála és kapott tőle hatásokat!

"Matild néni" legtöbb próféciája így kezdődött: "Ezt mondom néked én, az Úr, a te Istened, az én prófétámon keresztül, akiben az én Szentlelkemnek teljessége van..."

Napnál világosabban lelepleződött ennek az idegen léleknek a jelenléte.

Egy médiumot használt fel a hitető gonosz lélek, akin keresztül hatalmába kerített embereket és félrevezette a szabolcsi ébredést. Nincs olyan ember, akiben az Úr Lelkének teljessége lakozna. Egyedül Krisztus mondhatta ezt el magáról, benne volt az isteni teljesség. (Kol 2:9; Ján 1:14) Mi pedig az Ő teljességéből kaphatunk kegyelmet, kegyelemért (Ján 1:16).

Valaki azt mondaná talán, hogy ez egy kis dogmatikai tévedés. Ám ha az Úr szól, mond-e valamit, mellyel ellentétbe kerülne önmagával? Ő ilyen tévedést nem követ el.

Akiket a Matild néni által adott prófétai szó vezetett, mind fenti, isteni, túlvilági vezetéssel számoltak. Ám ez nem lehetett Isten világából érkező hang. Sőt nem is véletlen tévedésből származó megfogalmazás áll előttünk, nem véletlen hazugság ez. A Sátán akart olyan lenni, mint az Úr, és ez a felfuvalkodás, gőg áll a próféciák mögött. (Ézs 14:13; 1Tim 3:6-7) ez volt az a túlvilági üzenet, melyet évtizedeken át követtek megtévesztett hívő emberek, melynek alapján házasságok kötődtek, házak épültek, átkok rettentettek és igehirdetések hangzottak el, mert sokan a vasárnapi prédikáció textusát is prófétai szó által nyerték...

A második fellendülés a hatvanas évek végén indult el, s a külföldi karizmatikusoktól erősítést kaptak azok, akik a prófétaasszonytól már úgyis nyertek hatásokat. Ismét fellángolt a rajongás tüze.

A tanulmányban említett valamennyi szerző könyve, irata, sokuk kézrátétele, próféciája formálta Magyarországon az idegen lélek misszióját. A holland, amerikai, német karizmatikusok mind keresztül-kasul járják országunkat és szabadon misszióznak. A kommunizmus éveiben nyugodtan terjeszkedhettek, mivel ez az Állam számára megfoghatatlan hívők egységét rontotta meg. Különösen a református egyházban terjedt el a nyelvekenszóló mozgalom.

A harmadik hullám a nyolcvanas évek végén ért hozzánk, s ez még gonoszabb az előzőknél. A Hit gyülekezete nem más, mint egy spiritiszta centrum, ahol bibliaellenes üzeneteikkel eszeveszett extázisaikkal szinte csalogatják a démonokat, s az ún. ördögűzéseik közben a résztvevők teljesen démoni hatás alá kerülnek. Ez a hullám erősítést ad a lankadó karizmatikus hullámnak. Újabb könyvek kerülnek elő: Derek Prince, Kennet E. Hagin, E.W. Kenyon könyvei. Az áldozatok száma pedig egyre növekszik...

BIBLIAI ÉRTÉKELÉS

A pünkösdista, illetve karizmatikus mozgalom tanítása az Ige mérlegén

A Szentlélekkeresztség

A Szentlélekkeresztség kérdésén áll vagy bukik a mozgalom. Ennek tisztázása mindennél fontosabb. Tanításuk szerint ez a megtérés utáni második áldás, amikor az ember a Szentlélekkel különleges kapcsolatba kerül, és elkezdődik számára a győzelmes élet. Ez hatalmas élmény, megtapasztalás a hívő életében, amikor hatalmas erő árad rá (elektromos áramhoz hasonlítják), csodálatos öröm tölti be, s legtöbbször nyelveken szólásban részesül.

Ez a tanítás merőben idegen a Bibliától! Ez idegen lelkek tanítása (1Tim 4:1), mely az Antikrisztus lélekkeresztségét készíti elő (Jel 13:13).

A Bibliában a Szentlélek-keresztségről nyolc helyen történik említés, és ez mind Pünkösdre utal, mint egyszer megtörtént eseményre, mely nem ismétlődik meg, s egyetlen esetben sem fordul elő "második áldás" értelemben!

Három igehelyen Keresztelő János prófétikus szavaiban Jézus eljövendő munkájáról szól, aki majd Szentlélekkel fog keresztelni (Mt 3:11; Mk 1:8; Lk 3:13). (Az alábbiakban látni fogjuk, hogy ez pünkösdkor történt.) Ezek az igék tűz-keresztségről is szólnak, mely egyértelműen az ítéletre vonatkozik, ("megtisztítja szérűjét").

A negyedik előfordulási hely egy Keresztelő Jánosnak adott kijelentést tartalmaz, mely "pontosít", mintegy biztossá teszi, ki is keresztel majd Szentlélekkel: "Akire látod a Lelket leszállani és megnyugodni" (Jn 1:33)

Az ötödik Ige, mely ezzel foglalkozik az ApCsel 2:1-11, mely ennek (a Szentlélek-keresztségnek) a történeti leírása.

A hetedik említést az ApCsel 11:16-ban találjuk, ami tulajdonképp visszatekintés erre az eseményre.

A nyolcadik erre vonatkozó Ige pedig ennek lelki jelentőségéről szól, s leírja, mint jelent ez minden hívő számára (1Kor 12:13): akkor létrejött a Krisztus teste, melybe beletartozik pogány és zsidó egyaránt. Ebbe a már meglevő egységbe tagolta be Jézus a samaritánusokat (ApCsel 8), a pogányokat (ApCsel 10) és a Keresztelő János-tanítványokat (ApCsel 19).

Figyeljük meg, hogy az ApCsel-ben említett három esemény egyik esetben sem jelentett megtérés utáni második áldást, mivel *nem újjászületett, megtért emberekről olvasunk e beszámolókban.* A samaritánusok hite még a Szentlélek bentlakozása nélküli hit volt (Simon mágus esetében még erről sem szólhatunk), míg ma a megtért emberben a hitnek Lelke van (2Kor 4:13).

Az efézusi tanítványok sem voltak újszövetségi értelemben vett hívők, mivel csak Keresztelő János tanítványi-szintjén maradtak, s még nem tudtak a Krisztusban elvégzett váltságról.

Mi újjászületésünkkor tagolódtunk be lelkileg a már Lélek által megkeresztelt Krisztus-testbe (Róm 6:1-12, 1Kor 12:27). Minden újjászületett, megtért ember tehát a Lélek által betagoltatott, belekereszteltetett az egyházba: "Egy Lélek által valamennyien egy testté kereszteltettünk meg". (1Kor 12:13)

A karizmatikus mozgalomban "kikönyörgött", "kierőszakolt", elnyert lélek nem Isten Lelke, hanem egy hamis lélek. (2Kor 11:4)

A nyelvekenszólás

(Görögül a glosszolalia fejezi ezt ki: a glossza nyelvet, lalein-lalia beszédet jelent. Az újszövetségi beszámolók nem kétféle nyelvekenszólásról tudósítanak. A pünkösdkor elhangzott és a korintusi nyelvekenszólás ugyanaz volt: akkor ismert és beszélt nyelveken való Istendicsőítés.)

A mai nyelvekenszóló mozgalmak nyelvekenszólásai nem felelnek meg a bibliai normáknak, hanem egy, a Bibliától idegen misztikus jelenség, mely a pogány vallásokban lelhető fel.

A mai nyelvekenszólás gyakran üzenetet közvetít, a démonokkal szembeni támadó fegyver, másfelől védőfegyver, tisztító funkciója van és bázisajándék. Mindez igeellenes.

A nyelvekenszólásról azt mondotta az apostol, hogy ez Istenhez szóló beszéd, a nyelvekenszóló nem emberhez szól (1Kor 14:2/a). Ha üzenetet közvetít, az nem Istentől van!

Nem ördögűzésre, hanem Isten imádására adatott. A Márk 16:17 és ApCsel 16:18 szerint Jézus nevében való parancsolás által lehetett ördögöt űzni, és nem nyelvekenszólással. Így ez Jézus nevének antikrisztusi pótléka!

A nyelvekenszólás nem védőfegyver, nincs a lelki fegyvertárban felsorolva (Ef 6:13-17).

Nincs tisztító funkciója sem, mint ahogy Larry Christenson hirdeti. Szerinte bűnből szabadító szerepe van. Ám egy pszichotechnika (lelki-misztikus gyakorlat) legfeljebb csak egy pszichikus feldobottságot ad. A bűntől szabadulásnak más az útja az ÚT szerint.

Nem bázisajándék, tehát nem az első a majd elnyerendő, magasabbrendű ajándékok között! Nem alapkarizma, mert nem mindenkinek adatott: 2Kor 12:30. Az alapkarizma az örök élet: Róma 6:23.

Az első korintusi levélben az láthatjuk, hogy még volt Isten szerinti nyelvekenszólás, de rosszul éltek vele.

A második korintusi levélben azonban már nyilvánvalóan az a veszély lépett fel, hogy idegen lélek hatása alá kerültek sokan. Az utóbbihoz hasonlítható a mai világméretű nyelvekenszóló mozgalom: a mai glosszoláliának a gyökere rossz, hamis, démoni, s a benne lévők idegen lelket vesznek, vagy idegen lélek hatás alatt élnek!

Tehát a mai karizmatikus mozgalom nem egy jó fa, melynek rossz gyümölcsei is vannak, hanem egy gyökeréig romlott fa, melyen – Isten végtelen irgalma és hosszútűrése folytán, ha a megfeszített Krisztust hirdetik, jó gyümölcsök is lehetnek.

A nem karizmatikus körökben kétféle vélekedés van a mai nyelvekenszóló mozgalmakkal kapcsolatban.
Az egyik szerint ma is lehet bibliai nyelvekenszólás, ám a mai nyelvekenszóló mozgalom nem az. Ez a látás uralkodott sokáig a magyar evangéliumi körökben. Többen azzal érveltek, hogy Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz (Zsid 13:8). Ám az, hogy ugyanaz, nem jelenti, hogy ugyanolyan módon munkálkodik!
A másik látás szerint a nyelvekenszólás az apostoli időkre adatott, és miután elvégezte küldetését, betöltötte feladatát, megszűnt. Erről szólt az apostol is: (1Kor 13:8) "a nyelvek megszűnnek". Ezt mintegy prófétikusan írta le 54-ben, akkor amikor még volt legitimitása a nyelveknek és éppen Korintusban, ahol a gyülekezettel szomszédos házban voltak azok a zsidók, akik nem akartak engedelmeskedni Jézus evangéliumának (ApCsel 18:7), és jelet kértek.

A nyelvek a zsidóknak adattak, akik jelet kértek (1Kor 1:22, Mt 12:38, 16:1, Jn 4:48 és 1Kor 14:21)! Az Apostolok cselekedetei bemutatja, miként kínálta fel a Szentlélek az evangéliumot az összes akkor élő zsidónak, és miként utasították azt el.

Négyszer mondottak nemet az evangéliumra.
1. Jeruzsálemben: ApCsel 7.
2. Kis-Ázsiában, a pizidiai Antiochiában: ApCsel13:44-51,
3. Görögországban, különösképpen Korintusban: ApCsel 18:5-7
4. Rómában: ApCsel 28:24-27.

A fordulat Rómában következett be (ApCsel 28:24-27), amikor Pál az Ézsaiás könyvét idézte. (ApCsel 28:25-27). Pár évvel ezután, 70-ben Izráel mint állam megszűnt. Ettől kezdve nincs más jel a zsidók számára, mint Jónás prófétának a jele, azaz Krisztus keresztje és feltámadása (Mt 12:39-40). Láthatjuk, hogy Pál későbbi leveleiben nincs szó nyelvekenszólásról, mert az egyre inkább háttérbe szorult. Az Újtestamentum későbbi levelei (Péter, Jakab, János) sem tesznek említést róla.

Az egyháztörténet tanúsága is ezt erősíti. Az apostolok tanítványai közül Római Kelemen éppen a korintusi gyülekezetben munkálkodott, és meg sem említette levelében a nyelvekenszólást! De a többi apostoli atyák (apostoli tanítványok) sem tesznek említést erről, s hallgatásuk azt jelenti, hogy ez már nem szerepelt a gyülekezet gyakorlatában (argumentum e silentio).

S azt is láthatjuk, hogy a nyelvekenszóló mozgalmak – mint a rajongás lelkének közösségei – mindig zavart és szakadást okoznak az egyháztörténetben.

Víziók, látomások

A következő jelenség, mellyel foglalkoznunk kell, a látomások kérdése.

A pünkösdista-karizmatikus mozgalom újra és újra látomásokról tesz vallást. Gyakran vélik Jézust látni, ami nagy örömmel tölti el őket. Ám az ördög öltözik a világosság angyalának a ruhájába (2Kor 11:14) és őt látják. S ez olyan terület, ahol riadót kell fújni, mert itt nyilvánvalóan túlvilági áttörésekről van szó, nem pedig semleges, neutrális dolgokról. Isten országából nem származhat ma Krisztus-jelenés.

Jézus azokat mondotta boldogoknak, akik nem látnak és úgy hisznek (Jn 20:29). Előre óvta övéit a Krisztus-vízióktól, melyek által a Sátán akarja félrevezetni a hívőket a pusztában (Mt 24:26) és a belső szobában! Pál apostol hirdette, hogy hitben járunk, nem látásban (1Kor 5-7). S ez az Újszövetség világos tanítása (1Jn 3:2, 2Kor 5-16, 1Pt 1:8).

Új kijelentések

Az újszövetségi kijelentés – a Biblia tanúsága szerint – az apostoli korral lezárult. Nem véletlen, hogy az Újszövetség végén áll a figyelmeztetés, mely óv attól, hogy hozzátegyen bárki is valamit ahhoz, ami megíratott (Jel 22:18)

Ugyanígy írt Pál apostol is, kijelentve, hogyha valaki az apostoli bizonyságtételhez új kijelentést hoz, ha még mennyből jövő angyal is, az átok alatt van (Gal 1:7-8)! A Jézus Krisztusban adott és az apostolok szolgálat által betöltött (Kol 1:25) kijelentés, melyre a gyülekezet felépül (Ef 2:10), tökéletes és nem szorul új kijelentésekre. Ezzel szemben a pünkösdi-karizmatikus mozgalomban új kijelentések hangzanak el, mint például Paul Toaspernnél.

Illegális határátlépések

Az Úr végtelen bölcsességében elzárta előlünk a láthatatlan világot. Az ördög azonban képeket, alakokat, démonokat mutat meg ebben a mozgalomban és például az ún. ördögűzések által szinte csalogatják a tisztátalan lelkeket, és engedik, hogy azok uralkodjanak rajtuk. Különösen vonatkozik ez jelen napjainkban a Hit gyülekezetére (Németh Sándor közössége), ahol komoly spiritiszta fertőzést kapnak a résztvevők.

A lelki élet és általában véve az emberi lélek számára igen komoly veszélyt jelent Kenneth E. Hagin könyve, mely oly plasztikusan írja le az általa látott démonokat, hogy olvasói ettől kezdve szinte másként látják a világot. Hagin és követői az okkultisták szellemlátásához jutnak el.

Kézrátétel

A Bibliában gyakran olvasunk kézrátételről. Ez a legszorosabb közösségvállalás jele, továbbá Isten áldásának külső megerősítése. Más esetben pedig a bűnátadás aktusa volt (3Móz 16:21).

Olvasunk arról, hogy a jeruzsálemi apostolok, amikor kezeiket a samaritánusokra vetették, azok akkor

Szentlelket kaptak (ApCsel 8:17). Ám ebből azt a következtetést levonni, hogy kézrátétellel lehetett Szentlelket nyerni, a legvaskosabb babonaság lenne, mert a varázsló Simon hitte ezt (ApCsel 8:18-19). Ő tudta azt, hogy meditálás útján, érintés által lehet erőket közvetíteni és a Szentlélek-nyerést is csak így tudta magyarázni (18. v. ti. úgy látta...). Az itt szereplő görög szövegben a *dia* elöljárónak nem csak "által", hanem – idői értelemben – alatt, közben jelentése is létezik.

Az apostolok nem voltak birtokában a Szentléleknek! Nem szuverén jótetszésük szerint osztogatták a Lelket. Hiszen a Lélek fú, ahová akar (Jn 3:8). Az apostoloknak nem volt kezükben a Lélek, hogy erőként átadhatták volna. Ám Istentől vezetett emberek voltak, akik akkor tették kezüket a samaritánusokra, amikor Isten éppen közölni akarta velük a Szentlelket. Ők a kezeik rátevésével deklarálták, hogy vállalják az egységet a samarinátusokkal, a legszorosabb közösségvállalást, az egy Úrhoz tartozást, Isten pedig Szentlelke által beletagolta őket gyülekezetébe, egyházába.

Ugyanakkor látnunk kell, hogy az okkultisták ismerik az érintés útján való erőközlést. És így mediális úton, érintés által erőket adnak tovább. Ezért mondhatta az apostol Timóteusnak: "Ne légy részes mások bűnében – a kézrátételt el ne hirtelenkedd... Magadat tisztán tartsd!" (1Tim 5:22). Így nem véletlen, hogy az ismertetett hamis lelkű mozgalomban oly nagy szerepe van a kézrátételnek! A tisztátalan lélek tudja ennek az útját, és szinte kényszeríti az uralma alatt levőket a kézrátételre. S ők minden alkalmat megragadnak, hogy így terjesszék a bennük levő erőt.

A tisztátalan lelkek tanítása, tudománya ez, s rokon lelkek találkoznak például akkor, amikor kézrátétellel űznek ördögöt (!), amely nem ördögűzés, hanem legfeljebb lélekváltás, a gyengébb átadja helyét az erősebb léleknek...

Jézus Krisztus nevében el kell szakadni minden szabadulás után vágyakozónak a kézrátétel minden említett fajtájától, függetlenül attól, hogy fejre, kézre, vállra való kézrátevés volt, láncimádság volt-e, s hogy milyen vélt nagy áldásokban részesült általa.

Közösség a karizmatikusokkal?

A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy semmiféleképpen sem bölcs dolog szoros lelki közösségben lenni azokkal, akik a karizmatikus mozgalomban nyertek vagy nyernek lelki áldásokat. Hiszen azokban sokszor ellenőrizhetetlen lelki hatások és a Szentlélek nevében gyakran tévelyítő lelkek munkálkodnak. Nem zárjuk ki annak a lehetőségét, hogy ha egy karizmatikus megtért, hívő ember, akkor Isten Lelke felhasználhatja, és azt sem, hogyha tiszta, világos bizonyságtétellel tanúskodik Jézus Krisztusról, akkor azt Isten Lelke megpecsételi. Ám nem tudható, hogy ugyanaz a személy melyik pillanatban bátorodik fel arra, hogy idegen lelkek tanítását mondja, vagy hogy azokról a nagy megtapasztalásairól szóljon, melyeket a karizmatikus testvérek hamis misztikáiban nyert, s arra sincs biztosíték, hogy a karizmatikus testvér hirtelen nem nyer-e indíttatást arra, hogy bizonyos erőket közvetítsen áldás vagy kézrátétel által, vagy pedig egy prófétai üzenet mondásával. Mindez áll a szolgálati közösség és az imaközösség kérdésében is.

Vannak kényszerhelyzetek egy-egy gyülekezetben, amikor mást nem tehetünk, mint Isten oltalmába rejtőzünk, és megtapasztaljuk, hogy Ő megőriz. Ám amennyiben rajtunk áll, ha egy nagy gyülekezetben nyelvekenszólók is vannak, akkor ne azokkal keressük a lelki kapcsolatot, akik az idegen lelkek hatása alatt állanak, hanem kérjünk Istentől más lelki társakat.

Sokszor fájdalmat okozhat határozottságunk, de ebben mindkét fél szenved. Ebben látjuk legleleplezőbben a karizmatikus mozgalom ténykedését: az Úr népét osztotta meg és testvért fordított testvérrel szembe, illetve éket vert hívő és hívő közé.

Sokszor megtapasztaljuk, hogy a szeretet kemény (Énekek 8:6), ám csak így lehet segíteni az eltévelyedetteken. Ha Ábrahám együtt maradt volna Lóttal, akkor később nem segíthetett volna neki kiszabadulni Kéderlaómer fogságából (1Móz 13:9).

Vigyázzunk, hogy a szeretet törvényét soha ne sértsük meg! Mindvégig érezzék őszinte szeretetünket és segítőkészségünket. Ugyanakkor látnunk kell, hogy a szeretet nem örül a hamisságnak (1Kor 13:6).

A velük való beszélgetésben – ha erre mód van, vagy erre sor kerül – soha ne legyen félelem a szívünkben, mert nagyobb az, aki bennünk van (1Jn 4:4)!

Hívők-e a karizmatikusok?

Ezt csak az Úr tudja igazán. Az Úr ismeri az övéit (2Tim 2:19). Úgy látjuk, hogy ha valaki igazán megtért, az akkor is hívő, akkor is az Úré, ha tévelyeg. Ám megszomorítja Isten Lelkét és maga is szomorodik, nyugtalan, békétlen. Mindezt persze a rajongás lelke feledtetheti vele ideig-óráig. Isten azonban nem akarja az övéit a tévelygésben benne hagyni.

A pünkösdi-karizmatikus mozgalomban is lehet megtérni, amikor Krisztus keresztjét és a bűnbánat szükségességét hirdetik. Lehet életet nyerni, mint amiként egy betegen született gyermek is él, noha beteg. S éppen ez teszi a kérdést oly nehézzé, hogy sok hívő ember van a karizmatikus mozgalomban. Általában elmondhatjuk, hogy ez a hívők tévelygése, s a legtöbben úgy estek bele, hogy szerettek volna szentebbül élni és többet kapni Isten áldásaiból. S egy-egy emberen belül ez a két vonal található meg egymás mellett, és így van ez az egész mozgalomban is: a Jézusról szóló üzenet és egy hamis lélek tudománya.

Miként lehet megszabadulni a hamis lélek munkájától?

Látnunk kell, hogy ez nem egy különleges kegyességi irányzat, nem egyszerűen egy különös tanítás, mely a Bibliától részben eltér, hanem ez az Isten-ellenes lélek munkája!

Ez egy igen komoly lelkigondozói kérdés, melyben nem lehet előre általános megoldásokat adni. Mindegyik eset más és más. Van különbség ember és ember között a tekintetben, hogy kit mi vezetett a rajongás érzelemvilágába. Isten adhat őszinteséget abban a tekintetben, hogy ez kiderüljön és így megmutathassuk a szabadulás útját. Szenzáció utáni vágy, csodaéhség, ismét visszatérő bűnök, személyi kötődés, okkult bűnök iránti nyitottság, gyógyulás utáni vágy (gyógyulni minden áron), vagy komoly vágy a szent élet után, átadottabb élet lehetősége, több eredmény a missziói mezőkön, stb. Minderre más és más választ kell kérnünk az Úrtól és adnunk a szabadulás érdekében.

Különbség van abban is, hogy ki-ki milyen mértékben került a rajongás lelkének hatása alá. Itt is fokozatok találhatók, melyek nehezen körülírhatók. Egy könyv olvasása, imaközösség, gyógyulás, kézrátétel, üzenetek nyerése, ördögöt űztek belőle, átélt egy ún. szentlélekkeresztséget, látomásai voltak, nyelveken beszélt vagy nem, rendszeresen vagy ritkán jár karizmatikusok közé

stb. Különbség van abban is, hogy hol, illetve kinél és kitől kapott ún. áldásokat. Kitől kapott kézrátételt.

Általános alapelvként talán a következőket szem előtt tarthatjuk. Mindenféleképpen hibáztunk abban, ha komoly vizsgálat nélkül léptünk rá erre az útra. Helytelen volt el nem fogadni tapasztalt hívők tanácsát, azokét, akik már talán korábban megégették magukat ezzel a mozgalommal és megtapasztalták Isten szabadítását.

Látnunk kell, hogy a karizmatikus kérdésben gyakran van egy megszentelődési kerülőút, ti. az, hogy az összetörettetés helyett és a napi alábbszállás elhagyásával egy diadalmas utat lehet választani, ahol bizonyos lelki áldások által lehet eljutni a megszentelődés egy vélt magasabb fokára, a "Halleluja-keresztyénség" diadalmas táborába.

Csak bűnbánattal lehet kiszabadulni abból a lelki állapotból, ahol az élményeknek nagyobb szava volt Isten Igéjénél. Amiatt pedig csak igazi bűnbánat ad szabadítást, hogyha elfogadtunk egy bibliaellenes tanítást a második vagy harmadik áldás, a lélekkeresztség szükségességéről. S mivel mindezen élmények tévtanok inspirátorai, ihletői túl a tévtanítókon idegen lelkek, szükséges ezt a kérdést az okkult bűnökhöz hasonlóan világosságra hozni, megvallani, ezekre nemet mondani. Isten szabadítását kell kérnünk a gonosz lelkek hatása alól, akkor is, ha nem beszélünk megszállottságról, csak fertőzöttségről.

A döntésünk legyen igen határozott. Isten adja teljes szabadítását, ha Jézus Krisztus segítségét kérve elszakadunk minden olyan lelki "áldástól", megtapasztalástól, élménytől, gyógyulástól, kézrátételről, melyeket a fenti mozgalmakban nyerünk. Hiszen lehetetlen úgy Jézus Krisztus szabadítását átvenni, ha ezekről az Isten által megítélt dolgokból valamit is meg akarnánk tartani.

"Emlékezzetek Lót feleségére!" (1Móz 19:26)

"Tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól" (2Kor 7:1)

"Jézus Krisztusnak vére megtisztít bennünket minden bűntől... ha megvalljuk bűneinket. Ő hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól!" (1Jn 1:7-9)

Összegzés

Miért nem fogadhatjuk el igei alapon a pünkösdista-karizmatikus mozgalmakat? Mert minden jel arra mutat, hogy a 2Kor 11:4 versei által említett nagy veszély áll előttünk. Tudniillik az, hogy nem mindig a Biblia Jézusa hirdettetik. Mert a látomások Jézusa, a víziók gyakran szenvedő Krisztus-képe a világosság angyalának gonosz mesterkedése (2Kor 11:13-14). Továbbá úgy látjuk, hogy nemcsak a Szentlélek munkálkodik, sőt a Szentlélek munkáját merőben zavarja egy idegen lélek jelenléte, mely önmagát dicsőíti meg, aki majd egyszer hamis prófétaként még a tüzet is lehozza az égből (Jel 13:13). (Ez lesz az Antikrisztus lélekkeresztsége.)

Végül a Szentlélek-keresztségről szóló sajátos és hamis tanítás egy más evangéliumot hírdet, mely hirdettetett, melynek igen nagy a veszélye és ítélete.

Jelen tanulmányom mindvégig arra törekedett, hogy tárgyilagos maradjon. Szeretnék így hű őrállóként figyelmeztetni, mint aki a veszélyt láva, megfújja a kürtöt (Ez 33:6). S remélem, hogy olvasóim lesznek olyanok, mint Izráel királya volt, aki hallva a figyelmeztetést, vigyázott magára nem egyszer, sem kétszer (2Kir 6:10).

FELHASZNÁLT IRODALOM

(Megjegyzés: Az alábbi felsorolás nem tartalmazza azokat a pünkösdista illetve karizmatikus könyveket, amelyeket – igen nagy számban – áttanulmányoztam. Az alábbi könyvek pozitív, józan, biblikus megvilágításban vizsgálják a pünkösdista mozgalmakat.)

1. H.E. Alexander, Pfingstbewegung oder Christentum? Das Haus der Bibel, Zürich-Genf 1954.
2. Pr.dr. Peter Beyerhaus, Geisterfüllung oder Geistesunterscheidung Lorenz Kneip Vrlg. Hermannstrasse 2. Berlin 39.
3. W.G. Boadberg-Fritz Humber, Heute noch in Zungen reden? Liebenzeller Mission, Bad Liebenzell.
4. James H.Mr Conkoy, A Szentlélek hármas titka, Evangéliumi Iratmisszió, 1969.
5. Heinrich Dall Meyer, Die Zungenbewegung, Pflugverlag/Lagendhal.
6. Paul Felisch, Die Pfingstbwegungin Deutschland, Heinrich Feesche Verlag, Hannover
7. Flugfeuer fremden Geistes, Gnadauer Vrlg. Denkedorf b. Esslingen, 1956.
8. Wielhelm Gottwald, Biblisches Zungenreden heute? Liebenzeller Taschenbücher, 1973.
9. Kurt Heimbucher, Das biblische Zeugnis von dem Heiligen Geist, Gnadauer Vrlg. 7306 Dendendorf, Pf. 1163.
10. Rudi Holzhauer, ... dass ezch niemand verführe... Verlag und Schriftmission der Evangélischem Geselschaft für Deutschland, Wuppertal.
11. Armin Hippel, Mystischer Geist oder Christi Geist? Hütten Vrl. 593 Hüttental-Weidenau.
12. Hartmut Ising – Otto Markmann, Gnadengaben? Verlag Ising, Berlin, 1. Berlin, 39 Hermannstr. 2.
13. Richard Ising, Kratige Irrmüter, Lutherischer Gemeinschaftsdienst, Berlin.
14. Albert von der Kammer, Der heilige Geist, der in uns wohnt, Ernst Paulus Vlg. 873 Neustad (Ez a könyv magyarul is megjelent az Evangéliumi Iratmissziónál).
15. Dieter Lange, Eine Bewegung bricht sich Bahn, Burnnen, 1979.
16. Erich Lubahn, Fromme Verführungen, Christliches Verlaghaus, Stuttgart, 2969
17. Otto Markmann, Jesus Bewegung und moderne Musik, Ising Vlg.
18. Otto Markmann, Die Charismatische Bewegung, Luh. Gemeinschaftsdienst, Berlin 1982.
19. Otto Markmann, Oekumene und schwarmgeistige Bewegung, Beatenberg, Bibelschule.
20. Peter Mayer, Zur Frage der Pfungstbewegung, Beatenberg, Bibelschule.
21. Ulrics Meyer, Entgegnunk zu dem Buch von Ernst giese: "...und flicken die Netze..." Hamburg, 1982.
22. G.F. Rendal, Ich rede mehr als ihr... Telos Vlg. (Magyarul is megjelent az Evangéliumi Kiadónál).
23. Alexander Seibel, Krisztus gyülekezete a tévelygések veszélyében, Evangéliumi Kiadó.
24. A. Seibel, Die Zulu Bewegung, W. Bühne, Schoppe, 1981.
25. G. Wasserzug Traeder, Was sagt die Bibel über die Krankenhezlung? Beatenberg.

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK

Nyúl Zoltán

Baptista kezdetek az első világháború után a Vajdaságban — a Délvidéken

Amikor baptista misszióról beszélünk a Délvidéken, akkor tudnunk kell, hogy az első világháborúig, az említett terület szerves része volt a királyi Magyarországnak, és ugyanolyan feltételek mellett indulhatott a baptista misszió, mint bármely részén az országnak.

Határvidék lévén, a lakosság rendkívül vegyes összetételű volt, mind nemzetiségi, mind vallási hovatartozás szerint, ami igencsak megnehezítette a missziómunkát mert a háborúk, forradalmak során ezek a népek nemegyszer szembeszálltak egymással és később elutasítottak minden közeledési kísérletet, még akkor is, ha ezt krisztusi szeretetből tették.

Isten mégis tudott kiválasztani olyan személyeket, akik önfeláldozó munkával "hintették az igemagvakat", és itt is elindították a baptista missziót. Szerény munkánkkal tisztelgünk előttük, azok előtt, akik az idők sodrában, sok nehézség és megpróbáltatás között bíztak Isten ígéreteiben, mindvégig meg tudtak maradni hitben, elindítva, majd fenntartva a hívek maréknyi seregét.

Külön teherként nehezedett a missziómunkára a Trianoni békeszerződés, amely nemcsak új országhatárokat húzott, hanem az új misszióterületeket is leválasztotta a központtól, mint anyjától a gyermeket. Ezáltal nehezebbé vált a kialakuló közösség megerősödése, ugyanakkor állandó határon kívüli, "vérkeringésen kívüli" szórványt alakítottak ki, és ez mindvégig jellemző maradt.

Hála a jó Atyának, az Ő Igéje, szeretete, kegyelme nem ismert, és nem ismer határokat, és minden időben meg lehetett tapasztalni gondviselését.

Az adott helyzet törvényszerűen kialakította azt is, hogy a meglevő szolgálattevők, amennyiben szívükön viselték Isten országának ügyét, felnőjenek a feladathoz és helytálljanak az őrhelyükön.

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

A bácskai részen már a századforduló idején megindult a missziómunka. A környező baptista gyülekezetekből sugárzott ki a hívó szó, amit a szomjas lelkek hálásan fogadtak.

Az első gyülekezet *Bajmokon* alakult 1903-ban, miután öten bemerítkeztek Seres Sámuel igehirdetésére. Seres Sámuel, az Alföld nagy evangélistája később rendszeres látogatója ennek a területnek, ahogyan később utóda, Somogyi Sándor is Kiskunhalasról.

Kollár József, Dulity Miklós és Dulity János voltak az első bemerítkezők között, akik idővel misszióvezetők lesznek, és nagy munkát végeznek, ki-ki a maga területén. Kiskőrösről Pivarcsi Pál és Luca István, Budapestről Nagy Pál és Gervich György. Moravicáról Gyenge László, és Zomborból Kalmár József látogatták a csoportot.

Habár a formálódás éveiben a helyi hatóságok és a katolikus egyház ellenállása miatt nehéz volt a misszió, a gyülekezetnek hamarosan 50 tagja lett. Helyi igehirdetők közül sokáig munkálkodtak Romoda János és Varga András.

Zomborban a missziót Kalmár József kezdte meg. 1898-ban tért meg, majd megtagadva a vasárnapi munkát, az evangéliumot kezdte hirdetni.

Kiskunhalason volt egy ideig, majd visszatért Zomborba, ahol 1908-ban gyülekezetet tudott alapítani. Habár 10 gyermekét és feleségét elveszítette, tovább munkálkodott és a bácskai magyar misszió elismert vezetője lett.

Zombor közelében volt egy *Szilágy*nevű helység, amelyet 1900-ban telepítettek. A települők között voltak baptista rokonsággal rendelkezők. Ilyen volt Nagy Lajos, akinek a fia egy budapesti út folyamán megtért. Bemerítése után Kiskőrösről és Kiskunhalasról látott vendégül hívőket, hogy hirdessék az Igét. 1904-ben már gyülekezetet is alapíthattak Horvát János otthonában.

A szilágyi baptisták igen sokszor tapasztaltak ellenállást a katolikus klérus és a csendőrség részéről, nemritkán megszakították az összejöveteleket is.

Egy elbeszélés szerint a gondok miatt írtak a baptista vezetőknek Budapestre, és Csopják Attilához fordultak segítségért. Ő hamarosan elutazott Szilágyba egy hivatalos útra, és miután elintézte teendőit, meghívta a helyi hatalmasságokat a baptista gyülekezetbe, ahol ő maga hirdette az Igét. Többé nem voltak gondok az összejövetelek miatt.

A következő gyülekezet Bajmok tőszomszédságában jött létre *Pacséron.* Banai Tóth Mihály Büdszentmihályról származott, aki a nyíregyházi gyülekezetben tért meg, és merítkezett be 1896-ban. Hosszabb vándorélet után Pacséron telepedett le, ahonnan származott hívő felesége is, Banai Julianna. Mint buzgó bizonyságtevők járták a környéket, és csakhamar hívekre és barátkozókra bukkantak. Előbb Babapusztára jártak (ma Aleksa Santió), majd helyben is kialakult az érdeklődők köre. A nehézségek, megszégyenítések itt sem maradhattak el.

Az első nyilvános bemerítés 1923. június 29-én volt Pacséron, a már említett Kalmár József végezte el a szertartást.

A visszaemlékezések szerint ez már rendkívüli esemény volt abban az időben, a környező gyülekezetekből nagy számban mentek Pacsérra erre az alkalomra: Bajmokról, Csonoplyáról, Zomborból Szilágyról, Hercegszántóról és Cservenkáról. Ez utóbbi helységből német zenész atyafiak is érkeztek, így a bemerítés zeneszó mellett történt a helybeli fürdőben, nagyszámú érdeklődő jelenlétében.

A Szentpéteri család átköltözött a szomszédos *Moravicára,* és ez jó lehetőség volt arra, hogy a lelki tüzet is átvigyék. Bizonyságtevésük hatására házuknál gyülekezet is alakult.

Kalmár testvér szolgálata nyomán alakult ki a csonoplyai baptista közösség is. Még az első világháború idejében végzett szolgálat eredményeképp merítkeztek be 1918-ban Studenc Katalin és Gergely, valamint Gogolyák Katalin. Kalmár József, Tóth Sándor és Gyenge László rendszeres látogatása nyomán újabb döntések születtek, 1921-ben újabb bemerítést tarthattak. Akkor már egy szerény imaházat is építettek, rendszeres istentiszteletekre kerülhetett sor.

Szabadkán a missziómunka Keller Oszkár letelepedésével kezdődött 1927-ben. A saját házában tartott összejövetelekre hívogattak barátokat, ismerősöket.

Mind a bácskai, mind a bánáti részeken akkor már hosszabb ideje működtek a német anyanyelvű baptisták, több igen népes gyülekezetbe tömörülve. Munkájuk során természetesen figyelembe vették a közeget, ahol szolgáltak, és így igehirdetéseik németül, magyarul és szerbül hangzottak, a gyülekezet és a barátkozók nemzeti megoszlása szerint. Áldásos szolgálataik, életmódjuk, szeretetük oda hatottak, hogy a világ torzsalkodása ellenére a német alapítású gyülekezetekben jól megférték egymás mellett a különböző anyanyelvű, kultúrájú tagok.

A német gyülekezetekben a század húszas éveiben már tíz laikus igehirdető szolgált, 1922-től pedig már teljes idejű misszionáriusuk is volt: Carl Sepper.

A nagy egyetértésbeni életet, és az eredményes munkát jól példázza két bemerítés leírása: 1923 május 1-én Sepper bemerítést végzett, ahol kb. ezer ember volt jelen, július 27-én újból bemerítés volt, ahol több mint kétezren hallották prédikálni Seppert németül, Lehotskyt szerbül, Wahlt magyarul.

A német testvérek munkája és másokhoz való viszonyulása rendkívül sokat jelentett a más anyanyelvű misszionak, így a magyarnak is. Önzetlen segítségük végigkísérte a két világégés közötti időszakot.

Bánátban is több gyülekezet jött létre a német és a szlovák gyülekezetek mellett.

Hertelendyfalva – Vojlovica, Belgrád és Pancsova tőszomszédságában van az utolsó magyarlakta települések egyike, ahova a századforduló előtt bukovinai székelyeket telepítettek le. A falu egyik szülötte Becő Lajos, aki az első világháború idején a keleti fronton ismerkedik meg a Biblia igazságaival. A bizonyságtevő egy budapesti hívő volt. Orosz hadifogság és egyéb viszontagságok után 1921-ben jutott haza, csatlakozott a már működő szlovák baptista gyülekezethez és még abban az évben bemerítkezett.

Gecő Lajos testvérünk igaz bizonyságtevő volt, úgyhogy felesége is rövid idő után hívővé vált, akárcsak Zsók Mátyás (és felesége), és Gecő Pál és felesége. Ez a kis csoport tíz évig tagja volt a szlovák gyülekezetnek, közben pedig állandóan növekedett az érdeklődők száma, főleg a magyarok közül. A helyzet láttán ez a maroknyi kis csoport elhatározta, hogy kiválik a szlovák testvérek gyülekezetéből. Önálló gyülekezetet akartak létrehozni, ahol magyar nyelven fogják hirdetni Krisztus Evangéliumát.

Egy feljegyzés szerint e kis csoport, amely Gecő Lajos házában volt, nem tudott betelni a közösséggel, napról-napra együtt voltak, majd házakhoz jártak Igét olvasni, énekelni, imádkozni. Ennek hatása az lett, hogy sok helyre meghívták őket esténként áhítatot tartani. Az Úr megáldotta buzgóságukat – 1932-ben 32 fehérruhás merítkezett be a Dunába, és ezzel már megalakulhatott a Magyar Baptista Gyülekezet *Vojlovicán*, Gecő Lajos vezetésével.

A baptista gyülekezetek közötti munka gyorsan kialakult. Vojlovicára rendszeresen látogatott Kikindáról Wegesser Péter lelkipásztor, aki igen jó igehirdető volt, azonkívül Tóth Sándor mint evangélista, a téli hónapokban több hetet a faluban töltött.

1930-ban *Padé* gazdagodott magyar baptista gyülekezettel, 1938-ban pedig *Muzslya*. Mindkettő a kikindai német gyülekezet missziós munkájának köszönhette létét.

Magyar hívek gyülekezetenként, és szétszórtan is élték hitüket, a Vajdaságon kívül is, Szlavóniában.

A rendszeres missziómunka eredménye Vajdaságban 1922-es állapot szerint:
195 német, 283 szlovák és 117 magyar hívő

A SZERVEZETTSÉG FELÉ

A baptista mozgalom kezdettől fogva több etnikum között működött. Ezek nagyon jól együttműködtek, cserélték a missziómunkásokat, főleg a német-magyar együttműködés volt figyelemreméltó. Később ez még inkább kibontakozott.

A húszas években már érezhető az is, hogy a nagyobb, fejlettebb baptista szervezetek támogatják a missziót. Amíg a németek az óhazával tartották a kapcsolatot, addig az Amerikai Déli Szövetség Dulity Miklóst képezte ki és küldte vissza az óhazába kapcsolattartásra és missziómunkára. Legalábbis az óhaza felosztott területeire, Magyarországra és az SzHSz + Királyságba. Nagy visszhangja volt az Amerikában tartott ruhagyűjtési akciónak, amelyet az amerikai magyar gyülekezetek is támogattak. A 16 vasúti kocsi ruhát Budapestre vitte Dulity Miklós, majd hosszabb időn át az SzHSz Királyságban szolgált.

1923-ban több tanfolyamot szervezett Újvidéken vasárnapi iskolai tanítóknak, laikus lelkipásztoroknak, missziómunkásoknak. A résztvevők száma 60-70 között volt. Dulity jó tanító volt, több nyelven beszélt folyékonyan.

Everett Gill, a Déli baptisták képviselője támogatta és bátorította a horvát baptisták képviselőjét, a többi nemzeti képviselővel együtt, hogy alapítsanak egyetlen baptista szövetséget, és ez foglalja magába mind az összes etnikai csoportot. Erre Vinko Vacek létrehozott egy általános misszió tanácsot, amelyben minden nemzetnek volt saját képviselője. 1921-23 között több tanácskozást és gyűlést tartottak, hogy összehangolják nézeteiket.

Egy ilyen egyesítési konferencia Szilágyon lett megtartva 1924 januárjában. Akkor Szilágy volt a magyar misszió központja.

Szövetségi konferenciát végül 1924. szeptember 11-12-én tartottak Újvidéken, az aggok háza megnyitójakor, amikor vezetőket is választottak. Vinko Vacek daruvári lelkipásztor lett az elnök, Kalmár József az alelnök, Mathias Wolf pedig a titkár.

A magyar csoportok, habár többféle nevet viseltek a rendszerbeli változások miatt, mindig is a "magyar körzet" néven voltak emlegetve.

ÁLDOTT IDŐSZAKKÉNT

jellemezték később a második világháborúig terjedő periódust az akkor megtértek. Nagy fellendülés kezdődött ugyanis a misszióban, a gyülekezetek gyarapodtak, kialakult a szolgálati rend, bemerítések sora következett, új gyülekezetek, misszióállomások jöttek létre, és nem utolsósorban teljesidejű, ill. "télimunkások" látogatták szorgalmasan a gyülekezeteket.

Konferenciák és ifjúsági találkozók honosodtak meg, ahová aki élt és mozgott, elment. A körülmények pedig? Azok ugyan nem számítottak! A gyülekezetek többsége még nem rendelkezett saját épülettel, házaknál jöttek össze, a missziómunkások legtöbbször maguk állították elő költségeiket, és utazáskor többet gyalogoltak, mint járművel utaztak. De a közösség ereje és szeretete vonzóbb

+ Szlovén-Szerb-Horvát Királyság

volt bármi másnál, megérte a fáradtságot, kényelmetlenséget.

A külső körülmények pedig nem voltak ideálisak. 1929-ben kezdődött a nagy világválság, ami a többségében mezőgazdasággal foglalkozó testvériséget súlyosan érintette, a nagyrészt katolikus, helyenként református lakosság viszonyulása sem volt irígylésreméltó. A gúnyolódás mellett állandóan napirenden volt a "szektások" kiprédikálása, a megtérteket törvényszerűen kitagadták a családokból, a házi összejöveteleket megzavarták, esetenként a tettlegességtől sem riadtak vissza.

A magyar körzet, együtt a többiekkel, megpróbálta megerősíteni tagjait, munkára ösztönözni az arra készeket, és a vetés nem volt hiábavaló.

A különböző nehézségek tették szükségessé a német és a magyar baptisták szövetségének létrehozását az 1931-es nov. 6-8-i kikindai közös konferencián.

"Konferenciánk alkalmával az öröm és az áldás akkor érte el a legmagasabb pontot, midőn a Bácskában és Szlavóniában szétszórtan élő magyar testvérek, megbízottjuk, Kalmár József testvér által kérték a német testvéreket, hogy segítsenek nekik, és egyben a szövetségbe való felvételüket is kívánták. Ez a jelenet mindenkit meghatott, és a német testvérek nagy megértést tanúsítottak az árva magyar testvérekkel szemben, így nagy örömünkre létrejött a német és a magyar baptisták szövetsége, a magyar gyülekezetek autonómiájának sértetlen fenntartása mellett."

A kikindai német gyülekezet jegyzőkönyvei sokat elárulnak a közös munkáról. Még az említett évben a közeli Padéról jelentkezett hét bemerítendő, akik Pintér György kikindai testvér bizonyságtevésére tértek meg. A következő években ez csak folytatódott: előbb 11 megtérőt merítettek be Padéról, és egyet az újonnan létrehozott szajáni misszióállomásról, majd kéthavonta bemerítéseket végezve rövid idő alatt 71 taggal gyarapodtak a bánáti gyülekezetek. Hertelendyfalva is kérte a Kikindaiak látogatását, ott is bemerítések jelezték az áldást. A missziómunkában élmunkás Pintér Sándort lelkipásztorrá avatták, rajta kívül Pintér Kálmán, Bicók József és Nánási János testvérek szolgáltak. Több bemerítés után a padéi gyülekezet a Kikindai gyülekezet legnagyobb misszióállomásává vált, hetven taggal.

Hertelendyfalván szintén erősödött a gyülekezet. 1935-ben újabb 18 tagot merített be Wegesser Péter.

Pintér Sándor 1938-ban meghívást kapott Muzslyáról. Látogatásai nyomán, melyekre Nánási János elkísérte, két asszony megtért, bemerítkezett (Barát Jánosné, Horvát Mihályné). Még abban az évben Nánási testvér átköltözött Muzslyára, és a hosszú téli estéken egybegyűltek részére hirdette Isten Igéjét, lelki énekeket kisért hegedűjén. Az 1939-es esztendőben már 11-en döntöttek az Úr mellett, majd még hárman. Barátéktól egy szobát béreltek, ott tartották összejöveteleiket.

A bega-parti bemerítésre összejött a környék testvérisége, Padéról, Kikindáról, Aradacról, Belo Blatoról. Igehirdetők Seppel Johann, Pintér Sándor, Tary Károly voltak.

Tary Károly zsalyai születésű magyar baptista volt, aki folyékonyan beszélt németül is. 1922-ben tért meg, tíz év múlva már mint missziómunkás ténykedett. Ausztriában Bibliaiskolát végzett, majd 1933-tól a magyar testvérek meghívására magyar és német gyülekezetekben szolgált. Székhelye a Pacsér melletti Moravica lett, ahonnan az összes bácskai gyülekezetet tudta látogatni.

Amikor meghívták, a konferenciai jegyzőkönyv felsorolja a bácskai magyar állomáshelyeket is, vezetőikkel együtt: Moravica – Gulyás, Bajmok – Romoda, Szilágy – Kis, Pacsér – Tóth, Topolya – Hajverő, Csonoplya – Somosi, Zombor – Kalmár, Szabadka – Keller, Bácsföldvár – Horváth, Szlavónia – Dobutovic.

1932. nov. 18-án 141 tagja volt a magyar körzetnek (ekkor még a bánáti, magyar gyülekezeteket, tagokat nem számolták a létszámba, mivel Kikindához tartoztak, a számítások szerint mintegy hatvanan).

Ezen a konferencián csatlakoztak a szlavóniai szétszórtságban élő magyar hívek is a körzethez.

Pacséron és a közeli Moravicán megerősödik a missziómunka. Többen Pacsérra költöznek: a Bertalan család Szlavóniából, a Csányi család Argentínából, ők a gyülekezet aktív tagjai lesznek. Pacséron vasárnapi iskola indult, amit még a felnőttek is látogattak, énekkar jött létre, közösségi együttléteket szerveztek, 1934. június 3-án 32 fehérruhás lett bemerítve.

Tary Károly Moravicára költözésével erőteljesen megindult a már megkezdett munka. Annyira, hogy a református lelkész kénytelen felhívni hívei figyelmét "a tévtanítókra". A munka mégis halad. Míg kezdetben helységhiánnyal küszködtek, egy kocsmáros megtérése után ez már nem volt akadály, a kocsma gyülekezeti teremmé alakult át.

1932-ben két alkalommal is volt bemerítés a közösségi fürdőben tíz, ill. tizennégy jelentkezővel. Ekkorra már annyira elterjedt a baptistákról szóló hír, hogy "mintegy ezer lélek szemlélte végig a bemerítést, kik még sohasem láttak ilyen jelenetet". A következő évben ugyanott már ifjúsági konferenciát tartottak pünkösd napján, amelynek befejezése természetesen bemerítés lett. A húsz új tag közül 13 topolyai, egy pedig a Szabadkához közeli Mérgesről (ma Ljutovo) származott, így újabb misszióállomások jöttek létre. Mérgesen és Tavankuton az első bemerítkezőt többen követték, és így a Szabadkához közeli, főleg horvátok-bunyevácok lakta tanyavilágban is meggyökerezett a baptista mozgalom.

Egy ifjúsági konferencián való részvétel apropóján érdekes cikk jelent meg a "Kürt" 1938-as számában (193. old.)! Ifjú Nagy József (Magyarországról) számolt be élményeiről. Ami a legjellemzőbb volt, az a cikk végére maradt: *"Az egész konferencián az igazi örömet és az őszinte testvéri szeretetet láttam megnyilvánulni, különösen afelett, hogy régi hazájukból vendégek érkeztek, s így megtört az a távolság, amely eddig fennállt. Jugoszláviai magyar testvéreink szavakban is kifejezést adtak annak az őszinte kívánságuknak, hogy a magyarországi hittestvérek részéről nagyobb érdeklődést, és támogatást szeretnének kérni, mert elhagyatottnak és gyengéknek érzik magukat".*

Megtudható még a cikkből, hogy az ifjúság saját lapot szerkeszt "Vedd és olvasd" címmel, tíz gyülekezetben úgy száz fiatal olvassa. A konferencia ideje alatt bemerítés is volt, Wegesser Péter merített alá öt fiatalt.

1933-tól 1940-ig a "Jugoszláviai Magyar Baptista Egyházi Hitközösség" (ami a hivatalos név volt) rendszeresen tartotta évi konferenciáit, az alapvető adatokat, jellemző eseményeiket ott megtalálhatjuk.

A gyülekezetek közösen választották meg az úrvacsoraosztó testvéreket, és a kolpoltőröket. Gondoskodtak a világi hatóságok előtti képviseletről, tagsági igazolványokat készítettek. A belső ügyekben közösen döntöttek, vitás esetekben az un. "négyes bizottság" látogatta meg a gyülekezetet.

Közös gond volt az özvegyek ellátása is (1932-ben Kalmár József nyugdíjba vonult, 1937-ben meghalt).

Külön figyelemreméltó, hogy a hatóságokkal szemben igencsak határozottak voltak, ha kellett hivatkoztak törvényes jogaikra és az alkotmányra.

Ugyancsak nagy figyelmet szenteltek a gyülekezeti tagok lelki életének tisztaságára, és ebben a lelkimunkásoknak kellett példát mutatniuk. Bibliai elvek alapján fegyelmeztek szükség szerint, nem volt ritka a kizárás sem.

Abban az időben, amikor megerősödött a nemzeti kizárólagosság, a magyar-német szövetség egységes volt.

Torzsa, 1933. november 16. – jegyzőkönyvi idézet: *"XIV. pont. Akar-e a magyar körzet továbbra is a német testvérekkel közösségben maradni?*

Felelet: Igen, amíg célhoz nem ér.

Füllbrandt testvér (a dunai államok német szövetségének titkára): »E pontnál alkalmam van, hogy szóljak, de nagyon sajnálom, hogy nem értek magyarul, és én sem beszélhetek, csak a Wegesser testvér által, most kettőnknek lesz egy szája.«

»Kedves Magyar Testvérek! Mi egyesültünk, és már egy éve múlt, hogy ismerjük egymást, azt, hogy velünk a célig óhajtanak kitartani, igen helyeslem, a nemzetiség ne is válasszon el bennünket egymástól, mert ha mi elválnánk, azaz szétválnánk, – ez sok és nehéz gondot okozna – erre nem is gondolok. Én igyekeztem a magyar szövetséget külföldön is méltatni, mondtam, ahogy mi a németek a magyarokkal, s a magyarok a németekkel igen szépen együttérzünk, és együtt is tudunk haladni, máshol nincsen ilyen harmónia, mint a jugoszláv német-magyar testvérek szövetségében. Én is, ha tudnék magyarul, úgy is prédikálnék, mi most nemcsak megismertük egymást, hanem meg is szerettük, adjon az Úr kegyelmet, hogy szövetkezésünk állandó és erős legyen, közösen építsük Isten országát az emberek szívében, megtartva egymást az Isten szeretetében, és naponként növekedjünk az Ő kegyelmében. Harcoljuk meg a hitnek nemes harcát, küzdvén a bűn és a vétek ellen, legyünk vigyázók és imádkozók, hogy a fonnyadhatatlan életkoronát elnyerhessük, és a menyországba jutva szövetségünk örök maradjon. Ámen.

A gyűlés felállással köszönte meg Füllbrandt testvér lelkes bátorítását.«"

A lelkes harmincas évek után lelassult a munka. Nehézségek akadtak, lanyhult az érdeklődés, többen ki lettek zárva, esetenként nem fogadták a békítőket. Az áldások mellett meg kellett tanulni a terheket és a fájdalmakat is hordozni.

Ha voltak is nehézségek, a gyülekezeti rend állandósult. Rendszeres tiszteletek mellett gyermek- és ifjúsági munka folyt, ének- és zenekarok gyakoroltak.

Tary Károly német és magyar gyülekezeteket pásztorolt, Pintér Sándor tovább vezette a Padéi gyülekezetet (a bánátiak 1939-ben csatlakoztak a magyar körzethez), Pacsér telket vásárolt imaházépítés céljából.

Mivel a környező missziókkal tartani kívánták a kapcsolatot, ezért rendszeresen jelentkeztek a különböző baptista újságoknál hosszabb rövidebb írásokkal. A Békehírnök, a Kürt, a Vedd és olvasd, a Teuferbote és a Kleine Jugendwarte közölte hasábjain ezeket.

A magyar misszió kétségkívül leggyümölcsözőbb időszaka volt ez. Az első generáció kemény úttörő munkája jó talajt talált. Habár a bácskai-bánáti emberek többsége konzervatív falusi közösségekben élt, mégis fogadták az éltető Igét, vállalva ezzel mindazt, ami ezzel járt – a kiközösítést, gúnyolódást, bántalmazást is. A rendszeres látogatások, gyakori evangélizálások a szoros testvéri kapcsolatok, az egymásrafigyelés, a megalkuvás nélküli álláspont a bűnnel szemben, és az Istenre való hagyatkozás meghozták a kellő eredményt. Persze voltak bukások is, fájdalmas meg nem értések, nézetkülönbségek, és ez sokszor elviselhetetlen teher volt, hisz egymástól kapták, és ez mélyebb sebet ütött, jobban fájt, mint a külső támadások.

A magvetés korszaka megindult, a termés szárbaszökkent, vajon az élet és a történelem vihara mennyire tépázza meg, mi marad belőle? Örök kérdés ez, amely minden generációban felmerül, és majd az ítélőszéknél választ kapunk rá.

KÖZÖS ERŐVEL — 1941-1944

A vajdasági magyar baptisták történetük során állandóan szövetségeseket kerestek és találtak. Így volt ez a második világháború ideje alatt is. Bánát német fennhatóság alá került, szinte teljesen elszigetelve Bácskától, amely pedig az anyaországhoz lett visszacsatolva. Így ellehetetlenedett a német-magyar munka, de a kapcsolatok fennmaradtak.

Bácskában nem voltak harcok a háború idején, a bevonulást azonban atrocitások követték. Dél-Bácskában, ahol 1942. januárjában sok szerb és zsidó lakost végeztek ki, több német gyülekezet volt, de a helyzet és a feszültségek megbénították a munkát.

Észak-Bácska gyülekezeteiben más volt a helyzet. A bajmoki gyülekezet emlékkönyve közvetlenül az un. áprilisi háború napjai után a következő megemlékezést tartalmazza:

"Dél-Magyarország visszatérésekor itt voltunk, mint tartalékos honvédok. Sok örömet szereztünk a Bajmoki kis gyülekezetben. Az Úr kegyelme kísérjen mindnyájunkat földi életünkben. Bajmok, 1941. máj 4-én, Jakab Péter, György István, Veszprém m. Csetény.

Észak-Bácska gyülekezetei: Szabadka, Pacsér, Zombor, Szilágy, Bajmok, Csonoplya és a szórványok Topolya, Kishegyes, Bácsföldvár, Vajszka, Bácstóváros és Zsablya. A gyülekezetek vezetősége elfogadta Bretz Vilmos bajai lelkipásztort ideiglenes elöljárójának. Mellette Banai Tóth Sándor lett a körzeti vén, Horváth Pál a pénztáros, ifjú Bertalan József pedig az ifjúsági vezető."

Természetesen felélénkültek a missziós kapcsolatok a régebbi időkből, és gyakoribbak lettek a kölcsönlátogatások, főleg a közeli Bejáról, Jánoshalmáról, Kelebiáról, de nemritkán Budapestről is.

Szabadkán felélénkül a misszió. A horvátországi Vinkovciból deportáció révén Szabadkára kerül Nagyajtai testvér feleségével és hét gyermekével. Az így megnövekedett gyülekezet hamarosan a házánál jön össze. Halasról 1943-ban lehelyeznek egy vasúti tisztviselőt családjával. Tóth testvér (felesége szül. Welker Irénke) különösen sokat tett a gyermekekkel munkálkodva. Hamarosan Sándor nevű külvárosban nyílik új misszióállomás. A gyülekezetet Nagy Sándor jánoshalmi prédikátor pásztorolja. Ugyanott teljesítenek katonai szolgálatot hívő katonák, akik igen maradandó lelki hatást gyakoroltak a közösségre (Laczkovszki, Szomor, Kübler). Kalkó József testvér mint szeminarista látogatta a gyülekezeteket.

1943. március 26-án a magyar körzet hivatalosan is kapcsolódott az anyaországi hitközösséghez, akárcsak a szlovák, német és szerb körzetek. A budapesti delegációt Baranyay Mihály szövetségi titkár vezette, aki Kovács Mihály békéscsabai lelkipásztorral együtt missziói szemlét is tartott.

Egy nem mindennapi esemény hozott örömet a pacséri és környéki testvériségnek 1943. december 19-én imaházavatás volt. A körülmények csak fokozták az örömöt – a nehézségek ellenére sikerült. Ugyanis sok gond, nehézség után jutottak a pacsériak az imaházavatáshoz. Építés közben még az is megtörtént, hogy árvíz miatt a hatóság az építőanyag nagy részét lefoglalta. Ekkor számos anyaországi gyülekezet csatlakozott az építkezési terhek hordozásához.

"Az emlékezetes alkalomra sokan összejöttek, úgy a felszabadult Bácska kis gyülekezeteiből, mint a Szabadka felett levő helységekből, köztük a jánoshalmi ének- és pengetős zenekar, valamint a tompai fúvószenekar. Banai Tóth Sándor testvér imája és bibliaolvasása után megnyíltak az ajtók, és hálás, boldog szívvel léptünk a szép, világos helységbe, mely első alkalommal zsúfolásig megtelt. Baranyay Mihály szöv. titkár hirdette Isten Igéjét" – szól a jelentés a korabeli Békehírnök hasábjain.

Sárkány Zoltán, Nagy Sándor lelkipásztorok, Steiner István szerkesztő és felesége a Nőszövetség küldötteként képviselték az anyaországi testvériséget.

Másnap Nagy Sándor lelkipásztor elfogadta a körzet gondozására szóló meghívást.

A történelem vihara azonban nem nyugodott, egy kis békés időszak után újból változások jöttek. Az utolsó együttlét 1944. augusztus 6-án volt, amikor Nagy Sándor bemerítette Jánoshalmán a magyar körzet fehérruhásait is.

Pár hónapra rá teljesen megszakadt minden kapcsolat. Az ország területéről lágerekbe gyűjtötték a németeket, majd kitoloncolták őket az országból. Dél-Bácska területén a magyarok is így jártak. Az addig német-lakta települések és vele együtt a gyülekezetek is elnéptelenedtek. Amikor a németek 1944-ben elhagyták Jugoszláviát, hét gyülekezetben 538 tagjuk volt. (Többek között Dajkásszentiván, Torzsa, Cservenka, Szeghegy, Verbász helységekben).

Miután a háború befejeződött, lecsendesedett, mindenki sorba vette a fennmaradt lehetőségeket, dr. Somogyi Imre, az elkövetkezőket még csak nem is sejtve, ilyen prófétikus szavakkal búcsúzott 1945. június 21-én: *"Fájdalmas tudat részünkre, hogy – a politikai főhatalom megváltozásával – búcsút kell vennünk erdélyi, felvidéki, bácskai és muraközi testvéreinktől. De ez a búcsú csak külsőleges, ennek a búcsúnak csak szervezeti szempontból van jelentősége, – mi lélekben továbbra is egyek maradunk. A testvéri szeretetnek, a lelki frigynek nincsenek határai, nem az országhatárok határozták meg a mi egymáshoz való testvéri viszonyunk alakulását. Ezért a minden időket kiálló krisztusi hit és testvéri szolidaritás alapján állva, azt üzenjük a magyarországi egyház szervezetéből kiváló hittestvéreinknek, hogy: »áldott legyen a frigy, mely minket összeköt, Krisztus által szeretetben szilárd ez és örök!«*

Egyúttal kifejezést adunk annak a nem alaptalan reménynünknek, hogy a dunamenti kis államok demokratikus kormányai meg fogják találni a módját annak, hogy baráti jóviszonyban éljenek egymással, előmozdítva ezzel népeink egymás iránti bizalmát és jószomszédi, boldog együttélését!"

Dr. Somogyi testvér reménykedett, és vele együtt sokan mások, de sok időnek kell elmúlnia, sok felfogásnak megváltoznia, mire mindenki gyanútlanul és bizalommal elfogadja az előbb idézett elveket. Mindenesetre a szocializmus ideje egészen más fogadtatást nyújtott a hívekkel, az egyházzal és a vallással szemben, mint azt első pillantásra remélni lehetett. Persze ez rendszerenként változó volt.

Ó IDŐK, Ó ERKÖLCSÖK!

A háborús idők elmúltával, új rendszer alakult ki az országban, amely évtizedekig meghatározta az egyházak és keresztyén csoportok helyzetét. Üldözésről, rendkívül nehéz körülményekről nem lehet beszélni, inkább arról, hogy a jugoszláv rendszer is állandó ellenőrzése alatt tartotta az egyházakat, és a részükről megítélt fontossági sorrendben fegyelmezte őket. Így öntudatlanul is kialakult egy öncenzúrát gyakorló állapot, amelyben maguk a gyülekezeti tagok, vezetők azt sem merték megtenni, amit lehetett, mert néhány példaértékű eset elriasztotta őket. Az alkotmány szerint minden polgár egyenjogú volt, és a vallásgyakorlás, mint mindenki magánügye, engedélyezett volt. Magánügy? Szigorúan csak az egyházépületek keretein belül lehetett bármilyen vallási cselekedetet végezni, minden máshoz külön engedély kellett. A rendszer egyedül az ateista életfilozófiát engedte érvényesülni, azt pedig korlátozások nélkül. Eredménnyel.

Tilos volt házaknál összejöveteleket tartani, nyilvánosság előtt Igét hirdetni, vallásos könyveket terjeszteni. A külföldről küldött könyveket megvámolták, elkobozták. Nemkívánatos személyeknek nyilvánították a keresztyéneket a tanügyben, egészségügyben és más közszolgálatokban. Időről időre ellenőrzés címén meglátogatták a lelkipásztorokat, vagy hívatták őket. A legnagyobb nehézségek az imaház, vagy kápolna építésekor jelentkeztek, mert az ún. urbanisztikai tervekben nem voltak betervezve az egyházi épületek, és mint olyant, nem is engedélyezték vagy csak esetenként, rendkívüli utánjárások és protestálások után. (Valószínű, hogy nem a tervekkel volt a baj, hanem az ideológiával, és a túlbuzgó tisztviselőkkel). A híveket az a megtiszteltetés érte, hogy az egész kommunista időszak alatt külön minisztérium "gondoskodott" róluk, saját bizottságaival.

Jugoszlávia, mivel nem tartozott a keleti tömbhöz, huzamosabb ideig gondot viselt arról, hogy a Nyugatnak kedvező képet mutasson az egyházakhoz való viszonyulásában is. Így kifejezetten jobb helyzetben voltak a baptisták is, mint bármelyik más keleti országban. Ez a megnyilvánulás a sztálinizmussal való szakítás utáni időszakban kifejezettebb: nyugati csoportok Jugoszlávián keresztül látták el Kelet-Európa keresztyéneit irodalommal, Bibliákkal, tanfolyamokat szerveztek, Billy Graham-evangélizációt szervezhettek, ugyanakkor sokan az országon keresztül tartották nyugati kapcsolataikat, esetleg emigráltak. Ezekből az akciókból igencsak kivették a részüket a határmenti magyar gyülekezetek, hol lelki irodalmat, hol a távozni készülőket rejtegetve.

A Nyugat, illetve az afelé irányuló nyitottság azonban rejtett magában kihívásokat is. Csábító volt a szabadság és a nagy lehetőség gondolata a hívek számára is, és a hatvanas években sokan választottak közülük is új hazát. A kivándorlók közül kevesen folytatták a lelki munkát, bár akadtak olyanok is. A másik veszély a különböző tévtanítások beáramlásában rejlett, amely sok gyülekezetet megosztott, felborítva a lelki rendet.

A rendszer kínálta lehetőségek is gyengítették a gyülekezet bizonytalan tagjait, nemegy esetben megtörtént, hogy a tiszteletek helyett moziba, ill. pártgyűlésre kezdtek járni.

Az urbanizáció főképpen a magyar körzet gyülekezeteit bolygatta meg, a falusi gyülekezetből városra költözők nehezen vették át a másfajta gyülekezeteti életet.

Mindez ahhoz vezetett, hogy a gyülekezetek egy bizonyos idő után elerőtlenedtek (hetvenes évek). Generációk vesztek el – a "szocializmus gyermekei", mivel az állami nevelés kizárólagosan ateista nevelésmódot ismert – habár a missziómunka, lelkigondozás alapfeltételei megvoltak akárcsak a korábbi időkben, a gyümölcsök többsége elmaradt.

Ha csak egy pillantást vetünk a statisztikai kimutatásokra, érthetővé válik a magyar missziónak a szocializmus időszakában látható leépülése:

1949.	259 tag
1956.	301 tag
1970.	187 tag
1980.	141 tag
1990.	100 tagnál kevesebb!

Ez azt jelenti, hogy egy erősödő ötvenes évek után évtizedenként egy-egy gyülekezetnyi tag "tűnt" el.

Hogyan is történt? Miért volt így? Nehéz ezt megválaszolni, mert a gyülekezetek közben megmaradtak, léteztek, voltak népes találkozók, zenekarok, énekkarok, ifjúsági találkozók, bel- és külföldi látogatók, hitmélyítők. Egyértelműen nem lehet ítéletet kimondani, hiszen sokan maradtak hűek az Úrhoz, mások ugyanott hitre jutottak, és átélték ezt a "pusztai vándorlást" is, a nehéz éveket. Mindenesetre mint időszak, mint elgondolkodtató eseménysor példaértékű lehet, gyülekezetek és gyülekezeti munkások előtt. Lássuk részletesebben:

ÚJRAKEZDÉS

1945 októberében tartott megbeszélést a magyar körzet vezetősége Padén, amikor Bácska és Bánát gyülekezetei újra együtt lehettek. Megegyeztek abban, hogy szükséges az együttműködés, amelyet Pacséron, ugyanaz év decemberében megerősített a körzet testvérisége.

Pintér Sándor lett megválasztva körzeti lelkipásztornak. Közös pénztár létrehozásával próbálták megoldani anyagi gondjaikat, ifjúsági egyleteket hoztak létre, a "Vedd és olvasd" c. újság kiadását újították fel. Az Amerikából kapott élelmiszer-ruhacsomagok elosztására bizottságokat állítottak fel, mert itt-ott emberi gyarlóság folytán viták kerekedtek egy-egy kerékpár miatt is.

1947-ben a körzet két lelkimunkását avatja diakónussá: Nagyajtay Imrét és Kalla Andrást, majd idővel lelkipásztorrá is. Így a körzet ebben az időben három aktív lelkipásztort alkalmazott, Tary Károly tv. időnkénti besegítésével, ill más gyülekezeti munkásokkal. Pacséron annyi volt az Igével szolgáló, hogy a "papok gyülekezetének" nevezték.

Kalla András 1950-ben Vojlovicáról Bajmokra költözött családjával. Jelentős munkát végzett, igehirdetései alaposak voltak, írásaiból és életéből kiérződött a krisztusi lelkület. Sajnos missziómunkáját megszakította váratlan halála 1955-ben. Ismert volt a körzet gyülekezeteiben, mindenki szívesen vette tanácsait. Érkezésének híre mindig megelőzte: "jön a Kalla bácsi, gyerünk az imaházba".

Építkezések: Vojlovica imaházvételt kezdeményez, a megvásárolt házat átalakítják a hatóságok hallgatólagos beleegyezésével, majd ugyanazok leállítják az építkezést, évekig halogatják az engedély kiadását, csak az amerikai közbenjárás, a minisztériumnál, a kormánynál való tiltakozás után sikerül 1953. május elsején felavatni. Szabadka imaházat vásárol, szintén körülményes úton jut el a felújításig, 1955-ben sikerül birtokba venni. Kishegyesen, ahol a missziót egy írástudatlan kubikus, Vastag János vezette (a Bibliából tanult meg írni-olvasni), kezdetben az ókatolikus templomban jöttek össze, 1957-től saját imaházban, Muzslyán Nánási János egy portát adományoz imaházépítés céljából. Apatinban a Havár család kezd missziómunkát a Duna-menti városka zsinagógáját megvásárolva a körzet részére.

Körzeti kiadványok: Ifjúság levele – értesítő kiadvány 1948-1951 között. Későbbi kiadványaik követték, kézileg sokszorosították.

Ifjúsági lap 1956-1960 között tizenhat oldalon jelent meg havi rendszerességgel. Tartalmazott tanításokat, volt fenntartott rész a nőtestvéreknek, gyermekeknek. Szerkesztője Nagyajtay Imre volt.

Bibliaolvasó naptár, Áhítat, amelyeket írógéppel sokszorosítottak 150 példányban!

Lelki Élet néven indul a körzet legjelentősebb és legkitartóbb kiadványa. Igaz, hogy rögtön a megjelenés évében a hatóságok be akarták szüntetni, mert nem volt minden tökéletesen a kívánságaik szerint, de később megenyhültek, és megelégedtek egy nagy pénzügyi büntetéssel. A lap folyamatosan megjelent 1982-ig, 250-es példányszámban. A hetvenes években eljutott magyarországi, romániai, amerikai, sőt ausztráliai olvasókhoz. A lapban megjelentek írásaik különböző magyarországi és hazai szerzőknek, akik szívesen küldték írásaikat, verseiket, elbeszéléseiket, igemagyarázataikat. Ezenkívül a világ tájain megjelenő baptista lapokból is átvettek írásokat, hiszen ezek csak Jugoszláviába jutottak el zavartalanul.

Havi kiadványokról lévén szó, elkészítésük nagy teljesítményt követelt a szerkesztőktől, hisz itt nem egy nagy közösség nagy szerkesztőségéről volt szó, hanem csak egy-egy családról. Volt aki gépelt, volt aki az illusztrációkat készítette, míg más a sokszorosítógépet kezelte. A lelkipásztor közben járta a körzetét, sokszor gyalogosan, emellett gondot viselt a családról. A lelkipásztorok anyagi támogatást kaptak ugyan a körzeti, illetve országos szövetségtől, de ez akadozott, így sokszor arra kényszerültek, hogy egyéb lehetőségeket keressenek a létfenntartás miatt. "Keserű kenyér ez" – sóhajtott fel egyik levelében Tary K. tv., amikor visszahívták a misszióba – "nem kérek belőle". Nagyajtay Imre és fia Lehel voltak a szerkesztők, majd 1975-től Bertalan József készítette ezt az érdekes kis lapot.

A fellendülés éveit, – ötvenes évek – amikor a taglétszám 300 fölött volt, több helyen építkezéseket végeztek, nagy lendület és buzgóság volt jelen, váratlanul lebénította az un. Pintér-ügy. Pintér Sándor hosszú éveken át eredményesen irányította a missziómunkát. Ő jól ismert és közkedvelt igehirdető volt, sokan nőttek fel hitben erős férfiakká általa. De idővel kimutatkoztak emberi gyengeségei, bűnei, és ez botránkozások, viták sorát váltotta ki, nem lehetett tovább tűrni a kialakult helyzetet.

"Vétkek, tévedések, emberi gyengeségek és bűnök között éltem", – vallotta ő maga is később bocsánatkérő levelében. A körzet felfüggesztette a lelki munkából. Viták, érzelmek lángoltak fel ellene – mellette, és eredményként többen távoztak a szabadkai gyülekezetből, amelyet pásztorolt, vonultak vissza, vagy erősödtek meg igei tisztánlátásukban. A teljes megoszlásról szól az 1957-ös jegyzőkönyvi adat".

Pintér Sándor ügyében 13-an ellene, 9-en mellette szavaztak, 1 szavazó pedig tartózkodott a véleménynyílvánítástól.

1959-ben kölcsönösen megbocsátottak egymásnak és Pintér Sándor Daruvárra távozott szolgálni, majd nem sokkal később Buenos Airesbe. Nagyajtay Imre, aki a gyülekezetek többségi véleményét képviselte, Bajmokra volt kénytelen távozni.

Az országos vezetőség jónak látta egy új lelkipásztor beállítását, Jospi Madjart, akit majd Ballai György, ill. Lehotsky Adolf követett. A gyülekezetben kétnyelvűek voltak a szolgálatok. Zelimir Srnec a hetvenes években került Szabadkára, amikor újra erőteljes gyülekezeti munka indult meg Szabadkán.

1957-től rendszeres kapcsolat alakul ki az amerikai magyar baptistákkal, Révész László lp. tv-en keresztül (Hemet). Látogatásai mellett anyagi támogatáshoz juttatta a gyülekezeteket és később példáját többen követték.

A hatvanas években a már bejáródott gyakorlat szerint népes összejöveteleket tartottak az állami ünnepeket erre kihasználva, evangélizációs alkalmakká alakították át az anyáknapi ünnepségeket, hálaadó napokat. Rendszeressé váltak a pünkösdi ifjúsági napok is. Ének- és zenekarok alakultak Nagyajtay Eszter testvérnő munkája nyomán. Mint nem kívánatos személy elbocsátották a zenetanári állásából, hogy aztán 30 éven keresztül szolgálja az Urat a teológián a gyülekezetekben ének-zene szolgálattal és bizonyságtétellel.

A hatvanas években mégis lelassult a növekedés. Bár volt még egy bajmoki imaterem-avatás, ugyanebben az évben meghalt az utolsó moravicai hívő is.

Kivándorlások sorozata következik, több helyen egyenként távoznak, míg Vojlovicáról egyszerre 35 tag családostól, a 90 tagú gyülekezetből. Argentínába mennek, ahol a kicsit korábban kialakuló magyar misszió tagjai lesznek. Mások Ausztráliába jutnak, ahol a magyar missziót kezdik meg (Katona Lajos tv.). Egy csoport pünkösdi gyülekezetet alapít.

Érdekes olvasmány jelenik meg a Lelki Élet hasábjain: Katona Lajos útinaplója... Búcsú az országtól, Európától, a testvérektől. Vajon kinek fájhatott jobban a szíve?

A padéi gyülekezetben szintén szakadás alakult ki. Illés Mátyás, aki 1963-ban lett baptista lelkipásztorrá avatva, egy norvégiai tanulmányút után perfekcionista tanítást kezdett hirdetni, ami megosztotta a gyülekezetet, szinte alig maradtak. A botrány után teljesen ellehetetlenült a faluban a munka.

1963-ban avatták körzeti lelkipásztorrá Bertalan Józsefet is, aki már a második világháború előtt ifjúsági munkás volt, 1957-től pedig a magyar körzet elnöke. Ő sokat tett azért, hogy az anyaországi és a külhoni magyar baptisták előtt is ismert legyen Isten munkája a jugoszláviai magyarok között. Utazásai során hangfelvételeket gyűjtött a Monte Carló-i Rádiónak és közben látogatta a magyarországi, romániai gyülekezeteket. Mivel a rádió hozzáférhető volt mindenki számára, azokban az években az volt az összekötő kapocs a különböző országokban élő hívek között.

A kapcsolatok nagyon fontosak, kölcsönös buzdításra mindig is szükség volt. Így ír erről Udvarnoki Béla tv. (Ev. Hírnök, 1969. okt. 15): *"Európai utamon rájöttem, hogy ezután az amerikai magyar baptistáknak világméretekben kell gondolkozniuk. Az Úr azért áld, tart, hogy világszerte élő magyar baptista testvéreinknek segítsünk, buzdítsuk és tartsuk össze őket."*

Persze az utazások nagy terhet jelentettek azoknak, akik maradtak. Kialakult gyülekezetenként a szolgálók rétege, akikre minden körülmények között lehetett számítani, lassan felnövekedett, megérett a második generáció, akik nagy lendülettel vetették bele ugyan magukat a gyülekezeti életbe, de a barátkozókat nem tudták megnyerni.

A bemerítések lassan elmaradtak, akkor is főleg a gyülekezeti tagok gyermekei lettek bemerítve. Többször éveken át nem volt bemerítés. Közömbösség, bűnmegtűrés, belső viszályok, elhidegülés tették sokszor lehetetlenné a missziómunkát, és a világi lehetőségek mellett nem volt vonzó a hívő élet. Pedig az Ige hangzott, 1972-ben Juhász Tibort avatták szilágyi lelkipásztorrá, neves magyarországi lelkipásztorok látogatták rendszeresen a körzet gyülekezeteit, a téli evangélizálások tömegesek voltak, mégis nehezen "mozdult a parton a víz".

Az évenkénti megbeszéléseken nemegyszer csak épületjavításokkal, látogatás-beosztással, anyagi gondokkal foglalkoztak, haladásról nemigen lehetett hallani.

1980-ban az elnöki beszámoló kezdete igen jól jellemzi az adott helyzetet: Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk! Padé, Apatin, Bajmok üres, Topolyán, Bácsföldváron Moravicán kihaltak a szórványbeli tagok, több helyen – Zombor, Kishegyes csak néhány idős él. A két idős lelkipásztor Nagyajtay, Bertalan már nem győzik a munkát, kevés a kilátás arra, hogy átvegyék mások a munkát. Diakónusokat avatnak, hogy a gyülekezetbeli ügyeket tudják intézni, így a gyülekezetek függetlenednek. Elmaradnak a nagyobb látogatások, találkozók. Hiányoztak a lelkes szervezők is.

A Vajdasági Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége, ahogy hivatalosan nevezték, utolsó megbeszéléseit Padén tartotta 1984-85-ben. Áldozathiányról, megfáradásról lehetett hallani, imaház-eladási tervekről. A körzet már képtelen imaházait karbantartani.

Pintér Zoltán neve, aki az újvidéki teológián végzett, került szóba, mint leendő missziómunkás.

1985. március 29-én meghalt Bertalan József, a körzet elnöke, aki Nagyajtay Imre tv-rel a körzeti munka motorja volt, központi egyénisége. Áprilisban a körzet vezetői úgy határoztak, Bánátra – Bácskára osztják a magyar körzetet. Bánátba Pintér Zoltánt, Bácskába Juhász Tibort hívták meg.

A terv nem valósult meg. Pintér Zoltán egy clevelandi meghívást fogadott el, Juhász Tibor Szabadkát és környékét vállalta fel. Szervezetileg a magyar missziómunka felbomlott, minden gyülekezet a maga elképzelése szerint próbálkozott.

A NEGYEDIK ESZTENDŐ (Lk 13:8)

Az 1990-es jugoszláv belháború elüldözte az országból azokat is, akik nem akartak elmenni. Így kis gyülekezeteinkből távoztak a gyermekmunkások, családosok és egyedülállók. 1994 januárjában lelkipásztor nélkül maradt a kis nyáj. Már hamarabb 1992-ben hosszas vívódások, imaharcok után megpróbáltuk az újrakezdést. 1992 decemberében újjászerveződött a magyar körzet. Úgy ítéltük meg, talán ez az utolsó próbálkozás, utolsó segélykiáltás, mielőtt kihalnak, megszűnnek a kis gyülekezetek. A testvériség támogatta az elképzelést. Szinte szó szerint értendő, hogy tennünk kellett valamit. "amíg időnk van", hiszen a háború másodlagos következményeit érezve, a mind erősebb nemzeti türelmetlenség, hiperinfláció, munkanélküliség, elszegényedés, feszültségek miatt sokan, mind többen elhagyták őseik földjét. Itt élnünk és szolgálnunk kell, Krisztus testét – a gyülekezetet – építenünk, amíg lehet. Sajnos egy megbomlott jogrendszerű országban minden elképzelhető, soha nem tudni mi meg nem történhet. Egyedül Istenben bízhatunk, hiszen egy ilyen helyzetben a józan ész itt nem ismert kategória, bármikor okot találhatnak arra, hogy valami ellenségképet keresve bárkire rámondják – nemkívánatos.

Négy gyülekezet és a szórványok alkotják a körzetet, bárki tagja, vagy támogatója lehet, amennyiben elfogadja az alapszabályzatot.

Tervek – A gyülekezetek kis létszáma, összetétele, a háborús idők hatása, az infláció majdnem teljesen leállítja a munkát. A létfenntartás gond, a misszió úgyszintén. Az első feladat a gyülekezetek alapműködésének biztosítása, majd kibővítése, fellendítése. Teológusok fogadása, találkozók megszervezése, lelkigondozás felerősítése, stb. A Lelki Élet c. lap újrakiadása.

Külső segítség nélkül terveinkből – minden erőfeszítésünk ellenére is – nehezen tudnánk bármit is megvalósítani a jelen pillanatban. Ezért hálásak vagyunk mindazoknak, akik már az első szavunkra reagáltak, és lehetőségeik szerint segítségünkre siettek.

Amikor tudatosodott másokban is a helyzetünk, nem volt, aki nem ajánlotta fel segítségét: mind szervezetek, mind magánszemélyek. Elsősorban Istennek, de minden jóakaratú segítőnek köszönet érte.

A missziómunka így újra beindulhatott. A közösség választott vezetőinek Borbély Árpád szabadkai diakónust, és Nyúl Zoltán pacséri gyülekezetvezetőt jelölte ki.

Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy minden erőfeszítésünk nem ér semmit sem akkor, ha nem az igazán átadott életű, krisztusi lelkületű keresztyénséget éljük. Krisztus Urunk áldása nélkül mindez csak meddő erőlködés: életet lehelni az elhalt testbe. De hiszen erre kaptunk ígéretet! – Az Úrnál semmi sem lehetetlen!

Utóirat: Munkám készítése során sok jóindulatra, megértésre találtam, különben nem lehetett volna megírni még töredékét sem. Köszönöm, hogy lehetővé tették ezt, ez az első írásos összefoglalás, erről a területről, leszámítva néhány részleges próbálkozást. Hiszem azt, hogy még lesz lehetőség pontosításokra, részletezésre, kiértékelésre. Addig is legyen útmutató a múltról szerény munkám.

Dr. Mészáros Kálmán

Ausztrália

– Beszámoló a kontinensen tett utazásról –

Ausztrália a Földünk legkisebb kontinense, akkora mint Európa kétharmad része. A sokáig keresett titokzatos Déli Földrész – "Terra Australis". A föld országai között nagyságban a hatodik helyen áll a volt SzU., Kanada, Kína, USA, Brazília után, de lakossága csak 18 millió körül mozog. Mint szigetkontinens Európához viszonyítva a földgolyó ellentétes oldalán a déli féltekén fekszik. Utoljára fedezték fel az európaiak.

Már a spanyolok és hollandok is sejtették, hogy a számtalan sziget mellett kell egy nagyobb szárazföldnek is lennie a Déli Sarkkör táján, mert különben elépzelhetetlen a Föld egyensúlya, de gondolataikat eltitkolták. Az angolok rátették kezüket irataikra és 1768-ban megbízták James Cook kapitányt a sejtelmek tisztázására, aki 1770-ben körülhajózta Ausztráliát és a környező szigeteket.

Ausztrália a Föld legalacsonyabb kontinense, átlagos tengerszinti magassága 340 m, szemben valamennyi földrész 840 m-es átlagával. A kontinens 5 %-a emelkedik 60 m fölé. Legmagasabb pontja is csak 2.228 m, domb, amire autóval fel lehet hajtani. Mivel hegyvidéki tájai a tengerek közelében vannak, a patakok, folyók gyorsan eltűnnek, ezért nagy száraz homoksivatagok alkotják belső részét. Vize kevés, az is sós, amit deríteni kell, ezért szükséges az esővizeket gyűjteni és megbecsülni.

A belső területeken állatvilága is gyér. Legismertebb állatok a mezőségen élő *kenguruk*, amelyek miatt az autók védőrácsot hordanak, mert az úton csoportosan átjárnak; és az eukaliptusz levelein élő *koalák*, melyek a faágak között alszanak nappal a levelek bódító mákonyhatására. Számottevőek a kultúrvidéket ellepő merinó birkák, amelyek számára minden (pásztordróttal bekerített) telken kialakított vízgyűjtőkből itatnak, néhol szélkerekek segítségével húznak bele felszíni vizet. A híres ausztrál gyapjút e ridegtartással tenyésztett juhok termelik, melyek télen-nyáron, éjjel-nappal kint legelnek az ég alatt, a dróttal kerített hatalmas legelőkön.

Ausztrália földrajzi helyzete, magányos szigetjellege rányomta bélyegét népének történetére. A Déli Kontinens távol esett az emberi rasszok bölcsőitől és az ősi kultúrák kibontakozó térségeitől. A tenger megnehezítette az ázsiai népcsoportok korai bevándorlását és a nagy távolság sokáig késleltette az európai civilizáció megjelenését. Szűkebb értelemben vett története jó két évszázadra korlátozódik (1770-től).

Az antropológusok véleménye szerint Ausztrália első lakói Délkelet-Ázsia felől érkeztek a kontinensre, a szigetvilágon át. Az emberek a szigetek közt csónakkal ide is eljutottak. E zártság miatt maradhatott meg Ausztráliában a rá jellemző erszényesek világa (kenguru, koala).

Az Ausztráliába érező embercsoportok először feltehetően a kontinens északi partvidékén telepedtek le (ásatások bizonyítják), majd fokozatosan jutottak a kedvezőbb éghajlatú déli és délkeleti részekre, ahol ma is több mint háromnegyed része él Ausztrália lakosainak. Az őslakók ma is felismerhetők: sötét bőr, vastag ajak és széles orr. Megkülönböztető jegy: míg a negridek és pápuák haja göndör, az ausztráloké hullámos.

1770-ben Ausztráliában kb. 250.000 feketebőrű őslakos élt, 550 különböző törzs keretében. Vadásztak és gyűjtögettek. Görbe fából bumerángokat készítettek, amelyek pörgő röppályán, kiszámíthatatlan irányból csaptak áldozataikra. A felnőtt férfiak együtt vadászgattak. A nők és a fiatalabb korúak külön osztályba tartoztak. Az őslakosság vallása a totemizmus volt. Különböző állatokat tiszteltek, aminek nevét viselte egyes törzs is. Úgy tartották, hogy attól származtak. A totemállatot nem ölhették meg, és az elesett állat húsát nem fogyaszthatták el. Az állat tiszteletére és az ősök emlékére időnként táncmulatságokat rendeztek (korrobori). A táncmulatságokra maszkot és díszruhát öltöttek. Ezek is jellemzőek mai utódaikra.

Mivel az őslakók társadalmi szervezete a gyűjtögető, vadászó életformán alapult, ez eleve kizárta a nagyobb, szervezettebb közösségek kialakulását. A társadalmuk legfőbb egysége volt a vadászó horda, amely rokonsági alapon együvétartozó, több családot magábafoglaló laza szervezet volt. Tartósabb megtelepedésre alkalmas kunyhókat általában csak az északi trópusi vidékek népei építettek, máshol gallyakból, fűből, fakéregből összetákolt sátrak alatt húzták meg magukat. Általában nem hordtak öltözéket, kivéve a hűvösebb déli partokon, ahol erszényes állatok prémeibe burkolóztak. Az európaiak írtó hadjáratai miatt nagyobb részük kipusztult. A maradék rész ma abrudzsán név alatt él, az állam jóvoltából szinte munka nélkül, behúzódva a városok peremére.

Az európaiak megjelenése a kontinensen

Az első hiteles feljegyzés 1606-ból, Ausztrália északi partjáról *Williem Jansoon* holland kapitánytól származik. Többek után Abel Tasman holland kutató hajózta körül Ausztráliát 1642-43-ban, és beleütközött Új-Zélandba, Új-Guineába és jelentette, hogy a két sziget nem tartozik "Terra-Ausztráliához". A víz által körbezárt földet ő nevezte el Új-Hollandiának. Az Ausztráliától délre található szigetet pedig róla nevezték el Tasmániának. Az ő elbeszélései után úgy határozott a "Holland Keletindiai Társaság", hogy nem érdemes folytatni Új-Hollandia kutatását. Ezt követően léptek színre az angolok.

Az első angol látogató 1688-ban a híres *Wiliam Dampier* kalózkapitány volt. Másodszor egy jól felszerelt expedíciós hajóval 1689-ben érkezett. A siker mégis 70 évvel később *Cook* kapitányt érte, aki Új-Zéland partjainak pontos felmérése után (1770) indult Új-Hollandia partjainak felfedezésére. Sydney környékén a dél-keleti partokon horgonyzott le, formálisan azt elfoglalta és New-South-Wales (Új-Dél-Wales) nevet adta.

Ausztrália első európai lakói érdekes módon angliai fegyencek voltak. Korábban Amerikába vitték őket, de mert 1776-ban megalakult az USA, és függetlenné váltak Angliától és több rabot Georgia már nem fogadott, más gyarmatot kellett keresni. A fegyenceket és kísérőiket szállító első flotta 1787-ben érkezett, ezt követte 11 másik január 18-án a Parametta folyó torkolatában, a mai Sydney helyen kötöttek ki. Ők vetették meg a város alapjait. A metropolis kialakításához még hosszú és göröngyös út vezetett. Az első flottával mintegy 1.050 ember érkezett, 550 férfi és 200 női fegyenc, valamint 300 tengerész katona. A fehér telepeseket szokatlan növényzet és ismeretlen állatvilág látványa fogadta. Az elítélteket a kontinensen szabadon bocsátották, hogy ismerkedjenek az újvilággal, és változtassanak korábbi életmódjukon, kezdjenek valami újat.

A fegyenctelepek megépítése és az emberek puszta létfenntartása sok gonddal-bajjal járt. A jövevényeknek alig egynegyede volt munkaképes. A hosszú utazás alatt sokan megbetegedtek és legyengültek. Nem hoztak magukkal szerszámot a bokrok, fák kiirtására. Az Angliából velük érkezett háziállatok a parton elszabadultak és elmenekültek. Mivel vetőmagvak sem kerültek a földbe, elmaradt a termés, és a magára maradt kolónia népéből a súlyos nélkülözés miatt sokan meghaltak. Az éhező embereket végül is az 1790-ben megérkezett élelmiszert hozó hajó mentette meg. 1792-től már annyi élelmet termeltek, hogy függetlenítették magukat a tengeren túli szállítmányoktól.

Az államiság kialakulását a mai ausztrálok 1788-tól számítják. Néhány évvel ezelőtt, 1988-ban emlékeztek az államiság születésének 200. évfordulójára, azaz 12 évvel később, mint ahogy az Egyesült Államok (USA) megalakult 1776-ban.

1938-ban a Békehírnökünk is megemlékezik Ausztrália 150. évfordulójáról, amit az alábbiakban idézek Steiner István tollából:

"150-ik születésnapját ünnepli ez évben a legkisebb és tőlünk legtávolabb fekvő földrész, Ausztrália. Nem a keletkezésének, hanem önálló állami alakulásának 150-ik évét ünnepli most. Tanulságos és szinte drámai fejlődésen ment át azóta ez az elhagyott földrész. 150 évvel ezelőtt Anglia körülnézett a földön, hogy hová telepíthetné le közismert és visszaeső bűnözőit, akik állandóan a börtönök lakói voltak. Abban az időben az amerikai Egyesült Államok kimondták függetlenségüket és így Georgia állam, ahová eddig ezeket az angol bűnözőket szállították, elveszett e célra. Az angol hatóságok végül is megállapodtak Ausztráliában és 1778-ban megérkezett az első hajószállítmány az angol börtönökből és kirakodott a világ egyik legszebb kikötőjében, Sydney városában. Tíz év múlva megalakult az önálló állam, angol protektorátus mellett és kezdetét vette a nagy átalakulás. A volt fegyencek becsületes, de nehéz munkát kezdtek, városokat alapítottak, templomokat építettek, megszerették a bennszülötteket – a föld legtudatlanabb és legelhagyatottabb népét – és a "fegyenctelep" lassan tekintélyhez és megbecsüléshez jutott. Ebben az átalakulásban óriási szerepe volt a misszionáriusoknak, azoknak az önfeláldozó, alázatos és minden szenvedésre hajlandó férfiaknak és nőknek, akik Krisztusért hajlandók voltak életüket feláldozni és kimenni a "vadak közé". Ma Ausztrália szabad, nagy iramban fejlődő és nagyszerű jövő előtt álló föld, amelynek birtokáért vetélkedik egymással a fehér és a sárga faj."

A múlt század derekáig Ausztrália területei különböző gyarmatok voltak. A hat gyarmatot Londonból különkülön igazgatták a brit kormány által kinevezett kormányzók. Hosszas politikai viták után a brit parlament 1900-ban elfogadta Ausztráliai Államszövetség megalakulásáról szóló törvényt. Ennek értelmében 1901. január 1. hatállyal a hat ausztráliai gyarmatot hat állammá nyilvánították s ezek egyidejűleg államszövetségben egyesültek.

Az új alkotmány szerint a szövetségi parlament és kormány (Canberrában) látja el valamennyi államot együttesen érintő feladatokat, így a honvédelmi, külpolitikai, külkereskedelmi és vámügyi funkciókat, postai-, be- és kivándorlási- és szociális ügyeket. Az egyes államoknak külön törvényhozó és végrehajtó szerveik vannak (parlament, minisztériumok), amelyek a belső ügyekben teljes önállósággal rendelkeznek.

Ausztrália a "nagykorúsítás" után is Nagy-Britannia gyermeke: dominiumi státusszal, a Brit Nemzetközösség tagja maradt. A szövetségi parlament szenátusában (felsőház) minden államot azonos számú szenátor képvisel.

Magyarok Ausztráliában

Az első magyar bevándorlók az 1848/49-es szabadságharc bukása után az ún. Kossuth hadseregének emberei voltak, Anglián keresztül érkeztek. Akkoriban tört ki a "Victoria aranyláz". Ballacat határában ma is meglévő bányák meddő dombjai láthatók. Itt még ma is talál a kutató féldrágaköveket, ami akkor, 100-120 évvel ezelőtt még nem volt érték.

A magyarok első nagyobb hulláma a II. világháború után 1948-53 között érkezett kb. 15.000-en, Nyugat-Európán keresztül. A második nagy csoport 1956 után érkezett, kb. 15-20.000-en. A 70-80-as években pedig Erdélyből kényszerültek több ezren kivándorolni. Ma kb. 50.000 magyar származású állampolgár él Ausztráliában.

Százalékos arányánál jóval nagyobb súlyt jelent Ausztrália társadalmában a magyarság, különösen a kulturális és művészeti életben. Az egyetemeken több mint 50 magyar származású ausztráliai tudós nemzetközi hírnévre is szert tett. Ezenkívül festők, szobrászok, előadóművészek élnek Ausztráliában. Megtaláljuk nevüket az élsportolók között is. Nem felejtik el az 1956-os olimpiai győzelemsort. Balaratban azóta is az olimpiai tó a magyar kajakosok győzelmi tava.

Az ausztráliai magyarság javarésze híven ápolja nemzeti hagyományait. A nagy városokban saját kultúrházaik, könyvtáraik vannak, népviseleti ruhás tánccsoportjuk működik.

Ausztráliában magyar nyelvű könyvek is jelennek meg, és van "Magyar Élet" címen 24 oldalas hetenként megjelenő újságuk. Az állami rádióban rendszeresen tartanak magyar nyelvű adásokat. Mivel szolgálataim által tudtak rólam, a Magyar Élet hetenként hirdette, hol szolgálok, az egyházi híradó is interjút készített velem.

Ausztrália vallási megoszlása is kiderül az évkönyvekből. A lakosság 31 %-a a brit szigetekről érkezett, az anglikán vallás híve. A katolikusok aránya 27 %, metodista 9 %, presbiteriánus 8 %, görögkeleti 3 %, baptista 3 %, a többi egyéb. Városonként metodisták kongregácionalisták és presbiteriánusok uniált egyházat is alkotnak. Az emigráltak amíg bírják, az egyházaikat önállósítani akarják. Pl. a magyar reformátusok Melbourne-ben, Sydneyben, Adelaide-ban és Brisbane-ban is függetlenek. USA-ból hívták át Dömötör Tibor független református püspököt, aki több ref. lelkészt felavatott.

Én többségében baptista körökben forgolódtam, azok történetét kutattam, beilleszkedésüket tanulmányoztam. A gyülekezet statisztikája, jegyzőkönyvei alapján, valamint a beszélgetések alapján világosan kitűnt, hogy az Ausztráliba érkező magyarjaink nagyobb része a lecsatolt részekről érkezett, és Trianon 75. évfordulójának emlékünnepe az ő számukra gyásznap volt. Értelmetlenül szabták szét az országokat, és őket idegen nemzethez csatolták.

Ambrósi Anna szociológus egy könyvet írt felméréseiről, hogy Victoria állam Melbourne környékén letelepedett (1981-es adat) 9.006 magyar bevándorló. De ez a magyar népcsoport esetében (történelmi okokból) nem hiteles, mert egy átfogó vizsgálat (1983-ban) kimutatta, hogy anyanyelvként ennél jóval többen (16.221 beszélik a magyart. Ennek oka, hogy az ausztrál népszámlálási gyakorlat a nemzetiségi hovatartozást nem etnikai szempontok szerint vizsgálja, hanem az útlevet kibocsátó ország nevét jelöli meg. S a mi magyarjaink hivatalosan jugoszlávok, ill. románok. Ők ez ellen tiltakoznak, mert magyarok.

A magyarok beilleszkedési alapfeltételeinek teljesítése mellett is megfigyelhető magyarságuk megőrzése, az identitás tudat erősödése, pl. magyar nyelvet használnak a családi- és baráti körben. Támogatják a magyar kultúrát, áldozatot vállalva egyházuk fenntartásával, a magyar irodalom ismeretével, magyar újság vásárlásával, a magyar rádió s hírek hallgatásával.

Ezt a megfigyelést erősíti a gyülekezeti élet is. Bár a volt Jugoszláviából és Erdélyből érkeztek zömében, de itt ők magyarok, magyarul beszélnek, imádkoznak, énekelnek, Igét hallgatnak, sőt Igét hirdetnek, prédikálnak.

Baptisták Ausztráliában

Az már közismert az érdeklődők előtt, hogy Ausztrália első európai lakói Angliából érkeztek, mint közbűnténves és politikai elítéltek, hogy a változott körülmények között legyen alkalmuk életüket végiggondolni és egy merőben mást, azaz újat kezdeni. Az evangéliumi töltésű vezetők jól számítottak. Ausztrália népe és fejlődése azóta megmutatta, hogy az evangélium ereje a társadalom kivetettjeiből milyen értékes népet tud alkotni. Az evangélium élő és ható, szíveket tud változtatni, megtéréseket létrehozni, újat tud alkotni.

Amikor Angliából Sydney kikötő felé az Új-Dél Wales gyarmatra elindult a fegyencekkel megrakott teherhajó, 1788-ban, az angliai baptisták kérték a minisztert, engedjen el velük egy baptista lelkipásztort. De mert a fegyencek közt nem volt baptista felekezethez tartozó egyén, a kérést elutasították.

Az első baptista prédikátor John Mec Kalg 43 évvel később 1831-ben egy kocsma hosszú termében kezdett el prédikálni Jézus Krisztusról. A hallgatók gyorsan szaporodtak, s még ez évben (1831) bemerítések is történtek az öbölben. Majd jelképesen az öbölhöz közel – hogy könnyen lehessen bemerítési ünnepet rendezni – béreltek egy szobát imaháznak. Néhány évre rá pedig a város központjában megépítik első kőtemplomukat, amelyet 1836. szept. 23-án felavatnak. Ezt a templomot 100 éven keresztül, mint "Új-Dél Wales" központi baptista templomát használták, amíg 1937-ben egy még pompásabbat építettek.

Sydneyben 25 év alatt négy nagy baptista gyülekezet is alakult. Ekkor 1858-ban már szervezett munkával látták biztosítva a misszió jövőjét és megalakították a "Gyarmati Missziós Társaságot". Néhány évvel később, amikor már 200 gyülekezetet és többezer tagot számláltak, megváltoztatták nevüket "Új-Dél Wales Baptista Unió"-ra.

A kontinens a múlt század végéig hat gyarmatból állt. 1901. januári hatállyal a hat gyarmatot hat államma nyilvánították és egyidejűleg államszövetségben egyesültek. Az egyes államoknak külön törvényhozó és végrehajtó szerveik vannak, amelyek belső ügyekben teljes önállósággal rendelkeznek.

Ugyanilyen módon működik a Baptista Egyház is, amely szerint minden államban unióba tömörültek a gyülekezetek, de van szövetségi központjuk is. Ide csatlakoztak *Tasmania* és *Új-Zéland* szigetek is.

A hat állam és a két sziget baptistái 919 gyülekezetbe tömörültek, ahol 70.944 úrvacsorázó tag van, a szimpatizánsokkal, barátkozókkal, a gyermeksereggel, tehát a lelkigondozottakkal együtt 341.120-an hallgatják az igét és alkotják a közösséget.

A baptisták létszámának területi megoszlása

Állam	Főváros	Gyülekezet	Úrvacsorázó tag	Lelkigondozottakkal e.
1. New South Wales	Sydney	283	21.605	94.509
2. Victoria	Melbourne	179	16.183	60.458
3. Queensland	Brisbane	142	12.758	56.396
4. South-Australia	Adelaide	74	5.990	27.469
5. Western-Australia	Perth	81	5.293	25.947
6. Tasmania	Hobart	31	2.205	9.944
7. North Territory	Darwin	9	410	5.197
8. Új-Zéland	Wellington	120	18.500	65.200
Összesen:		919	70.944	341.120

Voltam meghívott vendége a Victoriai (Melbourne Baptista Uniónak, ahol Dr. Ken Manley elnök fogadott, az országos főtitkár rev.John Simpson és a bevándorolt etnikai gyülekezetek koordinátora rev. Paul James testvér társaságában. Itt került sor a kölcsönös tájékoztatás mellett a mi Melbourne-i Első Magyar Baptista Gyülekezetünk helyzetének és jövőjének megbeszélésére is.

Megkerestem Adelaide-ben, Brisbane-ban és Sydney-ben a baptista teológiákat, amelyek szeminárium, ill. bibliaiskola címen működnek. A legmagasabb fokú teológiai intézet a victoriai Melbourne-ben van – EVANGELICAL THEOLOGICAL ASSOCIATION – néven. Itt 350 hallgató tanul, akik közül 150-en más egyetemeknek is hallgatói. A Collegiumban ők is helyet kapnak. Fogadott a Teológia elnöke rev.dr. Kenneth R. Menley, és a dékán Ms. Merill, A. Kitchen, valamint a professzori kar nagyobb része, akikkel (12-en) munkaebéden cseréltük ki kölcsönösen a Melbourne-i és budapesti teológiákon szerzett tapasztalatainkat. Az elnök kijelentette, szívesen fogadnak Budapestről ösztöndíjas diákot, különösen ha ott marad a magyar nyelvű baptista gyülekezetet pásztorolni.

Fő kérdéseik szakmai természetűek voltak. Az egyik professzor közülük volt már tanulmányúton Rüschlikonban. Neki volt alkalma Budapesten az IBLA-t is meglátogatni. A másik érdeklődési pont volt: hogyan vészeltük át a kommunizmus 40 évét.

Itt is szó esett arról, hogy minden államban – Perthben, Hobartban és Wellingtonban is van bibliaiskola, de egyenrangú, Teológiai Akadémia csak a melbournei. Az intézet csodálatosan szép és praktikus épületegyüttes, amiben már olyan munka folyik, amilyen reménység szerint néhány éven belül nálunk is megvalósul.

Magyar nyelvű baptista gyülekezet Melbourne-ben

Az 1960-as évek elején érkeztek baptista közösséghez tartozó bevándorlók a jugoszláviai Pancsovához tartozó Vojlovicáról, pl. Bilic és Gál család. Ők előbb a különböző kegyességi gyakorlatot élő hívőkkel egymásra találva tartottak lakásaikon ima- és bibliaórákat. Gyülekezet azonban csak 1969-ben alakult, amikor már több baptista család is ráakadt a kis bibliázó csoportra.

Az ugyancsak jugoszláviai származású Katona Lajos és családja előbb Argentinába ment, majd onnan Ausztráliába érkeztek 1969-ben. Itt melléjük állt a Kerekes család, és Mádó Vilmos magyar származású román lelkipásztor segítségével megalakították a Melbourne-i Első Magyar Baptista Gyülekezetet hét taggal és négy gyermekkel.

E kicsiny magból indult el a magyar baptista misszió, amelynek 1970-ben Molnár Árpád és felesége lett az első gyümölcse. A gyülekezet lelkipásztorává avatták

id.Katona Lajost 1971-ben. Ekkor alakult meg a vasárnapi iskolai munka Fonyódi Istvánné tanító vezetésével. 1974-ben alakul meg a női kör, és az énekkar. Érkeznek többen újra Jugoszláviából – Biszák, Fábrik, Jaksa és Győrfi családok. 1974. december 6-án lett elfogadott tagja a gyülekezet a Victoriai Baptista Uniónak Melbourne-ben.

Katona Lajos lelkipásztor 1977-ig 27 lelket merített alá. Katona Lajos lelkipásztor és felesége 1976-ban járt itthon Jugoszláviában és Magyarországon, Pécsett ill. Budapesten, amikor az MBE elnöksége előtt beszámoltak munkájukról s innen segítséget – Bibliát, A hit hangjai énekeskönyvet, Evangéliumi Karénekest és többféle magyar nyelvű evangéliumi irodalmat – Vezérfonal, Áhítat, Naptár, stb. – küldtünk.

A gyülekezeti tagok 80 százaléka a lecsatolt országrészek magyarságából – Jugoszlávia, Erdély, Szlovákia – valók. Óhazaiak jórésze házassági kapcsolatok révén, ill. az 1956-os forradalom alkalmával nyugatra menekültekből verbuválódott össze. Itt a közös sors formálja és segíti őket egymás keresésére és a testvéri szó megbecsülésére.

Az alapító lelkipásztor Katona Lajos sajnos 1977-ben előbb az USA-ba, majd onnan vissza dél-ausztráliai Adelaide-ba, s öt éve pedig földi pályafutását befejezve az örökkévalóságba költözött. Azóta több vezetője is volt a gyülekezetnek. Jelenleg nincs lelkipásztora, hanem vezetőség áll a gyülekezet élén (gondnok, titkár, pénztáros). Amíg 1988-ban közel 40, ma csak huszonnéhány tagja van a gyülekezetnek. Az ördög itt is megtalálja maga munkáját, hogy osztódással szaporodjanak a gyülekezetek. Azt azonban örömmel tapasztaltam, hogy nem csak a baptista, hanem a velük szimpatizáló pünkösdi és református tagok is keresik a járható ösvényt. A Békehírnökben megjelent "Hitelvi állásfoglalásunk" c. eligazítást legalább 50 példányban kellett fénymásolni. A bibliaórák témája a konfesszió. Hitvallásunk c. könyvecskét több példányban vittem és küldtem a kérésükre.

A gyülekezet ma

A mai gyülekezet legfőbb jellemzője az élni akarás. Ez sok fáradozást és áldozatot igényel. De mert mégis csak van a testvérközösségnek "Bethániája", ahol lelkileg megpihennek, az igéből erőt merítenek, egymás terhét hordozva örülnek, s boldogok. Nagy áldozat egy-egy istentiszteletre való eljövetel is, mert a három milliós, de kertváros jellegű település – Melbourne – átmérője kb. 100 km, és a gyülekezeti tagok a széleken, sőt azon kívül is laknak. Tömegközlekedés nincs, autókkal órákat utaznak a lelki örömökért.

Mivel már az alapító lelkipásztorral kapcsolatom volt, nemcsak mi tartottuk számon őket, hanem ők is minket, s közöttük engem. A 25. évfordulóra meghívtak vendégnek még 1994-ben, de csak most tudtam kérésüket teljesíteni, 1995. április 11-től június 14-ig, s így lett a 26. jubileumi év negyedszázados ünneppé.

A jubileumi ünnepségen részt vett nemcsak a Baptista Unió képviselete, hanem a magyar keresztyén gyülekezetek sora: r. katolikus, református, pünkösdi, adventista, a szomszédos angol-, román-, de a távolabbi Geelong gyülekezete is. Eljött Adeilaide baptista küldöttsége, és táviratban üdvözletüket küldték az 1.000 km-re lévő Sydney-beliek és a 2.000 km-re lévő Brisbane-iak is.

A magyar nyelven hirdetett ige és az evangélium utáni éhségükre jellemző, hogy a múlt évben meghívta az ökumenikus közösség Cseri Kálmán ref. lelkipásztort, utaztatását vállalva. Most pedig engem, akit az említett városok magyarjai akartak hallani. A Melbourne-i római katolikusoknál is három templomban, a magyar református, pünkösdi és adventista gyülekezetekben is szolgáltam. A kilenc hét alatt negyvenhatszor mehettem szószékre.

A gyülekezet mai életére nézve az is jellemző, hogy a 21 éve megalakult énekkar folyamatosan szolgál. Bár csak 12 taggal, de az utóbbi évtizedben az aradi és nagyváradi gyülekezet volt szólistái erősítették fel. Szolgálataik nyomán ismertté váltak a város magyar köreiben. Sokszor együtt szolgáltunk, mert bárhova mentem, őket is hívták. De nemcsak miattam, hanem a februárban ott tartózkodó Cseri Kálmán ref. lelkipásztor (Bp. Pasaréti Egyházközösség) igehirdetése alkalmával is énekeltek. Szolgálatukról azt írták a Magyar Élet c. újságban: Ez a kórus énekszámaival bármely hivatalos kórus mellett megállja a helyét. Szolgálatukat szerényen, Isten dicsőségére végzik. Még a nevüket sem akarták bemondani. "Nem a nevünk a fontos – mondták –, hanem a szolgálatunk..."

A magyar nyelvű felnőtt hitvalló baptisták Melbourne-ben legalább 100-an lennének, ha tagjaik tovább nem mentek volna más városokba, vagy gyülekezetekbe. A többes azt érzékelteti, hogy nemcsak angol, vagy román, stb. baptista gyülekezetbe, hanem pünkösdi vagy reformátusba is. Nem egy magyar református gyülekezet lelkésze volt baptista, ott kapott megbízást, lehetőséget és ott szolgál. Előbb-utóbb az a sorsa minden etnikai közösségnek, hogy beolvad a befogadó ország hivatalos nyelvét beszélők gyülekezetébe. Sydneyben, Adelaide-ban, Brisbane-ban, Geelongban kevesen vannak magyar nyelvű baptisták, ezért valamelyik angol gyülekezet tagjai. De egy hétköznap este összejön a baptista, adventista, református, pünkösdi közösséghez tartozó magyarság, hogy anyanyelvén halljon igét, mondhassa el imádságát és énekeljen a közösségben. Az e helyeken talált gyülekezetek élnek és örülnek. Én is örömmel szolgáltam közöttük.

Jellemzője a kinti gyülekezetekben élőknek az erős magyarság-tudat. Templomok, imaházak szószékei mellett legtöbb helyen ott van az ausztrál, a keresztyén és a magyar zászló, Hősök napját, a Trianoni szerződés aláírása 75. évfordulóját rendszeresen ünneplik. Ők tudják leginkább mit veszítettek általa.

Június 4-én (pünkösdkor) a r. katolikus templomban prédikáltam, de a zászlós bevonulás, népi öltözetes énekesek a 75. évfordulóra emlékeztettek. A megemlékezési ünnepet a Manrézia teremben folytattuk, ahol megjelentek: "az ünnepély védnöke és elnöke Jim Schort szenátor, ünnepi szónok, Dr.David Kemp miniszter, John Wilson püspök, valamint jómagam. A vendégeket köszöntette a ház elnöke, Fadgyas László."

Az előadó, dr.David Kemp miniszter ismertette a magyarok Ausztráliába történő kivándorlásának történetét, kezdettől napjainkig. Elismeréssel szólva a magukkal hozott kulturális értékekről:

"...1956-1980. között kb. 8000 kisebbségben élő magyar vándorolt ki Jugoszláviából Ausztráliába. A magyar származású ausztrálok az üzleti életben, sajtóban, egyetemeken, a művészetben és a politikai életben jelentősen hozzájárultak életünk színvonalának emeléséhez. Pl. a mai ünnepen a Melbourne-i Baptista Egyház Énekkara és kitűnő szólistáinak előadása Balla Ferenc minden részletre kiterjedő vezetésével..."

A Magyar Baptista Gyülekezet jubileumi ünnepéről megemlékezett a Victoriai Baptista Unio lapja – Hungarians Celebrate Their Origins – A3-as teljes oldal 6 hasábban, fényképekkel. Méltatja benne a vendég dr.Mészáros Kálmán prof. munkáját az országos elnökségnél és a teológián tett látogatását. Többek között arról is ír, hogy tudnánk-e küldeni az I. Magyar Baptista Gyülekezetnek misszió munkást? Amire a válasz úgy hangzott: Igen, ha a Baptista Unio Melbourne-ben ezt anyagilag is tudná segíteni.

Kárpátaljai misszióúton

Azt hittük sokan, hogy Kárpátalján a magyar baptista misszió végleg megszűnt. Az első hírek nem voltak biztatóak. A megbízott misszionárius, Tóth Gábor szegedi testvérünk arról tájékoztat, hogy Beregszászon és környékén, kisebb falvakban úgy 200 magyar hívő testvérünk él. Mivel az otthonaik viszonylag nehezen megközelíthetők, az őket gondozó presbiterek legfeljebb havonként jutnak el közéjük. A mindennapi munka mellett lelkigondozást végző választott testvéreinktől ez is nagy teljesítmény. Nem csodálható, hogy a gyülekezetekben nem mutatkozik lendületes fejlődés. Egy-egy bemerítés csak két-három éve volt, azt megelőzően tíz éve sem. Az említett kétszáz főnyi testvériség így általában idős emberekből, gyenge egzisztenciákból áll. Fiatal, aktív munkaképes kevés található a gyülekezetekben. Énekkarok nincsenek, vasárnapi iskolai munkát nem végeznek, bár állítják, hogy foglalkoznak a gyermekekkel.

A századelőre visszatekintő régi központok egyikén, Munkácson oroszul, illetve ukránul prédikál Sztyepán Nemes testvér, az ottani presbiter. Nem beszél magyarul. Ő az egész terület baptista missziójának vezetője. Beregszászon, régebben hatósági rendeletre bezárták az imaházat, a gyülekezetet összevonták a református egyházzal. A szép, nagy református templomba vasárnap délutánonként 20-25 helyi baptista jár el. Mindenesetre hálásak a hívők azért, hogy máig tűri őket a református egyház. Emellett működik még egy házi áhítatos kör, egy mozgássérült asszony lakásán. Közülük nem jut el mindenki rendszeresen a református templomba.

Bene községben Dr. Szabó Imre és Tóth Gábor testvér Beregszász környékén tevékenykedik. Mindketten anyagilag támogatják a nélkülözőket. Lehetséges, hogy ez a körülmény motivál egyeseket a gyülekezeti kapcsolat tekintetében, de szükségtelen ezt olyanok esetében feltételezni, akik évek óta fel sem kelhetnek a betegágyból.

Az anyagiak mellett a legfőbb lelki támogatás az lenne, ha folyamatossá válna egy helyi missziós kurzus, és fiatal igeszólók állhatnának szolgálatba. Ennek első próbálgatásai az idei nyáron elkezdődtek.

Körülmények

Az új ukrán kormány fenntartja az állam egyházügyi felügyeletét, bár ennek sokkal szerényebbek a feladatai, mint a szovjet hatóságé volt. Nem korlátozzák az evangélizációt. Az óvodákban a gyermekek étkezése imádsággal kezdődik. Beregszászon az egykori Lenin-szobor helyén, 1993-ban szószék állt egy szabadtéri evangélizáción, amit ezren hallgattak. Billy Graham műholdas evangélizációját pedig a nemrég megnyitott magyar színházban közvetítették. Ezeket előzetesen be kellett jelenteni, de a tervet nem kötötték semmi különösebb feltételhez. Testvéreink újabb evangélizációkra készülnek, de a régebbi szolgálatukat is megáldotta az Úr. Benén vannak komolyabb érdeklődők.

Az általános gazdasági nehézségek rögtön szembe tűnnek a legtöbb magyarországi látogatónak. Az üzletekben a polcok üresek. A gyors pénzromlás a magas árak, és a szociális támogatás hiányosságai ellenére nem panaszkodnak sokat az emberek. Azt szokták meg, hogy csendben hordozzák keresztjüket. Némelyeknek a magyar missziósok havonkénti segélyei, a gyógyszer, élelmiszer és kötszer a kizárólagos támasza, a hívőket áradó kedvesség és hálaadás jellemzi.

A szülők otthon őrizgetik gyermekeik képét a falon. Délceg katonatiszt, fotogén fiatal leány. A kísérő szövegeket lassan megtanuljuk: "Mindent megadtunk neki. Kitűnően végezte az egyetemet." Ezt követi a gyermek magas pályaíve természetesen hit nélkül. Jó besorolása. "Milyen szép jövedelme volt leszerelése után!" Vagy: "Milyen jó partit csinált." Házassága, válása, újraházasodása következik. Az unokák. Végül egzisztenciális bukás. "Azelőtt még jött, meglátogatott rendszeresen. A szülei kedvében járt. Utoljára annyi fát hozatott az erdőről, hogy azt hittem, tíz évig is elég." – "Ó, hallani sem akar Istenről. Felém sem néz, elég a maga baja. Az italozásban keres vigasztalást." Némelyiknél még egy adat járul mindezekhez: "Elítélték, és most ül."

A legszerencsétlenebbek a panel-lakók és az idős betegek. Egy havi nyugdíj a havi esedékes villanyszámlát épp fedezi. A fűtés, gáz és áramszolgáltatás nagyon gyakran akadozik. Kétnaponként jár a posta. Vasárnap a kisebb szárnyvasutakon a vasúti közlekedés szünetel. Szinte természetes, hogy a templomokat nem fűtik. Nyáron ez elviselhető, de nehezebben, ha hidegre fordul az idő. "Majd csak megsegít az ÚR!" – Mondják. Ebben biztosan igazuk van.

Presbiterek

Bemutatjuk azt a három presbitert, akit legutóbbi látogatásunk során megismerhettünk.

Beregszászon szolgál *Nagy István* testvér. Messziről jár az imaházba. Szinte az egész napját várakozással tölti, mire koradélután a református templomban elvégezheti szolgálatát. *Szikszai Kálmán* testvér Kerepecen lakik. Gyülekezete Guton van. Foglalkozására nézve kőműves, édesapjától tanulta, de munkavezető volt. Most inkább háztáji gazdálkodásával tartja el magát és családját. Szívélyes, figyelmes és határozott. *Molnár Ede* Beregújfaluban lakik, Kígyóson van a gyülekezete. Ő is építőiparral foglalkozik. Szerényen el van látva munkával, ami már nagyon várja hétfőn reggel. A háztáji gazdálkodása a megélhetését biztosítja. Már az édesapja presbiter volt, akkor még 70 körüli taglétszámmal örvendeztek a gyülekezetben. Ma a leánya református hitoktató. Női ágon hírneves család, mert Molnár testvér felesége a neszmélyi evangélista, Kántor Ferenc (1871-1946) és hasonló nevű fia, a nagydobronyi prédikátor leszármazottja. Ahol édesapja még szép gyülekezetben szolgált, abban a községben ma egyetlen egy gyülekezeti tagunk él.

A presbiter testvérek érzik a hiányát a teológiai műveltségnek. Szeretnék, ha valami megoldást találhatnának, az orosz és ukrán szövetséghez hasonlóan. Szívesen küldenének tanuló ifjút a Teológiai Akadémiára vagy a Missziói Főiskolára, de még ennek úgy látszik nem jött el az ideje. Kijev és Moszkva már helyet adott teológiai iskolának. Magyarok ott nehezen tanulnának.

Irodalom

A hívő magyar irodalom teljesen hiányzik. Az irodalom kifejezés önmagában ellenszenves. Kitalált, költött mesét jelent, amitől fontosabb – ki is tagadhatná – maga a Szentírás. Versek természetesen vannak a Bibliában is. A zsoltárok mind egy-egy csodaszép vers. Ennek szélesebb körű elismerése még várat magára.

INNEN - ONNAN

Qumran és a korai keresztyénség

Az elmúlt esztendőben megjelent a hazai könyvpiacon egy különös mű, amely már címlapján az évszázad vallási botrányának leleplezését ígéri: Michael Baigent – Richard Leigh: Mi az igazság a Holt-tengeri tekercsek körül? – címen.

Mi az igazság a könyv állításai körül? – kérdezik tőlünk, lelkészektől azóta is új dolgokra nyitott fiataljaink az ifjúsági órákon, hittanórákon. Noha sok tekintetben a könyv stílusa és állításainak igazolási módja is már önmagáért beszél, mégis fontos, hogy tudjunk választ adni a felvetődött kérdésekre a keresztyénség eredetét és tanítását illetően. Külföldön került kezembe az a könyv, amely nekem segített a helyes tájékozódásban. Szerzője Hartmut Stegemann, 1954 óta vesz részt a qumráni leletek kutatásában és az eredeti töredékek kiadásában. A göttingeni egyetem újszövetséges professzora és az ottani Qumránt kutató intézet vezetője. Könyvének címe: Die Essener; Qumrán, Johannes der Taufer und Jesus. Herder Kiadó, Freiburg, 1993. Az itt olvasottakat szeretném most továbbadni, talán segítséget jelenthet másnak is.

Qumrán és Keresztelő János

A Holt-tengeri tekercsekről és a qumráni ásatásokról igen jó, részletes összefoglalást olvashattunk már Gerhard Kroll: Jézus nyomában című könyvének 212 kk. oldalain (Szent István Társulat, Bp. 1985. 2. kiadás). A szerző lehetségesnek tartja, hogy Keresztelő Jánost apja a qumrániakra bízta, hogy ők neveljék (224. o.). Erre utalnak a Lk 1:80: "A kisgyermek pedig növekedett, és erősödött lélekben, és a pusztában élt egészen addig a napig, amelyen szolgálatba lépett Izráelben." Így János lenne az összekötő qumrániak és Jézus között (mivel Jézus János tanítványa volt. Stegemann ezt kizárt dolognak tartja, szerinte János nem volt sem esszénus, sem azok szellemi tanítványa, sokkal inkább konkurált az ő igényeikkel, elvárásaikkal. Míg a qumráni tekercsek tanúskodása szerint az esszénusok csak a Szentföldön reprezentálták egész Izraelt és azon kívül elképzelhetetlen volt életük és küldetésük (210.o.), addig János prófétai elhívása révén a pusztába megy ki – de nem Júdea pusztájába, ahol Qumrán található – hanem Jerikóval átellenben a Jordán túlsó oldalára, a pogányok földjére, pontosan oda, ahonnan egykor Józsué a Jordánon át bevezette a népet az ígéret földjére (Jn 1:28 és 10:40). Stegemann részletesen bizonyítja ezt az állítását és leírja, hogy miért alakult ki az a hagyomány, hogy János a Jordán nyugati partján keresztelt (294 kk.o.). A bibliai hagyományra támaszkodva, szimbolikus módon, prófétai jel cselekvéseként itt hirdeti meg Izrael számára a bűnbánatot és a megtérést, az eljövendő üdvösségbe való belépés lehetőségét a bűnbocsánat ígéretének keresztsége által. Qumrán ezzel szemben a Szentföld határain belül, Júdea pusztájában van. Ha csak a sok víz miatt választotta volna János a helyet, akkor egyszerűbb lett volna a Genezáreti tónál, vagy a gazdag Jerikó nyilvános és privát fürdőinél keresztelni. Annál inkább, mivel az asszénusok mindig fürdőmedencét használtak rituális mosakodásaikhoz. De János számára nagyon fontos volt a hely maga is.

Elhangzik az az állítás a már említett bestsellerben (183. o.), hogy a keresztség eredetét és gyakorlatát Qumránból vette át a keresztyénség és természetesen Keresztelő János is. Ezzel szemben Stegemann részletesen bizonyítja, hogy a qumráni bemerítkezés gyakorlata és a János által végzett keresztelés minden lényges ponton különbözik egymástól:

1. János számára döntő volt, hogy ő végezte el ezt a ritust, merítette víz alá az embereket. Feltétlenül szükséges volt a kereszteléshez az ő személye, nem önbemerítkezés volt. Qumránban és általában a zsidóság gyakorlatában a vízmedencébe való merülést mindenki maga végezte, teljességgel ismeretlen volt egy keresztelő személy közreműködése egy adott ritus keretében. Ez példa nélküli a zsidóságban János fellépése előtt.

2. A keresztség János számára szakrális jelentőséggel bír. A küszöbön álló végső ítélettel szemben megőrizte a megkereszteltet és lehetővé tette a bemenetelt az eljövendő üdvösségbe. A qumráni és a zsidóságban egyébként gyakorolt bemerítkezéseknek nem volt szakrális jellege. Arra szolgáltak, hogy annak gyakorlóját rituális szempontból kultikusan tisztává tegyék, alkalmassá az azt követő szertartás, imádkozás, istentisztelet vagy papi szolgálat elvégzésére.

3. János a Jordán keleti partjának egy meghatározott helyén keresztelt és a helynek meghatározó szimbolikus értelme volt. Az esszénusok pedig Qumránban és ahol laktak mindenütt (Josephus Flavius szerint az esszénusok mintegy négyezren voltak és Palesztina városaiban és falvaiban laktak szétszórva; Antiquitates XVIII 1,5,18-22) direkt erre a célra készített medencékben merítkeztek be a vízbe. Sem a Jordán, sem a János által választott hely nem bírt számukra reális vagy szimbolikus jelentőséggel.

4. A János által megkereszteltek számára az esemény egyszeri aktus volt életükben. Az esszénusok azonban napjában háromszor bemerítkeztek a vízbe a közös imádkozások előtt.

5. János keresztsége az eljövendő végítéletre nézve bűnbocsánatot ígért, Isten bocsánatát, ő maga nem bocsátotta meg senkinek a bűnét. Az esszénusok fürdőjével kapcsolatban

---

Folytatás az előző oldalról

Kárpátaljai misszióúton

Minden hívő folyóirat, újság – orosz vagy ukrán – a magyarság számára egyáltalán nem, vagy alig olvasható. A bibliaolvasással is hasonló a helyzet. Nehezen megy, noha betűvetést három nyelven oktattják: oroszul, ukránul és magyarul. Az a két nyelv sem annyira hasonló, amennyire itt mi gondoljuk, bár mindkettő cirill betűkkel ír.

A misszionáriusok terjesztik a romániai magyar hívő irodalmat, éppen úgy, mint a budapesti kiadványokat. Az újság, és a könyv jól megfér egymás mellett, bárhol adták ki, viszont más a helyzet a gyülekezeti énekeskönyvvel. Közkézen inkább a régi Hit hangjai romániai kiadású változata, és a régebbi karénekes forog. Ahol az 1960-as, budapesti kiadású, revideált gyülekezeti énekeskönyv előfordul, ott egyszerűen könyvtári rekvizitum, senki sem használja. A kottaismeret hiánya miatt gyenge a gyülekezeti éneklés. A kísérő hangszerek elöregedtek, lehangolódtak, ha vannak egyáltalán. Talán akadna egy-két zeneiskolai végzettségű hívő fiatal, őket azonban inkább nélkülözi a gyülekezet.

A vendégeskedés alatt 175 igehallgatóval találkozhattunk 5 helységben, 4 nap alatt, 9 igehirdetés alkalmából. A hallgatóság figyelmes, érdeklődő volt. Mire megérkeztünk pontosan a hirdetett időre az egyik helyre, élénk eszmecsere folyt a tagfelvételi rendről, mivel néhányan már hónapokkal előbb döntöttek Jézus Krisztus mellett. Egy másik házi áhítaton, az egy óránál jóval hosszabb istentiszteletet követő beszélgetésen arról érdeklődött egy jelenlévő, hogy "biztosítja-e a keresztség az újjászületést?"

A kárpátaljai magyar misszió élni akar. Nélkülöző testvéreinket körülményeik fokozottan felénk fordítják. Várják figyelmes, áldozatos, imádságos szeretetünket. Amíg valami újabb, esetleg komoly akadályba nem ütközik, vállaljuk támogatásukat, bátorkodjunk látogatni őket!

Impulsor

soha nem társult a végítélet gondolata vagy a bűnbocsánat eszközlése.

6. János számára a keresztség megpecsételte a megtérés valódiságát. Az esszénusoknál a megtétérés a Tórához való szigorú ragaszkodást jelentette, de ez valójában a diaszpórából az ígéret földjére való visszatéréssel és az uniójukba való belépéssel valósult meg. A vízbemerülés gyakorlásával a megtérés gondolata soha nem kapcsolódott össze

---

Az első pesterzsébeti gyermekkórház

A második világháború után, az ország több településén heroikus munkával kisebb-nagyobb egészségügyi intézményeket létesítenek. Közülük az egyik, a háború sújtott város külterületén, Pesterzsébeten, egy elnéptelenedett csendőrlaktanyában létesült. Az akkor önálló úgynevezett "megyei városokban" ez volt az első kórház. Az épületben elhelyezett emléktábla szerint 1945. augusztus 8-án, ötven éve nyitották meg. Szeretnénk a számukra nevezetes eseményért Istennek hálát adni e néhány sorban.

Szakemberek, ápolónők, anyagi eszközök teljes hiányával, romok között, gyorsuló infláció közben, kiszámíthatatlan jövővel szemben, mégis bizakodó reménységgel és hittel alakult meg a gyermekkórház. Az emléktábla a Magyar ... említi, nyitó készletként. A valóságot azonban dr. Ferencz Pál alapító főorvostól így hallotta a gyülekezet, egy későbbi beszédben: "A kórház úgy született, mint az ember: Vérben, sárban, szennyben".

Új kórház a főváros peremén

Pesterzsébet abban az időben sok szegény családdal zsúfolt előváros. "Minden száz újszülött közül 20 nem érte meg születése első évfordulóját", – írja egy terjedelmesebb, anonim irat. A háború után az erzsébeti csecsemők között gyakori betegségekkel a szülők a főváros túlsó negyedében lévő Madarász utcába mentek. Feltéve, ha volt "betegségi biztosításuk".

A Virág Benedek utcában előbb egy barakktábort alakítottak át tüdőbeteg kórházzá, ahol Tapolyai János, egy hívő orvos gyógyított. A fegyverek elnémulása után néhány hónappal felkereste a polgármester és Ferenc Pál a helyi baptista lelkészt, Bretz Emilt (1904-1979), hogy vállalja el a szociálpolitikai irányítását. Így létesülhetett a kisváros központjában, egy saroképület használatba vételével az első gyermekkórház. Egymás melletti, zártsoros beépítésű, földszintes épület, eredetileg villa, amit 1945-ig a csendőrség foglalt el. Egyik oldal a körforgalmú 32-es villamosjárat főútvonalára, a Jókai utcára nézett, míg két bejárata az erre merőleges mellékutcából, a Vas Gereben utcából nyílt. Négy egymás melletti telken, a nővérek emlékezete szerint, 9 betegszoba, körülbelül 50 ágy és a szükséges kiszolgáló helyiségek által alakították ki a célnak megfelelő intézményt. Az épületkoszorú körülhatárolt egy belső udvart. Volt egy orvosi kezelő, ahol szükség esetén kisebb gégészeti műtéteket is lebonyolítottak; laboratórium, röntgen, egy orvosi lakás, iroda, teakonyha, varroda, prosectura.

A kórház jellegét személyzetének sajátos összetétele adta. A kis létszámú orvosi gárda az első évtizedben "vegyes világnézetű" volt. Ma ennek már nem lenne jelentősége, a pesterzsébeti első gyermekkórházban mégis fokozottan vették figyelembe, főleg az ötvenes évek elején. Néhányan kizárólag egészségügyi hivatásuknak éltek, míg a fiatalabb orvosok közül hárman elhatározták, hogy a rászorult gyerekeket "Jézus Krisztus nevében, akár ingyen is gyógyítani fogják". Ezzel az elhatározással fogott gyógyító munkához Boda Domokos és neje, Bányai Lenke, akik imaházunkban kötöttek később házasságot, és Szilágyi Pál orvos testvérünk. A nem azonos világnézetű, vagy nem keresztyén kollegáik elismeréssel, zavartalan és kifogástalan összhangban dolgoztak velük.

Boda Domokos az Orvosi Hetilap egyik tavalyi számában kiemelte Ferencz Pál igazgató főorvos szakmai kiválóságait és külön levélben tesz említést nemeslelkűségéről.

Bretz Emil és felesége, Maude Cobb arra vállalkozott, hogy egyszerű vidéki ismerőseik körében leányokat toborozzon ápolónői munkára. Esti tagozaton alapfokú iskolai végzettséget, a kórházban nyitott tanfolyamon egészségügyi képzést, és a Nagy Győri István utcában, németországi mintára szervezett diakonisza-anyaházban keresztyén bibliai ismereteket nyertek a vállalkozó leányok. Egy évvel a megnyitás után 9 diakonissza-jelölt működött, írja a korabeli Lelki Élet. Az ilyen körülmények által biztosított lelkület, a szeretet és a nemes vállalkozó készség ötvözete terjesztette a kórház jó hírnevét, még a Rózsadombról is hoztak gyermekeket Pesterzsébetre. A részben fennmaradó és megőrződött levelezés bizonyítja, hogy az amerikai G. W. Sadler missziói főtitkár (Richmond, VA) rendszeresen támogatta pénzzel és eszközökkel a pesterzsébeti kórházat és a diakonissza intézményt. Ezek a lelkiismeretes és imádságos ápolók nagy kockázatot vállaltak. Két diakonissza-jelölt kapott tüdőbetegséget. Egy harmadik gondozót hastífusz fertőzött meg, és hónapokat töltött a kórházban. A diakonisszák titkárnője, Piniel Mária szerint a nővérek személyesen nem kaptak fizetést, "egy kevés zsebpénzt, kosztot, lakást és ruhát kaptak". Ennek fejében a diakonissza otthon kezelte anyagi javaikat.

1951-ben feloszlatták a szerzetes rendeket, a baptista diakonissza-intézetet is államosították. A kórház személyzetét előbb együtthagyták, de később fokozatosan kicserélték. Egykori főorvosa a László kórház élére került, az orvosok és az ápolónők még messzebbre sodródtak. Legtávolabbra a lelkész és családja került. az óceán túlpartjára Bretz Emilről Harangi László egyetemi tanár írt az ottani Magyar újságban, és méltatta Bretz Emil magyarországi missziós, emberbaráti értékeit. Egy erdélyi orvos, Kovács Vilmos írta meg nekrológját.

Az új Dél-Pesti Kórház integrálta az első gyermekkórházat, azóta a Vas Gereben utca 21-ben fogyatékos gyermekeket gondoznak. Az első kórház egykori orvosai és ápolói lassan elfogynak. A gyülekezetben is mind kevesebben emlékeznek azokra, akik valamikor az elsők között érkeztek imaórára vasárnap reggel, tisztán, ízléses, egyenruhában. Az áldott emlékezetű orvosokra, akik erzsébeti szegény gyerekek fölött virrasztottak, és a nővérekkel együtt imádkoztak a gyógyulásukért; közben velük izgulva az új "csodaszer", a penicillin első alkalmazásán, "vajon mit tud". Ehhez előlegezték Isten mindentudását, gyógyító erejét. Együtt munkálkodtak a baptista gyülekezettel "a város jólétén", kezdve ezt oly súlyos körülmények között. Vállalkozásuk a baptista közösség hazai másfélszázados történelmének kétségtelenül az egyik legnagyobb, legbátrabb eseményének számít.

Az ötvenedik évfordulón egy város meggyógyított kis betegei nevében nem mulaszthatjuk kifejezni hálánkat e néhány sorral.

Legyen Istené a dicsőség!

Szebeni Olivér

Szeretet-Szolgálat – 1995. jún-aug. sz.
A Pesterzsébeti Bapt.Gyülekezet lapja

Szemelvények a századelő baptista sajtójából

A Friedensklänge írásaiból

E folytatásban közölt szemelvények írásanyaga eddig magyar nyelven nem volt olvasható. Így mintegy nyolcvanéves múlt eseménysorozata válik magyarul is olvashatóvá, kutathatóvá misszionk történetének e figyelemreméltó időszakából – Schöneck Gábor testvér kiváló fordításában.

1912. április

Ősz is, agg is van közöttünk /Jób 15:10/. A hosszú élet Isten ajándéka. /Zsolt 91:16, Péld 3:2, 16/. Ez az ajándék néha oly hosszú, hogy szülők temetik el gyermekeiket. Mi legyen hát a magukra maradottakkal?

Egy közmondás szerint: Ahová Isten templomot épít, az ördög, melléje mindjárt kocsmát telepít. Gyakorta igaz ez, de nem a budafoki kápolna esetében.

A budapesti gyülekezet Budafokon a hegyen, a kápolna mellett gyönyörű gyümölcskerttel házat vásárolt, és agg testvéreinknek otthont létesített, hogy alkonynapjaikat nyugodtan tölthessék el. Az egészséges környezetnek köszönhető, hogy idős testvéreinknek kitűnő az étvágyuk, és ez gondnok testvéreinknek – Berlet és Klees testvérek – gyakran okoz gondot. Kamra, pince, kassza hamar kiürül.

Kedves Olvasó, tedd fel magadnak a kérdést: mit tehetnénk érdekükben? – Vannak tyúkjaid? – hátha az idősek számára is tojnak egy-két tojást? Disznód kövérebb lett mint az előző? – hátha öregjeinkért lett nehezebb? Jó termésed volt gabonából, burgonyából? – jusson eszedbe: pince, lisztesláda van az öregek otthonában is. Ha az előbbiekkel nem rendelkezel, nyúlj a pénztárcádba! *Jobb adni, mint kapni!* /Lk 16:9/.

Az élelmet küldjétek Matthias Steiger, Budafok, Gellért u. 4-be, a pénzadományokat pedig Jakob Klees, Budapest, VII. Hársfa u. 33-ra címezve.

Jakab 1:27 szerint az özvegyek nyomorúságukban való meglátogatása tiszta, szeplő nélkül való istentisztelet. Erre az istentiszteletre bárki jöhet. – De ne üres kézzel!

/A Friedensklänge 1912/4, 1914/1
és a 1915/11-es számából/

Kórus-szemle Budapest I-ben. A német énekesek szövetségének titkára, van den Kerkhoff testvér üzleti ügyben Budapesten járt... Az alkalmat felhasználva, március 18-án, kápolnánkban egybegyűltek a metodista és baptista énekesek, énekeikkel az Urat dicsérni, és azután kritikának alávetni magukat.

Énekeseink a testvér megjegyzéseit, észrevételeit nagy figyelemmel követték és megszívlelték.

Remélhető, hogy az éneklés ügyét ez is diadalról diadalra viszi. /A.W./

1912. május

Második, nagyobb missziós utam Erdélyben. F. Sturm testvér beszámolója

Február 27-től március 8-ig Bräutigam testvérrel nagyobb körutazást tettünk Erdélyben, s tapasztaltuk az evangélium iránti általános érdeklődést.

Főleg a szászok-lakta Homorodon kezdtük. Egy súlyosan reumatikus nő él itt, aki szívesen merítkezne be, de betegsége nem engedi. Az Úrban való örömét viszont nem akadályozza. Imádkozva, reménykedve várja férje és gyermekei megtérését. Házukban találtunk szeretettel teli befogadást.

Házról-házra járva hívogattunk, és este nagy összejövetelünk volt. A prédikáció után mindenkinek az volt a véleménye: kár, hogy még többen nem lehettek jelen. Kérték, jöjjünk hamarosan újra... A pap és a tanító is szívesen vette munkánkat.

A következő napon Kacára utaztunk. Spiritiszták hagytak itt nyomot, de az emberek szívébe nem tudtak beférkőzni – ami nem kár –, de miattuk igaz törekvések elöl is elzárkóztak az itt élők. Igy néhány családlátogatáson kívül mást nem értünk el...

Este Sárosra utaztunk, és éjjel 1-kor érkeztünk meg. Tudtuk: Schuller testvérék akkor is szeretettel fogadnak. Este házukban tartottunk összejövetelt, így néhány szomszéd is eljött, akik egyébként nem járnak az összejövetelekre.

Másnap esőtől ázott úton kocsival mentünk Durlosba. Itt ismét figyelmes hallgatóknak hirdethettük az evangéliumot. Elmondták: amióta náluk is vannak összejövetelek, sokkal többen olvassák a Bibliát. Feltett kérdéseik bizonyítják, hogy el is gondolkodnak a hallottakon...

Az összejövetel után Medgyesre mentünk át. Itt Bräutigam testvér leszállt a kocsiról és vonaton utazott Nagyszebenbe... Én pedig kocsin tovább utaztam Sárosra. Onnan március 2-án, néhány testvérrel Holdvilágra kocsiztunk, ahol Bogesdorfer testvérnő házában szeretettel fogadtak... Este nagy számú barátkozó jött el, meghallgatni az Igét. Érezhetően közel volt az Úr.

Újra Sárosra mentünk, és vasárnapra ott is maradtunk... Este már nagyon fáradt voltam, de amikor a sok barátkozót megláttam, minden fáradtságom elmúlt...

Hétfőn Nagyszebenbe utaztam én is... Délután Bräutigam és Kreis testvérrel kimentünk a temetőbe, ahol Bräutigam testvér fia nyugszik.

Március 5-én, kisvasúton Vurpodra utaztunk, egy Brassóban megismert családot látogattunk meg... Egy római testvért is meglátogattunk, aki Amerikában tért meg, és gyülekezetünknek lett a tagja. A helység egyetlen baptistája, és bátor bizonyságtevője Krisztusnak. Sok lélek jött el az esti összejövetelre, a fele román volt. Sajnos a nyelvükön nem prédikálhattam, mert 30 év kihagyása után sokat felejtettem. Remélem, Isten segítségével és gyakorlással újra elsajátítom.

Március 6-án, visszautaztunk Nagyszebenbe, ahol csak mérsékelten látogatott összejövetelünk volt.

Csütörtökön Fogarasra utaztunk. Itt is csak kevés érdeklődő jött el az összejövetelre.

Pénteken, március 8-án hazautaztunk. Eléggé elfáradtunk, de hálás szívvel mondtunk köszönetet az elnyert áldásokért, és csendben várjuk az újabb feladatokat az Úrtól...

E. Riedel testvér írása
1912/5 és 6. számból

...Isten csodálatos akarata folytán hagytam el német hazámat és léptem az Orosz Birodalom földjére.

Az akkor számomra még ellenszenves Oroszországot már egy éven belül el akartam hagyni, de Isten ezt a tervemet nem írta alá, hanem teljesen ellenkező irányba, az ország belsejébe vitt. Egy nagy "Németországot", sok német-orosz, orosz-német testvért ismertem meg ott, és hazám iránti öröklött vonzásomat teljesen elveszítettem. Alig gondoltam már arra, hogy a határt újra átlépjem, legkevésbé arra, hogy azt a határt, mely bölcsőmtől még távolabbra vitt.

Szinte kedvetlenül hagytam el – Kataluiból /Románia/ érkezett hívásra – az időközben megszeretett Oroszországot, a drága testvérkört, melyben 25 éven át oly sok áldásnak örvendhettünk. E családközösség nagy értéke eltávozásom után tudatosult bennem igazán. Most Romániában vagyok. 1911. októberében érkeztem Kataluiba. Az ifjúság reményteljes mezején, sokat ígérő szűzföldön kezdtem el nagy türelmet igénylő munkámat. – A 40-60 éves, törvényekkel szabályozott, prédikáció-esők által keményre paskolt talajok, már sokkal kevesebbet ígérnek...

De nem erről, hanem a vidám karácsonyi ünnepünkről akartam beszámolni. Kb. 80 gyereknek beszélhettem karácsony jelentőségéről. Váltogatva tanítottuk egymást énekléssel, szavalatokkal, párbeszédekkel stb., és az ünnepelt Úr Jézus is jelen volt.

Hálásak vagyunk a közel- és távolról jött testvériségnek is. Jöjjetek el újra, mihamarabb, nem kell, hogy karácsony legyen. A viszontlátást fogjuk ünnepelni.

Szokott karácsonyfánk nem volt, de az égi lámpások tündöklése az Alkotót dicsőítő, embereknek békét hirdető mennyei serege emlékeztettek.

Másnap, 25-én, fiatalok, idősek jókívánságaikkal tömték meg táskáimat, és ezzel a kellemes poggyásszal indultam Bukarestbe, ahol a kedves Schlipf testvéreknél találtam vendégszerető otthont. Két vasárnapon volt lehetőségem táskáimat kiüríteni. A vasárnapi iskola főtanítója már mikulásként mutatott be a gyerekeknek.

Ott tartózkodásom két vasárnapja közt volt az imahét. Öt, különböző imakörben több imádkozót is megismerhettem, egynek az arca mindig előttem van...

Schlipf testvér távollétében a hálót is kivethettem. Fogtam-e halat egyet is? – nem tudom. – Remélem.

Január 9-én, néhány kedves énekes elkísért a vonathoz, indulásig velem voltak a vasúti fülkében.

Szerencsésen érkeztem Konstantába, egész úton nyugodtan aludhattam.

10-én, este és másnap Koselieben vethettem ki az evangélium hálóját... E háló már az egész világra kifeszül. Nem kevés hal van benne, de akad köztük hitvány is. /Mt 13:47-49/

Innen Koselakba vitt utam. Két testvérem kisért oda, útközben keresztyénnek nevezett esküvői menetbe ütköztünk, mely egyáltalán nem volt keresztyéni. Nyilvánvaló volt, hogy Jézus, aki szenvedéseinkben, örömeinkben részt akar venni, nem volt meghíva. Mt 22:11-13-ra kellett gondolnom, ahol hasonló vendég láttán mondta lesújtó ítéletét a király.

Az est, már sokkal jobb volt, mert egy kis csoport a lakodalom ellenére eljött a kápolnába Igét meghallgatni...

Másnap, Kuselakba mentünk, és január 16-ig ott maradtunk. Fiatalokkal, idősekkel négyszer jöttünk össze igehirdetésre.

Isten megígérte, hogy Szava nem tér vissza üresen. Vetni akarjuk a magot, és a növekedést Isten adja. Ha megtesszük, amit tennünk kell, akkor Isten megcselekszi, amit kívánunk. Ha azt akarjuk, hogy gyermekeink megtérjenek, imádkozásnál többet kell tennünk. Éleslátású gyermekeink kegyes kívánságainkról nemigen vesznek tudomást, imáinkra alig hallgatnak, intelmeinkre egyáltalán nem ügyelnek, ha észreveszik, hogy hétközben másképp cselekszünk, mint ahogyan vasárnap imádkozunk, prédikálunk.

Misszió-évforduló ünneplés Budapest I-ben

Gyülekezetként 39 éves múltra visszatekinteni annyit jelent: az Úr jóságát végigvonultatni...

Budapest első gyülekezetének történelme Elim-állomásokban, csodákban gazdag, de a keserű vizek sem hiányoztak.

Délelőtt, Preuss testvér a Jel 3:7-12 alapján beszélt a gyülekezetről. Délután, Bauer testvér, aki vendégként volt jelen Pozsonyból, a Lk 7:30 alapján "Isten tanácsának" örömét osztotta meg velünk, mely után három leány merítkezett be Krisztus halálába...

Este ismét nagy sereg gyűlt egybe, a szomszédos gyülekezetek is elküldték prédikátoraikat. Éjfél lett, mire az összejövetel véget ért.

Az Egyesülés bizottságának hivataluk terhét is érezniük kellett még: fél 3-ig tartottak bizottsági ülést...

/A beszámolóból nem tűnik ki, mely napon történt az évforduló megünneplése. – Mivel Preuss testvér is jelen volt, búcsúztatása pedig március 17-én volt, így az évforduló megünneplése annak előtte történhetett./

Énekünnep Bécsben

Az első osztrák kékkereszt egylet baptistákkal, metodistákkal 1912. március 25-én, a Monopol szálló disztermében 5. énekestjük megtartására gyűltek egybe. L. Barta testvér dirigálásával nagyon szép Sion-énekeket adtak elő szólóban és énekkarban.

Melle prédikátor a Saul király démonjai felett győzedelmeskedő pásztorfiút, Dávidot mutatta be. A lelkiénekeknek ehhez hasonlóan kellene az ördög munkáit lerontani, örömet és reményt hozni az elcsüggedt lelkeknek...

A német énekesszövetség elnöke, Frick úr, egy még élő személy történetét mondta el, aki egy istentiszteleten hallott ének hatására tért meg. Azóta is – 34 éven át – boldog énekes...

Hellwich, prédikátor /Boroszló/ az énekelt evangélium fontosságára emlékeztette a hallgatókat. Jézus Krisztus, az üdv forrása a szent éneklésnek is forrása kell, hogy legyen...

A szép program a Koronázási /Jézust koronázó/ ének eléneklésével és imádkozással ért véget. Ezután szolgálatkész Márta-kezek sonkát, sajtot, kenyeret, kalácsot kínáltak az énekeseknek és a vendégeknek. A kedélyes együttléten a bécsi és budapesti énekesek ráadással is szolgáltak... Szép énekükön felbuzdulva a jelenlevő rendőrfelügyelő azt mondta: "A pestieket szívesen hallgatnám újból."

/J. Bauer/

Ford.: Schöneck Gábor

SAJTÓFIGYELŐ

Gergely-naptár és egyházpolitika

A macedóniai liberális párt kezedeményezte, hogy a macedón ortodox egyház vezesse be a Gergely-naptárat az eddigi Julián-naptár helyett. A kezdeményezéshez az egyházi vezetés nem fűzött kommentárt, az értelmiség és a művészek támogatják.

A háttérben vélhetően az a törekvés áll, hogy a macedón ortodox egyház egyre inkább különváljon a konzervatív szerb ortodox egyháztól. Az elválást már 1967-ben kezdeményezték, de az ortodox világegyház ezt mind a mai napig nem ismerte el.

Az ortodox egyházak többsége századunkban csatlakozott a VII. Gergely által 1517-ben bevezetett naptárreformhoz. A jeruzsálemi, a moszkvai, a belgrádi ortodox egyház azonban továbbra is a Julián-naptárat ismeri el érvényesnek. (Magyar Kurír)

A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának nyílt levele II. János Pál pápához

"Kedves Testvérünk a Jézus Krisztusban,

a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsához tartozó egyházak keresztyénei szívélyes üdvözletüket küldik Önnek. Örömmel vettük a hírt, ha most hazánk önálló államként várja, olyan országként, amely az együttműködés és a békés együttélés útját keresi minden országgal, határain belül pedig fejlődik az egyházak együttműködése.

Örülünk annak, hogy fontosnak tartja az ökumenikus kapcsolatok feladatát. Az Ön legújabb, "Átlépni a remény küszöbét" című könyvében pozitívan értékeli a II. Vatikáni zsinat konstitúcióját az egyházról: Lumen gentium, és kiemel további dokumentumokat is az ökumenizmusról: Unitatis redintegratio, és a vallásszabadságról szóló nyilatkozatot: Dignitatis humanae. Ezek a dokumentumok és a Directorium ecumenicum számunkra is a kapcsolatok javulásához fűződő remény jeleit jelentik.

Ön az értékes könyvének zárórészében ("Miért vagyunk megosztottak?") azt mondja: a tényleges ökumenizmus alapfeltétele a kölcsönös tisztelet. A rész ezekkel a szavakkal fejeződik be: Még mindig igazságosan és szeretetben kell cselekedni. Örülünk annak, hogy ezzel az elhatározással érkezik hozzánk is, Szlovákiába.

A látogatás alatt Ön három kassai vértanú szentté avatását tervezi, akik erőszak áldozatai lettek olyan, a területünkön dúló háborúk időszakában, amelyeknek a kereszténység megosztásában is jelentős szerepük volt. Az Ön szabadsága, hatásköre arra is kiterjed, hogy az Ön egyháza által elfogadott módszerrel tiszteljék ezeket a mártírokat.

Kedves Testvérünk a Jézus Krisztusban, figyelmeztetni szeretnénk arra, hogy az adott időben a kegyetlen harcokban és az igazságtalan üldöztetésekben a protestánsok és katolikusok egyaránt áldozatokká váltak. Az ellenreformáció idején a helvét és az augsburgi hitvallású evangélikus felekezetektől templomok százait kobozták el. Emberek tömegeit kínozták meg, állították bíróság elé, küldték gályarabságra, és többeket kivégeztek. Eperjesen a 17. században 24 protestánst végeztek ki. Kálmán Dániel evangélikus püspök Pozsonyban fogságban halt meg. A 17. század elején – történészek becslése szerint – az akkori Magyarország lakosságának többsége protestáns volt, és az ellenreformáció erőszakának eredményeképpen 1770-80 között betiltották az evangélikus egyházak működését. Több meghurcolt és vértanú volt tehát az evangélikusok és reformátusok között. A szentté avatással az Ön egyháza térségünk kereszténysége történetének egy fájó korszakát kívánja érinteni.

Ezért szeretnénk Önt megkérni, hogy ha a három kassai vértanú szentté avatása mellett dönt, ismerje el a többi vértanút is, akik ugyanabban az időben szenvedtek bűntelenül Krisztusért. Ezt megtehetné például úgy, hogy eperjesi látogatása alkalmával kegyelettel adózna a Caraffa tábornok által kivégeztetett 24 vértanú emlékének. Hasonló kegyeletadó gesztust tett más áldozatok előtt Magyarországon, Debrecenben, a gályarabok emlékművénél. Ezt azért kérjük Öntől, hogy a három kassai vértanú szentté avatása ne tűnjön úgy, hogy az Ön egyháza csak a saját vértanúit ismeri el, a többieket pedig az igazságosan megbüntetettek közé sorolja. Ellenkező esetben tartunk attól, hogy a szentté avatás negatívan befolyásolná fiatal országunkban a jó irányba fejlődő ökumenikus együttműködést.

Isten áldását kívánjuk az Ön keresztyénséget egyesíteni szándékozó igyekezetére. Örülünk annak, hogy szlovákiai látogatásakor is igazságosan és szeretetben kíván cselekedni (Ef 4:15) – úgy, mint ahogyan könyvében írja.

Mikó Jenő, püspök, alelnök és
Július Filo, püspök, elnök
(Kálvinista Szemle)

Tíz nap a békesség szigetén
"Sátormisszió 95"

Tíz, eredményekben gazdag és lelki felüdülést kínáló napban lehetett részük azoknak, akik július 13-23. között részt vettek a Frigyes-laktanyában zajló rendezvénysorozaton, mely a "Sátormisszió 95" nevű program részeként került megrendezésre városunkban. S hogy mi is történt ez alatt a tíz nap alatt Komáromban? Ezt kíséreljük meg röviden, pontosan összefoglalni.

Délelőttönként a gyerekeket várták a sátorba azok a képzett tanítók, akik vállalták, hogy énekelnek, játszanak, beszélgetnek velük, de ezzel párhuzamosan a gyermekvárosban – egy többnyire külföldiekből álló – speciális csoport is tartott foglalkozásokat az érdeklődő kicsiknek. A melléksátorban tartott ruhaakciókon sok ember megfordult, ami érthető is, hiszen csak a ruhák szállítási költségét számítottuk fel, így a rövidnadrágtól a télikabátig minden darab 50 forintba került. Az akcióhoz a ruhát a budafoki székhelyű Menedék Alapítvány ajánlotta fel, s a teljes bevétel is az alapítvány számlájára került vissza.

Délutánonként a város forgalmasabb pontjain keresztyén fiatalokkal találkozhattak a járókelők, akik zenéltek, énekeltek, meghívókat osztogattak az esti rendez-

vényekre. A Spar előtt, vagy a strandon alkalmanként finn és amerikai színjátszócsoportok műsorát is láthatták az arra haladók.

Tehát szinte mindennap hallható és látható volt Isten üzenete az utcákon, tereken és lakótelepeken.

Az este hét órakor kezdődő rendezvények is tartogattak meglepetéseket a látogatóknak, hiszen mindenki stílusának, beállítottságának megfelelően válogathatott a programok között. Két alkalommal lépett fel énekkar a sátorban. Először a csütörtöki megnyitó ünnepségen a Jobbágy István polgármester vezette neszmélyi gyülekezet kórusa lépett fel, majd az albertirsai "Béke" kórus szerepelt vasárnap. A többi estén a Falumisszió egyik zenekara szolgáltatta a zenét. A Falumisszió négy éve működő, országos ifjúsági szervezet, melynek taglétszáma kétszáz fő körül mozog.

A többnapos rendezvényre Németországból, Svájcból, Franciaországból, Finnországból és Amerikából is utaztak ide keresztyének, az ország számos pontjáról idesereglett hívők mellett.

Említésre méltó esemény volt még a "Jézus" című film levetítése, melyet az érdeklődésre való tekintettel a szervezők megismételtek. A film Jézus életét kíséri végig, s ez a film a mai napig a legnézettebb, a legtöbb nyelvre lefordított, hisz eddig 175 nyelven szinkronizálták, s több mint félmilliárd ember látta világszerte.

Érdekes program várta azokat is, akik a Bibliában leírt történetek tényleges helyszínei iránt érdeklődnek, mert ők meghallgathatták ifjú Mészáros Kálmán székesfehérvári lelkipásztor élménybeszámolóját a Szentföldről, s gyönyörködhettek Izrael szebbnél szebb tájaiban, még ha csak diafilmen is.

Akaratlanul is felmerül bennünk a kérdés: mi haszna volt ebből a rendezvénysorozatból a helyi baptista gyülekezetnek? Mi volt a céljuk, mit szerettek volna elérni?

Több mint ötven, különböző nemzetiségű ember dolgozott együtt, ki-ki a maga tehetsége és elhivatottsága szerint – közel három hétig – teljesen ingyen (!) azért, hogy mindenki megtalálja a lelki békéjét, aki vágyik erre.

Örvendetes tény, hogy a rendezvénysorozatot hirdető plakátokat, melyek a város minden részén láthatóak voltak, a program befejezése után néhány nappal a helyi gyülekezet tagjai eltávolították. Ez mindenképpen követendő, jó példa mások számára is. (Komáromi Újság)

–dit–

VÍZTELEN FORRÁSOK

Áhítat, elhangzott 1995. február 17-én a Kossuth Rádióban, – Az Úr közel! baptista félóra keretében

A sokféle hírt sugárzó rádiót hallgatva, emeljük fel szívünket és szavunkat az Istenhez, hogy ráhangolódjunk az evangélium jóhírének befogadására!

Édes Istenem! Kissé elfáradtam, pedig a nap fele még hátra van. Erőtartalékaim kifogytak, csak Te segíthetsz rajtam. Hozzád fordulok. Szólj hozzám, Uram, figyelek rád! Jézus Krisztusért hallgass meg. Ámen.

Péter apostol második levelében, a harmadik fejezet harmadik, és a második fejezet tizenhetedik versében ezt olvassuk: *"Tudjátok meg... hogy az utolsó napokban csúfolódók támadnak, akik mindenből gúnyt űznek, akik saját kívánságaik szerint élnek" ... "Ezek víztelen források..."*

Kedves Rádióhallgató Testvérem!

Egy-egy nyári gyalogtúrán, vagy talán erőltetett katonai menetben, esetleg műtét után az intenzív osztályon már átélted a hűs ivóvíz utáni emésztő vágyakozást. Ám a testi szomjúságnál is gyötrőbb állapot az, amikor eltikkad benned a lélek. Ha ez bekövetkezik, merre, kinél keresed fölüdülésedet?

A mindent fölényesen leszóló s egyben magukat ajánló, tolakodó és haszonleső hangoskodókkal, a valójában tartalmatlan, víztelen forrásokkal már de sokszor megjártad. Általuk elhitetve hányszor vállaltál hiábavaló áldozatot, oktalan törődést olyan dolgokért, amelyek végül is nem olthatták el benső szomjadat.

Az anyagi javak túláradó bősége, a hírnév, a dicsőség is – ha egyáltalán volt vagy van benne részed – csak ideig-óráig elégítheti ki szívedet.

Ha olykor próbát tettél vallásos külsőségek, előírások pontos betartásával, esetleg máskor mézes beszédű de hamis szívű emberek tanításával, szomjúságod nemcsak hogy megmaradt, hanem ha lehet – a csalódás miatt is – még növekedett.

Hadd tegyek most vallást több mint négy évtizedes tapasztalatom alapján is a Forrásról, amely nemcsak látszat szerint, hanem valósággal is alkalmas a lélek szomjának eloltására! Ez a forrás a megváltó Jézus Krisztus, aki kétezer év óta hívogat minket: *"Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék!"*(Jn 7:37b). E szót meghallva, fohászoddal keresd meg gyorsan Őt, tégy próbát vele!

Ha már megelégíttettél, vedd fontolóra azt is, hogy vajon te, aki sokat szenvedtél a hitegető álforrások miatt, vajon nem szerzel-e hasonló csalódást másoknak, akik nálad keresnének enyhülést, felüdülést. A Jézus Krisztusban megnyert áldás ugyanis arra kötelez, hogy te is légy áldássá.

Az Úr Jézus nemcsak kötelez e jóra, hanem képessé is tesz arra, hogy éltető forrássá alakulj: *"Aki abból a vízből iszik* – mondja a Megváltó –, *amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne"*(Jn 4:14). Az égi eredetű, kiapadhatatlan forrásából merítve, szelíd szavad, hathatós vigaszod, a gyöngéket fölkaroló készséged, megértő mosolyod, másokért elmondott közbenjáró imádságod, mind, mind egy-egy cseppé lesz embertestvéreid szomjának eloltására. De mi lesz veled, ha a mindig adásra kész forrás-sorsra vállalkozol? Nem, nem kell attól tartanod, hogy eközben vesztessé, kifosztottá leszel, mert égi Atyánk igéjével így bátorít téged is: *"az ajándékozó bővelkedik, és aki mást felüdít, maga is felüdül"* (Péld 11:25).

Imádkozzunk!

Égi Atyám, ne engedd felednem szavad! Adj bátorságot, hogy kipróbáljam az életben azt, amire tanítottál. Hogy bizalommal és bőségesen merítsek abból, amit javamra régtől fogva elkészítettél; és ne féljek attól, hogy embertársaimmal jót tegyek, hogy hozzájuk jó legyek – hiszen igéddel erre képesítettél. Maradj velem, hogy meg ne botoljak már az út kezdetén! Az Úr Jézus nevében kérlek. Ámen.

Győri Kornél

Demagóg javaslat

Az SZDSZ július 26-ai sajtóértekezletén elhangzott, hogy a kisebbik koalíciós párt azt szeretné, ha a jövőben az állampolgárok személyi jövedelemadójuk 1-1,5 százalékának felhasználásáról szabadon rendelkezhessenek társadalmi szervezetek, az egyházak vagy kulturális és oktatási intézmények támogatására. Így az egyházakat csak kis részben finanszírozná a költségvetés, nagyobbrészt az állampolgárok tartanák őket el. Tomka Miklóst, az Országos Lelkipásztori Intézet Vallásszociológiai Központjának igazgatóját arra kérte a Magyar Kurír munkatársa, hogy értékelje az elhangzottakat.

– Az elképzelést többszörösen demagógiának tartom. Abban mindenki egyetért: az egyházak finanszírozását úgy kell megoldani, hogy az államtól való függés szűnjön meg. A külföldi modellek tanulmányozása során sokaknak megtetszett az ún. olasz modell, amely hasonlít az SZDSZ indítványához. A polgároknak Olaszországban is személyi jövedelemadójuk egy bizonyos százalékát szociális célokra kell adniuk, és saját maguk dönthetnek arról, hogy ezt mire fordítják. Ez Olaszországban nagyon jól bevált, s azóta Spanyolország is átvette. Ez a rendszer azonban csak ott működik, ahol az egyház jelentős vagyonnal rendelkezik, például amit az államosított vagyon elleni kárpótlásként kapott. Egyházi vagyon államosítására ugyanis sok európai országban sor került, a legkülönbözőbb okok miatt, s ennek jogszerűvé tétele utólagos rendezésként mindenütt az, hogy az állam valamilyen jelentős kárpótlást adott. Vagy egyszerre egy nagyobb összeget, vagy államkötvényt, esetleg egy elvi alapot képezett, aminek kamatait évről évre fizeti. Ez a helyzet Ausztriában is. Ez az egyház tulajdona, tehát nem állami támogatásról van szó, a költségvetést csak egy bizonyos összeg terheli. Ezt nemzetközi szerződésben, vagy állam és egyház közötti szerződés formájában rögzítik, és a támogatás a továbbiakban nem függ az állam jószándékától. Ez biztosítja az egyházak anyagi stabilitását, függetlenül attól,hogy éppen mennyire képesek a hívek fizetni vagy nem fizetni.

Európa sok országában az állam még ezen túlmenően is jelentős részben fizeti az egyházakat, Skandináviában, Belgiumban vagy Görögországban az állam gondoskodik a papok, egyházi alkalmazottak fizetéséről. A nagyon szekularizált Franciaországban pedig az egyházi célú épületek teljes fenntartási költségét fizeti az állam, mondván, hogy ez a nemzeti vagyon része. Tudjuk, hogy Magyarországon jelenleg az egyházi költségvetés jelentős része arra megy el, hogy a templomoknak meg kell javítani a tetejét, a bevert ablakot be kell üvegezni, stb. Tehát külföldön az egyházak jelentős saját vagyonnal és ezek kamataival rendelkeznek, s ezenkívül is segíti őket az állam, s csak az merül fel, hogy a maradék kiadásaikat miből fedezzék. Ekkor jön az a bizonyos olasz megoldás, hogy a személyi jövedelemadó egy bizonyos részét szánják a különböző célokra.

Az SZDSZ javaslatának demagógiája abban áll, hogy minderről elfeledkezik, és úgy tesz, mintha nem lett volna államosítás. Eszébe sem jut, hogy az államosított egyházi vagyonért kárpótlást adjon egy jelentős alap formájában, hanem azt mondja, a múltat felejtsük el, s az egyházak támogatásából az államnak ne legyen terhe.

A demagógiának azonban van egy másik szintje is, ez pedig az, hogy Európa megőrzött egy olyan általános kereszténységet, amelyben a jómódú és vezető rétegek jelentős része kereszténynek vallja magát, és számára természetes, hogy fizeti az egyházi adót, illetve az, hogy személyi jövedelemadója egy részét az egyházak javára fordítja. Ezzel szemben Kelet-Európában kialakult egy olyan polarizáció, hogy a jómódú rétegek, mindazok, akiknek az előző évtizedekben lehetőségük volt felkészülni a menedzseri, vállalkozó pályára, vagy egyéb módon tudtak vagyont gyűjteni, az akkori kor ideológiai követelményeinek megfelelően, néhány kivételtől eltekintve nem vallásosak. Eszükbe sem jut, hogy az egyházak javára jövedelemadójuk egy bizonyos százalékát felajánlják. Magyarországon a vallásos emberek igen nagy része abban a kategóriába tartozik, amely alacsony jövedelme miatt személyi jövedelemadót sem fizet, vagy ha igen, akkor keveset. Nálunk tehát nem az történne, hogy mindenki fizeti a jövedelemadója valahány százalékát, hanem azok fizetnének, akik egyébként kevésbé fizetésképtelenek. A demagógia másik része tehát az, hogy kisemmizi a kisembereket, és ugyanakkor megőrzi a nagyemberek pénzét, s tovább folytatja azt a társadalmi megosztottságot, ami a korábbi 40 évben kialakult: egy nem vallásos uralkodó osztály, és egy kisebb jövedelmű, vallásos osztály létezik egymás mellett. Ez a társadalompolitika számára is rendkívül veszélyes, az egyházak ügyét pedig nem oldja meg. A javaslat természetesen bevezethető, hiszen egy politikai döntéssel mindent meg lehet csinálni, de ennek megvalósulása az egyházakat kilátástalan anyagi helyzetbe döntené, és ezzel súlyos politikai konfliktusokat is okozna.

(Magyar Kurír)

Ökumenikus konferencia

MTI – A keresztény hit és az emberi ellenségeskedés címmel Kecskemétre összehívott többnapos nemzetközi ökumenikus konferencia résztvevői kedden kezdték el tanácskozásukat. A kelet-közép-európai etnikai konfliktusok, s ezen belül elsősorban a délszláv válság leküzdésének lehetőségeit feltárni kívánó eszmecserére több mint húsz országból érkezett másfélszáz egyházi személyiség; felekezeteik küldötteként a katolikus, a protestáns és az ortodox vallások csaknem teljes körét megjelenítik. Megfigyelővel képviselteti magát a konferencián tíz nemzetközi egyházi szervezet is.

Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke megnyitóbeszédében leszögezte: a keresztény hit nem egyeztethető össze az emberi ellenségeskedéssel. A konferencia résztvevői tudják, hogy halk szavú megbeszéléseik majd egy lelkiismeretesen összehozandó zárónyilatkozat nyomán nem fog megszűnni az a háborúskodás. Mégsem tekinthető meddő vállalkozásnak a célkitűzés, hogy a közép-európai országok keresztény képviselői egymás közötti tisztázó párbeszéd után tanúságot tegyenek arról, hogy az országok, a népek, nemzetiségek, illetve a vallási hovatartozások különbségei, a belőlük fakadó feszültségek, konfliktusok, szélsőségekig elfajuló ellenségeskedés, a háború, az együttélést bármi módon megnehezítő ellentétek nem egyeztethetők össze a keresztény szellemiséggel, hittel és meggyőződéssel.

(Magyar Hírlap) 1995. aug.23.

TALLÓZÓ

"Egyedüli létjogosultságunk: a szeretet"

Nemeshegyi Anna teol. hallgató Sajtóismeret tárgykörben írt dolgozata

A fenti mondat Ernesto Cardenal nicaraguai papköltő tollából származik. Cardenal a közelmúltban ünnepelte 70. születésnapját – s ez alkalomból szeretnék írni életéről, költészetéről.

1925-ben született a nicaraguai Granadában, tanulmányait Mexikóban és az Egyesült Államokban végezte. Verseiben állást foglalt Somoza tábornok katonai diktatúrája ellen, ezért 1952-ben illegalitásba kényszerült, majd az országot is elhagyta. 1957-ben belépett az USA Kentucky-államában lévő Getszemáni trappista kolostorba. A trappista rend fő alaptörvénye: a szemlélődés, s ebben a közegben nyert gondolatait később Élet a szeretetben című könyvében gyűjtötte össze. Mexikóban két évet töltött a bencések között, ahol megismerte az "ora et labora" (imádkozzál és dolgozzál!) elv szükségességét; így tulajdonképpen két szerzetesrend életformája alakította szemléletét, gondolkodásmódját. 1966-ban visszatért Nicaraguába, és a főváros – Managua – székesegyházában pappá szentelték. Még ugyanebben az évben Solantiname szigetére költözött, ahol egy keresztény szociális közösséget alapított. Három paptársával együtt írástudatlan indiánok között tevékenykedett; művelték a földet, tanítottak, segítették az ott élő embereket.

Cardenal költészetének legismertebb darabjai a modern zsoltárok ("Vágd szét a szögesdrótot!", Latinamerikai zsoltárok címmel jelentek meg). Felépítésükben és tartalmukban megfelelnek a 150 ószövetségi zsoltárnak, mondhatjuk úgy is, hogy ugyanazt a tartalmat a XX. sz. nyelvén szólaltatják meg.

Boldog, aki nem követi...
1. zsoltár

Boldog, aki nem követi a gonoszok tanácsát
és soraikba nem vegyül,
aki nem ül gengszterek asztalához,
hadbíró generálisok közt nem foglal helyet.
Boldog, aki nem szimatol a testvére után
és diáktársát nem árulja be.
Boldog, aki nem böngészi a börzehíreket
és hazug reklámokra nem figyel
és betűiben nem bizakodik.
Olyan az, mint forráshoz ültetett fa.

Cardenal nem vonul ki az életből, hanem reálisan ábrázolja a kor problémáit, mint ahogyan a próféták is szót emeltek a társadalmi igazságtalanságok ellen. A gazdag uralkodóréteg tagjait egyszerűen "ők" (azok) megjelöléssel emlegeti, a szegényekről pedig többes szám első személyben ír (vagy egyes szám első személyben, mintegy felvállalva sorsukat).

"Mi kunyhóinkban zokogunk,
ők koktélpartikon múlatják életük."

(Részlet a 11. zsoltárból – a Bibliában ez a 12.)

"Én szóltam az Úrhoz:
kívüled nincs boldogság, Uram.
Én nem imádok filmsztárokat,
sem közéleti nagyságokat,
nem istenítek diktátorokat. (...)

Nem fogjuk hullámhosszukat,
nem szédítenek meg plakátjaik. (...)

Bankettjük fogásait nem irigylem,
véres italáldozatukból nem szürcsölök. (...)

Csak Téged nézlek, Uram, szüntelen,
Valahányszor Rád gondolok,
minden porcikám örömtől remeg.

Éjszaka, még álmomban is,
tudat alatt is
áldom a Neved!"

(A 15. zsoltár 1.3.6.8.9. szakasza – a Bibliában ez a 16.)

"Ne csüggedj, ha látod, hogy ők gyártják, gyártják, gyártják a milliókat:
Részvények: fűszál a réten.
Ne irigyeld a milliomost, meg a filmsztárt,
reklámjukat, a tömjénező, nyolc-oldalas cikkeket, (...)
Ne félj a találmányaiktól,
technikai bravúrjaiktól.
Mert a mai hangoskodók holnap megsemmisülnek,
nyomuk vész mindörökre.
Helyüket majd szelidek birtokolják,
békét hoznak e földre. (...)

Hatalmuk olyan,
mint virág a réten
diktatúrájuk:
mint a füst. (...)

Minden falról a diktátor mered ránk
(burjánzik, megnő, mint a gyom)–
De maholnap nem függ már a falon, nyoma vész mindörökre.
Ha mennék majd keresni, nem találom.
Bárhová menjek, se fotó, se kép –
kimondani is tilos a nevét.

(A 36. zsoltár 1.3.7.9. szakasza – a Bibliában ez a 37.)

A Miért hagytál el engem? című zsoltárában (ez nála a 21., a Bibliában pedig a 22.) századunk borzalmaival írja le a lehetséges emberi szenvedések legmagasabb fokát.

"Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?
Karikatúra lettem,
emberi torzó, a nép megvetettje,
valahány újság, mind gúnyt űz belőlem.

Páncélkocsik tömege bekerített,

géppuskák céloznak reám,
árammal telt kerítés fog körül.
Kihallgatásra vonszolnak naponta, (...)
Mint röngenképen, megszámlálhatják minden csontomat,
megfosztottak papírjaimtól,
meztelenül a gázkamrába löktek,
megosztoztak ruháimon és cipőmre sorsot vetettek.

Morfiumért hörgök, nem hallja senki,
ordítok, mert kényszerzubbony szorít (...)
Fuldoklom oxigén-sátor alatt.
Zokogok rendőrőrszobán,
fegyházudvaron,
kínzókamrában,
árvaházban.
Radioaktívan szennyezett vagyok,
futnak tőlem, meg ne fertőzzem őket.

De én hirdetlek majd testvéreimnek,
téged dicsérlek a gyülekezetben,
himnuszaid zengem a nép között.
És lakomára gyűlnek a szegények.
A most születő nép,
a mi népünk
örömünnepet ül majd egy napon."

A 103. zsoltár (a Bibliában: 104.) a Teremtő Istent dicséri
"Magasztald, lelkem, az Urat!
Hatalmas vagy, én Uram, Istenem! (...)
Akárha fazekas-korongon,
forgószél kozmikus porából
formáltad tejutak spiráljait.
Kezed alatt sűrűsödött és felizzott a gáz.
Te alkottad meg a csillagokat.
A planéta-spórákat szerte szórtad,
és üstököst arattál, mint kalászt. (...)
Te adsz a jegesmedvére jégszínű bundát,
a sarkirókát hófehér szőrzettel te ruházod. (...)
Te tanítod a hódot, hogy fadorongból – sárból várat emeljen,
s vízbe építse házát. (...)
Te gondoltad ki a virág-beporzást,
szárnyat a magvaknak Te adsz, hogy szétszóródjanak a széllel,
és hártyát feszítesz reájuk, hogy lepkeként lebegjenek.
Másoknak szélben-evező hajuk van,
ismét mások pehelyként hullanak,
forognak, mint propeller,
vagy parányi ejtőernyőn ereszkednek alá a földre, (...)
Minden szem Rád tekint, Uram,
Te adsz nekik eleséget a megszokott időben (...)
Gondod van a verébre is: bár nincs magtára, traktora,
de a silóba tartó teherkocsikról szemek peregnek az útra,
S ő fölcsipegeti. (...)
Jóltartod hallal a sirályt,
az éji-baglyot békával, egérrel. (...)
Tücsökkel eteted a hollót,
és rovarral a tücsköt, míg ciripel a fű között (...)

Magasztalom az Urat, míg csak élek,
zsoltárokat zengek áldott nevének.
Töltse el örömmel minden dalom;
lelkemből az Urat magasztalom!
Alleluja!"

1968-ban meghalt Thomas Merton, aki Cardenal novíciusmestere volt a Getszemáni Trappista kolostorban, később pedig jóbarátja. Ekkor született Verssorok Thomas Merton halálára című költeménye, melyben megemlékezik a halottról.

" Most legépelem: HALÁL ,és mosolygok.
A halál nem országúti karambol
nem is rövidzárlat
haldoklunk, míg csak élünk (...)
A halál
násza a vágynak
az odaadás csúcspontja
a halál (...)

Jövünk-megyünk a mindenségben, turisták vagyunk
nincs itt maradandó lakásunk, csak hotelszobák.
Ahogy a jenki turisták kószálnak
szerte a világban
Villanó fotókamerával és meg nem értve semmit
És amikor kilépnek a motelból
YANKI GO HOME (...)

Búzaszem – kalász – búzaszem
A felbomlás dialektikája (mondom
a búzának). Élni
annyi mint meghalni és százszorosan hozni új életet.
Csak akkor szeretünk és válunk önmagunkká, amikor
haldoklásunk végetér.
A lét odaadja magát egészen, és elkezdődik a végtelen
Finálé.
oké"

Végül Élet a szeretetben című könyvéből szeretnék idézni. Cardenal egyszerű képekkel szemlélteti a mindenkori ember alapvető szükségét: az Istennel való kapcsolatot; és az egyetlen lehetőséget: a szeretetet.

"Lelkünk a díszterem, amelyhez csak Istennek van kulcsa. És ha Ő nem lép be, a terem üresen marad. Érzékeinket kielégíthetjük a megcsömörlésig, lelkünktől azonban mindez idegen."

"Az ember mindig azt gondolja, hogy még egy kevéske többlettel megelégszik, de aztán ismét megkíván valamit, többet, még többet és még többet. Azt gondolja, hogy házzal, autóval, jó feleséggel, sikerült gyermekekkel megtalálja a boldogságot, de aztán megint elfogja a nyugtalanság, és a korábbi nyugtalansággal elhagyja otthonát. (...) Platon mondja valahol: olyan az ember, mint egy törött korsó, amit sohasem lehet megtölteni.

"A szépség mindig szomorú. Minden dolog alján keserűség és sírás lappang. (...) Az embert kifárasztják az utazások, az élvezetek, a luxusjachton tett kirándulások, egyedül Istenbe nem fárad bele soha."

"Isten szeretetre teremtett bennünket, hiszen Isten maga a szeretet. Még a legsúlyosabb bánatunk, a legkínzóbb fájdalmunk is a szeretetben gyökerezik. Sokféle változata van a kielégítetlen szeretetnek. Vannak, akik hiába várnak a szeretetre egy életen át(...), mindezeket az életeket csordultig betölthetné a szeretet, valamennyien élvezhetnék a könnyedség, az odaadás szinte határtalan lehetőségeit."

"Minden ember kiapadhatatlan mennyiségű szeretettel jön a világba. Az ember nem "értelem nélküli szenvedély", ahogy Sartre mondja, hanem szenvedély, amelynek értelme Isten."

"Isten a szeretet. És az ember is szeretet, mert az Ő képére és hasonlatosságára van teremtve. (...) Abban a pillanatban, amikor az ember tudatos életre ébred, felismeri, hogy egész élete semmi egyéb, mint kívánság, szenvedély, éhség és szomjúság a szeretetre. (...)

Egyedüli létjogosultságunk: a szeretet."

"SZOLGATÁRS-NÉ"

AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN

Gerő Sándorné

MIÉRT VAN SZÜKSÉG A NŐK SZOLGÁLATÁRA?

Lukács 8:1-3

Van egy ilyen jelmondat: Egységben az erő. Ha valahol, úgy ez a missziómunkában igazán érvényes, és jó lenne ezt gyakorolni az evangéliumi példa szerint. Jézus Krisztus vándorlásának célja az Isten országa evangéliumának terjesztése volt. Akik ezt megértették, munkatársként csatlakoztak hozzá, férfiak és nők egyaránt. Egy lelkipásztor jegyezte meg a minap: "mi férfiak, csak félmunkát tudunk végezni a nőtestvérek nélkül". Ez így igaz, ezért ne mondja egy nőtestvérem sem, hogy őrá Isten országának munkájában nincs szükség.

Ha az előttünk álló munkát vizsgáljuk, amit Jézus Krisztus jelöl meg, mikor azt mondja: *"menjetek széles e világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek"*/Mk 16:15/, akkor fel sem merülhet a kérdés, hogy jut-e nekem is valami rész ebből a munkából. Jézus Krisztus így nyilatkozik követőiről: *"Aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem és anyám"*/Mt 12:50/.

Pál apostol azt mondja: *"Isten munkatársai vagyunk"*/1Kor 3:9a/, s ha így van, akkor a kötelességünk akkora, mint az egész világ. Ilyen nagy feladatot pedig nem lehet szervezés nélkül megoldani. Erre nagyon jó példa a fenti ige. Ebben a kis csoportban szervezetten mindenkinek megvolt a maga feladata. Egyetlen nagy munkát sem hajtottak még végre munkatársak nélkül. Világos tehát, hogy Isten országának építését, ami minden egyéb feladatot meghalad, közösen kell megoldani. Itt szükség van kicsinyekre és nagyokra, fiatalokra és idősekre, férfiakra és nőkre egyaránt. Sőt, ezen felül anyagi javainkra is /2Móz 10:9/.

Ez a feladat nemcsak széleskörű, de szent is, mivel magának a szent Istennek vagyunk a munkatársai és az Ő országát építjük. Ezért kell egyesülni szent értelemben, imában, lélekben és adakozásban is.

1. Mit jelent értelemben egyesülni?

Mielőtt valami nagy munkába kezdünk, szükségünk van felvilágosításra. Ismerni kell a munkatörvényt, a szabályokat, amiket közben alkalmazni fogunk. Ehhez szükséges a közös Biblia-tanulmányozás és környezetismeret. Családi, gyülekezeti, helyi és általános helyzetismeret kell ahhoz, hogy munkatervet dolgozhassunk ki. Csak pontos megfigyelések alapján tudunk minden tekintetben széleskörű munkát végezni. Természetes, hogy nem egyformán ismerjük a családok, gyülekezetek és a társadalom szükségeit, tehát értesüléseinket megosztjuk egymással. A közös Biblia- és környezet-tanulmányozásban mindenki hozzáadhatja ismeretét és tudását a másik ismeretéhez s így mindenki értesülhet a misszió különböző állapotáról és alkalmairól. Több szem többet lát, s így nem szűkül be a missziós területünk, hanem széles körben kiterjedhet mindenfelé.

Mindemellett nekünk hívőknek arra kell ügyelni, hogy a szociális segítségnyújtás túllépjen az ún. humanitárius segítségen. Ezt világi jótékonysági intézmények is elvégezhetik. Hívőknél a segítséggel együtt jár az evangélium terjesztése, szem előtt tartva, hogy a lélek drágább, mint a test, s nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik /Mt 4:4/.

2. A lélekben való egységre is szükség van

Széthúzással nem lehet előrehaladni a munkában. Jézus azt kérte főpapi imádságában, hogy az övéi egyek legyenek /Jn 17:21/. Ahol nincs meg ez a lélekben való egység, hitelét veszíti a küldetésünk és Jézus Krisztus küldetése is. Nagyon nagy a tét. Mivel Isten országának építéséről van szó, hadd legyen előttünk példa a lelki egyesülésre Salamon templomépítése /1Kir 5/.Úgy olvassuk, hogy hatvanezer férfi dolgozott az anyagok és nehéz terhek szállításánál, nyolcvanezret a hegyekbe küldtek fa és kő beszerzésre. A munkások egy kicsiny ügyes csoportja dolgozott arannyal, ezüsttel, len- és bíborszövéssel s különböző díszítő elemekkel. Akik a hegyekben dolgoztak, nem zúgolódtak, s nem tagadták meg a munkát azért, mert nem vehettek részt a díszítésben. Tudták, hogy a cél egy: minél szebb legyen a templom, s ez megelégedéssel töltötte be őket. A közös cél tehet eggyé lélekben.

Szükség van arra, hogy a közös munkában megismerjük egymást, értékeljük egymás képességeit és egymást segítve végezzük a munkát. A szeretet és benső barátság köteléke titokzatos erő, amely szoros egységbe fűz. Kell az egység ahhoz, hogy nagy és szent kötelességünket, Isten országának az emberek szívébe plántálását elvégezhessük.

3. Imádságban való egyesülés

A hívők élete és munkálkodása elképzelhetetlen imádság nélkül. Erre biztat maga Jézus Krisztus is, mikor

azt mondja, hogy imádkozni kell és meg nem restülni /Lk 18:1/. Pál egyenesen inti a hívőket, hogy a misszió-munkában az imádság legyen az első /1Tim 2:1-5/.

Sok csodát tett már Isten imádságra feleletképpen. Ezért vannak úgynevezett világimanapok nők részére, s mostmár a férfiak is átvették, mert igaz az, hogy a föld imáink harctere. Vagy más szóval ez a világ Isten ellenségének támadása alatt van, s ez ellen a leghathatósabb fegyver az ember kezében az imádság. Az ördög végzi a maga romboló munkáját, nekünk pedig az a feladatunk, hogy építsük Isten országát, s ez nem megy harcok nélkül. Egyesült imádság által viszont biztos a győzelem /ApCsel 4:24-31/. Péter apostol csodálatos szabadulása is a gyülekezet imájának eredménye /ApCsel 12:5-12/. Imádság által kerülünk kapcsolatba Isten világával, s ha kérjük, angyalainak parancsol és segítségül küldi őket.

"...vannak úgynevezett világimanapok nők részére, s mostmár a férfiak is átvették..."

4. Egyesülni az adakozásban

Azt gondolnánk, hogy a fentiekkel szemben az adakozás már nem is lényeges kérdés. Isten országát azonban nem lehet fenntartani és terjeszteni áldozat nélkül. Ezt tették a tanítványnők is; vagyonukból szolgáltak Néki. Nyilván külön-külön egyiknek sem volt nagy vagyona, de közösen összeadva már elég volt arra, hogy az egész tanítványcsoport mindennapi szükségletét fedezze.

Minden munka kicsiben kezdődik és lassan fokozatosan szélesedik ki. Így van ez Isten országával is. Mustármagnyi kezdet terebélyes fává nő. A nagy egyházi intézmények mögött is ott van a kicsiny kezdet. Templomok, iskolák, bel- és külmissziós létesítmények mind, mind kicsiny kis áldozatokból jött létre. Kórházak, árvaházak, időseknek szeretetház, egy sem csak úgy magától, vagy gazdag embereknek az adományából, hanem a hivő keresztyének áldozatából épült és nagy része ebből működik ma is. Ne felejtsük el, hogy mi mindenestől az Úréi vagyunk, és semmink nincs, amit ne Tőle kaptunk volna. Mi csak sáfárai vagyunk időnek, pénznek, s mindannak, amit Isten ránk bízott. Mindnyájan Isten munkatársai vagyunk az Ő házában, gyülekezetében és szántóföldjén a világban. Emlékezzünk arra, hogy a munkaterület isteni tulajdon. Így akarja felhasználni mindazt, amit ránk bízott.

A missziós küldetés hatalmas munka

1. Örömhírt kell vinni mindenhová

Krisztus követői azok, akiknek az örömhírt el kell vinni az elveszettekhez. Az újjászületéssel együtt égő szenvedély ébred a lélekben mások megmentésére. Ma már az emberek alig ismerik a tiszta, igazi örömöt. Jézus nélkül nincs is ilyen. Ezért kell Jézus Krisztus tanítványainak szervezett csoportokban is isteni megbízásból közösen munkálkodni Krisztusért, a világ evangélizálására, hogy megismerjék az emberek az öröm forrását Jézus Krisztusban.

A közös munka nem azt jelenti, hogy nincs egyéni felelősségünk. Az Újszövetségben együtt jár az egyéni szabadság a közös munkával. Nem vész el egyik a másik miatt. A 2Kor 8:1-5-ben világos, miként épül be az egyén imádságával, adakozásával, szolgálatával a közösségbe és lesz a próbák és nyomorúságok között is nagy az öröme.

2. Békekövetek is vagyunk /2Kor 5:11, 14-21/

Ez a küldetés ma nagyon aktuális. Alig van ember, aki ne háborogna lelkében, s mindig talál rá valami okot. A fő ok persze az, hogy még nem ismerte meg Jézus Krisztust, aki által megbékélhetünk Istennel. Szent Ágoston mondja; Nyugtalan a mi lelkünk, amíg Istenben meg nem nyugszik. Mi nem adhatunk senkinek békességet, de munkálhatjuk a békét, mint ahogy az Isten fiaihoz illik azáltal, hogy Jézus Krisztusról teszünk bizonyságot. Az Ő váltsághaláláról és feltámadásáról, hogy Benne higgyenek az emberek. *"Boldogok a békesség munkálói"* – mondja Jézus Krisztus /Mt 5:9/, mert ők az Isten fiai, s az ilyen fiakat várja sóvárogva a világ, ahol pusztít a háború és gyűlölködés.

3. Tanítványi kötelesség

Röviden megfogalmazva a missziós tevékenység: újabb tanítványok szerzése. Nem maradhat néma és tétlen az, aki egyszer igazán találkozott Jézus Krisztussal. Példa erre a samáriai asszony. S micsoda eredménye lett ennek a felbuzdulásnak. Ha így tudunk majd munkálkodni, akkor a gyülekezetek egyre erősebbek és virágzóbbak lesznek és a világ evangélizálásához szükséges egyéb dolgok is önként adódnak. Nem lesz hiány anyagiakban, misszió-munkásokban, lelkes építőkben. A missziós tevékenység területe az egész világ. A cél Jézus Krisztus üdvözítő kegyelmének hirdetése. Az emberek megromlott természete elég nagy bizonyíték arra, hogy ahol csak emberek élnek, ott van a missziós mező, ott kell az örömhír és a megváltás kegyelme. De ez a munkatér otthon kezdődik és onnan folytatódik tovább mind szélesebb körben. Életünknek értelmet ad ez a munka. Ne restüljünk meg hát benne!

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Az Evangéliumi Szabadegyházak Szövetségének KÖZLEMÉNYE az 1995. július 4-én megtartott alakuló ülésről

Magyarországon – csakúgy, mint a világ sok más táján – a keresztyén vallásfelekezetek két fő típusa alakult ki az évszázadok folyamán. Az egyik a népegyházak nagy családja, a másik az ú.n. szabadegyházak. Mi,• akik ma megalakítottuk az Evangéliumi Szabadegyházak Szövetségét, ez utóbbi körbe tartozunk. Sokféleségünk ellenére közös fő jellemzőink: a trinitárius hitvallás, a hitvalló gyülekezeti tagságra épülő egyházszervezet; a felsőbbség vagy más politikai és gazdasági hatalomtól való függetlenség. Ez utóbbi jellemzőnkből következik, hogy örömmel üdvözöltük A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvényt, különösen annak azt a kitételét, amelyben – Magyarország történetében először – az állam lemondott mindennemű felügyeleti jogáról. E törvénynek a vallásszabadsággal kapcsolatos többi meghatározása biztosítja az általunk oly régen sürgetett szabad vallásgyakorlás jogi kereteit. A tág jogi keretek között kibontakozó szabad vallásgyakorlás érvényesítése során tapasztaltuk, hogy a különféle felekezetek törvény előtti jogi egyenlősége nem jelenti egyúttal a gyakorlatban való egyenlőségüket is.

A szabadegyházak, melyek világméretekben sokmilliós és egyre növekvő létszámot képviselnek, Magyarországon kisebbségi helyzetben vannak. Ennek ellenére a rendszerváltást követő kezdeti időszakban a kormányzat és a Parlament részéről azt tapasztaltuk, hogy megkíséreltek e kisebb egyházak bevonását is a felekezeteket érintő ügyek tárgyalásába. Ez azonban az idő múlásával elhalványult. Ma már állandósult jelenség, hogy a kormányzat, a Parlament és a sajtó a bejegyzett több mint ötven felekezet közül gyakorlatilag mindössze négyről vesz tudomást. Mivel ezek a figyelembe vett felekezetek népegyházi típusúak, igy félő volt, hogy a sajátos szabadegyházi szempontok előbb-utóbb elsikkadnak. Erre utaló jelenségekkel már találkoztunk is olyan intézkedések és törvénymódosítások formájában, amelyek a megkérdezett népegyházaknak kedveztek – ezt nem kifogásoljuk –, de ugyanakkor hátrányos helyzetbe hozták a meg nem kérdezett szabadegyházakat. Mivel ezekben az estekben különkülön való fellépésünk nem járt eredménnyel, arra a felismerésre jutottunk, hogy érdekeink védelmére és közös sajátosságaink megismertetésére szövetséget hozunk létre.

Ez a Szövetség lelkiismereti és vallásszabadságról vallott felfogásunkkal összhangban nem irányul senki ellen. Működését az a cél indokolja, hogy a magyarországi szabadegyházak létét tudatosítsa, és ezáltal hozzásegítse őket ahhoz, hogy a vallásszabadság lehetőségével az egyházak egyenlőségének jegyében élhessenek.

Ha a Szövetség nem ölel is fel minden magyarországi szabadegyházat, de befogadásukra nyitott, és a szövetség készséggel fáradozik az egyetemes szabadegyházi érdekekért, természetesnek véve azt is, hogy az elért eredményekből mások is részesednek.

A Szövetség nem szorgalmazza tagjai között a hitéleti együttműködést. A résztvevő felekezetek szabadon döntenek arról, hogy másokkal milyen alkalmi vagy tartós istentiszteleti közösségben vesznek részt (pl. Evangéliumi Aliánsz, Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa stb.) Szövetségünk a legszükségesebb tevékenység ellátására kialakítottan rendkívül egyszerű és takarékos. Okulva a múlt elmarasztalható példáiból, kizárja annak lehetőségét, hogy bármi módon beleszóljon a tagegyházak életébe, korlátozza önállóságukat.

Bízunk abban, hogy Isten segítségével kezdeményezésünk eléri célját, és segíteni fogja a szabadegyházakat nemcsak abban, hogy hitéletüket minden korlátozás nélkül megvalósíthassák, hanem abban is, hogy jótékony hatást gyakorolhassanak az általuk képviselt és megélt evangéliummal szűkebb és tágabb környezetükre.

Budapest, 1995. július 4.

Győri Kornél
az Evangéliumi Szabadegyházak
Szövetségének elnöke

Jegyzet: (•) Az alapító tagegyházak:
1. Élő Isten Gyülekezete
2. Evangéliumi Pünkösdi Közösség
3. Evangéliumi Szabad Eklézsia
4. Isten Egyháza
5. Magyarországi Baptista Egyház
6. Magyarországi Metodista Egyház
7. Őskeresztyén Apostoli Egyház

Tisztségviselők:
Győri Kornél elnök
Hecker Frigyes elnökhelyettes

Evangéliumi Szabadegyházak Szövetsége
Budapest, Aradi u. 48. – 1062

BESZÁMOLÓ

a Főiskolai Tanács 1995. szeptember 4-i üléséről

1. Dr. Páth Géza főigazgató testvér igei bevezetőjével kezdődött a Főiskolai Tanács értekezlete.

2. Győri Kornél főtitkár testvér tájékoztatást adott a BTA eladásra szánt épületének – Tapolcsányi utcai ingatlan – helyzetéről, melyben elmondta, hogy a vevő /képviselője az ügyvez. ig./ jelezte a vásárlási szándék folyamatos meglétét, de adminisztratív okok miatt késik az adás-vétel létrejötte.

A felújítás alatt álló Benczúr utcai épületben jelenleg két szint használható oktatásra. Tervek szerint az itt található hét teremből négy a teológiai-, három pedig a missziói szak rendelkezésére áll.
Reménység szerint a 2. félévre már megoldódik az elhelyezés kérdése.
A Főiskolai Tanács tudomásul vette Győri testvér beszámolóját.

Hegyi András testvér javasolja, hogy a missziói szak levelező tagozata – kb. 60 személy – egyenlőre maradjon a budafoki gyülekezet épületében, mert itt biztosítható megfelelő nagyságú terem e nagy létszámú csoport számára. Ez havonta 2-2 alkalommal járó lekötöttséget jelent.
A javaslat végleges eldöntését a Kari Tanács hozza meg.

3. Szervezeti kérdések

a/ Dr. Almási Tibor testvér beszámolt a titkársági és gondnoki teendőkre kiírt pályázat eredményéről, illetve eredménytelenségéről, mivel egyetlen jelentkezés sem érkezett be.

Az előzőekből eredő munkaerő hiány betöltésére a Kari Tanács titkársági munkatársként Kulcsár Ferenc 5. éves hallgatót bízta meg, egy éves időtartamra, az itteni feladatok végzésével.

Hegyi András testvér javasolja, hogy a beiratkozással járó megnövekedett adminisztrációs feladatok végzéséhez Kulcsár testvér mellé hívja meg az intézet Huszár Gézáné testvért is

Ösztöndíj, tandíj kérdések. Az új tanév elejétől, szeptembertől kezdődően szükséges a 2.000- Ft-os alaptandíj bevezetése. Ugyanakkor szociális helyzetre való tekintettel, szeptember 15-ig lehetőség van tandíjmentességi kérelem benyújtására. Ebben az esetben felajánl a BTA valamilyen jövedelemszerző munkát, mely által a szükséges anyagi fedezet előteremthető lesz.

Az ösztöndíj átlagos mértéke 6.500- Ft, mely a tanulmányi átlagtól függően, differenciáltan kerül elosztásra. Az ösztöndíj is, a tandíj is szeptember hónaptól esedékes.

b/ A szabályzatok véglegesítéséről

Az értekezlet feladata lett volna a készülő főiskolai szabályzatok megbeszélése és elfogadása, de ez Bereczki Lajos testvér távolléte miatt nem történhetett meg, így áthidaló megoldáshoz folyamodott a Főiskolai Tanács. Győri testvér javaslata szerint a BTA működjön a szabályzat egy évig tartó próbaidős bevezetése alapján. Így a gyakorlatban válik láthatóvá annak helyessége. Egyébként is – jegyezte meg Győri testvér, a bevezetésre kerülő szabályzatnak mintegy 90 %-a eddig is gyakorlatban volt. A szabályzat csupán írásba foglalta mindazt.

HATÁROZAT: A Főiskolai Tanács bizalmi alapon egy éves időtartamra próbaidős jelleggel bevezette a Főiskolai szabályzatot. A tanév végén e szabályzat a módosításokkal együtt kerül majd elfogadásra.

Dr. Almási Tibor testvér jelezte, hogy be kell nyújtanunk a kollégiumi- és a fegyelmi szabályzatot is. E szabályzatok tervezetét sokszorosítás után a Főiskolai Tanács tagjai kézhez kapják. Ezt követően kerül megvitatásra.

4. Tanulmányi tájékoztató – Dr. Almási Tibor testvér körképet adott a tanszékek helyzetéről.

Új oktatók munkába állítása:

– Az Ótestamentumi Tanszéken Allen Weaver testvér vendégelőadói státusszal tanít.

– Az Újtestamentumi Tanszéken Kulcsár Ferenc 5. évfolyamos hallgató testvér helyettes előadóként /demonstrátor/ tanít. Az e tanszéken vendégelőadóként tanító dr. Steve Booth testvér jelenleg külföldön tartózkodik.

– Az Egyháztörténeti Tanszék levelező tagozatán ifj. Mészáros Kálmán testvér előadó tanárként,

– az Egyházzenei Tanszéken Perlaki Attila előadó tanárként,

– a Nyelvi Lektorátusnál Ferenczi Andrea előadó tanárként tanít.

E kinevezések egy évre, Allen Weaver testvér esetében 4 évre szólnak.

A Missziói szak helyzetéről Hegyi András docens testvér számolt be, rámutatva, hogy várhatóan fél- egy év múlva válik láthatóvá milyen összhangban képes együttműködni a BTA és a Missziói szak. Jelezte Hegyi testvér azt a nem jelentéktelen gondot, mely az órarend egyeztetéssel és az áthallgatás lehetőségének a biztosításával jár.
A jövő fejlődési irányát határozta meg Hegyi testvér azzal a kérdéssel, hogy miként lehetne az egyházi anyag oktatása mellett, olyan szekuláris szakoktatást biztosítani, amely által a végzős hallgatók szakterületük kiváló szakembereivé válhatnak?
E kérdésben Hetényi Attila testvér javasolta egy albizottság létrehozását, mely megvizsgálja, miként szervezhető meg – a bibliai ismeretek mellett – a szekuláris szakismeretek oktatása.

Győri Kornél testvér javasolta, hogy tárjuk közösségünk országos nyilvánossága elé a BTA-n és a Missziói szakon végzett, de még el nem helyezkedett testvérek nevét. E missziói munkaerő-ajánlatot a Szolgatárs Melléklete fogja közölni. Így az ismeretlenségből előhozva ismertté válhat a szabad kapacitás.
A megbeszélésen hangsúlyos kérdésként szerepelt a végzős hallgatók elhelyezésének ügye, mert mint elhangzott, a munka nélküli diplomás emberek a gyülekezetekben leginkább csak a konfliktusok forrásaivá válnak, míg munkába állításuk – mely a gyülekezeteknek is, a hallgató testvéreknek is egyaránt érdeke – nagy mértékben segítheti az egyébként munkaerőhiánnyal küszködő missziót.

Javaslat az óradíj összegére

Javaslat hangzott el a tanári óradíjak elosztására, mely szerint az adott tanszék részére rendelt bértömeget a tanszékvezető tanár saját belátása szerint oszthatja el, az adott összeg függvényében határozva meg az oktatói létszám bővíthetőségét.

Az óradíj összege: 600- Ft/óra (bruttó).

HATÁROZAT: A Főiskolai tanács a javasolt 600- Ft/óra összegű óradíjat elfogadta.

5. a/ A BTA SZMSZ a Főiskolai Tanács számára évente legkevesebb négy tanácskozási alkalmat ír elő. Határozatban elfogadott terv szerint a tanév következő időszakában az alábbi időpontokban lesz ismét Főiskolai Tanácsnak ülése:

1995. december 18. /hétfő/ 14.00 óra,
1996. március 20. /szerda/ 14.00 óra és
1996. június 19. /szerda/ 14.00 óra.

b/ Szlepák Tímea az ELTE könyvtárosi szakán tanuló nőtestvér lehetőséget kapott a Főiskolai tanácstól, hogy a tanulmányaihoz szükséges gyakorlatot a BTA könyvtárában megszerezhesse. A gyakorlati tevékenység nem illetménykötelés.

Révész Árpád elnök testvér javasolta, hogy találkozzanak azok a lelkipásztorok, akik gyülekezetükben fogadják a BTA hallgatóit. Erre lehetőséget kínál a soron következő LMK.

Lukács Tamás

IN MEMORIAM

Emlékeim egy kedves szolgatársról

Korábban egy-egy futó találkozásom volt csak Nyári István testvérrel. Tudtam róla, hogy a személyi kultusz idején méltatlan bántásokban volt része, és ismertem Pannonhalmi Béla nagyapám nagyrabecsülő véleményét róla. Ilyen előzmények után történt, hogy a Pestszentimrei gyülekezetben utódja lettem. Nem közvetlenül, mert amikor 1973-ban nyugdíjba ment, Révész László, a szomszédos – és akkor még baptista – gyülekezet lelkipásztora lett az ügyintéző. A szolgálatot ténylegesen tőle vettem át 1975-ben. Nyári István testvért és feleségét a gyülekezet hűséges tagjai között találtam. Mivel némelyeknél bizonyos tartózkodást tapasztaltam irányukban, igyekeztem világossá tenni, hogy állok ebben a dologban. Ragaszkodtam ahhoz, hogy a gyülekezet vezetőségének tagjává legyen. Csak kevés alkalommal élt e lehetőséggel, de ez is elég volt arra, hogy megbecsültsége egyértelművé legyen. Ma is előttem van, amikor egy meghirdetett tanácskozás előtt odajött hozzám és azt mondta: "Kornél testvér, köszönöm, amit értem tettél, de most már jobb lesz, ha te vezeted egyetlen lelkipásztorként a tanácskozást, nem kell közben rám ügyelned, s más se figyel rám." Szolgálata azonban ezzel nem szűnt meg.

Pestszentimrei szolgálatom első időszakában tizenöt körül volt az otthonukhoz kötött, ágyban fekvő idős testvérek száma. Nyári testvér készséggel vette ki részét a házi úrvacsoráztatásból az általam készített beosztás szerint. Ha valamit észlelt a gyülekezetben, arra felhívta figyelmemet. Az idős testvérek fokozottabb érzékenységével összefüggő megbántódásukat hozzáértéssel orvosolta. Türelmesen fáradozott egymással megkülönbözött testvérek összebékítésén. Miután fölmértem, hogy kora miatt őt hitelt érdemlőbbnek, vagy megértőbbnek vélik az érintettek egy-egy ügyben, jobbnak láttam rábízni a dolgok rendbe tételét. Mintaszerű volt a viselkedése abban is, hogy sem a tanácskozásokon, sem a hátam mögött nem kifogásolta vagy értelmezte az általa korábban követett módtól néha jelentősebb mértékben eltérő előterjesztéseimet, intézkedéseimet. Befolyását – ha érvényesítette – csakis javamra tette. Szívből kívánok minden fiatal lelkipásztornak olyan hűséges munkatársat, mint amilen Nyári István volt nekem.

Amikor 1991-ben az Úrhoz költözött, Isten iránti hálával vehettem búcsút egy hűséges baráttól, Krisztusban nyert idősebb, jó testvértől.

Budapest, 1995. április 7.
Győri Kornél
lelkipásztor

SZÜLETÉSNAPI KÖSZÖNTÉS

Szeretettel köszöntjük Egyházunk főtitkárát, szolgatársunkat,
Győri Kornél testvért
60. születésnapján

Szeptember 15-én ünnepelte 60. születésnapját Győri Kornél testvér, egyházunk főtitkára. Testvérünk életútja az újpesti gyülekezetben indult, ahol gyermekéveit és ifjúságát töltötte. 1949-ben bemerítkezett. Előbb a gyermek, majd az ifjúsági bibliakörben szolgált. 1957-ben lett a Baptista Teológiai Szeminárium hallgatója. 1963-ban kezdte meg lelkipásztori szolgálatát a szegedi körzetben. 1976-tól 1992-ig a pestimrei gyülekezetet pásztorolta. Mindkét helyen új, korszerű imaházat építettek. Közegyházi szolgálatai közt említendő, hogy 1967-től tizenegy éven át az Irodalmi és Tanulmányi Bizottság titkáraként szolgált. 1976 óta egyházunk Központi Tanácsának volt tagja, több éven át a Körösvidéki Egyházkerület titkára, később elnöke. 1976 óta tanára a Teológiai Akadémiánknak, 1976-tól 1988-ig a Békehírnök főszerkesztő-helyettese majd felelős szerkesztője. 1988-tól ismét közegyházi szolgálatban áll. 4 éven át az egyház titkára, 1992 óta pedig függetlenített főtitkár. Megválasztották a közelmúltban megalakult Evangéliumi Szabadegyházak Szövetsége első elnökévé. Szeretettel köszöntjük testvérünket lapunk hasábjain. Azt kívánjuk, hogy kísérje Istenünk áldása minden munkáját.

Marosi Nagy Lajos — Új Lant

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte, válogatta: dr. Gerzsenyi László

Salimbene, egy XIII. századbeli történész írta le II. Frigyes királynak azt a próbálkozását, hogy elhagyott gyermekeket anyai szeretet nélkül igyekezett fölneveltetni. Ezáltal akart rájönni, hogy milyen nyelven beszélnének a gyermekek, ha úgy nevelkednének föl, hogy senki sem szólna hozzájuk. Ezért megparancsolta a mostohaanyáknak és ápolóknak, hogy szoptassák, fürdessék és mosdassák a gyermekeket, de ne simogassák őket és ne beszéljenek velük. Meg akarta ugyanis tudni, hogy vajon héber nyelven beszélnek-e, ami a legrégibb nyelv, vagy görögül, latinul, arabul, vagy esetleg a szüleik nyelvén szólalnak meg. De hiába fáradozott, mert a kísérleti alanyok, ezek a kisgyermekek mindnyájan korán meghaltak. Nem tudtak ugyanis élni dédelgetés, mosolygó arcok és a szeretet kifejezései nélkül." (Édesanya)

•

G. K. Chesterton egyszer azt mondta, hogy gyakran az az általános feltételezés, hogy ha az emberek nem hisznek Istenben, akkor nem hisznek semmiben sem. Sajnos, ennél jóval rosszabb történik. Amikor az emberek nem hisznek Istenben, akkor már bármiben képesek hinni. (Hitetlenség)

•

Frederick Büchner írta: "A hét halálos bűn közül valószínűleg a harag a legszórakoztatóbb. Nyalogatni a saját sebeidet, rágcsálni a régmúlt idők nehézségeit, a szádban forgatni az ezután következő keserű összeütközések kilátásait, ízlelgetni a kapott és adott fájdalmak utolsó morzsáit, sok tekintetben királyi lakomát szolgáltat. A fő hátrány az, hogy amit lerágsz, az te magad vagy. A lakomán te vagy a csontváz." (Harag)

•

J. I. Packer a következő illusztrációval világítja meg az isteni szuverenitás és az emberi felelősség ellentmondását: "A modern fizika ellentmondással találkozik a fény tanulmányozásakor. Ugyanis meggyőző bizonyíték van rá, hogy a fény hullámokból áll, és hasonlóan meggyőző bizonyíték támasztja alá, hogy a fény részeskékből áll. Nem nyilvánvaló, hogy a fény miként lehet egyszerre hullám és részecske, de a bizonyítékok fennállnak, és ezért egyik nézetet sem lehet kirekeszteni a másik nézet javára. És egyik sem csökkenthető a másikra vagy magyarázható a másik fogalmaiban; a két látszólag összeegyeztethetetlen álláspontot együtt kell tartani, és mindkettőt igaznak kell elfogadni. Ez a szükségesség kétségtelenül fájdalmas az ember rendszerető agyának, de nem tehetünk másként, ha hűek akarunk maradni a tényekhez." (Isten szuverenitása)

•

Az orvos fájdalmas oltást kíván adni egy négyéves kislánynak. Amikor a kislány rájön, hogy az orvos mire készül, aggodalmat árul el az arca és a teste feszültséggel telik meg. Amint az orvos fölveszi az injekciós tűt, ami elég nagynak tűnik ahhoz, hogy egy elefántot is megöljön, a leányka odafordul édesapja felé, aki megfogja a kezét és kislánya szemébe néz. A bizalom és nyugalom kifejezése tükröződik a kislány arcán. Tudja, hogy nincs egyedül és megvigasztalódik. Nem az édesapa szava, hanem a jelenléte vigasztalja a próba idején. (Isten jelenléte)

•

Egy vasárnap délelőtt a lelkipásztor így kezdte prédikációját: "Ma három pont köré csoportosítom mondanivalómat. Először: milliók vannak a világon, akik kárhozatba jutnak. Másodszor: a legtöbben, akik ma itt ülünk, nem törődünk ezekkel az istenverte emberekkel." Ezután hosszú szünet következett, majd a prédikátor így folytatta: "A harmadik pontom az, hogy jobban törődtök azzal, hogy én, mint lelkipásztorotok, az istenverte szót használtam, mint amennyire törődtök a pokol felé tartó embermilliókkal." (Közömbösség)

•

A hitehagyókról ezt írta valaki: "Ezek szembenállnak az Úrral, akit tagadnak a mi üdvösségünk kősziklája; ezek rejtett sziklák, amelyek hajótöréssel fenyegetik a hitet, eljön a felhőkkel, hogy felüdítse népét mindörökre; ezek szél sodora, víz nélkül való fellegek, az élet fája; ezek gyümölcstelen fák, amelyek gyökerestül kiszakítva kétszer halnak meg, csöndes vizekhez vezet minket; ezek a tenger megvadult hullámai, amelyek a saját szégyenüket tajtékozzák, a ragyogó és fényes hajnalcsillag, amely az új napot hirdeti; ezek bolygócsillagok, akikre az örök sötétség homálya vár. (Hitehagyás)

•

Luther Márton ezt mondta Melanchton Fülöpnek, amikor a csillagok alapján igyekezett kimutatni Cicero származását: "Ézsau és Jákób ugyanattól az édesapától és édesanyától származott, ugyanabban az időben, ugyanolyan bolygók alatt, de a természetük teljesen más volt. Most győzz meg arról, hogy az asztrológia valódi tudomány!" (Horoszkóp)

•

Isten világosan kinyilatkoztatta létezését az embereknek. Tegyük föl, hogy egy diák azt írja fizikadolgozatában, hogy nem hisz az atomokban, mert még nem látta azokat. Vajon a professzor nem jogosan buktatja el? Az atomok létezése tagadhatatlanul fölismerhető a hatásuk alapján. Aki ismeri Hiroshimát, az tudja, hogy léteznek atomok; a hatásuk bizonyítja létezésüket. Ugyanígy az emberek felelősek azért, hogy elismerjék Istent és örökkévaló hatalmát a teremtett világban, mert világosan tapasztalhatják hatásait." (Ateizmus)

•

Az ateista egyik dilemmája az, hogy amikor nagyon hálásnak érzi magát és szeretné köszönetét kifejezni, senkihez sem fordulhat. (Ateizmus)

•

Egy nagy hadihajó kapitánya fényjelzést látott a tengeren, amire ezt a válaszjelzést küldte: "Pályád változtasd meg tíz fokkal déli irányba." Válaszként ilyen visszajelzést kapott: "Te változtasd meg a pályádat tíz fokkal

északi irányba." A kapitány ismét jelzést küldött: "Változtasd meg a pályád tíz fokkal déli irányba. Én vagyok a kapitány." Erre ezt a választ kapta: "Változtasd meg a hajó pályáját tíz fokkal északi irányba! Tengerész közlegény vagyok." A dühös kapitány ismét jelzett: "Változtasd meg a pályád tíz fokkal déli irányba! Hadihajó vagyok." Ezt kapta válaszként: "Változtasd meg a pályád tíz fokkal északi irányba! Világítótorony vagyok." (Engedelmesség)

•

Egy kisfiú végre leült, miután először ellenkezett szüleivel. Aztán így szólt: "Külsőleg már leültem, de belsőleg még mindig állok." (Engedetlenség)

•

Egy fiatal hívő nagyon elkeseredett amiatt, hogy hiába olvassa a Bibliát, mégsem emlékezik rá. Ezt mondta: "Nincs semmi haszna a Bibliának. Akármennyit olvasok belőle, mindig elfelejtem, amit olvastam." Egy bölcs lelkipásztor ezt mondta neki: "Ne csüggedj el! Amikor vizet öntesz egy rostába, bármennyi vizet is öntesz rá, nem sokat gyűjtesz össze. De legalább végre megtisztul a rostád." (Biblia)

•

C. H. Spurgeon mondta: "A széthulló Biblia rendszerint olyan embernek a tulajdona, aki maga nem hullik szét." A győzelem kulcsa ez: "Meg van írva!" (Biblia)

•

Évekkel ezelőtt egy gazdag ember egy nagy erejű mikroszkóp bűvöletébe esett. A készülék segítségével csodálkozva szemlélte a kristályok szerkezetét és a virágszirmok szépségét. Elhatározta, hogy mikroszkópot vesz és az otthonába viszi. Nagy örömmel alkalmazta a mikroszkópot mindaddig, amíg egyszer megvizsgálta a vacsorára készített ételt. Legnagyobb kiábrándulására, fölfedezte, hogy az ételen apró élőlények ezrei csúsznak-másznak. Mivel nagyon szerette az elkészített ételt, azon töprengett, hogy most mit tegyen. Végül eldöntötte, hogy csak egy módon szabadulhat meg a problémától. Ezért megsemmisítette a mikroszkópot, amelynek segítségével ezt a kiábrándító fölfedezést tette. Sokan ugyanezt teszik Isten igéjével. Azért gyülölik és azért akarnak megszabadulni tőle, mert bemutatja saját gonosz természetüket. (Biblia)

•

Billy Graham egy interjú során ezt a kérdést kapta: "Ha ismét élhetné az életét, mit tenne másként?" Válasza ez volt: "Leginkább azt sajnálom, hogy nem tanulmányoztam eleget a Bibliát. Bárcsak többet tanulmányoztam volna és kevesebbet prédikáltam volna. Az emberek nyomást gyakoroltak rám, hogy csoportoknak beszéljek, amikor Bibliát kellett volna tanulmányoznom és készülnöm kellett volna. Donald Barnhouse mondta, hogy ha tudná, hogy az Úr három éven belül visszajön, akkor két évet a bibliatanulmányozásra és egy évet a prédikálásra fordítana. Én is próbálom őt követni." (Biblia)

•

Abbis sah perzsa uralkodóról szól a következő történet. A sah nagyon szerette népét. Hogy még jobban megismerje és megértse őket, különféle álruhákban vegyült el alattavalói között. Egy napon szegény emberként elment a nyilvános uszodába és egy szűk cellában leült a kazánfűtő mellett, aki a melegről gondoskodott. Amikor eljött az ebédidő, a király megosztotta egyszerű ételét és úgy beszélt magányos alattvalójával, mint a barátjával. Aztán ismét meglátogatta és az ember nagyon megszerette a királyt. Egy napon a sah megmondta neki, hogy ő az uralkodó, és arra goandolt, hogy a kazánfűtő majd valamilyen ajándékot kér tőle. De a fűtő szeretettel és csodálattal nézett uralkodójára, és végül így szólt: "Elhagytad palotádat és dicsőségedet, hogy velem együtt légy ezen a sötét helyen, és egyszerű ételemet fogyaszd, és törődtél azzal, hogy boldog vagyok-e vagy szomorú. Másoknak gazdag ajándékokat osztogatsz, de nekem önmagadat adtad, és ez csak akkor marad meg nekem, ha sohasem vonod vissza tőlem barátságod ajándékát." Ez a gyönyörű történet emlékeztet Krisztusra, akinek születését karácsonykor ünnepeljük. Elhagyta a dicső mennyországot, hogy eggyé váljék velünk. Szeretetének és barátságának ajándékát sohasem vonja vissza tőlünk. Velünk marad mindörökké. (Karácsony)

•

Egy földműves arra tanította a fiát, hogy miként lehet egyenes barázdát szántani. Miután befogta a lovat és mindent elkészített, megmondta a fiának, hogy tartsa tekintetét a föld másik végén levő valamilyen tárgyon, és szigorúan afelé haladjon. "Látod ott azt a fekvő tehenet? Szegezd rá a szemed és egyenes lesz a barázdád." A fiú kezdett szántani, és a földműves elment a maga munkájára. Amikor egy kicsit később visszatért, hogy megnézze az eredményt, meglepődött a látványon. Az egyenes barázdák helyett inkább kérdőjelekhez hasonló sorokat látott. Pedig a fiú engedelmeskedett. Az egyetlen baj az volt, hogy a tehén fölállt, és elkezdett legelni. Jézus az egyetlen személy, aki sohasem változik. A mi hitünk alapja, a rendíthetetlen kőszikla, aki sohasem változik meg szeretetében. Bizhatunk benne, hogy ha rátekintünk, ösvényünk egyenesen halad előre. (Jézus Krisztus)

•

Az Újszövetség írói beszélnek arról, hogy "hamar" visszajön Krisztus, és ezzel azt érzékeltetik, hogy esetleg már az író életidejében megérkezik. A liberálisok éppen ezt a gondolatot hozzák fel a Biblia tévedhetetlensége ellen. A "hamarosan" jelentése azonban az, hogy "bármelyik pillanatban" bekövetkezhet. Olyan ez, mint a telefonos üzenetrögzítő. Az üzenettel tájékoztatjuk a telefonálót, hogy nem vagyunk otthon, de "hamarosan" visszatérünk. Ugyanezt az üzenetet használjuk akkor is, ha csak két percre, vagy két hétre megyünk el hazulról, mert ezzel bátorítjuk a hívót az üzenetátadásra anélkül, hogy pontosan megmondanánk, mennyi időre távoztunk otthonról. (Advent)

•

El tudod képzelni, hogy hány millió szó van egy harminc kötetes Encyclopaedia Britannica lapjain? Félelmetesen sok szót írtak bele, pedig csak az A betűtől a Z betűig terjedő néhány tucat betűt használták erre. Az írók nem léptek az ábécén kívüli jelekhez, hogy ezt a hatalmas ismeretgyűjteményt összeállítsák. Az ábécé mindent megadott nekik, amire szükségük volt e feladathoz. Jézus Krisztust Alfának és Ómegának nevezi a Szentírás, és nekünk sem kell elhagynunk őt, hanem benne mindent megtalálunk, amire szükségünk van. Jázus Krisztust azért adta Isten, hogy "mindenünkké" legyen bármilyen helyzetben. (Jézus Krisztus)

•

Blaise Pascal mondta: "A kis feladatokat úgy végezd, mintha nagyok lennének, az Úr Jézus Krisztus fensége miatt, aki benned lakik; és tedd a nagy feladatokat úgy, mintha kicsinyek és könnyűek lennének, az ő mindenhatósága alapján." (Jézus Krisztus)

•

Képzelj magad elé egy frissen hullott hóval betakart földet. Az egyik oldalon észreveszel két embert, amint rálépnek a földre. Az első nagyobb, mint a második – talán ő az apa és a kisebb a fia. Amint keresztülmennek a földön, az apa nem fordít különös figyelmet arra, hogy hova lép, a fia viszont közvetlenül mögötte halad, és nagy

erőfeszítéssel lép édesapja lábnyomaiba. Miután a két személy eltűnik a színről, észreveszed, hogy csak egy ember lábnyomai láthatók a mezőn, pedig ketten mentek végig rajta. A keresztyén élet éppen ilyen. Napi járásunkban-kelésünkben követjük Krisztus példáját, különösen, amikor szenvedünk. Ha valaki megfigyelné életed hóval takart földjét, vajon azon csak egy személy lábnyomait látná, vagyis Krisztusét? Vagy két sor lábnyomot, az egyik Krisztusé, a másik pedig a tied? (Keresztyénség)

●

Egy fiatal fiú minden erejét megfeszítve próbált fölemelni egy sziklát, ami túl nagy volt az erejéhez képest. Kidüllesztette a mellét, amint számos módszerrel kísérletezett, de minden erőfeszítése ellenére sem mozdult meg a szikla. Arra ment az édesapja, és miután figyelte egy darabig fia erőlködését, megkérdezte tőle, hogy mi a baj. A fiú ezt mondta: "Mindent megpróbáltam, de a szikla nem mozdul." Az apa ezt felelte: "Tényleg mindent megpróbáltál már, ami csak lehetséges?" A fiú elkeseredetten és kimerülten nézett édesapja arcára, és azt mormogta, hogy "Igen". Az édesapa kedvesen lehajolt és ezt mondta: "Nem, fiam, még nem próbáltál meg mindent. Még nem kérted a segítségemet." Milyen gyakran hasonlítunk ehhez a kisfiúhoz, küszködünk a problémáinkkal, de képtelenek vagyunk megoldani azokat, mert nem kérjük Édesatyánk segítségét. (Keresztyénség)

●

Karácsony lehangoló időszak a legtöbb embernek. Egy cikket írtak egyszer egy lapban a következő szöveggel: "A karácsonyi időszak jellemzője a nagyobb érzelmi stressz és a több erőszakos cselekmény, mint az év más időszakaiban." A karácsony indok a lerészegedésre, a lakmározásra, az ajándékszerzésre, az ajándékozásra, a munkaszünetre, az iskolaszünetre, a költekezésre és mindenféle túlzásra. De az egyháznak, a karácsony ürügy arra, hogy felmagasztaljuk Jézus Krisztust a világ előtt, amely legalább ilyenkor ráhangolódik az ő nevére. (Karácsony)

●

Egyszer volt egy öszvér, és vándorlása során ott találta magát két szénakazal között. Az volt a baj, hogy nem tudta eldönteni, melyiket egye meg először. Határozatlansága miatt egyiket sem ette meg, hanem ott ült a kettő között, míg csak éhen nem pusztult. Sokan hasonlítanak ehhez az öszvérhez, mert nem tudják eldönteni, hogy melyik gyülekezetbe járjanak. Sohasem szánják rá magukat a döntésre, és közben lelkileg éhen halnak. (Gyülekezet)

●

Valaki megkérdezte Sir Winston Churchilltől: "Ön oszlop a gyülekezetben?" Az államférfi humorosan ezt mondta: "Én inkább külső támpillér vagyok, mert kívülről támogatom az egyházat." (Gyülekezet)

●

Nagy Frigyes, Poroszország királya, viszonylag könnyedén és kevés emberáldozattal nyert meg egy döntő ütközetet. Amikor kérték, hogy adjon magyarázatot az ellenség fölötti győzelemre, ezt mondta: "Az ellenség hét szakácsot és egy kémet foglalkoztatott, de nálunk hét kém és egy szakács segítette a győzelmet." (Missziómunka)

●

Jó néhány évvel ezelőtt két diák diplomázott egy híres egyetemen. A vizsgázók osztályában a legmagasabb fokú kitüntetést egy vak hallgató érte el, és amikor megkérdezték titka felől, elmondta, hogy eredményeinek felét barátjának köszönheti. Először akkor találkoztak az iskolában, amikor kar nélküli társa levezette a vak diákot egy lépsőcsoron. Ez az ismeretség barátsággá alakult, és gyönyörű példáját szolgáltatta az egymástól való függésnek. A vak diák vitte a könyveket, amelyeket a kar nélküli diák hangosan elolvasott közös tanulásuk idején, és mindkét hallgató segítséget kapott a másik képessége alapján. (Együttműködés)

●

Egy történet maradt fenn James Calvert misszionáriusról, hogy amikor a Fidzsi szigeteken lakó kannibálokhoz hajózott, a kapitány igyekezett visszafordítani: "Ön elveszti a saját és a társai életét, ha elmegy az emberevők közé." Calvert ezt válaszolta, ami jól mutatja az odaszenteltség árát: "Mi már azelőtt meghaltunk, mielőtt idejöttünk volna." (Önfeláldozás)

●

Egy orosz példázat szerint egy vadász fölemelte a puskáját, gondosan ráczélzott egy nagy medvére. Amikor már majdnem elsütötte a puskát, a medve megszólalt lágy és szelíd hangon: "Nem lenne jobb, ha tárgyalnánk, mielőtt lőnél? Mi a kívánságod? Tárgyaljuk meg az ügyet." A vadász leeresztette a puskáját és ezt mondta: "Szőrmebundára van szükségem." "Rendben van – válaszolta a medve – erről beszélgethetünk. Én csak meg akarom tölteni a gyomrom, beszéljük meg az ügyet és majd megegyezünk." Leültek hát tárgyalni, és rövid idő múlva a medve egyedül ment tovább. A tárgyalás sikeres volt. A medve megtöltötte a gyomrát, és a vadász kapott egy új szőrmebundát. A megalkuvás ritkán elégíti ki mindkét felet ugyanolyan mértékben. (Megalkuvás)

●

Amikor Niccolo Paganini végrendelkezett finoman kidolgozott és nagyon szeretett hegedűjéről, akkor azt Genova városára hagyta, és előírta, hogy azon soha senki se játsszék ismét. Ezt az ajándékot megőrzésre és nem szolgálatra adta át. Ezzel szemben, amikor a feltámadt Krisztus végrendelkezett, akkor Isten gyermekeinek lelki ajándékokat adott azzal a paranccsal, hogy használják. Ezeket az ajándékokat nem megőrzésre, hanem a szolgálatra adományozta. (Lelki ajándékok)

●

Sok évvel ezelőtt egy férfinak le kellett vágni mind a két lábát. Ez a műtét azonban nem állította meg betegségét, és végül meghalt. Néhány nappal a halála előtt meglátogatta a lelkipásztora a kórházban, és a beteg valami olyat mondott, ami tökéletesen kifejezi a "gyönyörködöm a szenvedésekben" jelentését a keresztyén számára. "Sohasem választottam volna egyik próbát sem, amelyen átmentem, de nem mellőztem volna egyiket sem az egész világért sem." Ez az ember tudatában volt annak, hogy a szenvedésnek értéke van. Nem mellőzte volna egyik szenvedését sem. De nem is választotta volna. Ez örvendezés a szenvedésekben. (Szenvedés)

●

Egy édesapának el kellett utaznia néhány napra, és arra oktatta tizenéves fiát, hogy az autót ne használja, amíg távol lesz a háztól. Amikor hazatért, a fia köszöntötte őt, és ezt mondta: "Míg távol voltál, majdnem megszegtem ígéretemet. Ugyanis itt hagytad a kocsikulcsokat, és én három napig hordtam azokat a zsebemben, miközben harcoltam a kísértéssel. Az apa mosolyogva mondta: "Csak akkor van kísértés és csak akkor győzhetsz fölötte, ha meg tudod mutatni, hogy mit teszel, amikor megkapod a lehetőséget." (Kísértés)

●

Egy kislány egyszer így válaszolt arra a kérdésre, hogy miként szokott ellenállni a kísértésnek: "Amikor a Sátán odajön és kopogtat a szívem ajtaján, Jézust küldöm az ajtóhoz, hogy ő válaszoljon a kopogtatásra. Amikor a Sátán meglátja Jézust, így szól: "Bocsánat, eltévesztettem a házszámot." (Kísértés)

Egy reggel egy bank fiatal új elnöke találkozott az elődjével, hogy tanácsot kérjen tőle. Ezzel kezdte: "Uram, mint ahogy jól tudja, nekem még nincs meg az a képességem, amit ön már megszerzett ezen a munkahelyen. Ön nagyon sikeres elnöke volt ennek a banknak, és most arra kérem, hogy mondjon el valamit az évek folyamán szerzett meglátásaiból, amely sikeréhez vezettek." Az idős ember ránézett fiatal utódjára, és ezt válaszolta: "Fiatalember, e két szóra figyeljen: jó döntések." A fiatalember ismét kérdést tett föl: "Uram, nagyon köszönöm, de honnét tudja meg az ember, hogy melyik a jó döntés?" "Egy szóra figyeljen, fiatalember: tapasztalat." "De miként szerez az ember tapasztalatot?" "Ennek két szó a titka, fiatalember: rossz döntések." (Bölcsesség)

•

"Azt hiszem, prédikátor leszek, amikor megnövök" – mondta a kisfiú az édesanyjának. "Ez egy csodálatos elhívás – válaszolt az anya. De miért akarsz prédikátor lenni?" "Azért – mondta a gyermek –, mert kiszámítottam, hogy úgyis gyülekezetbe kell járnom egész életemben, és nehezebb a padban ülni, mint hadonászni és beszélni." (Elhívás)

•

Nagyon érdekes az a kínai betűkép, amely az "igazság"-ot jelenti. Ez két különálló betűt foglal magában – az egyik a bárány szimbóluma, a másik meg az én szimbóluma. Amikor a "bárány" közvetlenül "fölöttem" van, akkor egy új betűkép, az "igazság" formálódik ki. Ez nagyon jól kifejezi Isten kegyelmét. Közém, bűnös, és Isten, a Szent közé, hit által odakerül Isten Báránya. Áldozata érdeméért elfogad engem hit által, és én igazzá leszek az ő szemében.

(Megigazulás)

VIDÁM ESETEK

A körzetbe érkezett új postás tanulmányozta azokat a följegyzéseket, amelyeket elődje tett bizonyos házszámokkal kapcsolatosan. Az egyik házról ezt olvasta: "Nagy kutya, de nem harap!" Egy másikról: "Aljas kutya, ugatás után harap!" Néhány címmel odébb meg ez állt: "Rossz természetű asszony!"

•

Egy fiatal házaspár nászúton volt, amikor az ifjú feleség az egyik rokontól ajándékul kapott vasalóval vasalni kezdte férje nadrágját. A forró vasaló elég nagy lyukat égetett a nadrágszáron. A gyanús szagra a férj berohant a másik szobából, és ezt kérdezte: "Minden rendben van?" Erre a feleség könnyes szemmel mondta el, mi történt. Az ifjú férj így válaszolt neki: "Drágám, adjunk hálát Istennek, hogy a lábam nem volt a nadrágban!"

•

Az egyik bibliai kommentátor írója korán kelő volt. Egy fiatal lelkipásztor tudni akarta a kiváló teológus titkát, ezért megkérdezte tőle: "Szokott-e ön ezért imádkozni?" Az író így válaszolt: "Nem, csak egyszerűen fölkelek."

•

Apósjelölt: "Aki elveszi a lányomat, nagy jutalmat kap!"

Vőjelölt: "Láthatnám a jutalmat?"

•

Egy kistermetű férfi így szólt egy hórihorgas emberhez: "Ha én olyan nagy lennék, mint te, kimennék az erdőbe, keresnék egy hatalmas medvét, és darabokra tépném." A nagy ember ezt felelte: "Az erdőben vannak kis medvék is. Lássuk, te mit tudnál velük csinálni!"

•

Egy virágárus gyönyörű koszorút küldött az új lelkipásztornak és feleségének az egyik vasárnapon. A nap folyamán a virágárus meglátogatta új lelkipásztorát, aki megköszönte a koszorút, és bemutatta neki a koszorúra helyezett feliratot: "Együttérzéssel." A virágárús megdöbbent, de a lelkipásztor mégis nagyra értékelte a koszorút. A virágárús így magyarázkodott: "Ön nem tudja, hogy engem mi aggaszt. Az önnek szánt koszorú ugyanis egy ravatalozóba került, és az a felirat volt rajta, hogy "A legjobb kívánságokat az új helyen."

•

Végrendeletet olvasott fel az ügyvéd az elhúnyt férj felesége előtt: "Mindent a feleségemre hagyok azzal a feltétellel, ha azonnal férjhez megy." Az ügyvéd már máskor is találkozott végrendelettel, de most furcsa volt neki, hogy az azonnali férjhez menéshez kötötték a hagyatékot. Az erre vonatkozó magyarázatot egy kicsit lejebb találta meg a végrendeletben, a következőképpen: "Legalább egy ember szomorkodjék afelett, hogy meghaltam."

•

Egy általános iskolai tanuló rosszul vizsgázott, és amikor hazament, azonnal túl akart esni a rossz hír bejelentésén. Így szólt az édesapjának: "Készülj, apa, megbuktam!" A válasz ez volt: "Apa felkészült. Most te készülj, fiam!"

•

Két kisfiú azon vitatkozott, hogy kinek erősebb az apukája. Az egyik így szólt: "Az én apukám erősebb, mint a tied, hiszen ő építette a Himaláját." A másik ezt mondta: "Az semmi. Hallottál már a Holt-tengerről? Az én apukám ölte meg."

•

Tanító: "Baj van a fiával. Minden héten radírgumikat lop össze a többiektől."

Apa: "Ezen igazán csodálkozom, mert hetente egy egész doboz radírgumit hozok haza a hivatalomból és neki adom."

•

Egy kisfiú berohant az utcáról a lakásba és megkérdezte édesapjától: "Apu, honnét származom?" Az édesanya is bent volt a szobában, és aggódva figyelte, hogy férje miként válaszol erre a régóta rettegett kérdésre. Az édesapa megköszörülte a torkát, és hosszadalmas magyarázatot adott arról, hogy a kisgyermekek hogyan jönnek a világra. Amikor befejezte, kisfia így szólt: "Jól van, apu; de Jóska azt mondta, hogy ő Kiskunhalasról származik, és én azt szerettem volna megtudni, hogy melyik városból származom."

Valaki meg akarta viccelni a papot, ezért haldokló szamarát az éjszaka leple alatt a pap lakása elé vitte. Amikor a pap fölkelt, a kimúlt szamár ott feküdt háza lépcsőjén. A pap azonnal telefonált az állatorvosnak: "Doktor úr, egy elpusztult szamár van a házam lépcsőjén, mit csináljak vele?" Az állatorvos viccelő kedvében volt és ezt felelte: "Ugye, a papok szoktak gondoskodni a halottakról?" A pap így válaszolt: "Ez igaz, de először az elhúnyt rokonaival lépünk érintkezésbe."

•

Egy angol katona egy francia faluban házasságkötési menetet látott a templomból kifelé vonulni. Megkérdezte, hogy ki kötött házasságot, mire egy francia ezt mondta neki: "Zsönöszepá." (Nem tudom.) Néhány óra múlva ugyanabból a templomból egy temetési menet vonult kifelé, és a katona most azt kérdezte valakitől, hogy kit temetnek. Egy ember ezt válaszolta: "Zsönöszepá." (Nem tudom.) Erre a katona felkiáltott: "No, ez sem tartott sokáig."

•

Valaki egyszer így tett bizonyságot a gyülekezetben: "Sok keresztyénnek az a baja, hogy nem ismeri el a hibáit. Mindenkinek rá kell döbbennie és ki kell mondania, hogy vannak tévedései. Én is beismerném azonnal, ha volna valami hibám..."

•

2000-et írunk. Egy nagy újság szerkesztője ott ül az íróasztalánál, amikor hirtelen nyílik az ajtó, és egy fiatal riporter lép be, majd elhelyez egy irományt az íróasztalra. A szerkesztő megkérdezi tőle: "Mikor történt?" A riporter azt feleli: "Húsz perccel ezelőtt." "Túl régi" – mondja a szerkesztő, és olvasatlanul bedobja az irományt a szemétkosárba. Az ajtó ismét kitárul, és egy másik riporter hoz egy újabb papírköteget. "Mikor történt?" – kérdezi a lapszerkesztő. "Tíz perccel ezelőtt" – válaszolja a riporter. "Túl régi" – mondja a szerkesztő és az írat belekerül a papirkosárba. Hirtelen nyílik az ajtó, és egy riporter papírlapokat tesz az asztalra. "Mikor történt?" – hangzik ismét a kérdés. A riporter ezt feleli: "Most! Ha jól figyel, mindjárt hallja a lövést!"

•

Első apa: "A fiamnak egy karórát adok az érettségire."

Második apa: "Biztosan nagyon meg fog lepődni."

Első apa: "Igen, mert sportkocsit vár."

•

Egy asszony rendszerint ezt szokta mondani lelkipásztorának az igehirdetés után: "Jól megmondta nekik! Biztosan okulni fognak belőle!" Egy vasárnap reggel azonban annyira hideg volt, hogy egyedül az asszony ment el az istentiszteletre. A prédikátor a szokás szerint ismét elmondta beszédét. Amikor az istentisztelet végén találkoztak, így szólt hozzá egyetlen hallgatója. "Ha itt lettek volna, biztosan megkapták volna a magukét!"

A grépfrút-szindróma

Körülbelül két éve voltam férjnél, amikor rájöttem, hogy az én választottam is csak ember, és nem herceg hófehér paripán. Akkortájt olvastam egy újságcikket, amely egy tesztet ajánlott házasfeleknek kapcsolatuk tisztázására. Megkérdeztem a férjemet, hogy megvizsgáljuk-e viszonyunkat a teszt segítségével, s ő gondolkodás nélkül belement.

Öt dolgot kellett felsorolni, ami bosszant házastársunkban. Több mint ötven év elmúltával csak az elsőre emlékszem, amellyel a "tisztázást" elkezdtem:

– Felettébb bosszant, hogy a grépfrútot éppúgy hámozod, mint a narancsot. Eltölthet-e egy asszony egy hosszú életet olyan férfival, aki még arra sem hajlandó, hogy különbséget tegyen a grépfrút és a narancs hámozása között?

Mondom, a további panaszaimra nem emlékszem, de ennél az elsőnél nem lehettek sokkal különbek. Arra azonban kristálytisztán emlékszem a mai napig, hogy amikor a férjem öt kifogására került volna sor, rám vetette szép, ifjonti tekintetét, és azt mondta:

– Hogy mi az az öt dolog, ami a te viselkedésedben bosszant engem? Édesem, mit csináljak, nem öt, de egy sincs. Minden örömmel tölt el, amit csinálsz.

Könny szökött a szemembe. Én olyan semmiségeken fennakadok, mint hogy hogyan eszi a grépfrútot, ő meg semmi kifogást nem talál bennem!

Bárcsak azt írhatnám, hogy ez az eset kigyógyított a kötözködő hajlandóságomból, de sajnos, nem egészen. Viszont korán megtanultam, hogy a férjnek és a feleségnek tekintettel kell lennie az egymás szokásai közötti apró különbségekre. Valahányszor azt hallom, hogy egy házaspár rosszul él, mindig azt gondolom, hogy talán a grépfrútszindróma gyötri őket.

Lola B. Walters

•

A térkép megmutatja neked azt a helyet, amit keresel, de azt már nem árulja el, hogyan kell ismét összehajtani.

•

– Meg tudna nevezni öt egymás utáni napot a hétfő és péntek említése nélkül? – kérdezi a diák a tanárt, aki rövid gondolkodás után közli, hogy nem.

– Pedig egyszerű: tegnapelőtt, tegnap, ma, holnap, holnapután.

•

Ha valaki azt hinné, hogy a múltat nem lehet megváltoztatni, akkor még nem olvasott egyetlen önéletrajzot sem.

/Reder's Digest/